

KANUNLAR VE KARARLAR BAŞKANLIĞI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İLE İLGİLİ MEVZUAT

Kanunlar
Kanun Hükmünde Kararnameler
Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

KANUNLAR VE KARARLAR BAŞKANLIĞI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İLE İLGİLİ MEVZUAT

Kanunlar
Kanun Hükmünde Kararnameler
Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri

HİZMETE ÖZEL

Temmuz 2024

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İLE İLGİLİ MEVZUAT FİHRİSTİ

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İDARİ TEŞKİLATI İLE YASAMA VE DENETİM FAALİYETLERİNE İLİŞKİN DÜZENLEMELER

Sayfa

- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu.....	11
- Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun.....	59
- Cumhurbaşkanı Seçimi Kanunu.....	69
- Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun	77
- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanunu	83
- Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Kanunu	91
- Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Kanunu	99
- Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun	107
- Dijital Mecralar Komisyonu Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	117
- Kalkınma Planlarının Yürürlüğe Konması ve Bütünlüğünün Korunması Hakkında Kanun.....	123
- Bazı Andlaşmaların Yapılması için Cumhurbaşkanına Yetki Verilmesi Hakkında Kanun	131
- Sayıştay Kanunu.....	137
- Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu	203
- Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun.....	225
- Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu.....	247

- Bilgi Edinme Hakkı Kanunu.....	261
- Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun	275
- Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu.....	281
- Kişisel Verilerin Korunması Kanunu	289
- Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu.....	297
- Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu	303
- Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu.....	309
- Devlet Memurları Kanunu	315
- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu	327
- Harcırah Kanunu	333
- Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun	337
- Yüksek Seçim Kurulunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun	341
- Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun.....	345
- Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun	351
- 1924 Tarih ve 491 Sayılı Teşkilâtı Esasiye Kanununun Bazı Hükümlerinin Kaldırılması ve Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında Geçici Kanunun Bazı Hükümlerinin Yürürlükten Kaldırılması ve Neden Olunan Mağduriyetlerin Giderilmesi Hakkında Kanun.....	355
- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname.....	359
- Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname	369
- Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname.....	373
- Siyasi Partiler Kanunu.....	381

İKİNCİ BÖLÜM
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ÜYELİĞİNE İLİŞKİN KANUNLAR

Sayfa

- Milletvekili Seçimi Kanunu	393
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun.....	425
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek, Yolluk ve Emekliliklerine Dair Kanun	431
- Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun.....	441
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Divan Üyelerinin Temsil Ödenekleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonunca Seçilen Denetçi Üyenin Ödeneği Hakkında Kanun...	445
- Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu	451
- Avukatlık Kanunu	465
- Basın Kanunu	469
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu	473
- Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun	477
- Optisyenlik Hakkında Kanun.....	481
- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu....	485
- Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu	489

- Yükseköğretim Kanunu	493
- Köy Kanunu	497
- Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun	501
- Pasaport Kanunu	505
- Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun	509
- Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu	515
- Devlet Mezarlığı Hakkında Kanun	529
- Karayolları Trafik Kanunu	535
- Askeralma Kanunu	539
- Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu	543

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMELERİ

- Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	549
- Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	553
- Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	555
- Devlet Denetleme Kurulu Hakkında Cumhurbaşkanlığı	

Kararnamesi	557
- Milletlerarası Andlaşmaların Onaylanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	559
- Resmî Gazete Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	563
- Devlet Arşivleri Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	565
- Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	567

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İDARİ TEŞKİLATI İLE YASAMA VE DENETİM FAALİYETLERİNE İLİŞKİN DÜZENLEMELER

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
İdari Teşkilatı Kanunu

Kanun Numarası : 6253
Kabul Tarihi : 1/12/2011
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 18/12/2011 - 28146

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

İDARİ TEŞKİLATI KANUNU

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Tanımlar ve Görevler

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatının kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektir.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunda geçen;

- a) TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisini,
 - b) Genel Kurul: Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunu,
 - c) İçtüzük: Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünü,
 - ç) Başkanlık Divanı: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanını,
 - d) İdari Teşkilat: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatını,
 - e) Genel Sekreter: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterini,
- ifade eder.

İdari Teşkilatın görevleri

MADDE 3- (1) İdari Teşkilatın görevleri şunlardır:

- a) Genel Kurula, Başkanlık Divanına, komisyonlara, siyasi parti gruplarına ve milletvekillerine her türlü bilgi desteği ile idari ve teknik destek sağlamak.
- b) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/49 md.)** Yasama uzmanları marifetiyle kanun teklifleri ile diğer yasama ve denetim belgelerini

inceleyerek komisyonlara bilgi vermek, komisyon raporlarının hazırlanmasına yardımcı olmak ve komisyonların görev alanına giren konularla ilgili araştırma ve incelemeler yapmak.

c) Milletvekilleri için talepleri doğrultusunda kanun teklifi taslağı hazırlamak.

ç) Tutanak, çözümleme ve basım hizmetlerini yürütmek.

d) Komisyonların ve milletvekillerinin her türlü yayın, belge ve bilgi ihtiyacını karşılamak.

e) (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/49 md.)

f) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/49 md.) TBMM'nin çalışmaları ile ilgili olarak Cumhurbaşkanlığı ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla eş güdümü sağlamak.

g) TBMM'nin ve İdari Teşkilatın uluslararası kuruluşlarla ilişkilerini ve uluslararası etkinliklerle ilgili iş ve işlemlerini yürütmek.

ğ) TBMM'nin basın ve halkla ilişkiler hizmetlerini yerine getirmek ve TBMM faaliyetlerini çeşitli vasıtalarla kamuoyuna duyurmak.

h) (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/49 md.)

ı) Evrak ve arşiv hizmetlerini yerine getirmek.

i) TBMM Başkanlığınca ve mevzuatla İdari Teşkilata verilen diğer görevleri yerine getirmek.

İKİNCİ BÖLÜM

İdari Teşkilat

Teşkilat

MADDE 4- (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/49 md.) (1) Bu Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde gösterilen İdari Teşkilat, doğrudan TBMM Başkanına ve Genel Sekretere bağlı birimler ile Yasama ve Denetim Hizmetlerinden Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısına, İdari, Mali ve Teknik Hizmetlerden Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısına, Bilgi ve Bilişim Hizmetlerinden

Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısına (...)¹ bağılı birimlerden meydana gelir.

(2) Özel Kalem Müdürlüğü, TBMM Başkan başmüşavirleri, TBMM Başkan müşavirleri ve Hukuk Hizmetleri Başkanlığı görev yönünden TBMM Başkanına, idari yönden ise Genel Sekretere bağılıdır.

(3) Dış İlişkiler ve Protokol Başkanlığı, Strateji Geliştirme Başkanlığı, müşavirler ve iç denetçiler doğrudan Genel Sekretere bağılıdır.

(4) Yasama ve Denetim Hizmetlerinden Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısına aşağıdaki hizmet birimleri bağılıdır:

- a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı
- b) Bütçe Başkanlığı
- c) Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

(5) İdari, Mali ve Teknik Hizmetlerden Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısına aşağıdaki hizmet birimleri bağılıdır:

- a) İnsan Kaynakları Başkanlığı
- b) Destek Hizmetleri Başkanlığı
- c) İşletme ve Yapım Başkanlığı
- ç) Milletvekili Hizmetleri Başkanlığı

(6) Bilgi ve Bilişim Hizmetlerinden Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısına aşağıdaki hizmet birimleri bağılıdır:

- a) Araştırma Hizmetleri Başkanlığı
- b) Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Başkanlığı
- c) Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Başkanlığı
- ç) Bilgi İşlem Başkanlığı

(7) **(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/49 md.)²**

¹ 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 49'uncu maddesiyle bu fıkrada yer alan “ve Milli Saraylardan Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısına” ibaresi madde metninden çıkarılmış olup Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E.: 2021/125, K.: 2023/213 sayılı Kararı ile bu ibarenin madde metninden çıkarılması iptal edilmiştir.

² Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E.: 2021/125, K.: 2023/213 sayılı Kararı ile bu fıkranın yürürlükten kaldırılması iptal edilmiştir.

Genel Sekreter ve Genel Sekreter yardımcıları

MADDE 5- (1) Genel Sekreter, İdari Teşkilatın üst yöneticisi olup İdari Teşkilatın görevlerinin yürütülmesinden TBMM Başkanına karşı sorumludur.

(2) Genel Sekreter, İdari Teşkilatın görevlerini mevzuata, İdari Teşkilatın amaç ve politikaları ile stratejik planına uygun olarak düzenler, yürütür ve hizmet birimleri arasında eş güdümü sağlar.

(3) Genel Sekreter yardımcıları kendilerine bağlı birimlerin yönetim ve eş güdümünden Genel Sekretere karşı sorumludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hizmet Birimlerinin Görevleri

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

MADDE 6- (1) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Genel Kurula, Başkanlık Divanına, TBMM Başkanlığına, Danışma Kuruluna, komisyonlara ve milletvekillerine uzmanlık hizmeti sunmak.

b) Milletvekilleri için talepleri doğrultusunda kanun teklifi taslağı hazırlamak.

c) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/49 md.)** TBMM Başkanlığına sunulan kanun tekliflerini kanun yapım tekniğine uygunluk açısından inceleyerek rapor hazırlamak.

ç) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/49 md.)** Yasama uzmanları marifetiyle kanun teklifleri ile yasamaya ve denetime ilişkin diğer belgeleri inceleyerek komisyona bilgi vermek, komisyon görüşmelerine yönelik hazırlık çalışmalarını yapmak, komisyon raporlarının hazırlanmasına yardımcı olmak ve komisyonun görev alanına giren konularla ilgili araştırma ve incelemeler yapmak.

d) İçtüzükte öngörülen yasama ve denetim belgelerini hazırlamak ve kayıtlarını tutmak.

e) Genel Kurulda kabul edilen kanun ve karar metinlerini hazırlamak ve güncelleyerek hizmete sunmak.

f) Bilgi edinme ve denetim yollarına ilişkin önergeler hakkında Anayasa ve İçtüzükte öngörülen işlemleri yürütmek.

g) Anayasa, İçtüzük ve ilgili kanunlarda öngörülen yasama ve denetim faaliyetlerine ilişkin diğer görevleri yapmak.

ğ) Yasama ve denetim süreçlerine ilişkin ulusal ve uluslararası gelişmeleri takip etmek ve ulusal ve uluslararası alandaki kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak.

h) Yasama ve denetim faaliyetlerine ilişkin istatistiki verileri hazırlamak.

ı) Verilecek benzeri görevleri yapmak.

Bütçe Başkanlığı

MADDE 7- (1) Bütçe Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Plan ve Bütçe Komisyonuna yasama, denetim, gözetim, izleme ve seçim faaliyetlerinde uzmanlık hizmeti sunmak.

b) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/49 md.)** Yasama uzmanları marifetiyle kanun teklifleri ile yasama ve denetime ilişkin diğer belgeleri inceleyerek Komisyona bilgi vermek, Komisyon görüşmelerine yönelik hazırlık çalışmalarını yapmak, Komisyon raporlarının hazırlanmasına yardımcı olmak ve Komisyonun görev alanına giren konularla ilgili araştırma ve incelemeler yapmak.

c) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/49 md.)** Merkezi yönetim bütçe kanunu teklifi ve merkezi yönetim kesin hesap kanunu teklifinin Komisyon görüşmelerine yönelik hazırlıkları yapmak, bütçe ve kesin hesaplara ilgili analizler yaparak gerekli dokümanları hazırlamak ve tespitleri Komisyonun bilgisine sunmak.

ç) Kalkınma planlarının Komisyon görüşmelerinde uzmanlık desteği sağlamak.

d) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/49 md.)** Kanun teklifleri ile diğer yasama ve denetim belgelerinin analizlerini yaparak bütçe ve kalkınma planına uygunluğu hakkında Komisyonu bilgilendirmek.

e) Komisyonun görev alanına giren konularla ilgili ulusal ve uluslararası gelişmeleri takip etmek ve ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak.

f) Verilecek benzeri görevleri yapmak.

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

MADDE 8- (1) Tutanak Hizmetleri Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Genel Kurul görüşmelerinin tutanağını tutmak, tutanak özeti hazırlamak ve TBMM Tutanak Dergisini baskıya hazırlamak.

b) Komisyon kararı üzerine komisyon görüşmelerinin tutanağını tutmak ve yasama yılı sonunda Komisyon Tutanak Dergisini yayımlamak.

c) Başkanlık Divanı ve Danışma Kurulunun toplantı tutanaklarını tutmak.

ç) Talep hâlinde, komisyon görüşmelerinin ve yasama ve denetime ilişkin diğer toplantıların ses kayıtlarının çözümlemesini yapmak.

d) Tutanak hizmetlerine ilişkin ulusal ve uluslararası gelişmeleri takip etmek ve ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak.

e) Verilecek benzeri görevleri yapmak.

İnsan Kaynakları Başkanlığı

MADDE 9- (1) İnsan Kaynakları Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) TBMM Başkanlığının insan gücü politikası ve planlaması ile insan kaynakları sisteminin geliştirilmesi ve performans ölçütlerinin oluşturulması konusunda çalışmalar yapmak ve tekliflerde bulunmak.

b) Personelin atama, nakil, terfi, emeklilik ve benzeri özlük işlemlerini yapmak.

c) Siyasi parti gruplarında ve milletvekilleri için çalıştırılacak personelin istihdamına ilişkin işlemleri yerine getirmek.

ç) Mal bildirimine ilişkin işlemleri yapmak.

d) TBMM çalışanlarının gelişimini ve verimliliğini artıracak eğitim programlarının hazırlanmasını ve uygulanmasını sağlamak.

e) Eğitim faaliyetleri ile ilgili planlama, dokümantasyon, yayın ve arşiv hizmetlerini birimlerin ihtiyaçları doğrultusunda planlamak, yerine getirmek ve birimler arasında eş güdümü sağlamak.

f) Yurt dışı lisansüstü ve diğer eğitim programlarını izlemek, bu programlara katılım amacıyla yapılacak başvurulara ilişkin iş ve işlemleri yapmak.

g) Kurs, seminer ve staj düzenlenmesini ve uygulanmasını sağlamak.

ğ) Başkanlık Divanı kararı doğrultusunda milletvekillerine yönelik eğitim faaliyetlerini yerine getirmek.

h) Verilecek benzeri görevleri yapmak.

Destek Hizmetleri Başkanlığı

MADDE 10- (1) Destek Hizmetleri Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Milletvekillerinin ve personelin yemek ve diğer ikram hizmetlerinin yerine getirilmesini sağlamak.

b) Sosyal tesislerin sevk ve idaresini yapmak, lojman tahsis işlemleri ile kreş hizmetlerini yerine getirmek.

c) Ulaşım hizmetlerinin yerine getirilmesini sağlamak.

ç) Sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini planlamak ve yerine getirmek.

d) TBMM bina ve tesislerini her an hizmete hazır bulundurmak, temizlik işlerini yapmak veya yaptırmak.

e) Park ve bahçeleri düzenlemek, bakımını ve peyzaj işlerini yapmak veya yaptırmak.

f) TBMM’de düzenlenen cenaze törenlerine yönelik hizmetleri yerine getirmek.

g) Verilecek benzeri görevleri yapmak.

İşletme ve Yapım Başkanlığı

MADDE 11- (1) İşletme ve Yapım Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) TBMM bina, tesis, tesisat, araç ve gereçlerinin kullanım ve işlerliğini sağlamak üzere gerekli bakım ve onarımı ile benzeri hizmetleri yapmak veya yaptırmak.

b) **(Ek: 6/12/2019-7196/65 md.)** TBMM uhdesindeki kültür ve tabiat varlığı niteliği taşıyan taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarının rölöve, restorasyon, restitüsyon ve konservasyon projeleri, sokak sağlıklaştırma, çevre düzenleme projeleri ve bunların uygulamaları ile değerlendirme, muhafaza, nakil işleri ve kazı çalışmalarını, gerektiğinde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla da iş birliği ile yapmak veya yaptırmak.

c) TBMM binalarının ve gerçekleştirilecek yeni projelerin mimarlık ve mühendislik hizmetlerini yerine getirmek, gerekli denetimleri yapmak ve TBMM’ye ait özgün projeleri arşivlemek.

ç) Toplantıların ses kayıtlarını yapmak ve bu amaçla seslendirme sistemlerini kurarak işlerliğini sağlamak.

d) Aydınlatma, ısıtma, onarım ve benzeri hizmetleri yapmak.

e) Taşınmazlara ilişkin işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yerine getirmek.

f) Verilecek benzeri görevleri yapmak.

Milletvekili Hizmetleri Başkanlığı

MADDE 12- (1) Milletvekili Hizmetleri Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Milletvekillerinin ödenek, yolluk ve emeklilik işlemleri ile diğer özlük ve sosyal haklarına ilişkin işlemleri yapmak.

b) Milletvekillerinin sağlık harcamalarına ilişkin belgeleri incelemek ve ödemelerin yapılabilmesi için gerekli işlemleri yerine getirmek.

c) Milletvekillerinin sekreteryaya ve halkla ilişkiler hizmetlerini yerine getirmek.

ç) Milletvekili odalarının tahsis ve donatımına ilişkin işlemleri yerine getirmek.

d) Siyasi parti gruplarının ve milletvekillerinin çalışma mekânlarını düzenlemek.

e) Milletvekillerine yönelik ulaşım ve iletişim hizmetlerini yerine getirmek.

f) Milletvekillerinin mal bildirimlerine ilişkin işlemleri yapmak.

g) Verilecek benzeri görevleri yapmak.

Araştırma Hizmetleri Başkanlığı

MADDE 13- (1) Araştırma Hizmetleri Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Yasama uzmanları marifetiyle yasama ve denetim faaliyetlerine ilişkin konu odaklı nesnel araştırmalar yapmak ve milletvekillerinin ve komisyonların bilgisine sunmak.

b) Milletvekillerinin talep ettikleri konularda bilgi ihtiyaçlarını karşılamak.

c) TBMM gündemindeki konulara ilişkin bilgi ve belge derlemek.

ç) Görev alanına giren konularla ilgili ulusal ve uluslararası gelişmeleri, konferans ve seminerleri takip etmek ve ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak.

d) Harici kaynaklardan bilgi desteği sağlamak için iş birliği ağı kurmak.

e) Verilecek benzeri görevleri yapmak.

Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Başkanlığı

MADDE 14- (1) Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) TBMM Kütüphanesi için ihtiyaç duyulan basılı ve dijital belgeleri tespit ve temin etmek ve elektronik veri tabanlarına erişim sağlamak.

b) Milletvekillerinin ihtiyaç duyabilecekleri referans kaynakları ve belgeleri kullanıma sunmak.

c) Görev alanına giren konularla ilgili ulusal ve uluslararası gelişmeleri takip etmek, ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak ve kütüphane koleksiyonunu zenginleştirmek.

ç) Nadir eserleri elektronik ortamda veya benzeri yöntemlerle depolamak ve hizmete sunmak.

d) Gelen ve giden evrakın kayıt ve dağıtım işleri ile İdari Teşkilatın yasama ve denetime ilişkin olanlar dışında kalan evrakının arşiv işlerini yapmak.

e) Yurt dışı ve yurt içi arşiv ve kütüphanelerden, parlamento tarihi bakımından önem arz eden belge ve evrakı arşive kazandırmak için gerekli çabayı göstermek.

f) Yasama ve denetime ilişkin arşiv malzemelerinin tasnifi, kaydı ve yerleştirilmesini yapmak ve bunlardan yararlanma imkânını sağlamak.

g) Verilecek benzeri görevleri yapmak.

Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Başkanlığı

MADDE 15- (1) Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) TBMM'nin basın ve yayın işlerini düzenlemek ve tanıtım ile halkla ilişkiler faaliyetlerini yapmak.

b) TBMM'ye ilişkin konularda etkinlikler düzenlemek, gerçekleştirilen etkinliklerle ilgili yayınlar yapmak veya yaptırmak ve kamuoyunu bilgilendirici faaliyetlerde bulunmak.

c) TBMM'de görev yapan basın ve yayın mensuplarına teknik donanım desteği sağlamak ve akreditasyon hizmetlerini yerine getirmek.

ç) TBMM yerleşkesine gelen ziyaretçilerin giriş ve çıkış işlemlerini yapmak.

d) Genel Kurul görüşmelerini yayınlamak.

e) Yasama ve denetim çalışmaları ile bunlara ilişkin faaliyetleri izlemek, bunlarla ilgili programlar hazırlamak ve yayınlar yapmak veya yaptırmak.

f) 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre yapılacak bilgi edinme başvurularına yönelik eş güdümü sağlamak.

g) Kültür, Sanat ve Yayın Kurulunun sekretarya hizmetlerini yerine getirmek.

ğ) **(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/49 md.)³ (Yeniden Düzenleme: 6/12/2019-7196/66 md.)** TBMM uhdesindeki müzelerde tüm müzecilik hizmetlerini yerine getirmek, bu müzelerin ulusal ve uluslararası tanıtımını yapmak veya yaptırmak ve bu amaçla faaliyetlerde bulunmak, ilgili kuruluşlarla kültürel alanlarda iş birliği yapmak, müzelerin onarım, restorasyon, teşhir ve müzecilikle ilgili diğer teknik hizmetlerini, gerektiğinde İşletme ve Yapım Başkanlığı ile birlikte yürütmek.

³ Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E.: 2021/125, K.: 2023/213 sayılı Kararı ile bu bendin yürürlükten kaldırılması iptal edilmiştir.

h) Yasama ve denetim faaliyetlerine yönelik belgeleri basmak, basılan belgelerin ve TBMM Kütüphanesinin cilt işlerini yapmak.

ı) İdari Teşkilatın faaliyetlerinde kullanılan belgeleri basmak.

i) Milletvekillerinin halkla ilişkiler, iletişim ve sekretarya faaliyetlerinde kullandığı materyalleri basmak.

j) TBMM ile ilgili tanıtıcı yayınları basmak.

k) Verilecek benzeri görevleri yapmak veya yaptırmak.

Bilgi İşlem Başkanlığı

MADDE 16- (1) Bilgi İşlem Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Bilişim altyapısı ve sistemlerini planlamak ve uygulamak, bu çerçevede her türlü yazılım ve donanım desteğini sağlamak ve ihtiyaç duyulan veri tabanlarını oluşturmak.

b) Genel Kurul toplantı salonundaki elektronik oylama ve yoklama sisteminin işlerliğini sağlamak, bilgisayar donanımı ve yazılımı ile ilgili hizmetleri yerine getirmek.

c) TBMM projelerinin TBMM bilişim altyapısına uygun olarak tasarlanmasını ve uygulanmasını sağlamak, teknolojik gelişmeleri takip etmek ve otomasyon stratejilerini belirlemek, bilgi güvenliği ve güvenilirliği konusunun gerektirdiği önlemleri almak, politikaları ve ilkeleri belirlemek, kamu bilişim standartlarına uygun çözümler üretmek.

ç) İnternet sayfaları, elektronik imza ve elektronik belge uygulamaları ile ilgili teknik çalışmalar yapmak.

d) Bilişim hizmetleriyle ilgili bilgileri toplamak ve veri tabanları oluşturmak.

e) TBMM'nin bilişim altyapısının kurulumu, bakımı, ikmali, geliştirilmesi ve güncellenmesi ile ilgili işleri yapmak, haberleşme güvenliğini sağlamak ve bu konularda görev üstlenen personelin bilgi teknolojilerindeki gelişmelere paralel olarak düzenli şekilde hizmet içi eğitim almalarını sağlamak.

f) Verilecek benzeri görevleri yapmak.

Müzecilik ve Tanıtım Başkanlığı

MADDE 17- (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/49 md.)⁴

Restorasyon ve Teknik Uygulamalar Başkanlığı

MADDE 18- (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/49 md.)⁵

İdari ve Mali İşler Başkanlığı

MADDE 19- (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/49 md.)⁶

Hukuk Hizmetleri Başkanlığı

MADDE 20- (1) Hukuk Hizmetleri Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) 26/9/2011 tarihli ve 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre hukuk birimlerine verilen görevleri yapmak.

b) Talep hâlinde komisyonlara yasama süreçlerinde hukuki görüş sunmak.

c) Verilecek benzeri görevleri yapmak.

Dış İlişkiler ve Protokol Başkanlığı

MADDE 21- (1) Dış İlişkiler ve Protokol Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında, TBMM'nin dış ilişkileri ve uluslararası etkinliklerinin yürütülmesi için gerekli olan destek hizmetlerini yerine getirmek, bu çerçevede, bilgi notu ve dosyası hazırlamak, parlamentolar, ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar ile eş güdüm sağlamak ve iş birliği yapmak, toplantı raporlarını hazırlamak ve protokol hizmetlerini yerine getirmek.

⁴ Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E.: 2021/125, K.: 2023/213 sayılı Kararı ile bu maddenin yürürlükten kaldırılması iptal edilmiştir.

⁵ Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E.: 2021/125, K.: 2023/213 sayılı Kararı ile bu maddenin yürürlükten kaldırılması iptal edilmiştir.

⁶ Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E.: 2021/125, K.: 2023/213 sayılı Kararı ile bu maddenin yürürlükten kaldırılması iptal edilmiştir.

b) 3620 sayılı Kanun kapsamında TBMM Başkanı, Başkanlık Divanı üyeleri, ihtisas komisyonları, uluslararası komisyonlar, dostluk grupları ve milletvekillerince yürütülecek faaliyetlere yönelik her türlü destek hizmetleri ile parlamentolararası iş birliği süreçlerinin sürdürülmesi ve geliştirilmesi konusunda gerekli olan faaliyetleri yerine getirmek.

c) Avrupa Birliğine tam katılım müzakereleri ve Avrupa Birliğine üyelik süreçlerinde TBMM adına yürütülen faaliyetlere ilişkin her türlü destek hizmetini yerine getirmek.

ç) TBMM'nin ve İdari Teşkilatın her türlü dış ilişkilerinde irtibat noktası ve koordinasyon görevini yerine getirmek.

d) TBMM'nin ve İdari Teşkilatın yurt dışı faaliyetleri kapsamında ilgili birimler tarafından ulusal ve uluslararası kuruluşlarla yürütülen ve TBMM Başkanlığınca uygun görülen projelerin eş güdümünü sağlamak ve kaydını tutmak.

e) Parlamenter diplomasinin etkin bir şekilde kullanılmasında TBMM Başkanlığına, komisyonlara, parlamentolararası iş birliği örgütlerine ve dostluk gruplarına gerekli bilgi desteğini sağlamak.

f) TBMM'nin dış ilişkilerinde ihtiyaç duyulan bilgi ve belgeleri temin ve muhafaza etmek.

g) Uluslararası kurum ve kuruluşların çalışmalarını ve uluslararası gelişmeleri takip ederek bilgilendirici doküman hazırlamak.

ğ) TBMM'nin dış ilişkileriyle ilgili resmî ziyaret ve kabullerle uluslararası organizasyonlarda tercüme hizmeti sunmak ve ilgili belgelerin tercümesini yapmak veya yaptırmak.

h) TBMM'nin Dışişleri Bakanlığı ve Türkiye'de mukim yabancı misyon temsilcilikleriyle ilişkilerini koordine etmek ve yerine getirmek.

ı) Verilecek benzeri görevleri yapmak.

Strateji Geliştirme Başkanlığı

MADDE 22- (1) Strateji Geliştirme Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) 5018 sayılı Kanun, 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 15 inci maddesi ve diğer mevzuatla strateji geliştirme ve mali hizmetler birimlerine verilen görevleri yapmak.

b) 5018 sayılı Kanunun 61 inci maddesi çerçevesinde TBMM'nin ve Sayıştayın muhasebe hizmetlerini yapmak.

c) Verilecek benzeri görevleri yapmak.

Özel Kalem Müdürlüğü

MADDE 23- (1) Özel Kalem Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) TBMM Başkanının çalışma programını düzenlemek.

b) TBMM Başkanının resmî ve özel yazışmalarını yapmak.

c) TBMM Başkanı tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.

Müşavirler

MADDE 24- (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/49 md.) (1) Önem ve öncelik taşıyan konularda TBMM Başkanına yardımcı olmak üzere yirmi TBMM Başkan başmüşaviri, otuz TBMM Başkan müşaviri, otuz müşavir atanabilir.

(2) TBMM Başkan Başmüşaviri, TBMM Başkan Müşaviri ve Müşavir kadrolarına, her bir kadro unvanının toplam sayısının yüzde kırkı oranında, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun istisnai memuriyet hakkındaki hükümlerine göre açıktan veya naklen atama yapılabilir.

(3) TBMM Başkan Başmüşaviri, TBMM Başkan Müşaviri ve Müşavir kadrolarına atanabilmek için üniversitelerin dört yıllık eğitim veren fakültelerinden ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak şarttır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sorumluluk ve Yetkiler

Yöneticilerin sorumlulukları ve yetki devri

MADDE 25- (1) Bu Kanunla, TBMM Başkanına İdari Teşkilatla ilgili verilen yetkiler, sınırları açıkça belirtilmek kaydıyla TBMM Başkanı tarafından Genel Sekretere devredilebilir.

(2) İdari Teşkilatın her kademedeki yöneticisi görevlerini mevzuata, stratejik plan ve programlara, performans ölçütlerine ve hizmet kalite standartlarına uygun olarak yürütmekten üst kademelere karşı sorumludur.

(3) İdari Teşkilatın her kademedeki yöneticisi, sınırlarını yazılı olarak açıkça belirtmek kaydıyla, yetkilerinin bir kısmını alt kademelere devredebilir. Yetki devri, yazılı olmak kaydıyla ilgililere duyurulur.

(4) İdari Teşkilatın kamu kurum ve kuruluşları ile yapacağı yazışmalar, Genel Sekreterin belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde ilgili birimler ve Genel Sekretere bağlı bir büro tarafından yürütülür. Başkanlık Divanının sekreteryaya hizmetleri de bu büro tarafından yerine getirilir.

Başkanlık Divanının yetkisi

MADDE 26- (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/49 md.) (1) Kanunlarda Cumhurbaşkanı kararına lüzum gösterilen hususlardan TBMM ve İdari Teşkilatla ilgili olanlar hakkında Başkanlık Divanı yetkilidir.

(2) Siyasi parti gruplarının, Başkanlık Divanı üyelerinin ve komisyon başkanlarının personel ihtiyacı ile milletvekillerinin çalışma mekânlarının tahsis ve donatımına ilişkin usul ve esaslar Başkanlık Divanınca belirlenir.

(3) Belirli bir sürede bitirilmesi gereken zorunlu ve istisnai işlerden, her defasında ayrıca Başkanlık Divanınca karar alınması kaydıyla, Başkanlık Divanınca uygun görülenlerde çalışan İdari Teşkilat kadro ve pozisyonlarında bulunan personele, ayda elli saati ve bir yılda altı ayı geçmemek üzere yılı merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenen fazla çalışma saat ücretinin beş katını aşmamak kaydıyla Başkanlık Divanınca belirlenen çalışma süresi, miktar, usul ve esaslar dâhilinde fazla çalışma ücreti ödenebilir. Bu ödeme damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz. Diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde yaptıkları fazla çalışma karşılığında herhangi bir ad altında ödeme yapılan personele bu madde uyarınca ayrıca fazla çalışma ücreti ödenmez.

Düzenleme yetkisi

MADDE 27- (1) Başkanlık Divanı ve TBMM Başkanlığı; İdari Teşkilatın görev, yetki ve sorumluluk alanına giren ve önceden kanunla

düzenlenmiş konularda idari düzenlemeler yapabilir. Bu madde uyarınca çıkarılacak yönetmeliklerden Başkanlık Divanınca uygun görülenler Resmî Gazetede veya uygun araçlarla yayımlanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Personele İlişkin Hükümler

Kadrolar⁷

MADDE 28- (1) İdari Teşkilatın kadroları ekli (1) ve (2) sayılı listelerde gösterilmiştir.

(2) Başkanlık Divanı, bu Kanuna ekli (1) sayılı listede yer alan toplam kadro sayısı geçilmemek ve anılan listede yer alan kadro unvanları ile 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki cetvellerde yer alan kadro unvanlarıyla sınırlı olmak kaydıyla, dolu kadrolarda derece ve sınıf değişikliği, boş kadrolarda sınıf, unvan ve derece değişikliği ile sınıflar arası atama yapabilir ve boş kadroları iptal edebilir.

Atama esasları

MADDE 29- (1) Genel Sekreter, Genel Sekreter yardımcıları, TBMM Başkan başmüşavirleri, TBMM Başkan müşavirleri ve Özel Kalem Müdürü doğrudan, diğer personel ise Genel Sekreterin teklifi üzerine TBMM Başkanı tarafından atanır. TBMM Başkanı, atama yetkisini Genel Sekretere devredebilir.

(2) Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcısı olarak atanabilmek için üniversitelerin dört yıllık eğitim veren fakültelerinden ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak ve en az on iki yıl kamu ve/veya özel sektörde çalışmış olmak zorunludur.

(3) Başkan olarak atanabilmek için üniversitelerin en az dört yıllık eğitim veren fakültelerinden ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu

⁷ Bu maddede yer alan kadrolarla ilgili olarak 18/12/2011 tarihli ve 28146 sayılı Resmî Gazete'ye bakınız.

tarafından kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak ve en az on iki yıl kamu hizmeti yapmış olmak zorunludur. Başkan Yardımcısı olarak atanabilmek için bu fıkrafta belirtilen eğitim şartını taşımak kaydıyla, askerlikte geçen süreler dâhil; en az on yıl veya yüksek lisans yapmış olanlar için en az dokuz yıl kamu hizmeti yapmış olmak zorunludur.

(4) (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/49 md.)⁸

(5) Yasama ve Denetim Hizmetlerinden Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı, bu Genel Sekreter Yardımcısına bağlı başkanlıklarda ve Araştırma Hizmetleri Başkanlığında başkanlık veya başkan yardımcılığı yapanlar veya yapmış olanlar arasından atanır. Kanunlar ve Kararlar, Bütçe ve Araştırma Hizmetleri başkanlıklarının başkan ve başkan yardımcısı, İdari Teşkilatta yasama uzmanı olarak görev yapanlar veya yapmış olanlar arasından, Tutanak Hizmetleri Başkanlığının Başkan ve Başkan yardımcısı stenograf olarak görev yapanlar veya yapmış olanlar arasından atanır.

(6) İdari Teşkilatın kadrolarına aşağıda sayılanlar ile TBMM Başkanlığı tarafından açılan sınavlar sonucuna göre yapılacak atamalar dışında açıktan veya naklen atama yapılamaz:

a) Genel Sekreter

b) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/49 md.)⁹ (Değişik: 27/12/2023-7491/69 md.) İdari, Mali ve Teknik Hizmetlerden, Bilgi ve Bilişim Hizmetlerinden sorumlu Genel Sekreter Yardımcıları,

c) Milletvekili Hizmetleri Başkanlığı hariç, İdari, Mali ve Teknik Hizmetlerden Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısına bağlı başkanlıkların başkanları

⁸ Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E.: 2021/125, K.: 2023/213 sayılı Kararı ile bu fıkranın yürürlükten kaldırılması iptal edilmiştir.

⁹ 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 49'uncu maddesiyle bu fıkrafta yer alan "ve Milli Saraylardan Sorumlu Genel Sekreter yardımcısı" ibaresi madde metninden çıkarılmış olup Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E.: 2021/125, K.: 2023/213 sayılı Kararı ile bu ibarenin madde metninden çıkarılması iptal edilmiştir.

ç) Araştırma Hizmetleri Başkanlığı hariç, Bilgi ve Bilişim Hizmetlerinden Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısına bağlı başkanlıkların başkanları

d) (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/49 md.)¹⁰

e) Özel Kalem Müdürü ve Müdür yardımcıları

f) Hukuk Hizmetleri Başkanlığının Başkanı

g) Dış İlişkiler ve Protokol Başkanlığının Başkanı

ğ) Strateji Geliştirme Başkanlığının Başkan ve Başkan yardımcıları

h) Hukuk müşavirleri

ı) Mali hizmetler uzmanları

i) İç denetçiler

(7) Altıncı fıkrada sayılanlar hariç olmak üzere memuriyete ilk defa İdari Teşkilat kadrolarında başlayacak olanlar, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan sınavda başarılı olanlar arasından sınavla seçilir. Bu şekilde atanacaklarda aranacak özel şartlar ve sınavlar ile atamaya ilişkin usul ve esaslar Başkanlık Divanınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir. (Mülga üçüncü cümle: 2/7/2018-KHK-703/49 md.)¹¹

(8) (Değişik: 11/5/2018-7143/26 md.) İdari Teşkilatta, toplam kadro sayısının yüzde yirmisini geçmemek üzere, 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre sınavla alınmak suretiyle sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bu şekilde çalıştırılacaklarda aranacak nitelikler, yapılacak sınavın şekli ve konuları ile bunların çalışma usul ve esasları Başkanlık Divanınca belirlenir. (Mülga üçüncü cümle: 2/7/2018-KHK-703/49 md.)¹²

¹⁰ Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E.: 2021/125, K.: 2023/213 sayılı Kararı ile bu bendin yürürlükten kaldırılması iptal edilmiştir.

¹¹ Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E.: 2021/125, K.: 2023/213 sayılı Kararı ile bu cümlelerin madde metninden çıkarılması iptal edilmiştir.

¹² Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E.: 2021/125, K.: 2023/213 sayılı Kararı ile bu cümlelerin madde metninden çıkarılması iptal edilmiştir.

(9) İdari Teşkilat kadrolarındaki herhangi bir personelin (bu Kanunun 31 ve 32 nci maddesi kapsamında bulunan personel hariç) diğer kamu kurum ve kuruluşlarına atanmasına ihtiyaç duyulması ve Başkanlık Divanınca bu konuda karar alınması hâlinde; atamaya ilişkin talep TBMM Başkanlığınca, Devlet Personel Başkanlığına (...) ¹³ gönderilir. Devlet Personel Başkanlığı personelin atanacağı kurum ve kuruluş ile kadro görevini tespit eder. İlgili kurum ve kuruluşlar atama işlemlerini genel hükümlere göre yaparlar. Ancak bu personelin ataması Ankara'daki kamu kurum ve kuruluşlarından veya talep etmeleri hâlinde talep ettikleri ildeki kamu kurum ve kuruluşlarından birine yapılır.

(10) İdari Teşkilat personeli TBMM Başkanlığınca uluslararası kuruluşlarda görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirilenlerin; niteliği, (...) ¹⁴ ile görevlendirme usul ve esasları TBMM Başkanlığınca belirlenir.

(11) İdari Teşkilat kadrolarında bulunan personel hakkında bu Kanunda belirtilen özel hükümler dışında 657 sayılı Kanunun istisnai memuriyet hakkındaki hükümleri uygulanır.

(12) **(Ek: 1/7/2022-7417/62 md.)** İdari Teşkilatta görev yapan üst kademe yöneticilerinden;

a) **(Değişik: 27/12/2023-7491/69 md.)** Genel Sekreter veya en az iki yıl kesintisiz Genel Sekreter Yardımcısı olarak görev yapanlar görevden alındıklarında TBMM Başkan Başmüşaviri kadrolarına,

b) **(Değişik: 27/12/2023-7491/69 md.)** En az iki yıl kesintisiz Başkan olarak görev yapanlar görevden alındıklarında TBMM Başkan Müşaviri kadrolarına,

c) **(Değişik: 27/12/2023-7491/69 md.)** Başkan Yardımcısı olarak görev yapanlar görevden alındıklarında,

¹³ 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 49'uncu maddesiyle bu fıkrada yer alan "bildirilmek üzere Başkanlığa" ibaresi madde metninden çıkarılmış olup Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E.: 2021/125, K.: 2023/213 sayılı Kararı ile bu ibarenin madde metninden çıkarılması iptal edilmiştir.

¹⁴ Bu fıkrada yer alan "...mali, sosyal ve diğer özlük hakları..." ibaresi, 28/12/2013 tarihli ve 28865 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 8/6/2013 tarihli ve E.: 2012/18, K.: 2013/80 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

1) Daha önce İdari Teşkilatta mesleğe özel yarışma sınavı ile giren ve belirli süreli meslek içi eğitimden sonra özel bir yeterlik sınavı sonucunda atanmış olanlar ile iç denetçi ve hukuk müşaviri unvanlı kadrolarda bulunanlar, daha önceki bulundukları anılan kadrolarına,

2) (1) numaralı alt bent kapsamında yer almayanlar, Başkan Yardımcısı kadrosunda kesintisiz en az iki yıl görev yapmış olmaları halinde idari uzman kadrolarına,

ç) **(Ek: 27/12/2023-7491/69 md.)** (a) ve (b) bentleri kapsamına girmeyenler ile (c) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentleri kapsamına girmeyenler görevden alındıklarında İdari Teşkilatta durumlarına uygun kadrolara,

atanırlar. **(Mülga ikinci ve üçüncü cümle: 27/12/2023-7491/69 md.) (Değişik cümle: 27/12/2023-7491/69 md.)** Bu fıkra göre TBMM Başkan Başmüaviri, TBMM Başkan Müşaviri ve idari uzman kadrolarına atanacakların kadroları başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas edilmiş ve bu Kanuna ekli (2) sayılı listenin ilgili bölümlerine eklenmiş sayılır. İhdas edilmiş sayılan kadrolar herhangi bir şekilde boşalmalarını müteakiben başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş ve (2) sayılı listeden çıkarılmış sayılır. Anılan kadrolara atananlar ilgisine göre TBMM Başkanlığı veya TBMM Başkanlığı Genel Sekreterliği tarafından ihtiyaç duyulan işlerde görevlendirilebilir. **(Değişik cümle: 27/12/2023-7491/69 md.)** Bu fıkra uyarınca idari uzman kadrolarına atananlar, İdari Teşkilatta görev yapan mali hizmetler uzmanı kadrosuna denktir ve idari uzman kadrosunda bulunanlara, emsali olarak belirlenen mali hizmetler uzmanına mali ve sosyal hak ve yardımlar ile diğer özlük hakları kapsamında yapılan ödemeler aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödenir. **(Değişik cümle: 27/12/2023-7491/69 md.)** Bu fıkranın; (a), (b) ve (c) bentleri (...) hükümlerine göre yukarıda anılan kadrolara atananlardan, bu atamalar öncesi bulundukları yönetici kadro veya görevlerinde en az iki yıl kesintisiz olarak fiilen görev yapmış olanların malî hakları, atandıkları söz konusu kadrolarda bulunmaları kaydıyla, atandıkları tarihi takip eden ay başından itibaren ikinci yılın sonuna kadar, fiili çalışmaya bağlı ödemeler hariç önceki görevine ait ödeme unsurları esas alınarak verilmeye devam edilir.

(13) **(Ek: 1/7/2022-7417/62 md.)** Onikinci fıkrada belirtilen yönetici kadrolarına atananların görevden alındıkları tarihte emeklilik aylığı bağlanmasına hak kazanmış olmaları şartıyla, onikinci fıkra uyarınca atandıkları tarihi izleyen bir ay içerisinde yaş haddini beklemeaksızın talepleri üzerine emekli olmaları durumunda, haklarında 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 35 inci maddesinin onuncu fıkrası hükmü uygulanabilir. **(Mülga ikinci cümle: 27/12/2023-7491/69 md.)** Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar TBMM Başkanınca belirlenir.

(14) **(Ek: 1/7/2022-7417/62 md.)** Bu maddenin onikinci ve onüçüncü fıkrası hükümleri, atanma şartlarını kaybetme, ceza kovuşturması veya disiplin soruşturması sonucunda görevden alınanlar hakkında uygulanmaz.

Sözleşmeli personel

MADDE 30- (1) TBMM'nin faaliyetleri ile ilgili alanlarda TBMM Başkanına danışmanlık yapmak üzere, kadro şartı aranmaksızın ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli olarak beş TBMM Başkan danışmanı çalıştırılabilir. Bu kapsamda çalıştırılanlara, (60.000) ila (100.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık sözleşme ücreti hak edildikçe ödenir ve sözleşme ücreti dışında mali ve sosyal haklar kapsamında herhangi bir ad altında ödeme yapılmaz. Bu şekilde çalıştırılacak personelin sözleşme ücreti ile sözleşme usul ve esasları tam veya kısmi zamanlı çalıştırılacak olması dikkate alınarak TBMM Başkanlığınca belirlenir.

(2) Yasama faaliyetleri ile ilgili özel bilgi ve ihtisas gerektiren konularda siyasi parti grup başkanlıklarında kadro şartı aranmaksızın ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bu kapsamda her siyasi parti grubunda on grup danışmanı, yirmi beş büro görevlisi ve TBMM'de grubu bulunan her bir siyasi parti için, her bir siyasi parti grubunun milletvekili sayısının yüzde onu oranında ilave büro görevlisi çalıştırılabilir. Bunlardan grup danışmanına (85.000), büro görevlisine (73.000) gösterge rakamının

memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık sözleşme ücreti hak edildikçe ödenir. Bu kapsamda çalıştırılan personele sözleşme ücreti dışında mali ve sosyal haklar kapsamında herhangi bir ad altında ödeme yapılmaz.

(3) Yasama faaliyetlerinde milletvekillerine yardımcı olmak üzere kadro şartı aranmaksızın ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın her milletvekili için bir danışman, bir ikinci danışman ve ilave bir personel sözleşmeli olarak çalıştırılabilir. Danışmanın en az iki yıllık yükseköğretim ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından, ikinci danışmanın en az liseden ve diğer personelin en az ilkokuldan mezun olması ve ikinci danışmanın kamu kurum ve kuruluşları ile kamu tüzel kişiliğini haiz kurumların personeli olması zorunludur. Bu kapsamda çalıştırılardan; danışmana (83.500), ikinci danışmana (73.000) ve diğer personele ise (63.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık sözleşme ücreti hak edildikçe ödenir. Bu kapsamda çalıştırılan tüm personele sözleşme ücreti dışında mali ve sosyal haklar kapsamında herhangi bir ad altında ödeme yapılmaz.

(4) İkinci, üçüncü ve beşinci fıkra uyarınca sözleşmeli olarak çalıştırılacak tüm personelin sözleşme usul ve esasları Başkanlık Divanınca belirlenir.

(5) Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu tüzel kişiliğini haiz kurumlarda çalışanlar aylık, ödenek, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hak ve yardımları kurumlarınca ödenmek kaydıyla kurumlarının ve kendilerinin muvafakati ile bu maddenin bir ila üçüncü fıkraları kapsamında TBMM’de görevlendirilebilirler. Bu personele mali ve sosyal haklar kapsamında ayrıca bir ödeme yapılmaz. Bu kapsamdaki personel ilgili mevzuatında yer alan süre sınırlamalarına tabi olmaksızın ihtiyaç duyulan hizmet süresince kurumlarından aylıksız izinli olarak da bu madde hükümleri uyarınca TBMM’de görevlendirilebilir. Aylıksız

izinli çalışanlara çalıştıkları görev unvanları dikkate alınarak birinci, ikinci ve üçüncü fıkra hükümleri uyarınca ödeme yapılır ve bunların sosyal güvenlik kurumu ile ilişkileri kendi kurumlarındaki statüleri dikkate alınarak devam ettirilir. TBMM Başkanlığının bu konudaki talebi ilgili kurum ve kuruluşlarca ivedilikle sonuçlandırılır. Bu personelin TBMM’de çalıştıkları süre, varsa mecburi hizmetlerine sayılır ve bunlara TBMM’de çalıştıkları süre karşılığında herhangi bir mecburi hizmet yükletilmez. Bunlardan aylıksız izinli olarak çalıştırılanların TBMM Başkanlığında geçen süreleri kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinde değerlendirilir ve bu süreler terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır. Terfileri başkaca bir işleme gerek duyulmadan süresinde yapılır. İdari Teşkilat kadro veya pozisyonlarında bulunan personel de ikinci ve üçüncü fıkrada belirtilen sayılar aşılmamak kaydıyla aylıksız izinli olarak bu fıkralarda belirtilen görev unvanlarında çalıştırılabilirler. Bunlardan 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 14 üncü maddesi kapsamında bulunanların, geçici 14 üncü maddedeki hakları saklıdır.

(6) Bu madde uyarınca çalıştırılan TBMM Başkan danışmanlarının sözleşme veya görevlendirmeleri TBMM Başkanının görev süresinin sona erdiği, grup danışmanları ve büro görevlilerinin sözleşme veya görevlendirmeleri siyasi parti gruplarının ilgili yasama dönemi içinde grup kurma hakkını kaybettiği, danışman, ikinci danışman ve ilave personelin sözleşme veya görevlendirmeleri milletvekilinin ilgili yasama dönemi içinde milletvekilliği sıfatını kaybettiği tarihte veya tüm sayılanlar açısından milletvekili genel seçimlerinin ardından yapılan ilk seçimle TBMM Başkanının seçildiği tarihte hiçbir işleme gerek kalmaksızın sona ermiş sayılır. Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu tüzel kişiliğini haiz kurumların personeli bu fıkrada sayılan hallerde hiçbir işleme gerek kalmaksızın kendi kurumlarındaki kadro veya pozisyonlarına dönerler.

(7) Bu madde uyarınca, aylıksız izinli olanlar hariç, sözleşmeli olarak çalıştırılacak tüm personel, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır.

(8) Gerekli hallerde TBMM Başkanlığının talebi üzerine kamu kurum ve kuruluşları ile kamu tüzel kişiliğini haiz kurumlarda çalışanlar aylık, ödenek, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hak ve yardımları kurumlarınca ödenmek kaydıyla kurumlarının ve kendilerinin muvafakati ile bu maddenin diğer fıkra hükümlerine tabi olmaksızın TBMM’de görevlendirilebilirler. Bu personele mali ve sosyal haklar kapsamında ayrıca bir ödeme yapılmaz.

Yasama Uzmanlığı

MADDE 31- (1) Yasama uzmanları mesleğe özel yarışma sınavıyla Yasama Uzman Yardımcısı olarak alınırlar.

(2) Yasama Uzman Yardımcısı olarak atanabilmek için 657 sayılı Kanunun 48 inci maddesinde sayılan genel şartlara ilave olarak aşağıdaki şartlar aranır:

a) En az dört yıllık lisans eğitimi veren hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler fakültelerinden veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt içindeki veya yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak.

b) Sınavın yapıldığı tarihte otuz beş yaşını doldurmamış olmak.

c) Yapılacak yarışma sınavında başarılı olmak.

(3) Yasama uzman yardımcılığına atananlar, en az üç yıl çalışmak ve istihdam edildikleri birimlerce belirlenecek konularda hazırlayacakları uzmanlık tezinin kabul edilmesi kaydıyla, yapılacak yeterlik sınavına girmeye hak kazanırlar. Süresi içinde tezlerini sunmayan veya tezleri kabul edilmeyenlere tezlerini sunmaları veya yeni bir tez hazırlamaları için altı ayı aşmamak üzere ilave süre verilir. Yeterlik sınavında başarılı olanların Yasama Uzmanı kadrolarına atanabilmeleri, Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından asgari (C) düzeyinde veya dil yeterliği bakımından bunlara denkliği kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan başka bir belgeye yeterlik sınavından itibaren en geç iki yıl içinde sahip olma şartına bağlıdır. Yeterlik sınavında başarılı olarak dil yeterlik

şartını yerine getirenler Yasama Uzmanı kadrosuna atanırlar ve bunlara ayrıca bir derece yükselmesi uygulanır. Sınavda başarılı olamayanlar veya sınava girmeye hak kazandığı hâlde geçerli mazereti olmaksızın sınav hakkını kullanmayanlara, bir yıl içinde ikinci kez sınav hakkı verilir. Verilen ilave süre içinde tezlerini sunmayan veya ikinci defa hazırladıkları tezleri de kabul edilmeyenler, ikinci sınavda da başarı gösteremeyen veya sınav hakkını kullanmayanlar ile süresi içinde yabancı dil yeterliği şartını yerine getirmeyenler Yasama Uzman Yardımcısı unvanını kaybederler ve İdari Teşkilatta durumlarına uygun Memur unvanlı kadrolara atanırlar.

(4) Yasama uzman yardımcılarının mesleğe alınması, yarışma sınavı, yetiştirilmesi, tez hazırlama ve yeterlik sınavının şekil ve uygulama esasları ile yasama uzmanı ve yasama uzman yardımcılarının görevleri, çalışma usul ve esasları, bunların yurt içi ve yurt dışı eğitimleri ve diğer hususlar Başkanlık Divanınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

(5) Yasama uzman yardımcılığı giriş sınavı 657 sayılı Kanunun ek 41 inci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkra hükümleri uyarınca yapılır.

Stenograflık

MADDE 32- (1) Stenograflar mesleğe özel yarışma sınavı ile Stenograf Yardımcısı olarak alınırlar. Stenograf Yardımcısı olarak atanabilmek için TBMM Başkanlığı tarafından verilecek stenografi kursunda başarılı olmak şarttır.

(2) Stenografi kursuna katılacaklarda 657 sayılı Kanunun 48 inci maddesinde sayılan genel şartlara ilave olarak aşağıdaki şartlar aranır:

a) Hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler fakültelerinden veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt içindeki veya yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak.

b) Yapılacak yarışma sınavında başarılı olmak.

c) Sınavın yapıldığı yılın ocak ayının ilk günü itibarıyla otuz yaşını doldurmamış olmak.

(3) Stenograf yardımcıları, en az üç yıl çalışmaları ve yapılacak yeterlik sınavında başarılı olmaları hâlinde Stenograf kadrolarına atanırlar. Yeterlik sınavında iki defa başarılı olamayanlar, Stenograf Yardımcısı unvanını kaybederler ve İdari Teşkilatta durumlarına uygun başka kadrolara atanırlar.

(4) Kamu kurumlarında çalışanlar hariç stenografi kursiyerlerine kurs süresince damga vergisi hariç, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın net asgari ücret tutarında aylık ödeme yapılır.

(5) Stenografi kursunun düzenlenmesi ve yürütülmesi, stenograf yardımcılarının mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, yeterliklerinin tespiti ile stenograf ve stenograf yardımcılarının görevleri ile çalışma usul ve esasları, yurt içi ve yurt dışı eğitimleri ve diğer hususlar Başkanlık Divanınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Norm kadro

MADDE 33- (1) İdari Teşkilatta norm kadro ilke ve standartları uygulanır. İdari Teşkilat hizmet birimlerinin görev ve sorumlulukları çerçevesinde gerekli personel sayısı ve bunlarda aranacak nitelikler norm kadro ilke ve standartları dikkate alınarak Başkanlık Divanınca belirlenir.

Mali yönetim

MADDE 34- (1) TBMM Başkanı; kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını izler, gözetir ve denetler.

(2) Genel Sekreter, İdari Teşkilatın stratejik planı ve bütçesinin hazırlanması ve uygulanmasından; sorumluluğu altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden; mali yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve 5018 sayılı Kanunda belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden TBMM Başkanına karşı sorumludur.

(3) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/49 md.)** TBMM kesin hesap cetvelleri, muhasebe kayıtları dikkate alınarak hazırlanır ve bir örneği kesin hesap kanunu teklifine ilave edilmek üzere Maliye Bakanlığına gönderilir.

(4) 5018 sayılı Kanunun öngördüğü kamu mali yönetim ve kontrol sisteminin TBMM’de uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Başkanlık Divanınca belirlenir.

Özel gelir ve özel ödenek kaydedilecek tutarlar

MADDE 35- (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/49 md.) (Yeniden Düzenleme: 6/12/2019- 7196/67 md.)

(1) TBMM uhdesindeki kültür ve tabiat varlığı niteliği taşıyan taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarından müzecilik faaliyetleri ve benzeri hizmetler nedeniyle sağlanan her türlü gelir genel bütçeye özel gelir, buraların bakım ve onarımı için yapılan şartlı bağışlar ve yardımlar ise 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 40 ıncı maddesine göre gelir kaydedilir. Özel gelir kaydedilen tutarlar TBMM’ye bağlı kültür ve tabiat varlığı niteliği taşıyan taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarının bakım, onarım, muhafaza, iyileştirme ve işletilmesinde kullanılmak üzere TBMM bütçesinin mevcut ya da yeni açılacak tertiplerine özel ödenek kaydedilir. Kaydedilen özel ödeneklerden kullanılmayan kısımlar ertesi yıl bütçesine devren özel ödenek kaydedilir.

Restorasyon işleri ve hizmet satın alma

MADDE 36- (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/49 md.)¹⁵

Denetim

MADDE 37- (1) İdari Teşkilatın iç denetimi, 5018 sayılı Kanun ile belirlenen ilke ve esaslara uygun olarak iç denetçiler tarafından yapılır. İç denetçiler, Maliye Bakanlığınca verilecek iç denetim eğitimini başarıyla tamamlayarak sertifika alan İdari Teşkilatta Yasama Uzmanı unvanlı

¹⁵ Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E.: 2021/125, K.: 2023/213 sayılı Kararı ile bu maddenin yürürlükten kaldırılması iptal edilmiştir.

kadrolarda çalışanlar ile 5018 sayılı Kanunun 65 inci maddesinde yer alan niteliklere ve sertifikaya sahip olanlar arasından atanır. İç denetçiler tarafından hazırlanan denetim raporları Genel Sekretere sunulur. Denetim raporları, İç Denetim Koordinasyon Kuruluna gönderilmez.

(2) TBMM harcamalarının dış denetimi, her yıl Sayıştay tarafından görevlendirilen üç denetçiden oluşan bir komisyonca, yalnızca hesaplar ve bunlara ilişkin belgeler esas alınarak yapılır. TBMM'nin ilgili mali yıl bütçe gerçekleştirmelerine ilişkin belgeler muhasebe yetkilisi tarafından takip eden yılın mart ayı başından itibaren dış denetim yapmakla sorumlu komisyona teslim edilir. Dış denetim sonucu hazırlanacak raporlar, eylül ayı sonuna kadar TBMM Başkanlığına sunulur. Bu raporlar TBMM Başkanlığınca Başkanlık Divanına sunulur ve bir örneği Genel Sekretere gönderilir. Genel Sekreter, cevaplarıyla birlikte raporlara ilişkin inceleme sonuçlarını Başkanlık Divanına sunar. Görüşülen inceleme sonuçları, Genel Kurulun bilgisine sunulur.

Yayın, bilgi ve belge temini

MADDE 38- (1) Basımevleri, 21/6/1934 tarihli ve 2527 sayılı Basma Yazı ve Resimleri Derleme Kanunu kapsamına giren her türlü basmayazı ve resimlerden birer nüshayı, adı geçen Kanun hükümlerine göre TBMM Kütüphanesine gönderilmek üzere Kültür ve Turizm Bakanlığı emrine vermeye zorunludurlar. Kültür ve Turizm Bakanlığı bu yolla emrine verilen basmayazı ve resimleri bir ay içinde TBMM'ye gönderir. Bu yolla temin edilen eserler Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Başkanlığı tarafından değerlendirilir ve amaç dışı kalanlar Kültür ve Turizm Bakanlığına devredilir.

(2) TBMM Başkanlığı, yasama ve denetim çalışmalarında kullanılmak üzere bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve mahalli idarelerden bilgi ve belge talebinde bulunabilir. Kendisinden talepte bulunan kurum ve kuruluşlar bu isteği, iki ay içinde neticelendirir.

Sağlık hizmetleri

MADDE 39- (1) Milletvekilleri ve İdari Teşkilatın kadrolu personeli, bunların emeklileri, sözleşmeli, geçici ve geçici görevli personel ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilere TBMM yerleşkesi içerisinde verilecek sağlık hizmetleri, TBMM Başkanlığı ile Sağlık Bakanlığı arasında yapılacak protokol çerçevesinde Bakanlığa bağlı eğitim ve araştırma hastanelerinin TBMM yerleşkesi içerisinde kuracakları yataklı veya yataksız sağlık birimlerince verilir.

Güvenlik hizmetleri

MADDE 40- (1) TBMM'nin bütün bina, tesis, eklenti ve arazisinde kolluk ve yönetim hizmetleri TBMM Başkanlığı eliyle düzenlenir ve yürütülür. Emniyet ve diğer kolluk hizmetleri için yeteri kadar kuvvet İçişleri Bakanlığınca TBMM Başkanlığına tahsis edilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Değiştirilen ve Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

Değiştirilen hükümler

MADDE 41- (1) (15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(2) (14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Kanun ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(3) (17/8/1983 tarihli ve 2879 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Teşkilatı Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(4) (13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(5) (1/11/1984 tarihli ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(6) (2/4/1987 tarihli ve 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(7) (375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(8) (375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(9) (375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(10) (375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(11) (375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(12) (5/12/1990 tarihli ve 3686 sayılı İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(13) (25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(14) (15/4/2003 tarihli ve 4847 sayılı Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

Yürürlükten kaldırılan Kanun

MADDE 42- (1) 13/10/1983 tarihli ve 2919 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilat Kanunu ile ekleri yürürlükten kaldırılmıştır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Geçiş Hükümleri

Düzenleyici işlemler

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanun hükümlerine göre çıkarılacak Başkanlık Divanı kararları ve yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar yürürlükte bulunan Başkanlık Divanı kararlarının ve yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

(2) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin Başkanlık Divanı kararları ve yönetmelikler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde hazırlanarak yürürlüğe konulur.

Personel ve kadrolar ¹⁶

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte TBMM Genel Sekreterliğinde; Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcısı, Daire Başkanı, I. Hukuk Müşaviri, Daire Başkan Yardımcısı, Müdür, Müdür Yardımcısı, Avrupa Parlamentosu Nezdinde Parlamento Temsilcisi, Şube Müdürü, İdari Şube Müdürü, Saray Müdürü, Saray Müdür Yardımcısı, Grup Başkanı, İşletme Müdürü, Fabrika Müdürü ve Personel Müdürü unvanlı kadrolarda bulunanların görevleri hiçbir işleme gerek kalmaksızın sona ermiş sayılır. Bu fıkra uyarınca görevi sona erenler ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte TBMM Genel Sekreterliğinde; Başkan Başmüşaviri, Başkan Müşaviri ve Müşavir unvanlı kadrolarda bulunanlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bulundukları kadro dereceleriyle hiçbir işleme gerek kalmaksızın ekli (2) sayılı listede yer alan aynı unvanlı, Avrupa Parlamentosu Nezdinde Parlamento Temsilcisi ise Müdür Yardımcısı unvanlı şahsa bağlı kadrolara atanmış sayılırlar. Bu fıkroda sayılanlar TBMM Başkanlığınca ihtiyaç duyulan işlerde görevlendirilebilir. Bunlardan talepte bulunanlar İdari Teşkilatta durumlarına uygun başka kadrolara da atanabilirler.

(2) Birinci fıkroda belirtilenler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki kadrolarının sözleşme ücreti, aylık, ek gösterge, ikramiye, her türlü zam ve tazminatlar, makam tazminatı, temsil tazminatı, görev tazminatı, özel hizmet tazminatı, ek ücret, ek ödeme, fazla çalışma ücreti ve benzeri adlar altında yapılan her türlü ödemelerini yapılacak artışlarla birlikte almaya devam ederler. Bu fıkroda belirtilen ödemeler Avrupa Parlamentosu

¹⁶ Bu maddede yer alan kadrolarla ilgili olarak 18/12/2011 tarihli ve 28146 sayılı Resmî Gazete'ye ve 19/2/2014 tarihli ve 28918 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6/2/2014 tarihli ve 6518 sayılı Kanunun 123'üncü maddesine bakınız.

Nezinde Parlamento Temsilcisine ekli (2) sayılı listede yer alan Müdür Yardımcısı unvanlı kadro emsal alınarak ödenmeye devam olunur.

(3) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte TBMM Genel Sekreterliği kadrolarında bulunan personelden birinci fıkra dışında kalanlar, bulundukları kadro dereceleriyle hiçbir işleme gerek kalmaksızın ekli (1) sayılı listede yer alan aynı unvanlı TBMM Başkanlığı İdari Teşkilatı yeni kadrolarına atanmış sayılırlar.

(4) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte TBMM Genel Sekreterliğinde Uzman Yardımcısı unvanlı kadrolarda bulunanlar ile Uzman unvanlı kadrolarda bulunanlardan mesleğe özel yarışma sınavı ile Uzman Yardımcısı olarak alınan, 31 inci maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen eğitim şartını taşıyan ve hazırladıkları uzmanlık tezinin kabulünden sonra uzmanlığa atanmış olanlar ile TBMM Genel Sekreterliğinde Uzman unvanlı kadrolarda bulunanlardan bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğünde görevli olanlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bulundukları kadro dereceleriyle hiçbir işleme gerek kalmaksızın durumlarına göre Yasama Uzmanı veya Yasama Uzman Yardımcısı unvanlı kadrolara atanmış sayılırlar. Bunların uzman yardımcılığında ve uzmanlıkta geçen süreleri yasama uzman yardımcılığı ve yasama uzmanlığında geçmiş sayılır.

(5) TBMM Genel Sekreterliğinde mesleğe özel yarışma sınavı ile Uzman Yardımcısı olarak alınmış olup Uzman unvanlı kadrolara atandıktan sonra başka görevlere atananların uzman ve uzman yardımcılığında geçen süreleri yasama uzman ve yasama uzman yardımcılığında geçmiş sayılır.

(6) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte TBMM Genel Sekreterliğinde Uzman unvanlı kadrolarda bulunanlardan bu maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen şartları taşımayanlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bulundukları kadro dereceleriyle hiçbir işleme gerek kalmaksızın ekli (2) sayılı listede yer alan aynı unvanlı şahsa bağlı kadrolara atanmış sayılırlar. Bunlar hakkında ikinci fıkra hükümleri uygulanır.

(7) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte TBMM Genel Sekreterliğinde Uzman Stenograf unvanlı kadrolarda bulunanlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bulundukları kadro dereceleriyle hiçbir işleme gerek kalmaksızın ekli (2) sayılı listede yer alan aynı unvanlı şahsa bağlı kadrolara atanmış sayılırlar. Bunlar hakkında ikinci fıkra hükümleri uygulanır.

(8) Bu Kanuna ekli (2) sayılı listede yer alan kadrolar, herhangi bir nedenle boşalması hâlinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

(9) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, TBMM Genel Sekreterliğinde Teknisyen kadrosunda çalışanlardan en az yüksekokul mezunu olup Tekniker unvanını haiz olanlar hiçbir işleme gerek kalmaksızın bulundukları kadro dereceleriyle Tekniker unvanlı kadrolara atanmış sayılırlar. Bu fıkra uyarınca atanmış sayılanlar üçüncü fıkra uyarınca atanmış sayılan aynı ya da emsali unvanlı personelin her türlü mali ve sosyal hak ve yardımlarından aynı usul ve esaslar çerçevesinde yararlandırılırlar.

(10) 29 uncu maddenin dokuzuncu fıkrası uyarınca diğer kamu kurum ve kuruluşlarına atanan personelin yeni kadrolarına atandıkları tarih itibarıyla eski kadrolarına ilişkin olarak en son ayda almış oldukları sözleşme ücreti, aylık, ek gösterge, ikramiye (bir aya isabet eden net tutarı), her türlü zam ve tazminatlar, makam tazminatı, temsil tazminatı, görev tazminatı, ek ücret, ek ödeme ve benzeri adlar altında yapılan her türlü ödemeler ile diğer mali hakları toplamının net tutarı (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır) yeni atandıkları kadrolara ilişkin olarak yapılan sözleşme ücreti, aylık, ek gösterge, ikramiye, her türlü zam ve tazminatlar, makam tazminatı, temsil tazminatı, görev tazminatı, ek ücret, ek ödeme ve benzeri adlar altında yapılan her türlü ödemeler ile diğer mali hakları toplamının net tutarından fazla olması hâlinde aradaki fark tutarı, atandıkları kadrolarda kaldıkları sürece farklılık giderilinceye kadar herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın tazminat olarak ödenir.

Emeklilik

GEÇİCİ MADDE 3- (1) TBMM Genel Sekreterliği kadrolarında görev yapmakta olanlardan bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte emekli aylığı bağlanmasına hak kazanmış olan ve bu tarihten itibaren dört ay içinde emeklilik başvurusunda bulunanlara emekli ikramiyesi, bu maddenin yayımı tarihi itibarıyla yaş haddinden emekliliğine;

a) En fazla üç yıl kalmış olanlara yüzde otuz,

b) Üç yıldan çok ve altı yıl dâhil, altı yıldan az kalmış olanlara yüzde kırk,

c) Altı yıldan fazla kalmış olanlara yüzde elli,

oranında fazla ödenir. Bu şekilde emekli olanlardan boşalan toplam kadro sayısının yüzde kırkı hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

(2) TBMM Genel Sekreterliğinde 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (C) fıkrasına göre görev yapmakta olanlardan bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte emekli aylığı bağlanmasına hak kazanmış olan ve bu tarihten itibaren dört ay içinde emeklilik başvurusunda bulunanlara iş sonu tazminatı, emekli aylığı bağlanmasına hak kazanılan tarihi aşan süre;

a) On yıl ve üstü olanlara yüzde otuz,

b) Beş ila on yıl arasında olanlara yüzde kırk,

c) Beş yıldan az olanlara yüzde elli,

oranında fazla ödenir.

(3) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört ay içinde emekli aylığı bağlanmasına hak kazanacaklar da belirtilen süre içinde emeklilik başvurusunda bulunmaları hâlinde bu madde hükümlerinden yararlandırılır.

Norm kadronun uygulanması

GEÇİCİ MADDE 4- (Değişik: 11/5/2018-7143/26 md.) (1) İdari Teşkilatta, 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre çalışanların sayısı bu Kanunun 29 uncu maddesinin sekizinci fıkrasında öngörülen orana düşünceye kadar bu statüde personel alımı yapılmaz.

(2) İdari Teşkilat kadrolarında çalışanların sayısı unvanlar itibarıyla bu Kanunun 33 üncü maddesine göre belirlenecek norm kadro sayılarına ininceye kadar bu unvanlı kadrolara atama yapılmaz.

Mevcut işlerin yürütülmesi

GEÇİCİ MADDE 5- (1) Bu Kanunla kurulan İdari Teşkilatın kuruluş işlemleri tamamlanıncaya kadar İdari Teşkilatta değişen veya yeni kurulan birimlere verilen görev ve hizmetler, TBMM Genel Sekreterliği tarafından mevcut personel eliyle yürütülmeye devam olunur.

Bütçe işlemleri

GEÇİCİ MADDE 6- (1) TBMM'nin 2011 malî yılı harcamaları, 26/12/2010 tarihli ve 6091 sayılı 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa istinaden TBMM'ye tahsis edilen ve 2011 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerden karşılanır.

Uygulamaya yönelik geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 7- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte TBMM Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar, Bütçe ve Araştırma Merkezi Müdürlüklerinde müdürlük veya müdür yardımcılığı görevi yapmış veya yapmakta olanlardan geçici 2 nci maddenin beşinci fıkrasında belirtilen şartları taşıyanlar ile Tutanak Müdürlüğünde müdür veya müdür yardımcılığı görevi yapmış veya yapmakta olanlar 29 uncu maddenin beşinci fıkrasında belirtilen şartlar aranmaksızın Yasama ve Denetim Hizmetlerinden Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı olarak atanabilirler.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Kanunlar ve Kararlar, Bütçe ve Araştırma Merkezi Müdürlüklerinde müdür veya müdür yardımcılığı

görevinde bulunanlar 29 uncu maddenin beşinci fıkrasında belirtilen şartlar aranmaksızın aynı maddede belirtilen ilgili başkanlıkların başkan ve başkan yardımcılığına atanabilirler.

Sağlık biriminin devri

GEÇİCİ MADDE 8- (1) TBMM Genel Sekreterliği Baştabipliğinde görevli sağlık hizmetleri sınıfı kadrolarında bulunan personel ve Baştabipliğin sağlıkla ilgili ekipmanı TBMM Başkanlığı ve Sağlık Bakanlığı arasında yapılacak protokollerle Bakanlığa devredilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen personelden hangilerinin Sağlık Bakanlığına devredileceği ve devredilen bu personelden hangilerinin TBMM yerleşkesi içerisindeki sağlık birimlerinde görevlendirileceği bu protokollerle belirlenir. Bu şekilde devri öngörülen personel Sağlık Bakanlığının Ankara'daki sağlık kurum ve kuruluşlarında durumlarına uygun kadrolara atanırlar ve bunların kadroları atamanın yapıldığı tarihte hiçbir işleme gerek kalmaksızın ekli (1) sayılı listeden çıkarılmış sayılır.

(3) Bu madde uyarınca atanan personelin yeni kadrolarına atandıkları tarih itibarıyla eski kadrolarına ilişkin olarak en son ayda almış oldukları sözleşme ücreti, aylık, ek gösterge, ikramiye (bir aya isabet eden net tutarı), her türlü zam ve tazminatlar, makam tazminatı, temsil tazminatı, görev tazminatı, ek ücret, ek ödeme ve benzeri adlar altında yapılan her türlü ödemeler ile diğer mali hakları toplamının net tutarı (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır) yeni atandıkları kadrolara ilişkin olarak yapılan sözleşme ücreti, aylık, ek gösterge, ikramiye, her türlü zam ve tazminatlar, makam tazminatı, temsil tazminatı, görev tazminatı, ek ücret, ek ödeme ve benzeri adlar altında yapılan her türlü ödemeler ile diğer mali hakları toplamının net tutarından fazla olması hâlinde aradaki fark tutarı, atandıkları kadrolarda kaldıkları sürece farklılık giderilinceye kadar herhangi bir vergi ve kesintiye tâbi tutulmaksızın tazminat olarak ödenir.

(4) Bu madde kapsamında devredilen personelden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte makam tazminatından yararlananlar, emekli

olmaları durumunda, makam tazminatı öngörülen görevlerde iki yıl çalışma şartı aranmadan bu tazminattan yararlanırlar.

(5) TBMM Genel Sekreterliği Baştabipliğinin kullanımında olan ve devri yapılacak sağlıkla ilgili ekipman, TBMM Başkanlığı ve Sağlık Bakanlığınca ortaklaşa oluşturulan bir komisyon tarafından tespit edilir ve bu ekipmanın bedelsiz olarak Bakanlığa devri sağlanır.

(6) Bu madde kapsamında atanan personel de geçici 3 üncü madde hükümlerinden yararlandırılır.

GEÇİCİ MADDE 9- (1) Bu Kanunun 29 uncu maddesinin yedinci fıkrasına göre İdari Teşkilat kadrolarına personel alınması durumunda, her seferinde alınması öngörülen kadronun yüzde yirmisi oranında personel, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte TBMM Genel Sekreterliğinde 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (C) fıkrasına göre istihdam edilenlerden 29 uncu maddenin yedinci fıkrasında belirtilen sınav şartına bağlı olmaksızın Kurum içinde açılacak sınavlarda başarılı olmak kaydıyla İdari Teşkilat kadrolarına atanabilir. Bunlar, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 14 üncü maddesi dikkate alınarak, atandıkları aynı veya emsali unvanlı kadrolarda bulunan personelin her türlü mali ve sosyal hak ve yardımlarından aynı usul ve esaslar çerçevesinde yararlandırılır.

GEÇİCİ MADDE 10- (1) TBMM Genel Sekreterliği veya İdari Teşkilatta istihdam edildikleri sürece, TBMM Genel Sekreterliği veya İdari Teşkilat kadro veya pozisyonlarında 15/1/2012 tarihine kadar istihdam edilen personelin (İçişleri Bakanlığınca tahsis edilen polis kuvvetine mensup personel dâhil), mali ve sosyal hakları hakkında ilgili mevzuatın 2/11/2011 tarihinden önceki hükümleri uygulanır. Bu madde kapsamında bulunanlar açısından, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 14 üncü maddesinde uygulanmasına devam olunacağı belirtilen mevzuat hükümleri bu maddede belirtilen mevzuat hükümleridir.

(2) TBMM Genel Sekreterliği tarafından açılan sınav sonucu stenografi kursuna katılmaya hak kazanıp bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kursa devam edenlerden ilgili mevzuatı uyarınca Stenograf Yardımcılığı kadrosuna atanmaya hak kazanacaklar ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği

tarihten önce başlayan Uzman Yardımcılığına alım sürecinde ilgili mevzuatı uyarınca Yasama Uzman Yardımcılığı kadrosuna atanmaya hak kazanacaklar hakkında da 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 14 üncü maddesi hükümleri uygulanır.

(3) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte TBMM Genel Sekreterliğinde Uzman Yardımcısı kadrolarında bulunanların yeterli sınavları ve Yasama Uzmanlığı kadrolarına atanmaları ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce başlayan Uzman Yardımcılığına alım süreci, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki ilgili mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

(4) 2919 sayılı Kanunun 12 nci maddesi ile ek 1 inci maddesinin ikinci fıkrası hükümleri bu Kanunun 30 uncu maddesinin yürürlüğe girdiği tarihe kadar uygulanmaya devam olunur. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte TBMM Genel Sekreterliğinde bu kapsamda çalıştırılanlardan bu Kanunun 30 uncu maddesi uyarınca çalıştırılacakların, TBMM’de bu hükümlere tabi çalışmaları 30 uncu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar devam eder. Ancak bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte TBMM’de geçici görevlendirmeye çalışan personelden 30 uncu maddenin beşinci fıkrası uyarınca istihdam edilemeyecekler hakkında 2919 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin uygulanmasına 24 üncü Yasama Dönemi sonuna kadar devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 11- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte TBMM Genel Sekreterliğinde ilgili mevzuatı uyarınca görevlendirilmiş personelden 30 uncu maddenin beşinci fıkrası uyarınca istihdam edilecekler yeni bir görevlendirme onayı alınmaksızın anılan maddede yer alan hükümler çerçevesinde görevlerine devam edebilirler.

GEÇİCİ MADDE 12- (1) 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 14 üncü maddesinin uygulaması bakımından bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte TBMM Genel Sekreterliği kadrolarında bulunan personelden İdari Teşkilatta; Genel Sekreter kadrosuna atananlar TBMM Genel Sekreterliği Genel Sekreterinin, Genel Sekreter Yardımcısı kadrosuna atananlar TBMM Genel Sekreterliği Genel Sekreter Yardımcısının, TBMM Başkan Başmüşaviri kadrosuna atananlar TBMM Genel Sekreterliği Başkan Başmüşavirinin, Başkan ve Özel Kalem Müdürü kadrosuna atananlar

TBMM Genel Sekreterliği Daire Başkanının, TBMM Başkan Muşaviri, Başkan Yardımcısı ve Özel Kalem Müdür Yardımcısı kadrolarına atananlar TBMM Genel Sekreterliği Daire Başkan Yardımcısının, Yasama Uzman ve Yasama Uzman Yardımcısı kadrolarına atananlar TBMM Genel Sekreterliği Uzman ve Uzman Yardımcısının aylık, ödenek her türlü zam ve tazminatlar ile her türlü mali ve sosyal hak ve yardımlarından aynı usul ve esaslar çerçevesinde yararlandırılır ve emeklilik hakları bakımından da aynı mali ve sosyal hak ve yardımlarından yararlandığı personel ile denk kabul edilir.

GEÇİCİ MADDE 13- (Ek: 2/7/2018-KHK-703/49 md.)¹⁷

(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Milli Saraylardan Sorumlu Genel Sekreter Yardımcılığına bağlı birimlere tahsis edilen her türlü taşınır, taşıt, araç, gereç ve malzeme, borç ve alacaklar, hak ve yükümlölükler, yazılı ve elektronik ortamdaki her türlü kayıtlar ve dokümanları; bunların bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Cumhurbaşkanlığı kararnamesi hükümlerine göre bünyesinde düzenlendiği kamu kurum ve kuruluşuna ilgili Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın devredilmiş sayılır. Mülkiyeti Hazineye ait veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan tahsis edilmiş olanlar ile fiilen kullanılanlar, hiçbir işleme gerek kalmaksızın tahsis amacına uygun olarak kullanılmak üzere Cumhurbaşkanlığı kararnamesi hükümlerine göre nezdinde düzenlendiği kamu kurum ve kuruluşuna tahsis edilmiş sayılır.

(2) Milli Saraylardan Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı ile buna bağlı birimlerde Başkan unvanlı kadrolarda bulunanların görevleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte sona erer. Bunlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi İdari Teşkilatında durumlarına uygun kadrolara bir ay içinde atanırlar.

¹⁷ Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E.: 2021/125, K.: 2023/213 sayılı Kararı ile bu madde iptal edilmiştir. Karar'ın Resmi Gazete'de yayımlanmasından başlayarak on iki ay sonra (5/6/2025) yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır.

(3) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Milli Saraylardan Sorumlu Genel Sekreter Yardımcılığına bağlı birimlerdeki kadro veya pozisyonlarda görev yapan personel, Türkiye Büyük Millet Meclisi İdari Teşkilatının diğer birimlerinde durumlarına uygun kadro veya pozisyonlara bir ay içinde atanırlar.

(4) Bu madde uyarınca atanan personelin yeni kadrolarına atandıkları tarih itibarıyla eski kadrolarına ilişkin olarak en son ayda aldıkları sözleşme ücreti, ücret, tazminat, aylık, ek gösterge, ikramiye (bir aya isabet eden net tutarı), her türlü zam ve tazminatları ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiili çalışmaya bağlı olarak yapılan ödemeler, avukatlık vekalet ücreti, fazla çalışma ücreti, tayin bedeli ve ek ders ücreti hariç) toplam net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır); atandıkları yeni kadrolara ilişkin olarak yapılan ücret, tazminat, aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları, ek ödeme ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiili çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ve ek ders ücreti hariç) toplam net tutarından fazla olması halinde aradaki fark tutarı, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın fark kapanıncaya kadar ayrıca tazminat olarak ödenir. Atandıkları kadro unvanlarında isteğe bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla kendi istekleriyle başka kurumlara atananlara fark tazminatı ödenmesine son verilir.

(5) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin hususlarda ortaya çıkabilecek tereddütleri giderme ve sorunları çözme yetkisi, Milli Saraylardan Sorumlu Genel Sekreter Yardımcılığına bağlı birimlerin ve/veya bunların görevlerinin ilgili Cumhurbaşkanlığı kararnamesi hükümlerine göre bünyesinde yeniden düzenlendiği ilgili kurumun üst yöneticisine aittir.

GEÇİCİ MADDE 13- (Ek: 27/12/2018-7159/7 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte, Türkiye Büyük Millet Meclisi İdari Teşkilatında hangi statüde olursa olsun, Destek Hizmetleri Başkanlığı tarafından fiilen en az 5 yıldır kavas görevini yürüttüğü tespit edilenler, hiçbir işleme gerek kalmaksızın hâlen bulundukları kadro derecelerine

uygun kavas unvanlı kadrolara atanmış sayılırlar. Bunların atandıkları tarih itibarıyla diğer kanunlardaki hükümlere bakılmaksızın ve başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın kadroları ihdas edilmiş ve bu Kanuna ekli (1) sayılı cetvele eklenmiş sayılır. Bu madde kapsamında kavas kadrosuna atanarlara, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihteki mükteseplerine uygun kavas kadrolarına uygulanmakta olan her türlü mali ve özlük haklar uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 14- (Ek: 17/7/2019-7186/25 md.)

(1) 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin 49 uncu maddesiyle bu Kanuna eklenen geçici 13 üncü maddenin üçüncü fıkrası kapsamında İdari Teşkilat kadro ve pozisyonlarına atanıp Milli Saraylar İdaresi Başkanlığında görevlendirilen İdari Teşkilat personeli Milli Saraylar İdaresi Başkanlığına atanabilir. Bu şekilde atanarlara göreve başladıkları tarihi izleyen ay başından geçerli olmak üzere atama tarihinden önceki kadro ve pozisyonlarına ilişkin olarak atandıkları tarih itibarıyla almakta oldukları aylık, ücret, ek gösterge, zam, özel hizmet tazminatı, makam tazminatı, temsil tazminatı, görev tazminatı gibi mevzuatında kadro ve pozisyonuna bağlı olarak öngörülen mali haklar ile sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılması öngörülen ödemeler aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödenmeye devam edilir. Ataması yapılmayan personelin görevlendirmeleri sonlandırılmış sayılır.

(2) Birinci fıkra kapsamındaki personelin kadro ve pozisyonları, diğer mevzuattaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın atandıkları tarih itibarıyla ihdas edilmiş sayılır. Bu şekilde ihdas edilen kadro ve pozisyonlar, herhangi bir nedenle boşalma hâlinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

(3) Bu madde kapsamında ataması yapılanların İdari Teşkilat kadro ve pozisyonlarında geçirdikleri süreler, Milli Saraylar İdaresi Başkanlığında geçmiş sayılır.

(4) Bu madde kapsamında ataması yapılan personele iş sonu tazminatı ödenmez.

(5) 703 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin 49 uncu maddesiyle bu Kanuna eklenen geçici 13 üncü maddenin üçüncü fıkrası kapsamında İdari Teşkilat kadro ve pozisyonlarına atanıp Milli Saraylar İdaresi Başkanlığında görevlendirilen İdari Teşkilat personelinden, Milli Saraylar İdaresi Başkanlığındaki görevlendirmesi devam ederken doğum, askerlik veya ücretsiz izin nedenleriyle görevlerinden ayrılan ve bu nedenlerle bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla görevinde bulunmayanlar ile bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı kadrolarına atananlar hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 15- (Ek: 27/12/2023-7491/70 md.)

(1) 5/7/2022 tarihi ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih arasında İdari Teşkilatta görev yapan Genel Sekreter Yardımcısı, Başkan ve Başkan Yardımcılarının bu maddenin yürürlük tarihinden sonra görevden alınması durumunda, 1/7/2022 tarihli ve 7417 sayılı Kanunun 62 nci maddesi hükümleri uygulanır ve anılan Kanunun 62 nci maddesi uyarınca müşavirlik kadrolarına atanmış olanların hakkı saklı tutulur.

Yürürlük

MADDE 43- (1) Bu Kanunun;

- a) 30 uncu maddesi 15/1/2012 tarihinde,
 - b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,
- yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 44- (1) Bu Kanun hükümlerini TBMM Başkanı yürütür.

(I) SAYILI CETVEL
TBMM BAŞKANLIĞI İDARİ TEŞKİLATI

<u>Genel Sekreter</u>	<u>Genel Sekreter Yardımcısı</u>	<u>Hizmet Birimleri</u>¹⁸
Genel Sekreter	Genel Sekreter Yardımcısı	1) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı
	Genel Sekreter Yardımcısı	2) Bütçe Başkanlığı
	Genel Sekreter Yardımcısı	3) Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
	Genel Sekreter Yardımcısı	4) İnsan Kaynakları Başkanlığı
		5) Destek Hizmetleri Başkanlığı
		6) İşletme ve Yapım Başkanlığı
		7) Milletvekili Hizmetleri Başkanlığı
		8) Araştırma Hizmetleri Başkanlığı
		9) Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Başkanlığı
		10) Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Başkanlığı
		11) Bilgi İşlem Başkanlığı
		12) Müzecilik ve Tanıtım Başkanlığı
		13) Restorasyon ve Teknik Uygulamalar Başkanlığı
		14) İdari ve Mali İşler Başkanlığı
		15) Hukuk Hizmetleri Başkanlığı
		16) Dış İlişkiler ve Protokol Başkanlığı
		17) Strateji Geliştirme Başkanlığı
		18) Özel Kalem Müdürlüğü

6253 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN

~~VEYA ANAYASA MAHKEMESİ İPTAL KARARLARININ~~

¹⁸ 2/7/2018 tarihli ve 793 sayılı İHK'nın 40'uncu maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi ile; bu Kanun'un Müzecilik ve Tanıtım Başkanlığı, Restorasyon ve Teknik Uygulamalar Başkanlığı ile İdari ve Mali İşler Başkanlığına ilişkin 17'nci, 18'inci ve 19'uncu maddeleri ilga edilmiştir.

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	6253 sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
Anayasa Mahkemesinin 8/6/2013 tarihli ve E.: 2012/18, K.: 2013/80 sayılı Kararı	29 uncu maddenin onuncu fıkrası	28/12/2013
6518	İşlenemeyen Hüküm	19/2/2014
7143	29, Geçici Madde 4	18/5/2018
KHK/703	3, 4, 6, 7, 15, 17, 24, 26, 29, 34, 35, 36, Geçici Madde 13	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)
7159	Geçici Madde 13	28/12/2018
7186	Geçici Madde 14	19/7/2019
7196	11, 15, 35	24/12/2019
7417	29	5/7/2022
7491	29, Geçici Madde 15	28/12/2023
Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E.: 2021/125, K.: 2023/213 sayılı Kararı	Geçici Madde 13	5/6/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun

Kanun Numarası : 3620
Kabul Tarihi : 28/3/1990
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 6/4/1990 - 20484

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN

DIŞ İLİŞKİLERİNİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN

Dış İlişkiler

MADDE 1- Türkiye Büyük Millet Meclisinin milletlerarası faaliyetlerinden başlıcaları şunlardır:

a) Türkiye Cumhuriyetinin üye olduğu milletlerarası kuruluşlardan, üye ülke parlamentolarının temsil edildiği organlar çerçevesinde yürütülen ilişkiler.

b) Türkiye Cumhuriyeti ile bünyesinde parlamenterlerden müteşekkil bir organ bulunan milletlerarası bir kuruluş arasında mevcut bir anlaşma gereği tesis edilmiş veya edilecek karma parlamento komisyonları çerçevesindeki ilişkiler.

c) Milletlerarası bir anlaşma ile veya böyle bir anlaşma olmaksızın kurulmuş veya kurulacak parlamento birlikleri çerçevesindeki ilişkiler.

d) Yabancı devletler parlamentolarının bir veya birkaçı ile karşılıklılık ilkesine göre kurulacak dostluk grupları ile yürütülen ilişkiler.

e) Yabancı devletler parlamentoları ile karşılıklı resmi ziyaretler.

f) Yabancı parlamentolar, hükümetler, milletlerarası kurum, kurul veya kuruluşların parlamento üyelerinin iştirakiyle düzenleyecekleri milletlerarası toplantılar ile bunlardan Türkiye Büyük Millet Meclisince düzenlenecek toplantılar.

g) Türkiye'nin dış politikasını ilgilendiren konularda yabancı ülkelere gönderilecek özel parlamento heyetlerinin faaliyetleri.

Üyelerin Seçimi

MADDE 2- Birinci maddede gösterilen dış ilişkilerde, dostluk grupları hariç, Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil edecek heyet üyeleri aşağıdaki esaslara göre seçilirler.

a) Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil edecek asıl ve yedek üyeler mensup oldukları siyasi parti grubunun iç yönetmelik hükümlerine göre aday gösterilirler. Bu adaylar T.B.M.M. Başkanlığınca Genel Kurulun bilgisine sunulmakla seçilmiş sayılırlar.

Asil üyenin katılmadığı her toplantı ve çalışmaya yedek üye oy verme hakkı da dahil olmak üzere tam yetkiyle katılır. Bu katılımı sağlamakdan Heyet Başkanı sorumlu ve yetkilidir.

b) Her bir siyasi parti grubuna düşen sayı, bunların, parti grupları toplam sayısı içindeki yüzde oranlarına göre Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca tespit edilir. Bu sayı ve oranlara, siyasi parti grupları, bildirimden itibaren üç gün içinde itiraz edebilirler. Bu itirazlar, Başkanlık Divanı tarafından kesin olarak karara bağlanır.

c) Bir siyasi parti grubunun, kendisine düşen asıl veya yedek üyeliklerden bir diğer siyasi parti grubu lehine, seçim sonuçları kesinleşmeden önce feragat etmesi mümkündür.

d) Yedek üyelikler için de yukarıdaki bendler uyarınca işlem yapılır. Aynı siyasi parti grubuna mensup bir asil üyenin yerini ancak aynı gruba mensup bir yedek üye alabilir; (c) bendi uyarınca yapılmış olan feragatlar saklıdır.

e) Bu madde gereğince yapılan seçimler Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma dönemi olarak kabul edilen Başkanlık Divanı görev süresince geçerlidir. Birinci dönem 2 yıl, ikinci dönem 3 yıllık süreyi kapsar.

f) Heyet üyelerinin kendi aralarından üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyu ile seçecekleri milletvekili o heyetin başkanı olur.

Üyeliğin Sona Ermesi

MADDE 3- Birinci maddeye göre oluşan parlamentolararası grupların üyelerinden mensubu olduğu siyasi parti ile üyelik bağı sona eren veya Türkiye Büyük Millet Meclisinde grup kurma hakkını kaybeden bir siyasi parti grubu mensubu milletvekilinin üyeliği kendiliğinden sona erer.

Siyasi parti gruplarının oranlarında değişiklik olması sonucunda bunların bir heyette sahip oldukları üyelik sayısı değişen oranlara uymuyorsa, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı bu durumu tespit eder. Bunun üzerine ikinci madde uyarınca gerekli işlem yapılır.

Dostluk Grupları ve Parlamentolararası Birlik Grupları

MADDE 4- Dostluk grupları ve parlamentolararası birlik grupları Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda alınacak karar üzerine kurulurlar.

Dostluk grupları Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütün üyelerine açıktır.

Parlamentolararası birlik gruplarının veya temsil heyetlerinin teşkili amacı ile ikinci maddeye göre yapılacak seçimlerle, ilgili parlamentolararası birliğin ana tüzüğü varsa bu tüzük hükümleri de nazara alınır.

Dostluk gruplarının dış temas heyetleri temsili olarak oluşturulur. Bu temaslar Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının oluruyla ve müteakiliyet esaslarına göre düzenlenir ve yürütülür.

Tüzükler

MADDE 5- a) Dostluk grupları tüzüklerini kendileri yaparlar. Bu amaçla hazırlanacak tüzüklerde; (i) değişik siyasi eğilimli üyelerin gerek dostluk grubu yönetim kurulunda, gerek grup adına dış ülkelere gönderilecek temsil heyetlerinde adaletli bir şekilde yer almalarını sağlayacak; (ii) aynı Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesinin birden fazla dostluk grubu yönetim kuruluna seçilmesini önleyecek ve (iii) dış ülkelere gönderilecek dostluk grubu heyetlerini yalnızca yönetim kurulu üyeleri ile sınırlandırmayacak hükümlerin de öngörülmesi gereklidir.

b) Parlamentolararası birlik için Grup Tüzüğü yapılması gerekiyorsa bu Tüzük Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanınca ve Hükümetin görüşü alındıktan sonra yapılır. Parlamentolararası birlik için hazırlanacak tüzüklerde bu maddenin (a/i) bendinde kayıtlı hususa ilaveten yurt dışında yapılacak temas ve toplantılara muntazaman katılmasını sağlayacak hükümler de öngörülür.

Yabancı Parlamentolara Yapılacak Resmi Ziyaretler

MADDE 6- Yabancı parlamentolardan Türkiye Büyük Millet Meclisine yapılan ziyaret davetlerine uyup uymamak konusunda karar Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda alınır. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı alınan kararı diplomatik yoldan davet sahibine duyurur.

Davete uyulacaksa, ikinci madde uyarınca seçim yapılır.

(Değişik: 9/10/1996-4186/1 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının heyete başkanlık etmesi halinde, grubu bulunan tüm partiler İçtüzük hükümleri uyarınca kendilerine düşün oran nispetindeki sayıda üye ile heyette temsil edilir.

Daveti yapan Parlamento ile karşılıklı Dostluk grupları kurulmuş ise, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Dostluk Grubu Başkanını veya ilgili siyasi parti grubunun müspet görüşünü almak kaydıyla bir milletvekilini bu heyete dahil edebilir. Bu takdirde, bu üyenin mensup olduğu gruba düşen sayıdan bir kişi eksiltilir.

Türkiye Büyük Millet Meclisine Yapılacak Resmi Ziyaretler

MADDE 7- Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından, yabancı parlamentolara yapılacak ziyaret davetleri, Başkanlık Divanınca kararlaştırılır. Bu karar Genel Kurulun bilgisine sunulur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı alınan kararı diplomatik yoldan davet edilene duyurur.

Yürütme Organının Dış Temaslarına Katılım

MADDE 8- (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/54 md.) Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve Bakanların yaptıkları yurt dışı gezi, temas ve toplantılara Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partilerin milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun kararıyla katılabilirler.

Kongre ve Konferanslar

MADDE 9- Yabancı parlamentolar, Hükümetler, milletlerarası kurum, kurul veya kuruluşların, parlamento üyelerinin iştirakiyle düzenlenip, Türkiye Büyük Millet Meclisinin de bir heyetle katılması istenilen kongre ve konferans gibi milletlerarası toplantılara katılıp katılmama konusunda Meclis Genel Kurulundan karar alınır, Alınan karar Meclis Başkanı tarafından diplomatik yoldan davet sahibine duyurulur.

Davate uyulacaksa, heyetin seçimi ikinci madde uyarınca yapılır.

Birinci fıkraya göre ve isim belirtilmek suretiyle yapılan davetlerde; siyasi parti gruplarının yüzde oranlarına uygun olması kaydıyla ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının olumlu görüşleri üzerine Genel Kurulun onayı ile heyet seçilmiş olur.

Siyasi Tanıtma Faaliyetleri

MADDE 10- Türkiye'nin dış politikasını ilgilendiren konularda; milli dava ve çıkarlarımızın gereği gibi tanıtımı ve destek sağlanması amacıyla yabancı ülke parlamenterleri ile temaslar yapılması ve fikir oluşturulması için Türkiye Büyük Millet Meclisinden bir heyet gönderilmesine Dışişleri Bakanlığının gerek görmesi halinde, konu hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı'nın görüş ve önerisi üzerine Genel Kurul'ca karar verilir.

Gönderilmesi kararlaştırılan heyetin seçimi ikinci madde uyarınca yapılır.

Araveme veya Tatilde Uygulanacak Usul

MADDE 11- Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin çalışmalarına aravemesi veya tatilde bulunması hallerinde, dört, altı ve dokuzuncu maddelerdeki davetlerle onuncu maddedeki Başkanlık Divanı önerilerinin onaya sunulması ve heyetlerin seçimi imkansız ise; Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, siyasi parti grup başkanları veya vekillerinden birisi veya yetkili bir grup temsilcisi ile birlikte yapacakları toplantıda alınacak karar uygulanır. Bu karar, Meclis çalışmaları başladığında Genel Kurul'un bilgisine sunulur.

Yabancı Dil Şartı

MADDE 12- Bir, iki, dokuz ve onuncu maddeler gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden milletlerarası toplantılara katılacak olan milletvekillerinin Fransızca veya İngilizceyi veyahut gitmeleri bahis konusu olan toplantıda kullanılacak dillerden birini iyi bilmeleri gereklidir. Bu Milletvekillerinin ikinci madde gereğince isimlerinin Meclis'e sunulabilmesi ve seçimlerinin kesinlik kazanabilmesi için, bu fıkrada yazılı dillerden birini iyi bildiklerini kanıtlayıcı bilgi ve belgeleri mensubu oldukları siyasi parti grubu yönetimine vermeleri gereklidir. Siyasi parti grupları bu bilgi ve belgeleri inceleyip araştırdıktan sonra hasıl olacak kanaatlarını, belgeleri ile birlikte ve her aday için ayrı bir yazı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bildirirler. Ancak bu bilgi ve belgeler üzerinde Başkanlık Divanında inceleme yapılmadan ve aranan yabancı dil bilgisinin mevcudiyeti tespit edilmeden adaylar Genel Kurul'un bilgisine sunulamaz. Dil bilgisi yeterli görülmeyen adayların yerine yenilerinin gösterilmesi ilgili siyasi parti grubundan istenir.

Dostluk grupları ve yabancı parlamentolara ziyaret amacı ile gidecek heyet üyelerinde yabancı dil şartı aranmaz.

Heyetlerin Hükümetle Teması

MADDE 13- Birinci maddede sayılan heyetler, dış ülkelere gitmeden önce hükümetle temas ederler. Hükümet, bu heyetlere istedikleri ve gerekli bilgileri verir ve gereken yardımı yapar.

Heyet Başkanlarının Görevleri

MADDE 14- Bu Kanunda bahis konusu heyet başkanları, heyetin temsil görevini yerine getirmesini sağlayıcı tedbirleri alırlar. Her toplantıya gitmeden önce toplantı gündemindeki konular hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına bilgi vermek ve dönüşte ise, heyetin faaliyetleri ile ilgili bir rapor hazırlayarak Meclis Başkanlığına sunmak zorundadırlar. Komisyon ve alt komisyon üyeleri de dönüşlerinde, heyet başkanlığına raporlarını yazılı olarak verirler.

Birinci maddenin (a), (b), (c) bendlerine göre oluşan heyet başkanları, bu raporlara ilaveten yıl sonunda “yıllık faaliyet raporu” hazırlayıp, Meclis Başkanlığına sunarlar. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı bu raporlardan gerekli gördüklerini Genel Kurul’un bilgisine sunar.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, ikinci fıkrada belirtilen heyetler arasında bilgi alış verişini ve koordinasyonu sağlamak amacıyla yılda iki defadan az olmamak üzere heyet başkanları ile toplantılar yapar.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Binasının Milletlerarası Toplantılarda Kullanılması

MADDE 15- Türkiye Büyük Millet Meclisi binalarının milletlerarası toplantılar için kullanılmasına, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı izin vermeye yetkilidir. Bu iznin verildiği, ilgili mercie Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından bildirilir.

Yürürlükten Kaldırılan Kanun

MADDE 16- 16.1.1964 tarih ve 378 sayılı Yasama Meclisleri Dış Münasebetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ile ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE- Bu Kanunun 2 nci maddesinin (e) bendi hükmü 1991 yılı çalışma dönemi için yapılacak heyet seçimlerinden itibaren uygulanır.

Yürürlük

MADDE 17- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18- Bu Kanunu Türkiye Büyük Millet Meclisi yürütür.

**3620 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin Numarası	3620 sayılı Kanunun Değişen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
4186	6	13/10/1996
KHK/703	8	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)

Cumhurbaşkanı Seçimi Kanunu (İlgili Hükümler)

Kanun Numarası : 6271
Kabul Tarihi : 19/1/2012
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 26/1/2012 - 28185

CUMHURBAŞKANI SEÇİMİ KANUNU
BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

(...)

Seçim dönemi, seçim döneminin başlangıcı ve seçimlerin tamamlanması

MADDE 3- (Değişik: 25/4/2018-7140/3 md.)

(1) Cumhurbaşkanı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimleri beş yılda bir aynı günde yapılır.

(2) Bir kimse en fazla iki defa Cumhurbaşkanı seçilebilir. Ancak Cumhurbaşkanının ikinci döneminde Meclis tarafından seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi hâlinde, Cumhurbaşkanı bir defa daha aday olabilir.

(3) Cumhurbaşkanı ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev sürelerinin dolmasından önceki son Pazar günü oy verme günüdür. Görev süresi, birlikte yapılan bir önceki seçim tarihi esas alınarak belirlenir. Oy verme gününden geriye doğru hesaplanacak altmış günlük sürenin ilk günü seçimin başlangıç tarihidir.

(4) Seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi hâlinde bu karar kırksekiz saat içinde Resmî Gazete’de yayımlanarak ilân olunur. Bu kararın verildiği günden sonra gelen altmışıncı günü takip eden ilk Pazar günü Cumhurbaşkanı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimi birlikte yapılır.

(5) Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması ve Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimine bir yıl veya daha az süre kalması hâlinde, Cumhurbaşkanı seçimi, makamın boşaldığı günden sonra gelen altmışıncı günü takip eden ilk Pazar günü Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimiyle birlikte yapılır.

(6) Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması ve Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimine bir yıldan fazla süre kalması hâlinde, Cumhurbaşkanı seçimi, makamın boşaldığı günden sonra gelen kırkbeş gün içindeki son Pazar günü yapılır. Bu şekilde seçilen Cumhurbaşkanı Türkiye Büyük Millet Meclisi seçim tarihine kadar görevine devam eder. Kalan süreyi tamamlayan Cumhurbaşkanı açısından bu süre dönemden sayılmaz.

(7) Yukarıdaki fıkralarda öngörülen süreler içinde seçimin tamamlanması amacıyla, Yüksek Seçim Kurulu tarafından, seçim takvimi resen belirlenir ve ilân edilir.

Seçim sistemi ve uygulanması

MADDE 4 – (Değişik: 25/4/2018-7140/4 md.)

(1) Genel oyla yapılacak seçimde, geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday, Cumhurbaşkanı seçilir. İlk oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamayı izleyen ikinci Pazar günü ikinci oylama yapılır. Bu oylamaya, ilk oylamada en çok oy almış bulunan iki aday katılır ve geçerli oyların çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilir.

(2) İkinci oylamaya katılmaya hak kazanan adaylardan birinin herhangi bir nedenle seçime katılmaması hâlinde; ikinci oylama, boşalan adaylığın birinci oylamadaki sıraya göre ikame edilmesi suretiyle yapılır. Ancak ikame, geçici sonuçların ilânını takip eden gün saat 17.00'ye kadar yapılabilir.

(3) Oylamalara tek adayla gidilmesi hâlinde, oylama referandum şeklinde yapılır. Geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilir. Oylamada, adayın geçerli oyların salt çoğunluğunu alamaması hâlinde seçim yenilenir ve kesin sonuçların ilânından sonra gelen kırkbeşinci günü takip eden ilk Pazar günü sadece Cumhurbaşkanı seçimi yapılır.

(4) Cumhurbaşkanının görev süresinin dolması veya seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi ya da seçimlerin tamamlanamaması hâllerinde, yenisi göreve başlayıncaya kadar mevcut Cumhurbaşkanının görevi devam eder.

(5) Cumhurbaşkanı seçilenin, varsa Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği sona erer.

Seçimin geri bırakılması

MADDE 5- (1) Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından savaş sebebiyle yeni seçimlerin yapılmasına imkân görülmediğine dair karar verilmesi hâlinde, Cumhurbaşkanı seçimi bir yıl geriye bırakılır.

(2) Geri bırakma sebebi ortadan kalkmamışsa, erteleme kararındaki usule göre bu işlem tekrarlanabilir.

Seçilme yeterliği

MADDE 6- (1) Kırk yaşını doldurmuş ve yüksek öğrenim yapmış Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri veya bu niteliklere ve milletvekili seçilme yeterliğine sahip her Türk vatandaşı Cumhurbaşkanı seçilebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Seçim Öncesi İşleri

Aday gösterilme

MADDE 7- (Değişik: 25/4/2018-7140/5 md.)

(1) Cumhurbaşkanlığına;

a) Siyasi parti grupları,

b) En son yapılan milletvekili genel seçiminde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partiler,

c) En az yüzbin seçmen

aday gösterebilir.

(2) Aday gösterilmek, kişinin yazılı muvafakatine bağlıdır.

(3) Aday gösterme süresinin sona erdiği tarihten itibaren hiçbir şekilde yeni aday gösterilemez.

Siyasi partilerce aday gösterilme

MADDE 8- (Değişik: 25/4/2018-7140/6 md.)

(1) Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partiler grup kararıyla, diğer siyasi partiler ise tüzüklerinde gösterilen yetkili organlarının kararıyla Cumhurbaşkanlığına aday gösterebilirler.

(2) Yüksek Seçim Kurulu tarafından ilân edilen süre içinde, adayların isimleri, muvafakat belgeleri ve gerekli diğer belgelerle birlikte Yüksek Seçim Kuruluna başvurularak aday gösterilmiş olur. Her siyasi parti veya parti grubu ancak bir aday için başvuruda bulunabilir. Bir kişiyi birden fazla siyasi parti grubu veya siyasi parti aday gösterebilir.

(3) Adaylarla ilgili bilgi ve belgelerde eksiklik tespit edilmesi hâlinde, Yüksek Seçim Kurulunca, ilgili siyasi partilere eksikliklerin giderilmesi için beş günlük süre verilir.

(4) Eksiklikleri, verilen süre içinde gidermeyen siyasi partiler, aday göstermekten vazgeçmiş sayılır.

(...)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Seçimden Sonra Yapılacak İşler ve Son Hükümler

(...)

Cumhurbaşkanı seçiminin sonuçlandırılması

MADDE 20- (1) Cumhurbaşkanı seçiminin kesin sonuçları, Yüksek Seçim Kurulu tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ile Cumhurbaşkanlığı Makamına bildirilir, kamuoyuna ilân edilir ve Resmî Gazetede yayımlanır.

(2) Seçilen Cumhurbaşkanı adına, Yüksek Seçim Kurulu tarafından Cumhurbaşkanı seçildiğine dair bir tutanak düzenlenir. **(Ek cümle: 14/6/2018-KHK-699/1 md.)** Bu tutanak seçilen Cumhurbaşkanına verilmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulur.

Andiçme töreni

MADDE 21- (Değişik: 14/6/2018-KHK-699/2 md.)

(1) Seçilen Cumhurbaşkanı adına düzenlenen tutanak, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı veya Geçici Başkan tarafından verilir ve aynı birleşimde andiçme töreni yapılır. Bu birleşim, birlikte yapılan Cumhurbaşkanı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçiminin ardından Meclisin toplandığı ilk günü takip eden üç gün içinde gerçekleştirilir.

(2) Cumhurbaşkanının ikinci oylamada seçilmesi veya sadece Cumhurbaşkanı seçiminin yapılması halinde andiçme töreni, seçim sonucunun kesinleşmesini takip eden üç gün içinde yapılır. Türkiye Büyük Millet Meclisi toplantı halinde değilse derhal toplantıya çağrılır.

(3) Cumhurbaşkanınca atanan Cumhurbaşkanı yardımcıları ve Bakanlar atanmalarını takip eden gün andiçerler.

(...)

Yürütme

MADDE 24 – (1) Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ile Bakanlar Kurulu¹⁹ yürütür.

¹⁹ 698 sayılı 477 Sayılı Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 72'nci maddesi hükmüne göre, "Yürürlükte bulunan kanun ve kanun hükmünde kararnameler ile 10/5/2018 tarihli ve 7142 sayılı Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnamelerin yürütme maddelerinde Bakanlar Kurulu ve bakanlara yapılmış olan atıflar Cumhurbaşkanına yapılmış sayılır." Bu hüküm, bu kitapçıkta Bakanlar Kuruluna yapılan diğer atıflar bakımından da geçerli olduğundan ilgili yerlerde bu hususa ilişkin ayrıca kayıt düşülmemiştir.

**6271 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ İPTAL
KARARLARININ YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	6271 sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
Anayasa Mahkemesinin 15/6/2012 tarihli ve E.: 2012/30, K.: 2012/96 sayılı Kararı	Geçici Madde 1	1/1/2013
7140	3 üncü maddenin birinci ve yedinci fıkraları, 4 üncü maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları, 7, 8, 8/A	Birlikte yapılacak ilk Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin takvimin başladığı tarihte
	3 üncü maddenin ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı fıkraları, 4 üncü maddenin dördüncü fıkrası	Birlikte yapılan ilk Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının göreve başladığı tarihte
KHK/699	20, 21	6/7/2018

Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun

Kanun Numarası : 3071
Kabul Tarihi : 1/11/1984
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 10/11/1984 - 18571

DİLEKÇE HAKKININ KULLANILMASINA DAİR KANUN

Amaç

MADDE 1- (Değişik: 2/1/2003-4778/23 md.)

Bu Kanunun amacı, Türk vatandaşlarının ve Türkiye’de ikamet eden yabancıların kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, Türkiye Büyük Millet Meclisine ve yetkili makamlara yazı ile başvurma haklarının kullanılma biçimini düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (Değişik: 2/1/2003-4778/24 md.)

Bu Kanun, Türk vatandaşları ve Türkiye’de ikamet eden yabancılar tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi ile idarî makamlara yapılan dilek ve şikâyetler hakkındaki başvuruları kapsar.

Dilekçe hakkı

MADDE 3- Türk vatandaşları kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, Türkiye Büyük Millet Meclisine ve yetkili makamlara yazı ile başvurma hakkına sahiptirler.

(Ek: 2/1/2003-4778/25 md.)Türkiye’de ikamet eden yabancılar karşılıklılık esası gözetilmek ve dilekçelerinin Türkçe yazılması kaydıyla bu haktan yararlanabilirler.

Dilekçede bulunması zorunlu şartlar

MADDE 4- (Değişik: 2/1/2003-4778/26 md.)

Türkiye Büyük Millet Meclisine veya yetkili makamlara verilen veya gönderilen dilekçelerde, dilekçe sahibinin adı-soyadı ve imzası ile iş veya ikametgâh adresinin bulunması gerekir.

Gönderilen makamda hata

MADDE 5- Dilekçe, konusuyla ilgili olmayan bir idari makama verilmesi durumunda, bu makam tarafından yetkili idari makama gönderilir ve ayrıca dilekçe sahibine de bilgi verilir.

İncelenemeyecek dilekçeler

MADDE 6- Türkiye Büyük Millet Meclisine veya yetkili makamlara verilen veya gönderilen dilekçelerden;

- a) Belli bir konuyu ihtiva etmeyenler,
- b) Yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili olanlar,
- c) 4 üncü maddede gösterilen şartlardan herhangi birini taşımayanlar, İncelenemezler.

Dilekçenin incelenmesi ve sonucunun bildirilmesi

MADDE 7- (Değişik: 2/1/2003-4778/27 md.)

Türk vatandaşlarının ve Türkiye’de ikamet eden yabancıların kendileri ve kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri konusunda yetkili makamlara yaptıkları başvuruların sonucu veya yapılmakta olan işlemin safahatı hakkında dilekçe sahiplerine en geç otuz gün içinde gerekçeli olarak cevap verilir. İşlem safahatının duyurulması halinde alınan sonuç ayrıca bildirilir.

Türkiye Büyük Millet Meclisine yapılan başvuruların incelenmesi

MADDE 8- (Değişik: 2/1/2003-4778/28 md.)

Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilen dilekçelerin, Dilekçe Komisyonunda incelenmesi ve karara bağlanması altmış gün içinde sonuçlandırılır. İlgili kamu kurum veya kuruluşları Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonunca gönderilen dilekçeleri otuz gün içinde cevaplandırır. İnceleme ve karara bağlamanın esas ve usulleri Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde gösterilir.

(Ek: 1/12/2011-6253/41 md.) Dilekçe Komisyonu, görevleri ile ilgili olarak, kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile özel kuruluşlardan her türlü bilgi ve belgeyi almak, ilgilileri çağırıp bilgi almak, idari denetimin yapılmasını istemek, bilirkişi görevlendirmek ve yerinde inceleme yapmak yetkisine sahiptir. Bu yetkinin kullanılması durumunda kamu kurum ve kuruluşları ile kamu personeli, talep edilen bilgi ve belgeyi vermek, idari denetimi yapmak ve yerinde inceleme için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

Kaldırılan hüküm

MADDE 9- 26 Aralık 1962 tarih ve 140 sayılı Türk Vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine Dilekçe ile Başvurmaları ve Dilekçelerin İncelenmesi ile Karara Bağlanması ve Düzenlenmesine Dair Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde gerekli değişiklikler yapıncaya kadar, 140 sayılı Türk Vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine Dilekçe ile Başvurmaları ve Dilekçelerin İncelenmesi ile Karara Bağlanması ve Düzenlenmesine Dair Kanunun Dilekçe Komisyonunun çalışma esas ve usullerine ilişkin hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Yürürlük

MADDE 10- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11- Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ile Bakanlar Kurulu yürütür.

**3071 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/KHK'nin Numarası	3071 sayılı Kanunun Değişen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
4778	1	11/1/2003
6253	8	18/12/2011

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanunu

Kanun Numarası : 3686
Kabul Tarihi : 5/12/1990
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 8/12/1990 - 20719

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU KANUNU

Amaç

MADDE 1- Bu Kanunun amacı; Dünya’da ve ülkemizde insan haklarına saygı ve bu konudaki gelişmeleri izlemek suretiyle uygulamaların bu gelişmelere uyumunu sağlamak ve başvuruları incelemek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun kuruluş, görev, yetki, çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- Bu Kanun; T.C. Anayasası ile İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi gibi çok taraflı uluslararası belgelerde belirlenmiş bulunan insan hak ve hürriyetleri ile uluslararası alanda genel kabul gören insan haklarını kapsar.

Komisyonun Kuruluşu

MADDE 3- Üye sayısı Danışma Kurulunun teklifi üzerine Genel Kurulca belirlenecek İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda; siyasi parti grupları ile bağımsızlar Meclisteki sayılarının - boş üyelikler hariç - üye tamsayısına nispet edilmesi ile bulunacak yüzde oranına uygun olarak temsil edilirler.

Bu Komisyon üyelikleri için, bir yasama döneminde iki seçim yapılır. **(Değişik cümle: 1/12/2011-6253/41 md.)** İlk seçilenlerin görev süresi iki yıldır, ikinci devre için seçilenlerin görev süresi ise o yasama döneminin sonuna kadar devam eder.

Komisyon, Siyasi Parti gruplarının yüzde oranlarına göre, bir başkan, iki başkanvekili, bir sözcü ve bir katip seçer. Bu seçim, üye tamsayısının salt çoğunluğuyla toplanan Komisyonun, toplantıya katılanlarının salt çoğunluğunun gizli oyuyla yapılır.

Komisyonun Görevleri

MADDE 4- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun görevleri şunlardır:

a) Uluslararası alanda genel kabul gören insan hakları konusundaki gelişmeleri izlemek,

b) Türkiye'nin insan hakları alanında taraf olduğu uluslararası andlaşmalarla T.C. Anayasası ve diğer milli mevzuat ve uygulamalar arasında uyum sağlamak amacıyla yapılması gereken değişiklikleri tespit etmek ve bu amaçla yasal düzenlemeler önermek,

c) **(Değişik: 1/12/2011-6253/41 md.) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/55 md.)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca havale edilen kanun teklifleri ile olağanüstü hal sırasında çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerini görüşmek, Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarının gündemindeki konular hakkında, istem üzerine görüş ve öneri bildirmek,

d) Türkiye'nin insan hakları uygulamalarının, taraf olduğu uluslararası andlaşmalara, Anayasa ve Kanunlara uygunluğunu incelemek ve bu amaçla, araştırmalar yapmak, bu konularda iyileştirmeler, çözümler önermek,

e) İnsan haklarının ihlale uğradığına dair iddialar ile ilgili başvuruları incelemek veya gerekli gördüğü hallerde ilgili mercilere iletmek,

f) Gerektiğinde dış ülkelerdeki insan hakları ihlallerini incelemek ve bu ihlalleri o ülke parlamenterlerinin dikkatlerine doğrudan veya mevcut parlamenter forumlar aracılığıyla sunmak,

g) Her yıl yapılan çalışmaları, elde edilen sonuçları, yurtiçi ve dışında İnsan Haklarına saygı ve uygulamaları kapsayan bir rapor hazırlamak.

Komisyonun Yetkileri

MADDE 5- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, görevleri ile ilgili olarak, Bakanlıklarla Genel ve Katma Bütçeli Dairelerden, mahalli idarelerden, muhtarlıklardan, üniversitelerden ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlardan bilgi istemek ve buralarda inceleme yapmak, ilgililerini çağırıp bilgi almak yetkisine sahiptir.

Komisyon, gerekli gördüğünde uygun bulacağı uzmanların bilgilerine başvurabilir ve Ankara dışında da çalışabilir.

Komisyonun Çalışma Usul ve Esasları

MADDE 6- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir; ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde üye tamsayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz.

Komisyon, incelemelerini alt komisyonlar kurmak suretiyle de yapabilir.

Komisyon, görevleri ile ilgili olarak hazırladığı raporları Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar. Bu raporlar Danışma Kurulunun görüş ve önerisi ile Genel Kurul gündemine alınabilir ve okunmak suretiyle veya üzerinde görüşme açılarak bilgi edinilir.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/55 md.) Komisyon raporları Cumhurbaşkanlığı ve ilgili bakanlıklara da Başkanlıkça gönderilir.

Komisyonun gerekli görmesi halinde; inceleme konusunun sorumluları hakkında genel hükümlere göre kovuşturma veya işlem yapılabilmesi için, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca Komisyon raporu ilgili mercie bildirilir.

Komisyon çalışmaları ile ilgili olarak, yurtiçi ve yurtdışı görevlendirmelere ait giderler, Komisyonun Kararı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının onayı ile 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçesinden karşılanır.

İnceleme ve Sonucun Bildirilmesi

MADDE 7- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca havale olunan başvurular ile ilgili konuları inceler.

(Değişik: 2/1/2003-4778/29 md.) Komisyon, başvuruların sonucu veya yapılmakta olan işlem hakkında başvuru sahibine en geç altmış gün içinde bilgi verir.

Uygulanacak İçtüzük

MADDE 8- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun çalışmalarında, bu Kanunda sarahat olmayan hallerde, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümleri uygulanır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü gereğince komisyonlar üzerinde haiz olduğu denetleme yetkisi bu Komisyon için de geçerlidir.

Yürürlük

MADDE 9- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10- Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ile Bakanlar Kurulu yürütür.

**3686 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin Numarası	3686 sayılı Kanunun Değişen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
4778	7	11/1/2003
6253	3, 4	18/12/2011
KHK/703	4, 6	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Kanunu

Kanun Numarası : 4847
Kabul Tarihi : 15/4/2003
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 19/4/2003 - 25084

AVRUPA BİRLİĞİ UYUM KOMİSYONU KANUNU

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/56 md.) Bu Kanunun amacı; Türkiye'nin Avrupa Birliğine katılım sürecine ilişkin gelişmeleri izlemek ve müzakere etmek, Avrupa Birliğindeki gelişmeleri takip etmek ve bu gelişmeler konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisini bilgilendirmek ve istenildiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan kanun teklifleri ile olağanüstü hal sırasında çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin Avrupa Birliği Mevzuatına uygunluğunu inceleyerek ihtisas komisyonlarına görüş sunmak üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun kuruluş, görev, yetki, çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Komisyonun kuruluşu

MADDE 2- Üye sayısı Danışma Kurulunun teklifi üzerine Genel Kurulca belirlenecek Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda; siyasi parti grupları ile bağımsızlar Meclisteki sayılarının- boş üyelikler hariç- üye tamsayısına nispet edilmesi ile bulunacak yüzde oranına uygun olarak temsil edilirler. Siyasi parti grupları, Türkiye-Avrupa Birliği Karma Parlamento Komisyonu üyelikleri için adaylarını Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üyeleri arasından bildirir.

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üyeleri belirlenirken İngilizce veya Fransızcaı anlama, konuşma ve yazma düzeylerinde iyi bilen, Avrupa Birliği hukuku alanında uzman milletvekillerine öncelik tanınır.

Bu Komisyon üyelikleri için, bir yasama döneminde iki seçim yapılır. **(Değişik cümle: 1/12/2011-6253/41 md.)** İlk seçilenlerin görev süresi iki yıldır, ikinci devre için seçilenlerin görev süresi ise o yasama döneminin sonuna kadar devam eder.

Komisyon, siyasi parti gruplarının yüzde oranlarına göre bir başkan, iki başkanvekili, bir sözcü ve bir katip seçer. Bu seçim, üye tamsayısının salt çoğunluğuyla toplanan Komisyonun, toplantıya katılanlarının salt çoğunluğunun gizli oyuyla yapılır.

Komisyonun görevleri

MADDE 3- Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun görevleri şunlardır:

a) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/56 md.)** Başkanlığın talebi üzerine ya da istenildiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan kanun teklifleri ile olağanüstü hal sırasında çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin Avrupa Birliği Mevzuatına uygunluğunu inceleyerek ihtisas komisyonlarına görüş sunmak,

b) Türkiye'nin Avrupa Birliğine katılım sürecine ilişkin gelişmeleri izlemek ve müzakere etmek,

c) Her yasama yılının sonunda Türkiye'nin Avrupa Birliğine katılım sürecindeki gelişmelere ve Komisyonun o yılki faaliyetlerine ilişkin bir değerlendirme raporu hazırlamak ve bunu Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve Hükümetin bilgisine sunmak,

d) Avrupa Birliğindeki gelişmeleri takip etmek, gerektiğinde yurt dışında incelemelerde bulunmak ve bu gelişmeler konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisini bilgilendirmek,

e) Avrupa Birliği kurumları ile diğer üye ve aday ülke eş parlamentoları ve Avrupa Birliği komisyonlarıyla ilişkileri yürütmek,

f) Avrupa Birliğine katılım konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına ilişkin gerekli bilgi ve dokümanları temin etmek,

g) Avrupa Birliğine katılım konusunda kamuyu bilgilendirici etkinlikler yapmak.

Komisyonun yetkileri

MADDE 4- Komisyon, görevleri ile ilgili olarak, bakanlıklardan, genel ve katma bütçeli dairelerden, mahalli idarelerden, üniversitelerden ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlardan bilgi istemek ve ilgililerini çağırıp bilgi almak yetkilerine sahiptir.

Komisyon gerekli gördüğünde uygun bulacağı uzmanların bilgilerine başvurabilir. Ankara dışında ve yurt dışında da çalışabilir.

Komisyonun çalışma usul ve esasları

MADDE 5- Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir; ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde üye tamsayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz.

Komisyon, Avrupa Birliği Mevzuatına uygunluk yönünde Avrupa Birliği Genel Sekreterliğinden görüş isteyebilir.

Komisyon yıllık faaliyet ve değerlendirme raporunu Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar. Bu rapor, Danışma Kurulunun görüş ve önerisi ile Genel Kurul gündemine alınabilir ve okunmak suretiyle veya üzerinde görüşme açılarak bilgi edinilir.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/56 md.) Komisyon raporu, Cumhurbaşkanlığı ve ilgili bakanlıklara Başkanlıkça gönderilir.

Komisyon çalışmaları ile ilgili olarak, yurt içi ve yurt dışı görevlendirmelere ait giderler, Komisyonun kararı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının onayı ile 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçesinden karşılanır.

Uygulanacak İçtüzük

MADDE 6- Avrupa Birliği Uyum Komisyonu çalışmalarında, bu Kanunda açıklık olmayan hallerde Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümleri uygulanır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü gereğince komisyonlar üzerinde haiz olduğu denetleme yetkisi bu Komisyon için de geçerlidir.

GEÇİCİ MADDE 1- Siyasi parti grupları; Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üyeliklerine yapılacak ilk seçimler için adaylarını, Türkiye-Avrupa Birliği Karma Parlamento Komisyonu üyeleri de dahil olacak şekilde bildirirler.

Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun 22 nci dönemde ikinci devre için yapılacak üye seçimleri diğer komisyonlarla birlikte yapılır.

Yürürlük

MADDE 7- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 8- Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ile Bakanlar Kurulu yürütür.

**4847 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin Numarası	4847 sayılı Kanunun Değişen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
6253	2	18/12/2011
KHK/703	1, 3, 5	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Kanunu

Kanun Numarası : 5840
Kabul Tarihi : 25/2/2009
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 24/3/2009 - 27179

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU KANUNU

Amaç

MADDE 1- (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/57 md.) (1) Bu Kanunun amacı, kadın haklarının korunması ve geliştirilmesi, kadın erkek eşitliğinin sağlanmasına yönelik olarak ülkemizde ve uluslararası alandaki gelişmeleri izlemek, bu gelişmeler konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisini bilgilendirmek, kendisine esas veya tali olarak havale edilen işleri görüşmek, istenildiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan kanun teklifleri ile olağanüstü hal sırasında çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri hakkında ihtisas komisyonlarına görüş sunmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisinde Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun kuruluş, görev, yetki, çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Komisyonun kuruluşu

MADDE 2- (1) Üye sayısı Danışma Kurulunun teklifi üzerine Genel Kurulca belirlenecek Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda; siyasi parti grupları ile bağımsızlar Meclisteki sayılarının -boş üyelikler hariç- üye tam sayısına nispet edilmesi ile bulunacak yüzde oranına uygun olarak temsil edilirler.

(2) Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üyeleri belirlenirken kadın milletvekilleri ile insan hakları konusunda uzman milletvekillerine öncelik tanınır.

(3) Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üyelikleri için, bir yasama döneminde iki seçim yapılır. Her iki devre için seçilenlerin görev süresi iki yıldır.

(4) Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu siyasi parti gruplarının yüzde oranlarına göre bir başkan, iki başkanvekili, bir sözcü ve bir katip seçer. Bu seçim, üye tamsayısının salt çoğunluğuyla toplanan Komisyonun, toplantıya katılanlarının salt çoğunluğunun gizli oyuyla yapılır.

Komisyonun görevleri

MADDE 3- (1) Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun görevleri şunlardır:

a) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/57 md.)** Kendisine esas veya tali olarak havale edilen işleri görüşmek, Başkanlığın talebi üzerine ya da istenildiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan kanun teklifleri ile olağanüstü hal sırasında çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin kadın erkek eşitliği konusunda T.C. Anayasasına, uluslararası gelişmelere ve yükümlülöklere uygunluğunu inceleyerek ihtisas komisyonlarına görüş sunmak.

b) Her yasama yılının sonunda Türkiye'deki kadın erkek eşitliğinin sağlanmasına yönelik gelişmelere ve Komisyonun o yılki faaliyetlerine ilişkin bir değerlendirme raporu hazırlamak ve bunu Türkiye Büyük Millet Meclisine sunmak.

c) Kadın hakları ile kadın erkek eşitliğini sağlamaya yönelik olarak diğer ölkelerdeki ve uluslararası kuruluşlardaki gelişmeleri takip etmek, gerektiğinde yurt dışında incelemelerde bulunmak ve bu gelişmeler konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisini bilgilendirmek.

ç) Kadın erkek eşitliği konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına ilişkin gerekli bilgi ve dokümanları temin etmek.

d) Türkiye Cumhuriyetinin taraf olduğu uluslararası anlaşmaların kadın erkek eşitliği ve kadın hakları konusundaki hükümleri ile T.C. Anayasası ve diğer ulusal mevzuat arasında uyum sağlamak için yapılması gereken değişiklikleri ve düzenlemeleri belirlemek.

e) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca havale edilen kadın erkek eşitliğinin ihlaline ve toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığa dair iddialar ile ilgili başvuruları incelemek ve gerekli gördüğü hallerde ilgili mercilere iletmek.

f) Kadın erkek eşitliği konusunda kamuyu bilgilendirici etkinlikler yapmak.

Komisyonun yetkileri

MADDE 4- (1) Komisyon görevleri ile ilgili olarak genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile gerçek ve tüzel kişilerden kanunlarda öngörülen usullere uyarak bilgi istemek ve ilgililerini çağırarak bilgi almak yetkisine sahiptir.

(2) Komisyon görev alanıyla ilgili faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum örgütleri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının çalışmalarından yararlanabilir.

(3) Komisyon gerekli gördüğünde uygun bulacağı uzmanların bilgisine başvurabilir, Ankara dışında da çalışabilir.

Komisyonun çalışma usul ve esasları

MADDE 5- (1) Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üye tam sayısının en az üçte biri ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir; ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde üye tam sayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz.

(2) Komisyon yıllık faaliyet ve değerlendirme raporunu Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar. Bu rapor, Danışma Kurulunun görüş ve önerisi ile Genel Kurul gündemine alınabilir ve üzerinde görüşme açılabilir.

(3) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/57 md.)** Komisyon raporu, Cumhurbaşkanlığı ve ilgili bakanlıklara Başkanlıkça gönderilir.

(4) Komisyon Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca kendisine havale olunan başvurularla ilgili, başvuru sahibine, yapılan işlem ve başvurunun sonucu hakkında havale tarihinden itibaren en geç üç ay içinde bilgi verir.

(5) Komisyon çalışmaları ile ilgili olarak, yurt içi ve yurt dışı görevlendirmelere ait giderler, Komisyon kararı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının onayı ile 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden karşılanır.

Uygulanacak İçtüzük

MADDE 6- (1) Kadın Erkek Fırsat E itli i Komisyonunun çalışmalarında, bu Kanunda düzenleme olmayan hallerde Türkiye Büyük Millet Meclisi İ t z    hükümleri uygulanır.

(2) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının, Türkiye Büyük Millet Meclisi İ t z    gereğince komisyonlar üzerinde haiz olduğu denetleme yetkisi bu Komisyon için de geçerlidir.

GE CİCİ MADDE 1- (1) Siyasi parti grupları Kadın Erkek Fırsat E itli i Komisyonu  yeliklerine yapılacak ilk seçimler için adaylarını Kanunun yayımını izleyen bir hafta içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Ba kanlı ına bildirirler. Bu  yeler Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23 üncü döneminin sonuna kadar görev yaparlar.

Yürürlük

MADDE 7- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 8- (1) Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Bakanlar Kurulu yürütür.

**5840 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin Numarası	5840 sayılı Kanunun Değişen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
KHK/703	1, 3, 5	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)

**Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların
Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin
Düzenlenmesi Hakkında Kanun**

Kanun Numarası : 3346
Kabul Tarihi : 2/4/1987
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 9/4/1987 - 19426

**KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ İLE FONLARIN TÜRKİYE
BÜYÜK MİLLET MECLİSİNCE DENETLENMESİNİN
DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN²⁰**

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1- Bu Kanunun amacı, kamu iktisadi teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince kuruluş amaçlarına göre denetlenmesine dair usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam²¹

MADDE 2- Ödenmiş sermayesinin yarısından fazlası kamu tüzelkişilerince sağlanmış olan kurumlar ile bu kurumların ödenmiş sermayesinin yarısından fazlasını sağlamış oldukları diğer kurumlar ve yukarıda sayılanlardan olmamakla beraber kendilerine bazı kamu yetki ve görevleri verilmiş olup galip vasıfları bu kamu hizmetlerini yürütmek olan ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından olmayan özel kanunlara tabi kurumlar ve İller Bankası, bu Kanunla konulan denetime tabidirler.

Mahalli idarelerin ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, ödenmiş sermayesinin yarısından fazlasını sağladıkları kurumlar ile bu kurumların ödenmiş sermayesinin yarısından fazlasını sağladıkları kurumlar bu Kanunla konulan denetime tabi değildirler.

²⁰ 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesiyle, bu Kanunda Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluna yapılmış olan atıfların Sayıştay'a yapılmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

²¹ Bu maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan bazı ibareler Anayasa Mahkemesinin 28/1/1988 tarihli ve E.: 1987/12, K.: 1988/3 sayılı Kararı ile iptal edilmiş ve bu Karar 7/4/1989 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kamu İktisadi Teşebbüsü sayılmaz. Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası ile bu Kanunla konulan denetime tabi değildir. Sözü geçen bankaların Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi Anayasanın 162 nci maddesinde söz konusu milli bütçenin incelenmesi yoluyla yapılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu

Komisyonun kuruluşu

MADDE 3- Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesini sağlamak üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilecek 35 milletvekilinden oluşan Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu kurulmuştur.

Bu Komisyon üyelikleri için, bir yasama döneminde iki seçim yapılır. **(Değişik son cümle: 1/12/2011-6253/41 md.)** İlk seçilenlerin görev süresi iki yıldır, ikinci devre için seçilenlerin görev süresi ise o yasama döneminin sonuna kadar devam eder.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde mevcut siyasi parti grupları ve siyasi parti grubu mensubu olmayanlar, Meclisteki sayılarının - boş üyelikler hariç - üye tamsayısına nispet edilmesiyle bulunacak yüzde oranına uygun olarak Komisyonda temsil edilirler. Siyasi parti grubu mensubu olmayanların temsili siyasi parti gruplarının temsilini engelleyecekse, siyasi parti grupları herhalde kendilerine düşen sayıları aşmamak şartıyla tercih olunur.

Komisyonun Başkanı, Başkanvekili, Sözcü ve Katip seçimi

MADDE 4- (Değişik: 1/12/2011-6253/41 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu, dönem başında iki yıl için bir başkan, bir başkanvekili, bir sözcü ve bir de katip seçer. **(Değişik son cümle: 1/12/2011-6253/41 md.)** İkinci devre için seçilenlerin görev süresi o yasama döneminin sonuna kadar devam eder.

Altkomisyonların ve raportörlerin seçimi

MADDE 5- Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu Başkanı, Komisyonun tasvibini almak suretiyle kamu iktisadi teşebbüslerinin durumunu incelemek üzere raportörler seçebilir ve alt komisyonlar kurabilir. **(Değişik son cümle: 1/12/2011-6253/41 md.)** Alt komisyonlar da, ilk devre için iki yıl, ikinci devre için ise o yasama döneminin sonuna kadar görev yaparlar.

Başkan, başkanvekili, sözcü ve katip altkomisyonlarda lüzumu halinde görev alabilirler.

Komisyonun toplantı ve karar yetersayısı

MADDE 6- Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu, üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir; ancak karar yeter sayısı hiç bir şekilde üye tam sayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Denetlenmesi

Komisyonun İnceleme Usulleri

MADDE 7- (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/53 md.) Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun raporlarıyla Cumhurbaşkanlığının sevkedeceği diğer raporları ve varsa kendisince tespit edilen konuları inceler. Her teşebbüsün bilançosu ile netice hesaplarını kapsaması gereken bu raporlar; ilgili bakanlıkların görüşleri ve denetlenen kuruluşların cevapları ile birlikte, en geç ertesi yılın Aralık ayı sonuna kadar Cumhurbaşkanlığınca, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulur.

Başkanlığa sunulan raporlar, üç gün içinde Komisyona havale edilir. Komisyon, incelemelerini, raporun kendisine havale edilmesinden itibaren doksan gün içinde tamamlar.

Komisyon ve altkomisyonlar, denetleyecekleri kuruluşların durumunu, ulusal ekonomiye faydalı olabilmeleri için özerk bir tarzda, ekonominin kuralları ve ekonomik gerekler dahilinde, verimlilik ve karlılık ilkeleri doğrultusunda yönetilerek, kuruluş amaçlarına ulaşmalarını teminen; faaliyetlerinin mevzuata, uzun vadeli kalkınma planına ve planın uygulama programlarına uygunluğu yönlerinden inceler.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetimine tabi kamu iktisadi teşebbüsleri ile bu kamu iktisadi teşebbüslerinin iştirakiyle kurulan diğer kamu kuruluşlarının denetimi, üst teşebbüsün denetimi ile bir arada yapılır. Değişik kamu kuruluşlarının iştirakiyle kurulmuş olan böyle bir teşebbüsün hangi üst teşebbüsle bir arada denetime tabi tutulacağı hususunda esas, ödenmiş iştirak miktarı üstünlüğüdür. Bu miktarlar eşitse, bu husus, Komisyonca karara bağlanır.

İnceleme ve değerlendirme, esas olarak dosya üzerinde yapılır. Komisyonun çalışmaları sırasında denetlenen kuruluşların yöneticileri ve ilgili bulundukları bakanlık temsilcileri ile Devlet Planlama Teşkilatı, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu yetkilileri bulunur ve gerekirse dinlenir.

Komisyon Başkanı, gerekli gördüğünde altkomisyonlar eliyle, kuruluşlarda yerinde inceleme yaptırır.

Merkezleri Başkentten başka bir yerde bulunan kamu iktisadi teşebbüslerinin denetimi için raportörler veya altkomisyonların en fazla onbeş gün süreyle Ankara dışına gitmelerine Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunca karar verilebilir. Bu karar, gerekli yolluğun tahakkuku için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bir yazı ile bildirilir.

Altkomisyonlar ve raportörler, inceleme sonuçlarını Komisyon Başkanına sunarlar. Komisyon, altkomisyonların ve raportörlerin raporlarını, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporları ve ilgili kuruluş ve bakanlıkların görüşleriyle birlikte ele alarak, kuruluşların durumlarını yeniden inceler ve bunların bilanço ve netice hesaplarını

tasvip ederek yönetim kurullarının ibra edilmesine veya bilanço ve netice hesaplarını tasvip etmeyerek yönetim kurullarının ibra edilmemesine gerekçeli olarak karar verir.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/53 md.) Komisyonun, bütün kamu iktisadi teşebbüslerini kapsaması gereken, tasvibe ve genel görüşmeye sunulan raporları basılıp Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılır, dağıtım tarihindeki Türkiye Büyük Millet Meclisi tutanağına eklenir ve Cumhurbaşkanlığına iletilir.

Komisyon raporunun kesinleşmesi

MADDE 8- (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/53 md.) Dağıtılan rapora; siyasi parti grupları, 20 milletvekili veya Cumhurbaşkanı dağıtım tarihinden itibaren 15 gün içinde itiraz edebilir. Bu süre içinde itirazda bulunulmazsa, Komisyon raporu kesinleşir.

İtiraz, incelenen kuruluşlardan hangilerinin bilanço ve netice hesaplarına yapılacaktır; gerekçe gösterilerek ve yazılı olarak Komisyon Başkanlığına bildirilir.

İtiraz olunan raporlar, Komisyonca itiraz süresinin bitiminden itibaren en çok 30 gün içinde itiraz olunan hususlara dair Komisyonun görüşü ile birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulur.

Bu raporlar, Genel Kurulda öncelikle görüşülür.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu raporu hemen gündemine alır ve 20 gün içerisinde bu rapor üzerinde genel görüşme açar, genel görüşme en çok 15 gün sürer. Bu genel görüşme sonunda Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu, bilançolarla netice hesaplarını tasvip etmek suretiyle kamu iktisadi teşebbüslerinin yönetim kurullarının ibra edilmesini karara bağlar veya bilançolarla netice hesaplarını tasvip etmemek suretiyle kamu iktisadi teşebbüslerinin yönetim kurullarının ibra edilmesini reddeder.

Genel görüşmeye tabi olan kuruluşlar

MADDE 9- 2 nci maddenin birinci fıkrası hükmüne tabi olup da, genel kurulları Türk Ticaret Kanununa veya özel kanunlarına tabi şirket ve kurumlar hakkında da, 7 ve 8 inci madde hükümleri uygulanır. Ancak, bunların bilanço ve netice hesaplarıyla ilgili olarak Komisyonca, yine bilanço ve netice hesapları ile bunlar hakkında Komisyonca, hazırlanan raporlarla ilgili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda herhangi bir oylama yapılamaz ve bunların yönetim kurullarının ibra edilmesi veya edilmemesi hususunda karar verilemez; bu raporlar, sadece genel görüşme konusu olur.

Kararların yayımlanması

MADDE 10- Komisyonca karara bağlanıp süresi içinde kesinleşen veya itiraz üzerine Genel Kurulca tasvip edilen veya edilmeyen bilançolarla netice hesapları veya mali durumları gösteren tablolar ibra edilme veya edilmeme kararı ile birlikte Resmi Gazete’de yayımlanır.

İbra etmeme kararlarının ilgili mercilere bildirilmesi

MADDE 11- (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/53 md.) İbra edilmeyen kuruluşların sorumluları hakkında genel hükümlere göre adli kovuşturma veya işlem yapılabilmesi için karar, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca, Cumhurbaşkanlığına ve ilgili adli mercie bildirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Fonların Denetlenmesi

Denetim Usulü

MADDE 12- (İptal: Anayasa Mahkemesinin 28/1/1988 tarihli ve E.: 1987/12, K.: 1988/3 sayılı Kararı ile. Bu Karar 7/4/1989 tarihinde yürürlüğe girmiştir.)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Uygulanacak İhtüzük

MADDE 13- Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun ve altkomisyonlarının çalışmalarında, bu Kanunda sarahat olmayan hallerde, Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğü hükümleri uygulanır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğü gereğince komisyonlar üzerinde haiz olduğu denetleme yetkisine bu Komisyon için de haizdir.

Yürürlükten kaldırılan kanunlar

MADDE 14- 12/5/1964 tarihli ve 468 numaralı Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ile ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE- Denetimleri bu Kanunun 2 nci maddesinin son fıkrası hükümlerine tabi kuruluşların henüz sonuçlanmamış, önceki yıllara ilişkin faaliyetlerinin denetimleri de bu Kanun hükümleri dairesinde yapılır.

Yürürlük

MADDE 15- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16- Bu Kanunun; Yasama Organıyla ilgili hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, diğer hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**3346 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK
GETİREN MEVZUATIN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ
TARİHLERİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin Numarası	3346 sayılı Kanunun Değişen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
6253	3, 4, 5	18/12/2011
KHK/703	7, 8, 11	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)

**Dijital Mecralar Komisyonu Kurulması ile Bazı
Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
(İlgili Hükümler)**

Kanun Numarası : 7252
Kabul Tarihi : 23/7/2020
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 28/7/2020 - 31199

DİJİTAL MECRALAR KOMİSYONU KURULMASI İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN

Dijital Mecralar Komisyonu

MADDE 1- (1) Kanunlara, bireylerin kişilik haklarına, özel hayatın gizliliğine ve diğer temel hak ve özgürlüklere aykırı yahut çocukların fiziksel ve psikolojik gelişimlerine zarar verici şekilde internet kullanımının önlenmesi amacıyla alınan tedbirler ile yapılan iş ve işlemler hakkında inceleme, görüşme, raporlama, tavsiye ve görüş bildirme işlemlerini yürütmek ve bu maddede belirtilen diğer görevleri yerine getirmek üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde Dijital Mecralar Komisyonu kurulmuştur.

(2) Komisyonun üye sayısı on yedidir. Üye dağılımı siyasi parti gruplarının parti grupları toplam sayısı içindeki yüzde oranlarına göre belirlenir. Komisyon, üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir.

(3) Komisyonun görevleri şunlardır:

a) Kendisine esas veya tali olarak havale edilen işleri görüşmek, Komisyon Başkanlığının talebi üzerine veya ihtisas komisyonlarınca talep edilmesi halinde; Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan kanun teklifleri ile olağanüstü hal sırasında çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerini görev alanı yönünden inceleyerek görüş sunmak.

b) İnternet kullanımının kanunlara, bireylerin kişilik haklarına, özel hayatın gizliliğine ve diğer temel hak ve özgürlüklere aykırı yahut çocukların fiziksel ve psikolojik gelişimlerine zarar verici şekilde gerçekleşmesinin önlenmesi konularında görüş ve öneriler sunmak.

c) İnternet kullanımı yoluyla işlenen suçlarla etkin şekilde mücadele edilmesi konusunda görüş ve öneriler sunmak.

ç) (b) ve (c) bentlerinde belirtilen konularda uluslararası alanda kabul gören gelişmeleri izlemek, bu konular hakkında gerektiğinde yurt dışında incelemelerde bulunmak ve bu gelişmeler konusunda görüş ve öneriler sunmak.

d) İnternetin hukuka uygun kullanımı konusunda kamuoyunu bilgilendirici etkinlik ve projeler yapmak.

(4) Komisyonun yetkileri şunlardır:

a) Görevleri ile ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşlarından, 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun kapsamında faaliyet gösteren içerik sağlayıcılar, erişim sağlayıcılar, yer sağlayıcılar ile yerli veya yabancı diğer gerçek ve tüzel kişilerden bilgi ve belge istemek ve ilgililerden bilgi almak.

b) Görev alanıyla ilgili faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının çalışmalarından yararlanmak.

c) Gerekli gördüğünde uygun bulacağı uzmanları fikirlerini almak üzere çağırmak.

(5) Komisyon Ankara dışında da çalışabilir. Komisyon çalışmaları ile ilgili olarak, yurt içi ve yurt dışı görevlendirmelere ait giderler, Komisyon kararı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının onayı ile 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden karşılanır.

(6) Komisyonun çalışma usul ve esaslarına ilişkin olarak bu maddede hüküm bulunmayan hâllerde Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümleri uygulanır.

(...)

MADDE 12 – (1) Bu Kanunun;

a) 1 inci maddesini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı,

b) Diğer maddelerini Cumhurbaşkanı,

yürütür.

Kalkınma Planlarının Yürürlüğe Konması ve Bütünlüğünün Korunması Hakkında Kanun

Kanun Numarası : 3067
Kabul Tarihi : 30/10/1984
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 6/11/1984 - 18567

KALKINMA PLANLARININ YÜRÜRLÜĞE KONMASI VE BÜTÜNLÜĞÜNÜN KORUNMASI HAKKINDA KANUN

Kalkınma Planları

MADDE 1- (Değişik: 2/7/2018-KHK-700/91 md.) Kalkınma Planları Devlet Planlama Teşkilatı tarafından kendi Kuruluş ve Görevleri hakkındaki mevzuata göre hazırlanarak Cumhurbaşkanınca imzalandıktan sonra, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce onaylanmak üzere Cumhurbaşkanlığı tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulur.

Kalkınma Planlarının Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmesi

MADDE 2- 1. Kalkınma Planları, Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülür. **(Mülga ikinci cümle: 2/7/2018-KHK-700/91 md.)**

2. Plan ve Bütçe Komisyonu, Kalkınma Planlarını kendisine havale edildiği tarihten itibaren en çok yirmidört saat içinde gündemine alarak görüşmeye başlar ve en çok yirmi gün içinde karara bağlayarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar.

Komisyon, planın incelenebilmesi amacıyla gündeme alındığı tarihten itibaren, görüşmelere beş gün ara verir. Bu süre yirmi günlük süreye dahildir.

3. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu, planı en çok sekiz gün içinde görüşerek karara bağlar.

4. Kalkınma Planlarının Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmesi ve oylanmasında aşağıdaki esaslar uygulanır.

a) Plan, Plan ve Bütçe Komisyonu ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda aralıksız görüşülür.

b) Kalkınma Planlarının Plan ve Bütçe Komisyonu ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülmesi, planın tümü üzerinde bölümler itibarıyla yapılır.

c) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-700/91 md.)** Plan ve Bütçe Komisyonunda planın tümü üzerindeki görüşmeler bittikten sonra, planın bütünlüğünü bozmayacağı Cumhurbaşkanı tarafından belirtilen değişiklik önermeleri önce oylanır ve karara bağlanır.

d) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-700/91 md.)** Komisyonca (c) bendindeki değişiklik önermeleri karara bağlandıktan sonra planın bütünlüğünü bozacağı Cumhurbaşkanı tarafından belirtilen değişiklikler gerekçeli geri verme önermesi sayılarak görüşülür ve bu önermelerdeki gerekçelerin ayrı ayrı oylanmasına geçilir.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-700/91 md.) Geri verme önermelerinin her biri hakkında, sadece, Cumhurbaşkanı veya görevlendireceği Cumhurbaşkanı yardımcısı ya da bakan ve geri verme önermesindeki birinci imza sahibi veya göstereceği bir diğer imza sahibi konuşabilir.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-700/91 md.) Plan ve Bütçe Komisyonunca kabul edilen geri verme gerekçeleri, plan ile birlikte Cumhurbaşkanlığına geri verilir.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-700/91 md.) Cumhurbaşkanı, Komisyonca kabul edilen geri verme gerekçelerinden katıldığı gerekçelere göre planı değiştirir ve katılmadığı gerekçelerin hangileri olduğunu Komisyona bildirir. Komisyon, bu hususu raporunda belirtir.

Plan ve Bütçe Komisyonu üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve bu Kanunda aksine hüküm olmayan hallerde, toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verilir.

e) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-700/91 md.)** Plan ile Komisyon raporunun tümü üzerinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulundaki görüşmeler bittikten sonra, planın Cumhurbaşkanlığına geri verilmesine dair gerekçeli önermeler ile komisyonca kabul edilip Cumhurbaşkanı tarafından benimsenmemiş olan geri verme gerekçeleri görüşülür ve bu gerekçelerin ayrı ayrı dikkate alınıp alınmaması kararlaştırılır.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-700/91 md.) Bu önergelerin her biri üzerinde, sadece, Komisyon, Cumhurbaşkanı veya görevlendireceği Cumhurbaşkanı yardımcısı ya da bakan ve geri verme önergesindeki birinci imza sahibi veya göstereceği bir diğer imza sahibi konuşabilir.

Dikkate alınmasına karar verilen geri verme gerekçeleri üzerinde en sonra yeniden görüşme açılır.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-700/91 md.) Bu görüşme sırasında da, bunlardan her biri hakkında, sadece, Komisyon, Cumhurbaşkanı veya görevlendireceği Cumhurbaşkanı yardımcısı ya da bakan ve geri verme önergesindeki birinci imza sahibi veya göstereceği bir diğer imza sahibi konuşabilir.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-700/91 md.) Bu görüşme sonunda geri verme gerekçeleri ayrı ayrı oylanır. Kabul edilen geri verme gerekçeleri plan ile birlikte Cumhurbaşkanlığına geri verilir.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-700/91 md.) Cumhurbaşkanı Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilen geri verme gerekçelerini de dikkate alarak, planda uygun gördüğü değişiklikleri yapar ve bu hususları bir raporla Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna sunar.

Geri verme gerekçelerinden hiçbirisi Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilmemişse veyahut yukarıdaki fıkra gereğince yapılan değişiklikleri bildiren raporun görüşülmesinden sonra, planın tümü açık oya sunulur.

Kanun tekliflerinin Kalkınma Planına uygunluğu²²

MADDE 3- 1. (Değişik: 2/7/2018-KHK-700/91 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyonları kendilerine havale edilen kanun teklifleri ile bu teklifler üzerinde verilen değişiklik önergelerini, Kalkınma Planına uygunluk bakımından da inceler ve uygun bulmadıkları takdirde, reddederler.

²² 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 91'inci maddesi ile bu maddenin başlığında yer alan "tasarısı ve" ibaresi başlık metninden çıkarılmıştır.

2. **(Değişik: 2/7/2018-KHK-700/91 md.)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Kalkınma Planıyla ilgili gördüğü teklifleri en son olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna havale eder. Kanun tasarı ve teklifleri, Genel Kurulun lüzum göstermesi halinde de, Plan ve Bütçe Komisyonuna havale olunur.

3. **(Değişik: 2/7/2018-KHK-700/91 md.)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu yukarıdaki fıkra da belirtilen kanun tekliflerinden başka, kamu harcama veya gelirlerinde artış veya azalış gerektiren kanun tasarı veya tekliflerini veyahut sadece belli maddeleri bu niteliği taşıyan tekliflerini inceler.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-700/91 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarında, kanun teklifleri ile bu tekliflerin belli hükümlerinin veya kanun teklifleri üzerinde verilen Kalkınma Planının bütünlüğünü bozacak mahiyetteki değişiklik önergelerinin Cumhurbaşkanınca yürürlükteki kalkınma planına aykırılığı gerekçesiyle reddi istenilmesine rağmen Komisyonca kabulü, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile olur.

(Mülga beşinci fıkra: 2/7/2018-KHK-700/91 md.)

Kalkınma planlarında değişiklik yapılması

MADDE 4- Kalkınma Planının kabulünden sonra bu planda değişiklik yapılmasında, 1 inci ve 2 nci maddeler hükümleri uygulanır.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-700/91 md.) Kalkınma Planının onaylanmasına dair karar ile Cumhurbaşkanına planın değiştirilmesi için verilen yetkiler saklıdır.

Uygulanacak İhtüzük

MADDE 5- Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunun çalışmalarında, bu Kanunda açıklık olmayan hallerde, Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğü hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan kanun

MADDE 6- 16/10/1962 tarih ve 77 sayılı Uzun Vadeli Planın Yürürlüğe Konması ve Bütünlüğünün Korunması Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 7- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 8- Bu Kanunun Türkiye Büyük Millet Meclisi ile ilgili hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, diğer hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**3067 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin Numarası	3067 sayılı Kanunun Değişen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
KHK/700	1, 2, 3, 4	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)

**Bazı Andlaşmaların Yapılması için Cumhurbaşkanına
Yetki Verilmesi Hakkında Kanun
(İlgili Hükümler)**

Kanun Numarası : 244
Kabul Tarihi : 31/5/1963
Yayımlandığı Resmî Gazetenin Tarihi - Sayısı : 11/6/1963 - 11425

BAZI ANDLAŞMALARIN YAPILMASI İÇİN CUMHURBAŞKANINA YETKİ VERİLMESİ HAKKINDA KANUN²³

(...)

**İktisadi, ticari, idari ve teknik andlaşmaların yapılmasında
Cumhurbaşkanının yetkisi²⁴**

MADDE 5- (Değişik 2/7/2018-KHK-703/181 md.) Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı Devletlerle ve milletlerarası kurullarla veya bunlar adına hareket eden kurumlarla yapılmış olup Türkiye Cumhuriyeti bakımından yürürlükte bulunan iki veya çok taraflı andlaşmaların iktisadi, ticari, teknik, veya idari hükümlerinin taşıdığı amaçların yerine getirilmesi gayesini güden iki veya çok taraflı andlaşmalar ile Türkiye Cumhuriyetine hibe, kredi veya sair suretlerle yardım sağlayan iki veya çok taraflı andlaşmaları, iki veya çok taraflı teknik veya idari işbirliği andlaşmalarını, iki veya çok taraflı borç ertelenmesi veya ticaret andlaşmalarını ve aynı nitelikteki modüsvivendileri 2 nci maddenin 4 üncü fıkrası gereğince onaylamaya veya bunlara katılmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(...)

**Andlaşmalarda yer alan maddelerin gümrük resimleriyle ilgili
olarak Cumhurbaşkanının yetkisi²⁵**

MADDE 7- (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/181 md.) 5 inci maddede yazılı andlaşmaların ve modüsvivendilerin kapsamına giren maddelerin yürürlükteki Gümrük resimlerinde değişiklik yapmaya veya bu maddelerden bazılarının resmini kaldırmaya veyahut muaf tutulmuş olanları umumi tarifiedeki resme tabi kılmaya ve bu değişikliklerin uygulanmasına dair usul ve şartları tesbit etmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

²³ Bu Kanunun adı “Milletlerarası Andlaşmaların Yapılması, Yürürlüğü ve Yayınlanması ile Bazı Andlaşmaların Yapılması İçin Bakanlar Kuruluna Yetki Verilmesi Hakkında Kanun” iken 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK’nin 181’inci maddesiyle, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

²⁴ 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK’nin 181’inci maddesiyle, bu maddenin başlığında yer alan “Hükümetin” ibaresi “Cumhurbaşkanının” şeklinde değiştirilmiştir.

²⁵ 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK’nin 181’inci maddesiyle, bu maddenin başlığında yer alan “Hükümetin” ibaresi “Cumhurbaşkanının” şeklinde değiştirilmiştir.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/181 md.) Cumhurbaşkanı, yukardaki fıkra gereğince aldığı tedbirleri Cumhurbaşkanı kararıyla yürürlüğe koyar ve bunları, bu kararın Resmi Gazete’de yayımlanmakla yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak üç ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunar.

(...)

**244 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin Numarası	244 sayılı Kanunun Değişen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
1173	4	17/5/1969
KHK/703	Kanunun Adı, 1 ila 4, 5, 6, 7	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)

Sayıştay Kanunu

Kanun Numarası : 6085
Kabul Tarihi : 3/12/2010
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 19/12/2010 - 27790

SAYIŞTAY KANUNU

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; kamuda hesap verme sorumluluğu ve mali saydamlık esasları çerçevesinde, kamu idarelerinin etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak çalışması ve kamu kaynaklarının öngörülen amaç, hedef, kanunlar ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olarak elde edilmesi, muhafaza edilmesi ve kullanılması için Türkiye Büyük Millet Meclisi adına yapılacak denetimleri, sorumluların hesap ve işlemlerinin kesin hükme bağlanmasını ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmak üzere Sayıştayın kuruluşunu, işleyişini, denetim ve hesap yargılaması usullerini, mensuplarının niteliklerini ve atanmalarını, ödev ve yetkilerini, haklarını ve yükümlülüklerini ve diğer özlük işlerini, Başkan ve üyelerinin seçim ve teminatını düzenlemektir.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Sayıştay denetimi: Düzenlilik ve performans denetimini,
- b) Düzenlilik denetimi: Mali denetim ve uygunluk denetimini,
- c) Mali denetim: Kamu idarelerinin hesap ve işlemleri ile mali faaliyet, mali yönetim ve kontrol sistemlerinin değerlendirme sonuçları esas alınarak, mali rapor ve tablolarının güvenilirliği ve doğruluğuna ilişkin denetimi,

ç) Uygunluk denetimi: Kamu idarelerinin gelir, gider ve mallarına ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunun incelenmesine ilişkin denetimi,

d) Performans denetimi: Hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergeler ile ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesini,

e) Hesap yargılaması: Kanunlarla belirlenen sorumluların hesap ve işlemlerinin mevzuata uygun olup olmadığının yargılama yoluyla kesin hükme bağlanmasını ve bununla ilgili kanun yollarını,

f) Yargılamaya esas rapor: Sayıştay dairelerince yapılacak yargılamaya esas olmak üzere, denetçiler tarafından genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin hesap ve işlemlerinin denetimi sırasında tespit edilen kamu zararına ilişkin düzenlenen raporu,

g) Denetim raporu: Sayıştay raporlarına esas olmak üzere, denetim ve incelemeler sonucunda denetim grup başkanlıkları veya denetçiler tarafından hazırlanan raporu,

ğ) Sayıştay raporu: Denetim ve incelemeler sonucu hazırlanarak Sayıştay Başkanı tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan veya kamu idarelerine gönderilen raporu,

h) Sayıştay incelemesi: Sayıştayın kesin hükme bağlama ve denetim dışında kalan diğer çalışmalarını,

ı) Kamu idaresi: Kamu veya özel hukuk hükümlerine tabi olup olmadığına bakılmaksızın Sayıştay denetimine tabi tüm idare, kuruluş, müessese, birlik, işletme, bağlı ortaklık ve şirketleri,

i) Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri: 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda tanımlanan genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerini,

j) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri: Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda tanımlanan merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerini,

k) Kamu zararı: Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda belirtilen kamu zararını,

l) Kamu kaynakları: Kamuya ait veya kamu gücü kullanılarak elde edilen gelirler, taşınır ve taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler, para, alacak ve haklar, borçlanma suretiyle elde edilenler dahil her türlü değerler ile bağış ve yardımları,

m) Sayıştay denetçisi: Uzman denetçi, başdenetçi, denetçi ve denetçi yardımcısını,

n) Performans: Kamu idarelerince belirlenen hedef ve göstergelere ulaşma seviyesini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Sayıştayın Bağımsızlığı, Denetim Alanı, Görev ve Yetkileri

Bağımsızlık

MADDE 3- (1) Sayıştay; bu Kanun ve diğer kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve kesin hükme bağlama işlerini yaparken işlevsel ve kurumsal bağımsızlığı olan bir kurumdur.

Denetim alanı²⁶

MADDE 4- (1) Sayıştay;

a) **(Değişik: 12/7/2013-6495/73 md.) (Değişik: 14/1/2016-6661/19 md.) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/139 md.)** Merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarını, mahallî idareleri, sermayesinde doğrudan veya dolaylı olarak kamu payı olan özel kanunlar veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile kurulmuş anonim ortaklıkları, diğer kamu idarelerini (kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları hariç),

²⁶ Anayasa Mahkemesinin 4/12/2014 tarihli ve E.: 2013/114, K.: 2014/184 sayılı Kararı ile, bu maddenin (a) bendinde yer alan "...%50'den fazla olan..." ibaresi ile (b) bendinde yer alan "...Kamu payı %50'den az olmamak kaydıyla..." ibareleri iptal edilmiş olup, Kararın Resmi Gazete'de yayımlandığı 16/7/2015 tarihinden başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmiştir.

b) **(Değişik: 12/7/2013-6495/73 md.)** (a) bendinde sayılan idarelere bağlı veya bu idarelerin kurdukları veya doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak ortak oldukları her çeşit idare, kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketleri,

c) Kamu idareleri tarafından yapılan her türlü iç ve dış borçlanma, borç verilmesi, borç geri ödemeleri, yurt dışından alınan hibelerin kullanımı, hibe verilmesi, Hazine garantileri, Hazine alacakları, nakit yönetimi ve bunlarla ilgili diğer hususları; tüm kaynak aktarımları ve kullanımları ile Avrupa Birliği fonları dahil yurt içi ve yurt dışından sağlanan diğer kaynakların ve fonların kullanımını,

ç) Kamu idareleri bütçelerinde yer alıp almadığına bakılmaksızın özel hesaplar dahil tüm kamu hesapları, fonları, kaynakları ve faaliyetlerini, denetler.

(Ek paragraf: 14/1/2016-6661/19 md.) (a) ve (b) bentleri kapsamına giren şirketlerden doğrudan veya dolaylı olarak kamu payı %50'den az olup ilgili mevzuatı uyarınca bağımsız denetime tabi olan; şirketler, bunların iştirakleri ve bağlı ortaklıklarının denetimi, ilgili mevzuatı uyarınca düzenlenen ve Sayıştaya gönderilecek olan bağımsız denetim raporları esas alınarak yapılır. Sayıştay, münhasıran kendisine sunulan bağımsız denetim raporlarını esas alarak hazırlayacağı raporu Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar.

(2) Sayıştay; yapılan andlaşma veya sözleşmedeki esaslar çerçevesinde uluslararası kuruluş ve örgütlerin hesap ve işlemlerini de denetler.

(3) 2/4/1987 tarihli ve 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesi kapsamına giren kamu kurum, kuruluş ve ortaklıklarının Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi, bu Kanun ve diğer kanunlarda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yerine getirilir.

Sayıştayın görevleri

MADDE 5- (1) Sayıştay;

a) Kamu idarelerinin mali faaliyet, karar ve işlemlerini hesap verme sorumluluğu çerçevesinde denetler ve sonuçları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisine doğru, yeterli, zamanlı bilgi ve raporlar sunar.

b) Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin; gelir, gider ve mallarına ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğerk hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığını denetler, sorumluların hesap ve işlemlerinden kamu zararına yol açan hususları kesin hükme bağlar.

c) Genel uygunluk bildirimini Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar.

ç) Kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapar.

Sayıştayın yetkileri

MADDE 6- (1) Sayıştay, bu Kanunla veya diğerk kanunlarla yüklendiğı görevlerin yerine getirilmesi sırasında kamu idareleri ve görevlileriyle doğrudan yazışmaya, gerekli gördüğü belge, defter ve kayıtları göndereceğı mensupları aracılığıyla görmeye, mallar hariç dilediğı yere getirtmeye, sözlü bilgi almak üzere her derece ve sınıftan ilgili memurları çağırma, kamu idarelerinden temsilci istemeye yetkilidir.

(2) Sayıştay, denetimine giren işlemlerle ilgili her türlü bilgi ve belgeyi, kamu idareleri ile bankalar dahil diğerk gerçek ve tüzel kişilerden isteyebilir.

(3) Sayıştay, denetimine giren kamu idarelerinin işlemleriyle ilgili kayıtları, eşya ve malları, işleri, faaliyetleri ve hizmetleri görevlendireceğı mensupları veya bilirkişiler tarafından yerinde ve işlem ve olayın her safhasında incelemeye yetkilidir. Bilirkişinin hukuki durumu, yetkisi ve sorumluluğı genel hükümlere tabidir.

(4) Sayıştay, kamu idarelerinin hesap, işlem ve faaliyetleri ile mallarını, hesap veya faaliyet dönemine bağlı olmaksızın yılı içinde veya yıllar itibariyle denetleyebileceğı gibi sektör, program, proje ve konu bazında da denetleyebilir.

(5) Denetimler sırasında gerekli görülmesi halinde, Sayıştay dışından uzman görevlendirilebilir. Birlikçi ve uzman görevlendirilmesine ilişkin esas ve usuller yönetmelikle belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sorumlular ve Sorumluluk

Sorumlular ve sorumluluk halleri

MADDE 7- (1) Bu Kanunun sorumlular ve sorumluluk halleri uygulamasında; 5018 sayılı Kanun ve Sayıştay denetimi ile ilgili diğer kanunlarda belirtilen sorumlular ve sorumluluk halleri esas alınır.

(2) Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar; kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur. Bu sorumluluğun yerine getirilip getirilmediği Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacak Sayıştay raporlarında belirtilir. Kamu zararına sebep olunan durumlar ise bu zararın tazminine ilişkin hükme bağlama işlemi ile sonuçlandırılır.

(3) Sorumlular; mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri ile illiyet bağı kurularak oluşturulan ilamda yer alan kamu zararından tek başlarına veya birlikte tazmin ile yükümlüdür.

(4) Usulüne uygun biçimde görevlendirilmediği halde kendiliğinden veya verilen emir üzerine gelirleri tahakkuk ettiren, toplayan, harcayan ve bu işlemleri onaylayanlar, malları muhafaza eden ve idare edenlerle her türlü mali iş ve işlemleri yürütenlerin işlemleri bir hesaba dahil edilmediği takdirde, sorumluluk bu kişiler hakkında da uygulanır. Bu durum yöneticilerin yazılı emirleri üzerine meydana gelmiş ise sorumluluğa yöneticiler de ortak olur.

(5) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/139 md.)** Bakanlar, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılması ile hukuki ve mali konularda Cumhurbaşkanına karşı sorumludurlar.

(6) Sayıştay tarafından gerçekleştirilen performans denetimleri mali ve hukuki sorumluluk doğurmaz.

Hesapların verilmesi, muhasebe birimlerinin ve muhasebe yetkililerinin bildirilmesi

MADDE 8- (1) Kamu idarelerinin hesapları, muhasebe yetkilileri tarafından hazırlanarak üst yöneticiler veya görevlendirdiği harcama yetkilileri ile muhasebe yetkilileri tarafından denetime hazır bekletilir veya Sayıştayın bildireceği yere gönderilir.

(2) Bu hesaplara ilişkin ve mevzuatına uygun olarak tutulan defter, kayıt ve belgelerden Sayıştaya sunulacak olanların çeşitleri, verilme yeri, süresi ve usulleri Sayıştay tarafından belirlenir.

(3) Hesapların verilmemesinden doğan sorumluluk, hesapların Sayıştay tarafından istendiği tarihte görev başında bulunan muhasebe yetkilisi ile üst yönetici veya görevlendirdiği harcama yetkilisine aittir.

(4) Sayıştay denetimine tabi kamu idareleri, her hesap yılı başında muhasebe birimlerini, muhasebe yetkililerinin ad ve soyadlarını Sayıştaya bildirmekle yükümlüdür. Yıl içinde yapılan değişiklikler, değişiklik tarihinden itibaren en geç bir ay içinde aynı şekilde Sayıştaya bildirilir.

Kamu idareleri ve görevlilerinin sorumluluğu

MADDE 9- (1) Sorumlular veya diğer ilgililer, denetçilerin isteyecekleri bilgi, kayıt ve belgeleri vermeye, işlem, faaliyet ve malların fiili ve fiziki durumlarını geciktirmeksizin göstermeye mecburdurlar.

(2) Sorumlular veya diğer ilgililerce verilemeyen veya gösterilemeyen belgeler ilgili kamu idarelerinden istenir. Sorumlular veya diğer ilgililer belgelerin asıllarını ve aslı gösterilemeyen belgelerin ikinci nüshalarını göstermek zorundadır.

(3) Hesabı bu Kanun hükümlerine göre zamanında ve tam olarak vermeyen sorumlular veya diğer ilgililer ile Sayıştay denetimine giren kamu idareleri görevlilerinden, denetleme ve yargılama sırasında, istenilen her çeşit bilgi, belge ve defterleri vermeyen ve denetleme ve yargılamayı güçleştirenlerin aylıkları, Sayıştayın istemi üzerine ilgili kamu idarelerince, hesabı veya istenen bilgi, belge ve defterleri eksiksiz verinceye kadar yarım olarak ödenir. Yarım aylık kesilmeye başlandığı tarihten itibaren muhasebe yetkilileri en çok üç ay, diğer görevliler ise Sayıştayca belli edilen süre içinde yine hesabı veya istenilen bilgi, belge ve defterleri vermez veya denetleme ve yargılamayı güçleştiren sebepleri ortadan kaldırmazlarsa, bu defa ilgili kamu idarelerince mevzuatındaki usule göre görevden uzaklaştırılarak haklarında gerekli soruşturma veya kovuşturma yapılır.

(4) Sayıştay ilamlarının infazını izlemeyen ve gereklerini yerine getirmeyenler hakkında da üçüncü fıkradaki hükümler uygulanır.

(5) Kamu idareleri ve görevlileri, denetim ve inceleme ile görevlendirilmiş olanlara her türlü hesap, bilgi, belge ve kayıtları ibraz etmek, işlem, faaliyet ve malların fiili ve fiziki durumlarının görülmesini sağlamak, görevin düzenli olarak yapılmasını sağlayacak tedbirleri almak ve her türlü yardım ve kolaylığı göstermek zorundadır.

(6) İlgili kamu idareleri bu madde hükümlerinin uygulanış ve sonucu hakkında Sayıştaya bilgi vermeye zorunludur.

(7) Yukarıdaki hükümlere uymayanlar ile 6 ncı maddenin birinci ve ikinci fıkralarının gereklerini haklı bir sebebe dayanmaksızın tam olarak ve zamanında yerine getirmeyen ilgililer hakkında Sayıştayın istemi üzerine disiplin veya ceza kovuşturması yapılır.

İKİNCİ KISIM
Teşkilat Yapısı
BİRİNCİ BÖLÜM

Sayıştayın Mensupları ve Teşkilatı

Sayıştay mensupları

MADDE 10- (1) Sayıştay mensupları şunlardır:

- a) Meslek mensupları,
 - 1) Sayıştay Başkanı,
 - 2) Daire başkanları ve üyeler,
 - 3) Sayıştay denetçileri.
- b) Başsavcı ve savcılar,
- c) Yönetim mensupları.

Başkanlık, yargı ve karar organları

MADDE 11- (1) Sayıştayın kuruluşuna dahil organlar şunlardır:

- a) Başkanlık,
- b) Daireler,
- c) Genel Kurul,
- ç) Temyiz Kurulu,
- d) Daireler Kurulu,
- e) Rapor Değerlendirme Kurulu,
- f) Yüksek Disiplin Kurulu,
- g) Meslek Mensupları Yükseltme ve Disiplin Kurulu,
- ğ) Denetim, Planlama ve Koordinasyon Kurulu,
- h) Başsavcılık.

İKİNCİ BÖLÜM

Sayıştay Mensuplarının Nitelikleri, Seçimi ve Atanması

Sayıştay Başkan ve üyelerinin nitelikleri

MADDE 12- (1) Sayıştay Başkan ve üyelerinin hukuk, siyasi bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler fakülteleri veya öğrenim itibariyle bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından onanmış yurt içinde veya yurt dışındaki en az dört yıllık fakülte veya yüksekokulların birinden mezun olduktan sonra kamu idarelerinde en az onaltı yıl çalışmış olmaları gerekir.

(2) Sayıştay Başkanlığı için birinci fıkrada sayılan nitelikler ile birlikte;

a) Sayıştay üyeliği,

b) Bakanlık,

c) Müsteşarlık veya valilik,

ç) Rektörlük,

d) Başbakanlık ve bakanlıklar ile bağlı kuruluşların genel müdürlük veya başkanlık,

e) Maliye Teftiş Kurulu ile Hesap Uzmanları Kurulu Başkanlığı,

f) Başbakanlık ve bakanlıklar Teftiş Kurulu başkanlıkları,

g) Düzenleyici ve Denetleyici Kurul başkanlıkları,

görevlerinde toplam bir yıl bulunmuş olmaları gerekir.

(3) Üyelik için birinci fıkrada sayılan nitelikler ile birlikte;

a) İkinci fıkranın (a) bendi hariç diğer bentlerinde sayılan görevler ile müsteşar yardımcılığında,

b) Birinci sınıfa ayrılmak şartıyla Sayıştay denetçiliği, Sayıştay başsavcı veya savcılığında,

c) Profesörlükte,

ç) Birinci sınıfa ayrılmak şartıyla idari veya adli yargı hakimliğinde veya savcılığında,

d) Başbakanlık, bakanlıklar ve Hazine Müsteşarlığı merkez denetim elemanlığı görevlerinde,

toplam bir yıl bulunmuş olmaları gerekir.

(4) Sayıştay dışından üye seçilenler, son görev yaptıkları idare ile ilgili işlere üç yıl süre ile bakamazlar.

Sayıştay Başkanının seçimi

MADDE 13- (1) Sayıştay Başkanı, bu Kanunda yazılı niteliklere sahip isteklilerden 16 ncı madde esaslarına göre belirlenecek iki aday arasından Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca gizli oyla seçilir.

(2) Görev süresinin dolmasından otuz gün önce veya makamın herhangi bir sebeple boşalmasından on gün sonra Sayıştay Başkanı seçimine başlanır ve seçime başlama tarihinden itibaren otuz gün içinde seçim sonuçlandırılır. Bu sürelerin hesabında, Meclisin ara verme veya tatilde bulunduğu günler dikkate alınmaz.

(3) Sayıştay Başkanı seçilebilmek için Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının dörtte birinin bir fazlasından az olmamak kaydıyla, toplantıya katılanların salt çoğunluğunun oyu aranır.

(4) Sayıştay Başkanının görev süresi beş yıldır. Bir kimse en fazla iki defa Sayıştay Başkanı seçilebilir. Başkanın görev süresi yeni Başkan göreve başlayıncaya kadar devam eder. Görevi sona eren Başkan boş kadro şartı aranmaksızın Sayıştay üyesi olarak göreve devam eder, boşalan ilk üye kadrosu kendisine tahsis edilir ve en kıdemli üye sayılır.

Daire başkanlarının seçimi

MADDE 14- (1) Daire başkanları, Sayıştay Genel Kurulunca, en az üç yılını doldurmuş üyeler arasından gizli oy ve üye tamsayısının salt çoğunluğu ile seçilir. İlk üç oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, üçüncü oylamada en çok oy alan iki aday için dördüncü oylama yapılır. Dördüncü oylamada en fazla oy alan üye daire başkanı seçilmiş olur.

(2) Daire başkanlarının görev süresi dört yıldır. Süresi dolan veya kendi isteği ile üyeliğe dönmüş olanlar yeniden seçilebilir.

(3) Seçim, görev süresinin bittiği tarihten, diğer sebeplerle boşalma halinde boşalmanın vuku bulduğu tarihten itibaren onbeş gün içinde yapılır. Çalışmaya ara verme müddeti bu sürenin hesabında dikkate alınmaz.

(4) Görevi sona eren daire başkanları, boş üye kadrosu şartı aranmaksızın üyeliğe dönerler. Bu durumda boşalan ilk üye kadrosu kendilerine tahsis edilir.

Üyelerin seçimi

MADDE 15- (1) Sayıştay üyelerinin beşte üçü Sayıştay meslek mensuplarından, geriye kalanların en az yarısı Maliye Bakanlığı meslek mensuplarından olmak üzere bu Kanunun 12 nci maddesinde nitelikleri belirlenen diğer adaylar arasından seçilir. Üyeliklerde boşalma olması halinde daire başkanlığı kadroları da dahil olmak üzere boşalan kontenjan için seçim yapılır.

(2) Sayıştay Başkanlığı boşalan üyelik sayısının beşi bulduğu tarihten itibaren yedi gün içinde başlamak üzere, Resmi Gazete ve diğer basın ve yayın organları aracılığıyla seçim için duyuru yapar. Başvurular Sayıştaya yapılır. Üye adaylığı için başvuru süresi, ilk duyuru tarihinden itibaren otuz gündür.

(3) Sayıştay Genel Kurulunca, Sayıştaya başvuranların sicilleri üzerinde yapılacak inceleme sonucunda, bu Kanunda yazılı niteliklere sahip oldukları anlaşılanlar arasından mevcut üye sayısının salt çoğunluğunun gizli oyu ile her boş yer için dörder aday seçilir. Aday seçimi, başvuru süresinin bitiminden itibaren otuz gün içerisinde sonuçlandırılır. Seçim sonuçları, seçilen adayların sicil özetleri ile birlikte Sayıştay Başkanlığınca seçimi takip eden üç iş günü içerisinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulur. Otuz günlük sürede seçim tamamlanamadığı takdirde, Sayıştay Başkanlığı aday adaylıkları kabul edilmiş olanların tümünü, sicil özetleri ile birlikte kontenjan gruplarını da belirtmek suretiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar.

Seçim usulü

MADDE 16- (1) Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda yapılacak Sayıştay Başkanlığı ve Sayıştay üyeliğı seçimleri için gerekli değerlendirmeleri yapmak ve aday belirlemek üzere Sayıştay Başkanı ve Üyeleri Ön Seçim Geçici Komisyonu kurulur.

(2) Ön Seçim Geçici Komisyonu, Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri arasından, siyasi partiler ile bağımsızların Türkiye Büyük Millet Meclisindeki temsil güçleri oranında ve ad çekme usulü ile belirlenen onbeş kişiden oluşur. Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı, kendi siyasi parti grubunun kontenjanından Ön Seçim Geçici Komisyonuna katılır ve başkanlık eder.

(3) Ön Seçim Geçici Komisyonu salt çoğunluk ile toplanır. Sayıştay Başkan adaylarının seçiminde aday listesi, Sayıştay üye adaylarının seçiminde ise kontenjan gruplarına göre düzenlenen birleşik oy pusulası kullanılır. Aday seçimleri gizli oyla yapılır. Aday seçilebilmek için ilk turda üye tam sayısının salt çoğunluğu, ikinci turda oylamaya katılanların salt çoğunluğu aranır. İlk iki oylamada sonuç alınamadığı takdirde, üçüncü oylamada geçerli oyların en yüksekini alanlar seçilmiş sayılır. Adayların belirlenmesi sırasında oylarda eşitlik olması halinde, eşit oy alanlar arasında yeniden oylama yapılır.

(4) Ön Seçim Geçici Komisyonu gerekli gördüğü hallerde adaylarla mülakat yapabilir.

(5) 15 inci maddenin birinci fıkrasındaki kontenjan grupları oranlarına göre, Ön Seçim Geçici Komisyonu tarafından boş üyelik sayısının iki katı olarak belirlenen adayların isimleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna sunulur. Kontenjan grupları oranlarına göre gösterilen adaylar için ayrı ayrı listeler halinde birleşik oy pusulası düzenlenir. Adayların adlarının karşısındaki özel yer işaretlenmek suretiyle gizli oylama yapılır. Seçilecek üyelerin sayısından fazla verilen oylar geçersiz sayılır.

Sayıştay denetçilerinin nitelikleri ve mesleğe alınmaları

MADDE 17- (1) Denetçiler, denetçi yardımcılığından yetişirler.

(2) Denetçi yardımcılığına hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler fakültelerinden veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt içi veya yurt dışındaki en az dört yıllık fakülte veya yüksekokullardan birini bitirmiş olanlar arasından açılacak giriş sınavını kazananlar Sayıştay Başkanı tarafından aday olarak atanır. Sınava girebilmek için sınavın yapıldığı yılın ocak ayının ilk günü itibarıyla 31 yaşını (yüksek lisans veya doktora derecesine sahip olanlar için 35 yaşını) bitirmemiş olmak ve 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde belirtilen genel nitelikleri taşımak şarttır.

(3) Giriş sınavı; eleme sınavı, yazılı sınav ve mülakattan oluşur. Eleme ve yazılı sınavları, Sayıştay Başkanlığı ile imzalanacak protokole göre Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılır.

(4) Eleme sınavı; alan bilgisi, genel kültür ve genel yetenek sorularından oluşur ve test usulüne göre yapılır. Eleme sınavı sonucunda, yetmiş puandan az olmamak üzere en yüksek puandan başlayarak sınav ilanında belirtilen kadronun beş katına kadar aday yazılı sınava çağrılır.

(5) Yazılı sınav, zorunlu olan; iktisat, maliye, hukuk, kompozisyon ile seçimlik olan ticaret hukuku veya muhasebe konularından oluşur. Yazılı sınav sonucunda, yetmiş puandan az olmamak üzere, en yüksek puandan başlayarak eleme sınavı ilanında belirtilen kadronun üç katına kadar aday mülakata çağrılır.

(6) Mülakat, adayın;

a) Bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade yeteneği ve muhakeme gücü,

b) Liyakati, temsil kabiliyeti, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğu,

c) Özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığı,

ç) Genel yetenek ve genel kültürü,

d) Bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığı,

yönlerinden değerlendirilerek, ayrı ayrı puan verilmek suretiyle gerçekleştirilir. Adaylar, komisyon tarafından (a) ile (d) bentlerinde yazılı özelliklerin her biri için yirmişer puan üzerinden değerlendirilir ve verilen puanlar ayrı ayrı tutanağa geçirilir. Bunun dışında mülakat ile ilgili herhangi bir kayıt sistemi kullanılmaz.

(7) Mülakat komisyonu; Sayıştay Başkanının veya görevlendireceği bir daire başkanının başkanlığında, iki üye ve üç uzman denetçi olmak üzere altı kişiden oluşur. Mülakatta başarılı sayılmak için, komisyon başkan ve üyelerinin yüz tam puan üzerinden verdikleri puanların aritmetik ortalamasının en az yetmiş olması şarttır.

(8) Giriş sınav sonuç listesi, eleme sınav puanı ve yazılı sınav puanı ile mülakat puanının aritmetik ortalaması tespit edilerek en yüksek puan alandan başlamak üzere hazırlanır. Giriş sınav sonuç listesindeki sıralama doğrultusunda eleme sınav ilanında belirtilen kadro sayısı kadar adayın atama işlemleri yapılır.

(9) Denetçi yardımcılarının mesleki eğitim ve staj süresi en az iki en çok üç yıldır. Adaylık süresi en az bir en çok iki yıldır. Adaylık süresi sonunda; olumlu sicil alanlar Meslek Mensupları Yükseltme ve Disiplin Kurulunun kararı ve Sayıştay Başkanının onayıyla denetçi yardımcılığına atanırlar. Olumlu sicil alamayanların görevine Meslek Mensupları Yükseltme ve Disiplin Kurulunun kararı ve Sayıştay Başkanının onayıyla son verilir.

(10) Denetçi yardımcılarının denetçiliğe atanabilmeleri için mesleki eğitim ve staj sonunda yapılacak sınavda başarılı olmaları ve olumlu sicil almaları şarttır. Yeterlik sınavında başarılı olamayanların meslek mensupluğu ile ilişkisi kesilir. Bunlardan yazılı olarak talepte bulunanlar, Sayıştay Başkanının onayıyla yönetim mensubu olarak atanır.

(11) Denetçi yardımcılarını denetçiliğe, Meslek Mensupları Yükseltme ve Disiplin Kurulu kararı ve Sayıştay Başkanının onayı ile atanır.

(12) Denetçi yardımcılığı adaylığına giriş sınavı esas ve usulleri, mesleki eğitimde okutulacak derslerle staj şekli ve şartları ile süresi, eğitim ve staj sonundaki sınav usulleri ve diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Başsavcı ve savcılarının nitelikleri ve atanmaları

MADDE 18- (1) (Mülga birinci ve ikinci cümle: 2/7/2018-KHK-703/139 md.) Süresi dolan Sayıştay Başsavcısı yeniden atanabilir. Görevi sona eren Sayıştay Başsavcısı boş kadro şartı aranmaksızın Sayıştay savcısı olarak görevine devam eder ve boşalan ilk savcı kadrosu kendisine tahsis edilir.

(2) (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/139 md.)²⁷

(3) Başsavcı birinci sınıfa ayrılmış ve bu sınıfta dokuz yılını doldurmuş denetçinin sahip olduğu haklardan yararlanır. Savcılarının intibaklarında Sayıştay dışındaki hizmet sürelerinin üçte ikisi dikkate alınır. Başsavcı ve savcılar; aylık, ödenek, mali, sosyal, emeklilik ve diğer hakları ile disiplin, ceza kovuşturması, sicil ve teminatları bakımından kendi derece ve kıdemindeki denetçiler hakkındaki hükümlere tabidir.

Yönetim birimleri ve mensupları

MADDE 19- (1) Sayıştayın yönetim işleri Sayıştay Başkanının teklifi ve Sayıştay Genel Kurulunun kararı ile kurulacak birimler tarafından yürütülür.

(2) Yönetim mensuplarının, 657 sayılı Kanunda yazılı nitelikleri taşımaları gerekir. Bunlar, 657 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde Sayıştay Başkanının onayı ile atanır. Yönetim mensupları, 657 sayılı Kanuna tabi olarak yönetim birimlerinde çalışan görevlileri ifade eder. Yönetim birimlerinin görevleri, bu görevlerin yürütülmesine ilişkin esas ve usuller ile ilgililerin sorumlulukları yönetmelikle düzenlenir.

²⁷ Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E.: 2018/117, K.: 2023/212 sayılı Kararı ile bu fıkranın yürürlükten kaldırılması iptal edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Başkanlık, Yargı, Karar ve Diğer Organların Kuruluş,

İşleyiş, Görev ve Yetkileri

Başkanlık

MADDE 20- (1) Başkanlık; Sayıştay Başkanı, başkan yardımcıları ve bölüm başkanlarından oluşur.

(2) Denetim ve denetim destek grup başkanlıkları ile yönetim birimleri doğrudan Başkanlığa bağlı olarak görev yapar.

(3) (Ek: 11/10/2011-KHK-662/63 md.; İptal: Anayasa Mahkemesinin 3/4/2013 tarihli ve E.: 2011/142, K.: 2013/52 sayılı Kararı ile.)²⁸

Sayıştay Başkanı

MADDE 21- (1) Sayıştay Başkanı, Sayıştayı yönetir ve temsil eder. Sayıştay Başkanı, Kurumun en üst yöneticisi olup genel işleyişten sorumludur; kanunlarla verilen görevlerin iyi yapılması ve yönetimin düzenli bir surette yürütülmesi için gerekli tedbirleri alır.

(2) Sayıştay Başkanı, Genel Kurulun başkanı olup gerekli gördükçe Temyiz Kurulu ve Daireler Kuruluna da başkanlık eder; bu kurullara verilecek işleri düzenler ve görüşmeleri yönetir.

(3) Sayıştay Başkanı, Sayıştayın faaliyetleri ile ilgili olarak yılda en az iki defa Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunu ve gerektiğinde diğer ilgili komisyonları bilgilendirir.

(4) Sayıştay raporlarının Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmesi sırasında Sayıştay Başkanı veya görevlendireceği başkan yardımcısı hazır bulunur.

²⁸ Söz konusu iptal kararı 29/5/2014 tarihinden başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmiştir.

(5) Sayıştay Başkanı; daire başkanları ve üyelerin dairelerini belirler, ihtisas dairelerini tespit eder, işleri dairelere dağıtır, denetim ve denetim destek grup başkanlıklarını oluşturur, meslek mensuplarının görev yerlerini; yönetim mensuplarının görevlerini ve görev yerlerini tayin ve tespit eder.

(6) Sayıştay Başkanı, gerekli gördüğü durumlarda, en çok beş denetçiyi ilgililerin muvafakati ile Başkanlık danışmanı olarak görevlendirebilir.

(7) Sayıştay Başkanı görevinde bulunamayacağı zaman başkan yardımcılarında birine vekalet verir. Vekil tayin etmemiş olduğu veya görevinde bulunamayacağı hallerde başkan yardımcılarında kıdemli olanı, Sayıştay Başkanlığının açık bulunduğu hallerde ise en kıdemli daire başkanı Sayıştay Başkanlığına vekalet eder. Kıdemde esas, üyeliğe veya daire başkanlığına seçilmez.

Başkan yardımcıları

MADDE 22- (1) Sayıştay Başkanı, biri denetim diğeri yönetim ile ilgili işlerde kendisine yardımcı olmak üzere üyeler arasından iki başkan yardımcısı görevlendirir. Başkan yardımcılarını daire başkanı statüsündedir.

(2) Denetimle ilgili başkan yardımcısı, denetim faaliyetlerinin yürütülmesi, raporlanması ve gözden geçirilmesinden sorumlu olup, denetim ve denetim destek grup başkanlıklarının çalışmalarını Sayıştay Başkanı adına yönetir. Denetimle ilgili başkan yardımcısına verilmiş görevlerin yerine getirilmesine yardımcı olmak üzere Sayıştay Başkanının onayı ile, birinci sınıfa ayrıldıktan sonra en az üç yıl çalışmış meslek mensupları arasından en çok beş bölüm başkanı görevlendirilir.

(3) Yönetimle ilgili başkan yardımcısı, yönetim birimlerini Sayıştay Başkanı adına yönetir. Yönetimle ilgili başkan yardımcısına verilmiş görevlerin yerine getirilmesine yardımcı olmak üzere Sayıştay Başkanının onayı ile bir ila dördüncü derecelerdeki meslek mensuplarından en çok üç bölüm başkanı görevlendirilir.

Daireler

MADDE 23- (1) Bir başkan ile altı üyeden kurulu daireler birer hesap mahkemesidir. Daireler, bir başkan ve dört üye ile toplanır, hüküm ve kararlar oy çokluğuyla verilir.

(2) Daireler;

a) Hesap mahkemesi olarak sorumluların hesap ve işlemlerine ilişkin düzenlenen yargılamaya esas raporlarda yer alan kamu zararına ilişkin hususları hükme bağlar.

b) Denetim raporları hakkında görüş bildirir.

c) Sayıştay Başkanı tarafından görüşülmesi istenilen konular hakkında görüş bildirir veya karar verir.

(3) Denetim raporlarının dairelerde görüşülmesi sırasında ilgili grup başkanı veya raporu düzenleyen denetçi katılarak görüşünü açıklar. Ayrıca ilgili kamu idaresinin üst yöneticisi veya görevlendireceği yardımcısı açıklamalarda bulunmak üzere çağrılabilir.

(4) Yargılamaya esas raporların görüşülmesi sırasında açıklamalarda bulunmak üzere ilgili grup başkanı, raporu düzenleyen denetçi, sorumlular ve ahizler çağrılabilir.

(5) Daire başkanlığının boşalması, daire başkanının izinli veya özürlü olması halinde en kıdemli üye daire başkanlığına vekalet eder. Kıdemde esas, üyeliğe seçilmez.

Daire başkanları ve üyeler

MADDE 24- (1) Daire başkanları, çalışmaya ara verilme süresi hariç en geç altı ay içinde, dairelerine havale edilen yargılamaya esas raporların karara bağlanmasını, bunlara ilişkin tutanak ve ilamların düzenlenmesini sağlamakla görevlidir.

(2) Daire başkanları, denetim raporlarına ilişkin görüşlerin bildirilmesiyle ilgili işlemleri yürütür ve görüş bildirdikleri raporların Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmesi sırasında hazır bulunur.

(3) Üyeler, bulundukları dairelerde daire başkanı ya da dahil bulundukları kurulda kurul başkanı tarafından kendilerine verilen dosyaları ve raporları geciktirmeden inceleyerek görevli daire veya kurullara gerekli açıklamaları yapar, görüş ve düşüncelerini gerekçeleri ile yazılı olarak bildirir, dairelerin ve üyesi bulundukları kurulların toplantılarına katılır, oylarını verir, karar ve görüşlerde azınlıkta kalanlar karşı oy gerekçelerini yazılı olarak bildirir, daire ve kurullarla ilgili olmak üzere verilen diğer işleri yapar.

(4) Daire ve kurullarca verilen karar ve görüşler dairesinde karar, tutanak, ilam ve daire görüşünü düzenleyerek bunların gerektirdiği diğer işlemleri yapmak üzere yeterli sayıda denetçi Sayıştay Başkanı tarafından raporör olarak görevlendirilir.

Genel Kurul

MADDE 25- (1) Genel Kurul Sayıştay Başkanının başkanlığında başkan yardımcıları, daire başkanları ve üyelerden oluşur.

(2) Genel Kurul;

a) Genel uygunluk bildirimlerini görüşür.

b) İçtihadın birleştirilmesi kararı alır.

c) Bu Kanun gereğince hazırlanacak yönetmelikler hakkında görüş bildirir.

ç) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/139 md.)** Sayıştaya ilişkin kanun teklifleri hakkında görüş bildirir.

d) Sayıştay Başkanı tarafından incelenmesi istenilen diğer konular hakkında görüş bildirir veya karar verir.

e) Bu Kanunla verilen diğer görevleri yapar.

(3) Başsavcı oy hakkı olmamak üzere Genel Kurul toplantılarına katılır ve görüşünü açıklar.

(4) Genel Kurul mevcut üye sayısının en az üçte ikisi ile toplanır, mevcudun salt çoğunluğu ile karar verir. Oyların eşitliği halinde Sayıştay Başkanının bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır.

(5) Sayıştay Başkanının katılamadığı hallerde Genel Kurula, Kurula katılan başkan yardımcılardan kıdemli olanı başkanlık eder.

Temyiz Kurulu

MADDE 26- (1) Temyiz Kurulu; Sayıştay Genel Kurulunca, Rapor Değerlendirme Kuruluna seçilenler dışında kalan daire başkanları ile üyeler arasından dört yıl için seçilecek dört daire başkanı ve her daireden seçilecek ikişer üyenin katılımı ile kurulur. Her yıl Kurul üyelerinin dörtte biri yenilenir. Üyeliği sona erenler dört yıl geçmeden tekrar seçilemez. Kurula en kıdemli daire başkanı başkanlık eder.

(2) Kurul üye tamsayısının en az üçte ikisi ile toplanır. Kanuni izin ve boş üyelik sebebiyle toplantı yeter sayısının sağlanamadığı hallerde, dairelerden Kurula seçilmiş bulunan üye sayısını aşmamak ve o toplantıya münhasır olmak kaydıyla Kurul Başkanı tarafından katılamayan üyelerin yerine her daireden bir üyeyi aşmamak koşuluyla kıdem esasına göre yeter sayıyı sağlayacak kadar üye toplantıya davet edilebilir. Kurul, mevcudun salt çoğunluğu ile karar verir. Oyların eşitliği halinde Başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır. Kararı temyiz edilen daire başkan ve üyelerinin oy hakkı yoktur. Savcı, duruşmalı oturumlarda doğrudan, diğer oturumlarda ise Kurulun daveti üzerine toplantıya katılarak görüşünü açıklar.

(3) Temyiz Kurulu Sayıştay dairelerince verilen ilamların son hüküm merciidir.

Daireler Kurulu

MADDE 27- (1) Daireler Kurulu, Rapor Değerlendirme Kurulu ile Temyiz Kuruluna seçilen daire başkanı ve üyelerin dışında kalan daire başkanı ve üyelerden kurulur. En kıdemli daire başkanı Kurula başkanlık eder.

(2) Kurul mevcut üye sayısının en az üçte ikisi ile toplanır. Kanuni izin ve boş üyelik sebebiyle toplantı yeter sayısının sağlanamadığı hallerde, o toplantıya münhasır olmak kaydıyla Kurul Başkanı tarafından katılamayan üyelerin yerine her daireden bir üyeyi aşmamak koşuluyla kıdem esasına göre yeter sayıyı sağlayacak kadar üye toplantıya davet edilebilir. Kurul, mevcudun salt çoğunluğu ile karar verir. Oyların eşitliği halinde Başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır.

(3) Daireler Kurulu;

a) Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince mali konularda düzenlenecek yönetmelikler ile yönetmelik niteliğindeki düzenleyici işlemler,

b) Sayıştay Başkanı tarafından incelenmesi istenen konular,

hakkında görüş bildirir ve bu Kanunla kendisine verilmiş olan diğer görevleri yapar.

(4) Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince mali konularda düzenlenecek yönetmelikler ile yönetmelik niteliğindeki düzenleyici işlemler, Sayıştayın istişari görüşü alınarak yürürlüğe konulur. Sayıştay, görüşünü istemin yapılması tarihinden itibaren çalışmaya ara verilme süresi hariç en geç otuz gün içinde bildirir. Bu sürenin aşıldığı haller, Sayıştay faaliyet raporunda gerekçeli olarak yer alır.

Rapor Değerlendirme Kurulu

MADDE 28- (1) Kurul, Sayıştay Genel Kurulu tarafından iki yıl için seçilen iki daire başkanı ve her daireden birer üye ile denetimden sorumlu başkan yardımcısından oluşur. Kurul üyeliğinde boşalma olması halinde kalan süreyi tamamlamak üzere Genel Kurul tarafından boşalan yer için seçim yapılır.

(2) Kurulun başkanı Sayıştay Başkanıdır. Başkanın katılamadığı durumlarda Kurula denetimden sorumlu başkan yardımcısı başkanlık eder.

(3) Kurul, üye tamsayısının en az üçte ikisi ile toplanır. Kanuni izin ve boş üyelik sebebiyle toplantı yeter sayısının sağlanamadığı hallerde, Kurula görevlendirilmiş üye sayısını aşmamak ve o toplantıya münhasır olmak kaydı ile Kurul Başkanı tarafından katılamayan üyelerin yerine her daireden bir üyeyi aşmamak koşuluyla kıdem esasına göre yeter sayıyı sağlayacak kadar üye toplantıya davet edilebilir. Kurul, mevcudun salt çoğunluğu ile karar verir. Oyların eşitliği halinde Başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır.

(4) Rapor Değerlendirme Kurulu, Sayıştay raporları ile Sayıştay Başkanı tarafından incelenmesi istenen konular hakkında görüş bildirir.

(5) Sayıştay raporlarının Kurulda görüşülmesi sırasında ilgili grup başkanı veya raporun denetçisi katılarak görüşünü açıklar.

(6) Sayıştay raporlarının görüşülmesi sırasında açıklamalarda bulunması için ilgili kamu idaresinin üst yöneticisi veya görevlendireceği yardımcısı çağrılabilir.

Yüksek Disiplin Kurulu

MADDE 29- (1) Yüksek Disiplin Kurulu, her takvim yılı için Sayıştay Genel Kurulunca seçilecek beş daire başkanı ve her daireden seçilecek birer üye ile kurulur. Kurula en kıdemli daire başkanı başkanlık eder.

(2) Kurul, üye tamsayısı ile toplanır. Disiplin soruşturması yapılmasına ve disiplin cezası verilmesine ilişkin kararlar üçte iki çoğunlukla verilir.

(3) Daire başkanı veya üyelerden herhangi birinin Kurula katılmadığı veya boşalma olduğu hallerde daire başkanı veya üyenin bağlı bulunduğu dairenin en kıdemli üyesi Kurula katılır. Haklarında isnatta bulunulan Disiplin Kurulu üyeleri Kurula katılamaz.

(4) Kurul, Sayıştay Başkanı, daire başkanı ve üyeler hakkındaki disiplin soruşturmalarına bakar.

Meslek Mensupları Yükseltme ve Disiplin Kurulu

MADDE 30- (1) Meslek Mensupları Yükseltme ve Disiplin Kurulu her takvim yılı için Genel Kurulca seçilecek bir daire başkanı, bir üye, bir uzman denetçi, bir başkanetçi ile denetimden sorumlu başkan yardımcısından kurulur. Aynı şekilde birer yedek üye seçilir. Kurula daire başkanı başkanlık eder.

(2) Kurul, üye tamsayısı ile toplanır ve oy çokluğuyla karar verir. Kurul üyeleri şahıslarını ilgilendiren konuların görüşüldüğü toplantılara katılamazlar.

(3) Kurul, Sayıştay Başkanı, daire başkanı ve üyeler dışındaki meslek mensupları hakkındaki yükseltme işleri ile disiplin soruşturmalarını ve ceza kovuşturmalarını yürütür.

Denetim, Planlama ve Koordinasyon Kurulu

MADDE 31- (1) Denetim, Planlama ve Koordinasyon Kurulu, Sayıştay Başkanı, başkan yardımcıları ve bölüm başkanlarından oluşur. Sayıştay Başkanının katılamadığı hallerde Kurula, Kurula katılan başkan yardımcılarında kıdemli olanı başkanlık eder.

(2) Denetim, Planlama ve Koordinasyon Kurulunun görevleri şunlardır:

a) Kurum stratejik planı ve yıllık performans programını hazırlamak.

b) Türkiye Büyük Millet Meclisinin, kamuoyunun ve denetlenen kamu idarelerinin beklentileri de dikkate alınarak denetim stratejik planlarını ve yıllık denetim programlarını yapılacak risk analizleri doğrultusunda hazırlamak.

c) Plan ve programların uygulanmasını izlemek, değerlendirmek, gerekli koordinasyonu sağlamak, performans ölçüm sistemlerini oluşturmak ve Sayıştay faaliyet raporunu hazırlamak.

ç) Denetime ilişkin yönetmelik, standart, rehberleri hazırlamak ve mesleki etik kurallarını belirlemek.

d) Sayıştay Başkanının görüşülmesini istediği konularda görüş bildirmek.

(3) Denetim ve denetim destek grup başkanları, görev alanlarına ilişkin konuların görüşülmesi sırasında Kurul toplantılarına çağrılabilir.

(4) Kurul toplantılarına Kurum stratejik planlarının hazırlanması ve izlenmesi ile yıllık programların hazırlanmasına ilişkin hususların görüşülmesi sırasında, Sayıştay Başkanı tarafından her daireden görevlendirilecek birer üye ile denetim ve denetim destek grup başkanları da katılır.

Denetim ve denetim destek grup başkanlıkları

MADDE 32- (1) Denetim ve denetim destek grup başkanlıkları bir grup başkanı ile yeterli sayıda denetçiden oluşur.

(2) Denetim grup başkanlıkları, Sayıştayın denetim alanındaki bütün kamu idarelerinin sektör ve faaliyet bütünlüğünü kapsayacak ve kalkınma planları, yıllık programlar ile stratejik planları izlemeye imkan verecek şekilde Sayıştay Başkanının onayı ile kurulur.

(3) Denetim ve denetim destek grup başkanlıkları; Sayıştaya bu Kanun ve diğer kanunlarla verilen görevlerin etkin bir şekilde yerine getirilmesini sağlamak üzere Başkanlıkça verilen görevleri yapar.

(4) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/139 md.)** Denetçiler, Sayıştay Başkanı veya onun adına grup başkanlarınca kendilerine verilen denetim ve inceleme görevlerini, kanun, yönetmelik, standart, genelge ve rehberlerdeki esas ve usuller dairesinde yerine getirerek sonucunu bir raporla Başkanlığa bildirmek ve bu Kanunla verilen diğer işleri yapmakla görevlidir.

(5) Denetim ve denetim destek grup başkanlıklarının çalışmalarına yardımcı olmak üzere yeterli sayıda yönetim mensubu görevlendirilir.

(6) Sayıştay Başkanının teklifi ve Sayıştay Genel Kurulunun kararı ile gerek görülen illerde denetim grup başkanlıkları kurulabilir.

(7) Denetim ve denetim destek grup başkanlıklarının çalışma esas ve usulleri, görev ve sorumlulukları, illerde kurulacak denetim grup başkanlıklarında görevlendirme kriterleri ve diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Başsavcılık

MADDE 33- (1) Başsavcılık, Başsavcı ve savcılardan oluşur.

(2) Başsavcı;

a) Başsavcılığa intikal eden yargılamaya esas raporları, temyiz konusu dosyaları ve diğer işleri savcılara havale eder.

b) İlama ilişkin yargılamaya esas raporları hazırlayan denetçiler tarafından yapılan temyiz istemini gerçekleştirir veya temyiz isteminde bulunmama gerekçesini, ilgili denetçiye bildirilmek üzere Başkanlık makamına sunar. İlamların infazını izler ve bu hususla ilgili gerekli işlemleri yapar.

c) Hakkında suç duyurusunda bulunulan sorumluların ve diğer ilgililerin durumlarını izler.

ç) Sayıştayca belirtilen süreler içerisinde verilmeyen hesapları takip eder, hesabı ve istenilen bilgi ve belgeleri vermeyen sorumlular ve diğer ilgililer hakkında bu Kanunda belirtilen gerekli işlemleri yapar.

d) Kanunlarla ve Sayıştay Başkanı tarafından verilen diğer görevleri yerine getirir.

(3) Savcı;

a) Kendisine havale edilen yargılamaya esas raporları, temyiz konusu dosyaları ve diğer işleri inceleyerek düşüncesini gerekçeli olarak bildirir.

b) Oy hakkı bulunmamak üzere hesap yargılamasına katılır ve görüşünü açıklar.

c) Başsavcı tarafından verilen diğer görevleri yerine getirir.

(4) Başsavcılığın çalışma esas ve usulleri yönetmelikle düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Denetim ve Raporlama

BİRİNCİ BÖLÜM

Denetim ve Denetim Süreci

Denetimin amacı

MADDE 34- (1) Denetim;

a) Bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisine ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması,

b) Kamu mali yönetiminin hukuka uygun olarak yürütülmesi ve kamu kaynaklarının korunması,

c) Kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi,

ç) Hesap verme sorumluluğu ve mali saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılması,

amacıyla gerçekleştirilir.

Denetimin genel esasları

MADDE 35- (1) Denetimin genel esasları şunlardır:

a) Denetim; kamu idarelerinin hesap, mali işlem ve faaliyetleri ile iç kontrol sistemlerinin incelenmesi ve kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılmasının değerlendirilmesidir. Sayıştay tarafından yerindelik denetimi yapılamaz, idarenin takdir yetkisini sınırlayacak ve ortadan kaldıracak karar alınamaz.

b) Denetim genel kabul görmüş uluslararası denetim standartlarına uygun olarak yürütülür.

c) Sayıştay ve denetçiler denetim faaliyetini bağımsız ve tarafsız olarak yürütür. Sayıştaya denetim görevinin planlanması, programlanması ve yürütülmesinde talimat verilemez.

ç) Denetimler, güncel denetim metodolojilerinin uygulanmasında gerekli özen gösterilerek gerçekleştirilir.

d) Denetim görevinin etkin bir biçimde yerine getirilmesi için Kurum mensuplarının teknik ve mesleki yeterlikleri geliştirilir.

e) Kalite güvencesinin sağlanması için, denetimin her aşaması denetim standartlarına, stratejik planlara, denetim programlarına ve mesleki etik kurallarına uygunluğu açısından sürekli gözden geçirilir.

(2) **(Ek: 4/7/2012-6353/45 md.)** Denetimin yürütülmesi ve kamu zararının tespitinde aşağıdaki hususlara uyulur:

a) Düzenlilik denetimi, kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin mali nitelikteki tüm hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığının tespitini kapsayacak şekilde yapılır. **(İptal ikinci ve üçüncü cümle: Anayasa Mahkemesinin 27/12/2012 tarihli ve E.: 2012/102 K.: 2012/207 sayılı Kararı ile.)**

b) Kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin mali nitelikteki tüm hesap ve işlemlerinin denetiminde; yetkili merci ve organlar tarafından usulüne uygun olarak alınan karar veya yapılan iş ve işlemlerin mevzuata ve idarelerce belirlenen hedef ve göstergelere uygun olmasına rağmen, yönetsel bakımdan gerekliliği, ölçülülüğü, (...) ²⁹ uygun bulunmadığı yönünde görüş ve öneri içeren yerindelik denetimi sayılabilecek denetim raporu düzenlenemez. Denetim raporlarında, kamu idaresinin yerine geçerek belirli bir iş ve işlemin yapılmasını veya belirli bir politikanın uygulanmasını zorunlu kılacak, kamu idaresinin takdir yetkisini sınırlayacak veya ortadan kaldıracak görüş ve talep içeren rapor düzenlenemez.

c) **(İptal: Anayasa Mahkemesinin 27/12/2012 tarihli ve E.: 2012/102 K.: 2012/207 sayılı Kararı ile.)**

²⁹ Bu bentte yer alan "...etkililiği, ekonomikliği, verimliliği ve benzeri gerekçelerle..." ibaresi, Anayasa Mahkemesinin 27/12/2012 tarihli ve E.: 2012/102 K.: 2012/207 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

ç) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 27/12/2012 tarihli ve E.: 2012/102 K.: 2012/207 sayılı Kararı ile.)

d) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/139 md.) Kamu idarelerinin düzenlilik ve performans denetimleri sonucunda düzenlenen taslak denetim raporları denetim grup başkanlıkları tarafından Başkanlığa sunulmadan önce üç uzman denetçiden oluşturulacak rapor değerlendirme komisyonları tarafından ilgili kanunlar veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile bunlara dayanarak çıkarılan mevzuat ve ilgili kanunlarda veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde uygulamayı yönlendirmek üzere yetkilendirilmiş olan kamu idareleri tarafından yapılan düzenleme ve verilen görüşler ile bu fıkrada yer alan diğer hususlara uygunluğu yönünden değerlendirilir. Rapor değerlendirme komisyonlarının teşekkülü ile bunların çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

Sayıştay denetimi

MADDE 36- (1) Sayıştay denetimi, düzenlilik denetimi ve performans denetimini kapsar.

(2) Düzenlilik denetimi;

a) Kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığının tespiti,

b) Kamu idarelerinin mali rapor ve tablolarının, bunlara dayanak oluşturan ve ihtiyaç duyulan her türlü belgelerin değerlendirilerek, bunların güvenilirliği ve doğruluğu hakkında görüş bildirilmesi,

c) Mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin değerlendirilmesi, suretiyle gerçekleştirilir.

(3) Performans denetimi; hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilir.

(4) Bu denetimler sonucunda denetimle ilgili olan veya denetimden kaynaklanan ve açıklanması gerekli görülen diğer hususlar da rapor edilebilir.

Denetim süreci

MADDE 37- (1) Denetimler;

- a) Denetimin planlanması,
 - b) Denetim programının hazırlanması ve uygulanması,
 - c) Sonuçların ve tavsiyelerin raporlanması,
 - ç) Raporların, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması ve ilgili kamu idaresine gönderilmesi,
 - d) Raporların izlenmesi,
- aşamalarından oluşur.

(2) Denetim sürecine ilişkin hususlar, kanunlar dikkate alınmak ve genel kabul görmüş uluslararası denetim standartlarından yararlanmak suretiyle hazırlanacak yönetmelik, standart ve rehberlerde belirtilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Sayıştay Raporları

Dış denetim genel değerlendirme raporu

MADDE 38- (1) Kamu idarelerinin düzenlilik ve performans denetimleri sonucunda denetim grup başkanlıklarınca düzenlenen denetim raporları, idareler itibarıyla birleştirilir ve bir örneği Sayıştay Başkanlığınca ilgili kamu idaresine gönderilir. Denetim raporları, kamu idaresinin üst yöneticisi tarafından, raporun alındığı tarihten itibaren otuz gün içinde cevaplandırılır. Bu cevaplar da dikkate alınarak yeniden düzenlenen denetim raporları Sayıştay dairelerinin görüşleri alınmak üzere raporun ilgili olduğu yılın bitimini takip eden mayıs ayı sonuna kadar Sayıştay Başkanlığına sunulur. Bu raporlara kamu idarelerinin cevapları da eklenir. Daireler, raporlar hakkındaki görüşlerini temmuz ayının onbeşine kadar

Sayıştay Başkanlığına sunar. Daireler denetim raporları hakkında görüş oluştururken, söz konusu raporların bu Kanunda öngörülen amaç, çerçeve ve sınırlar içinde olup olmadığı yönünden inceleme yapar ve bu hususlara uygunluk taşımayan raporların düzeltilmesine ilişkin görüşünü Sayıştay Başkanlığına sunar.

(2) Dairelerce görüş bildirilen denetim raporları ile Sayıştayca mali konularda belirtilmesi uygun görülen diğer hususları da içeren dış denetim genel değerlendirme raporu hazırlanır ve Rapor Değerlendirme Kurulunun görüşü alınır. Dış denetim genel değerlendirme raporu ile Kurulca görüş bildirilen kamu idarelerine ilişkin denetim raporları Sayıştay Başkanınca genel uygunluk bildirimi ile birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur.

(3) Dış denetim sonuçları kurum veya konu bazında müstakil raporlar halinde de hazırlanarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulabilir.

(4) Dış denetim genel değerlendirme raporu, faaliyet genel değerlendirme raporu ve bu Kanunun 42 nci maddesinde belirtilen raporlar ve değerlendirmeler çerçevesinde Türkiye Büyük Millet Meclisi, kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasına ilişkin olarak kamu idarelerinin yönetim ve hesap verme sorumluluklarını görüşür. Bu görüşmelere Sayıştay Başkanı veya denetimden sorumlu başkan yardımcısı ile kamu idarelerinin üst yönetici veya görevlendireceği yardımcısının ilgili bakanla birlikte katılması zorunludur.

(5) Kamu iktisadi teşebbüsleri hariç olmak üzere kamu idarelerinin sermayesinin doğrudan doğruya veya dolaylı olarak yarısından fazlasına sahip bulundukları kuruluş ve ortaklıklarının denetimi, bu idarelerin denetimi ile birlikte gerçekleştirilir ve denetim sonucunda hazırlanan raporlar Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur ve bilgi ve gereği için ilgili kamu idarelerine gönderilir.

Faaliyet genel değerlendirme raporu

MADDE 39- (1) (Değişik: 29/11/2018-7153/28 md.) Kamu idareleri tarafından gönderilen idare faaliyet raporları, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanan mahallî idareler genel faaliyet raporu ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan genel faaliyet raporu denetim grup başkanlıklarınca denetim sonuçları da dikkate alınarak değerlendirilir.

(2) **(Değişik: 29/11/2018-7153/28 md.)** Denetim grup başkanlıklarınca bu konuda hazırlanan değerlendirme raporları esas alınarak hazırlanan faaliyet genel değerlendirme raporu, Rapor Değerlendirme Kurulunun görüşü alındıktan sonra Sayıştay Başkanı tarafından mahallî idarelere ait olanlar hariç olmak üzere idare faaliyet raporları, genel faaliyet raporu ve mahallî idareler genel faaliyet raporu ile birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur ve bir örneği Maliye Bakanlığına gönderilir. Mahallî idarelerin idare faaliyet raporları hakkındaki Sayıştay değerlendirmesinin bir örneği Çevre ve Şehircilik Bakanlığına, bir örneği de ilgili mahallî idarenin meclisine gönderilir.

Mali istatistikleri değerlendirme raporu

MADDE 40- (1) Maliye Bakanlığınca yayımlanan bir yıla ait malî istatistikler izleyen yılın mart ayı içinde; hazırlanma, yayımlanma, doğruluk, güvenilirlik ve önceden belirlenmiş standartlara uygunluk bakımından denetim grup başkanlıklarınca değerlendirilir.

(2) Bu amaçla düzenlenen değerlendirme raporu, Sayıştay Başkanınca Rapor Değerlendirme Kurulunun görüşü de alındıktan sonra Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur ve Maliye Bakanlığına gönderilir. Bu raporda yer alan değerlendirmelere ilişkin olarak Maliye Bakanı gerekli önlemleri alır.

Genel uygunluk bildirimi

MADDE 41- (1) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/139 md.) Sayıştay, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri için düzenleyeceği genel uygunluk bildirimini, kesin hesap kanun teklifinin verilmesinden başlayarak en geç yetmişbeş gün içinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar.

(2) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/139 md.)** Genel uygunluk bildirimi taslağı; denetim grup başkanlıklarınca denetim sonuçları ve faaliyet raporları dikkate alınarak hazırlanır. Uygunluk değerlendirmesinde kesin hesap kanunu teklifinde yer alan merkezi yönetim bütçe kanunu uygulama sonuçları, kamu idare hesapları esas alınarak saptanan sonuçlarla karşılaştırılır. Bu karşılaştırmada bunların uygunluk derecesiyle birlikte kamu idare hesaplarını oluşturan mali rapor ve tablolar ile kesin hesap kanunu teklifi ekinde yer alan cetvel ve belgelerin güvenilirliği ve doğruluğu da değerlendirilir. Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması gereken diğer hususlar da belirtilerek düzenlenen genel uygunluk bildirimi taslakları grup başkanlıklarınca Sayıştay Başkanlığına sunulur.

(3) Genel uygunluk bildirimi taslakları Sayıştay Genel Kurulunda görüşülerek son şekli verilir. Genel uygunluk bildiriminin görüşülmesi sırasında açıklamalarda bulunması için ilgili kamu idaresinin üst yöneticisi veya görevlendireceği yardımcısı çağrılabilir. Bu görüşmeler sırasında Maliye Bakanlığı adına bir yetkili ile Sayıştay Başsavcısı da hazır bulunur.

(4) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/139 md.)** Kesin hesap kanunu teklifi ve genel uygunluk bildiriminin Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olması, ilgili yıla ait Sayıştayca sonuçlandırılmamış denetim ve hesap yargılamasını önlemez ve hesapların kesin hükme bağlandığı anlamına gelmez. Genel uygunluk bildiriminin sunulmasından sonra kesin hesaplara ilişkin olarak ortaya çıkacak bulgular ilk genel uygunluk bildirimi ile birlikte ek olarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur.

(5) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/139 md.)** Kesin hesap kanunu tekliflerine, kesin hesapların ait olduğu yılın sonuna kadar kesinleşmiş Sayıştay ilamlarının yerine getirilme oranını gösteren bir cetvel eklenir.

Diğer raporlar

MADDE 42- (1) Denetim ve incelemeler sonucunda hazırlanan ve bu Kanunun diğer maddelerinde öngörülenler dışında kalan raporlardır. İlgili daire ve Rapor Değerlendirme Kurulu Sayıştay Başkanı tarafından belirlenen süreler içinde bu raporlar hakkında görüş bildirir.

(2) Sayıştay Başkanı, bu raporları Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar veya ilgili kamu idaresine gönderir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Denetimi ve Raporlanması

Denetim ve raporlama

MADDE 43- (1) Denetim grup başkanlıklarınca bu Kanunun 4 üncü maddesinin son fıkrası kapsamında bulunan kuruluşların denetimi sonucunda hazırlanan yıllık denetim raporları, en geç ilgili olduğu yılın bitimini takip eden eylül ayı sonuna kadar Rapor Değerlendirme Kuruluna gönderilir. Rapor Değerlendirme Kurulu, ekim ayı sonuna kadar rapora son şeklini verir. Bu raporlar, Sayıştay Başkanlığınca denetlenen kuruluşa ve bir örneği de ilgili bakanlığa gönderilir. Kuruluşlar hazırlayacakları cevaplarını varsa yönetim kurullarından yoksa yetkili organlarından geçirmek kaydıyla, raporun alındığı tarihten itibaren otuz gün içinde Sayıştaya ve ilgili bakanlığa gönderir. İlgili bakanlık bu cevapları kendi görüşleri ile birlikte en geç onbeş gün içinde Sayıştaya gönderir.

(2) Denetlenen kuruluşlara ait yıllık denetim raporları, kuruluş ve bakanlık cevapları en geç ilgili olduğu yılın bitimini takip eden yılın sonuna kadar Sayıştay Başkanı tarafından, 3346 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde ilgili komisyonda görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. Bu raporlar aynı zamanda Devlet Planlama Teşkilatı ve Hazine müsteşarlıklarına gönderilir.

(3) Bu kapsamda, denetlenen kuruluşların, yıllık faaliyet sonuçlarını içeren genel rapor, kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla her yıl duyurulur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Denetim ve Raporlama ile İlgili Diğer Hususlar

Raporların kamuoyuna duyurulması

MADDE 44- (1) Sayıştay raporları, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulduğu ve ilgili kamu idarelerine verildiği tarihten itibaren onbeş gün içerisinde Sayıştay Başkanı veya görevlendireceği başkan yardımcısı tarafından, kanunların açıklanmasını yasakladığı durumlar hariç kamuoyuna duyurulur.

(2) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/139 md.)** Savunma, güvenlik ve istihbarat ile ilgili kamu idarelerinin ellerinde bulunan devlet mallarının bu Kanun uyarınca yapılacak denetimi sonucunda hazırlanacak raporların kamuoyuna duyurulmasına ilişkin hususlar; ilgili kamu idarelerinin görüşleri alınarak Sayıştay tarafından hazırlanıp Cumhurbaşkanınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinden gelen denetim talepleri

MADDE 45- (1) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı; araştırma, soruşturma ve ihtisas komisyonlarının kararına istinaden Sayıştaydan, talep edilen konuyla sınırlı olmak kaydıyla denetimine tâbi olup olmadığına bakılmaksızın özelleştirme, teşvik, borç ve kredi uygulamaları dahil olmak üzere, tüm kamu kurum ve kuruluşlarının hesap ve işlemleri ile aynı usule bağlı olarak, kullanılan kamu kaynak ve imkânlarından yararlanma çerçevesinde, her türlü kurum, kuruluş, fon, işletme, şirket, kooperatif, birlik, vakıf ve dernekler ile benzeri teşekküllerin hesap ve işlemlerinin denetlenmesini talep edebilir. Denetim sonuçları Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulur.

(2) Türkiye Büyük Millet Meclisinden gelen denetim taleplerine öncelik verilir.

(3) Cumhurbaşkanlığı bu madde kapsamı dışındadır.

Diğer denetim raporlarından yararlanma

MADDE 46- (1) Sayıştay, denetimler sırasında kamu idareleri hakkında hazırlanan diğer denetim raporlarından da yararlanır.

Uzman görevlendirme

MADDE 47- (1) Sayıştay Başkanı, denetimler sırasında denetçiler tarafından gerekli görülmesi halinde, meslek mensuplarının koordinasyonunda çalışmak ve incelenecek konu ile sınırlı olmak üzere Sayıştay dışından uzman görevlendirmeye yetkilidir. Sayıştay dışından uzman görevlendirilme esas ve usulleri yönetmelikle düzenlenir.

(2) Sayıştay Başkanının yazılı talebi üzerine ilgili kamu idaresince uygun görülen uzman personel görevlendirilir ve her türlü yardım sağlanır. Bu şekilde görevlendirilenler, görevli oldukları sürece kurumlarından izinli sayılır ve aylık, tazminat, yan ödeme ile diğer özlük ve sosyal haklarından yararlanmaya devam eder. Bu personele görevleri süresince (20.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak tutarı geçmemek üzere, aylık ek ödemede bulunulur. Bir aydan kısa süreli görevlendirmeler için kıst hesaplama yapılır. Bu ödemeler damga vergisi hariç herhangi bir kesintiye tabi tutulmaz. Bu kişilere 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre ödeme yapılması gereken hallerde, aynı Kanunun 33 üncü maddesinin (b) bendinde sayılanlar için öngörülen ödemelerden yalnızca yol ve ikamet masrafı ödenir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Hesap Yargılaması

BİRİNCİ BÖLÜM

Yargılamaya Esas Rapor ve Daire İlamları

Yargılamaya esas rapor

MADDE 48- (1) Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin hesap ve işlemlerinin denetimi sırasında denetçiler tarafından kamu zararına yol açan bir husus tespit edildiğinde sorumluların savunmaları alınarak mali yıl sonu itibariyle yargılamaya esas rapor düzenlenir. Ancak bu Kanunun 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen hususlara ilişkin düzenlenen yargılamaya esas raporlar için mali yıl sonu beklenmez. Yargılamaya esas raporun düzenlenmesinde, tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde cevap vermeyen sorumluların savunmaları dikkate alınmaz.

(2) Yargılamaya esas raporlar eki belgelerle birlikte Başkanlığa sunulur. Başkanlık bu raporları en geç onbeş gün içinde hesap yargılamasının yapılacağı daireye gönderir.

Yargılamaya esas raporların dairelerce incelenmesi ve hükme bağlanması

MADDE 49- (1) Daire başkanları dairelerine verilen yargılamaya esas raporlar hakkında başsavcılığın yazılı düşüncesini alır.

(2) Daire başkanı başsavcılığın yazılı düşüncesini içeren yargılamaya esas raporu düşüncesini bildirmesi için üyelerden birine verir. Üye kendisine verilen yargılamaya esas rapor üzerinde gerekli incelemeyi yapar ve yazılı düşüncesi ile birlikte daire başkanlığına geri verir ve raporda konu edilen hesap ve işlemlerin yargılanmasına başlanır.

(3) Hesap yargılaması sırasında savcı da hazır bulunur ve görüşünü açıklar.

Hüküm ve tutanaklar

MADDE 50- (1) Daireler tarafından yapılan hesap yargılaması sonucunda; hesap ve işlemlerin yasal düzenlemelere uygunluğuna veya kamu zararının sorumlulardan tazminine hükmedilir. Bu hükümler dışında, gerekli görülen hususların ilgili mercilere bildirilmesine karar verilebilir.

(2) Verilen hüküm ve kararlar gerekçeli olarak tutanağa bağlanır ve daire başkanı ve üyeler tarafından imzalanır.

(3) Hesap yargılaması sırasında, mahkemelere veya yürütülen bir soruşturma için ilgili idari mercilere verilmiş olması nedeniyle belgeleri bulunmayan hesap yargılamasına konu olan bir işleme ilişkin bilgi ve belgelerin yeterli görülmemesi ve kovuşturma veya soruşturma sonucunun beklenmesine gerek görülen hallerde, bu hususlara ilişkin hesap ve işlemlerin yargılanması durdurularak, hüküm dışı bırakılabilir. Hüküm dışı bırakılan hususlara ilişkin noksanlıklar giderildikten sonra bu hesap ve işlemlerin yargılanmasına devam edilir.

İlamlar

MADDE 51- (1) İlamlar gerekçeli olarak düzenlenir. İlamlardan ikişer nüshası daire başkanı ve üyeler tarafından imza edildikten sonra imzalı nüshalardan biri dairede alıkonulur, diğeri ve imzasız nüshaları rapor dosyası ile birlikte Sayıştay Başkanlığına verilir. Sayıştay Başkanı veya görevlendireceği kimseler tarafından Sayıştay mührü ile mühürlenip imza edildikten sonra hesap yargılamasını yapan daire başkan ve üyeleri tarafından imzalanan nüsha Başkanlıkça saklanır.

(2) İlamlarda;

a) Daire ve karar numarası, ilgili kamu idaresinin adı ve denetim dönemi,

b) Raporu düzenleyen denetçinin, savcının ve ilamı yazan raportörün ad ve soyadları,

c) Sorumluların ve varsa vekil veya temsilcilerinin ad ve soyadları ile unvan ve adresleri,

ç) Denetçinin rapora konu ettiği hususların ve dayandığı hukuki sebeplerin özeti, savcının düşüncesi, istem sonucu ve sorumluların savunmalarının özeti,

d) Duruşma yapılıp yapılmadığı, yapılmış ise hazır bulunanların ad ve soyadları,

e) Kararın hukuki dayanakları ile gerekçesi, tazmin hükmolunan hallerde tazmin miktarı ve uygulanacak faizin başlangıç tarihi,

f) Tahsil edilmek suretiyle ilişkisi giderilmiş hususlar ve ahizleri ile tahsilat miktarları,

g) Sorgu üzerine tahsil edilmiş olan miktarların yersiz tahsil edildiğine karar verilmesi durumunda, tahsilata ilişkin belgelerin tarih ve numarası, sorumluların ve ahizlerin ad ve soyadları ile iade gerekçesi,

ğ) Hüküm dışı bırakılan hususlar,

h) Kararın tarihi ve oybirliği veya oy çokluğu ile verilmiş olduğu ve varsa muhalefet şerhi,

ı) Hesap yargılamasını yapan daire başkan ve üyelerinin ad ve soyadları ile imzaları,

yer alır.

İlamların tebliği, tavzihi ve düzeltilmesi

MADDE 52- (1) Sayıştay ilamları; sorumlulara, sorumluların bağlı olduğu kamu idarelerine, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için Maliye Bakanlığına, ilgili muhasebe birimine ve başsavcılığa tebliğ edilir.

(2) Sayıştay dairelerinden veya Temyiz Kurulundan verilen kararlar müphem ise taraflardan her biri bunların tavzihini yahut tarafların adı ve soyadı ile sıfatı ve iddiaların sonucuna ilişkin yanlışlıklar ile hüküm fıkrasındaki hesap yanlışlıklarının düzeltilmesini isteyebilir.

(3) Tavzih veya düzeltme dilekçeleri karşı taraf sayısından bir nüsha fazlasıyla verilir.

(4) Kararı vermiş olan daire veya Kurul işi inceler ve lüzum görürse dilekçenin bir nüshasını, tayin edeceği süre içerisinde cevap verilmek üzere, diğer tarafa tebliğ eder. Cevap iki nüsha olarak verilir; bunlardan biri tavzih veya düzeltmeyi isteyen tarafa gönderilir.

(5) Görevli daire veya Kurulun bu husustaki kararı taraflara tebliğ olunur.

(6) Tavzih veya düzeltme, kararın yerine getirilmesine kadar istenebilir.

İlamların infazı

MADDE 53- (1) Sayıştay ilamları kesinleştikten sonra doksan gün içerisinde yerine getirilir. İlam hükümlerinin yerine getirilmesinden, ilamların gönderildiği kamu idarelerinin üst yöneticileri sorumludur.

(2) İlamlarda gösterilen tazmin miktarı hüküm tarihinden itibaren kanuni faize tabi tutularak, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre tahsil olunur.

İKİNCİ BÖLÜM

Kanun Yolları

Kanun yollarına başvurma

MADDE 54- (1) Temyiz, yargılamanın iadesi ve karar düzeltilmesi talepleri, Sayıştay Başkanlığına hitaben yazılmış imzalı dilekçe ile yapılır. Dilekçeler Sayıştay Başkanlığına verilir veya gönderilir. İlgililer isterlerse evrakın alındığına dair kendilerine bir alındı verilir.

(2) Dilekçelerde aşağıdaki hususlar bulunur:

a) Başvuruda bulunan kişinin ve varsa kanuni temsilcisinin veya vekilinin adı, soyadı, unvanı ve adresi.

b) İlamın tarihi, numarası.

c) İlgili hesabın adı ve yılı.

ç) Başvurunun konusu.

d) Hangi kanun yoluna başvurulduğu ve başvurunun hukuki sebepleri.

e) Varsa duruşma talebi.

(3) Dilekçelere ilgililer tarafından itirazlarını ispat edecek belgeler eklenir. Dilekçeler ve bunlara ekli belgelerin örnekleri karşı taraf sayısından bir fazla olur.

(4) Dilekçelerin yukarıda belirtilen hususları ihtiva etmediğine, ilgisine göre Temyiz Kurulu veya dairece karar verilirse, eksikliklerin onbeş gün içinde tamamlanması dilekçe sahibine tebliğ olunur. Bu süre içinde eksiklikler tamamlanmazsa, ilgisine göre Temyiz Kurulunca veya dairece başvurunun reddine karar verilir. Şu kadar ki, başvuru sahibinin kimliğini, imzasını, başvuru konusu ilam hükmünü ve hangi kanun yoluna hangi sebeple başvurulduğunu yeteri kadar belli edecek kayıtları ihtiva eden dilekçeler, diğer hususlar gösterilmemiş olsa bile kabul edilir.

Temyiz

MADDE 55- (1) Sayıştay dairelerince verilen ilamlar Sayıştay Temyiz Kurulunda temyiz olunur. Bu Kurulca verilen kararlar kesindir.

(2) Sayıştay dairelerinin ilamları;

a) Kanuna aykırılık,

b) Yetkiyi aşmak,

c) Hesap yargılaması usullerine riayet etmemek,

gibi sebeplerle, 52 nci maddenin birinci fıkrasında yazılı ilgililer tarafından temyiz olunabilir.

(3) Temyiz süresi ilamın ilgiliye tebliğinden itibaren altmış gündür.

(4) Temyiz dilekçesiyle buna ekli evrak karşı tarafa tebliğ olunur. Cevap süresi tebliğden itibaren otuz gündür. Bu cevaplar temyiz edene tebliğ olunur. Temyiz eden buna onbeş gün içinde cevap verir. Bu cevaplar da karşı tarafa tebliğ olunur. Buna da onbeş gün içinde cevap verilir.

(5) Cevaplar alındıktan sonra veya taraflardan biri süresi içinde karşılık vermediği takdirde temyiz incelemesi yapılarak karara bağlanır.

(6) Taraflar dilekçelerinde duruşma istediklerini belirtmişlerse veya Temyiz Kurulu lüzum görürse tarafları davet ederek savunmalarını dinler ve açıklama isteyebilir. Sorumlular diğer ilgililer ile birlikte açıklamalarda bulunabilirler. Taraflara ikişer defa söz verilir. Taraflardan yalnız biri gelirse onun açıklamaları dinlenir; hiçbiri gelmezse duruşma açılmaz, inceleme evrak üzerinde yapılır.

(7) Temyiz Kurulu temyiz olunan hükmü olduğu gibi veya düzelterek tasdik eder, bozar ya da Kurul üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ile kaldırır. Bozma halinde evrak yeniden karara bağlanmak üzere o kararı veren daireye gönderilir.

(8) Daire ilk kararında ısrar eder ve bu ısrar üzerine temyiz olunarak tekrar Temyiz Kurulunca bozma kararı verilirse daire bu karara uymak zorundadır.

(9) Temyiz Kurulunun tazmin hükmünün kaldırılmasına ilişkin kararları, temyiz konusu ilam maddesindeki bütün sorumluları kapsar.

Yargılamanın iadesi

MADDE 56- (1) 52 nci maddenin birinci fıkrasında yazılı ilgililer tarafından yargılamanın iadesi istenebileceği gibi Sayıştay dairelerince de doğrudan doğruya buna karar verilebilir.

(2) Yargılamanın iadesi sebepleri şunlardır:

a) Hesapta maddi hata, isim yanlışlığı veya eksikliği bulunması, noksanlık veya mükerrerlik olması.

b) Hükme etki yapmış olan bir belgede sahtecilik bulunması.

c) Denetleme veya hesap yargılaması sırasında görülmeyen yanlış veya usulsüz bir işlemin hükümden sonra meydana çıkmış olması.

ç) Denetleme veya hesap yargılaması sırasında bulunmayan hükme tesir edebilecek bazı belgelerin hükümden sonra ortaya çıkması.

d) Hükme esas tutulan bir ilamın bozulma suretiyle ortadan kalkmış olması.

e) Bilirkişi veya uzmanın gerçeğe aykırı rapor düzenlediğinin ortaya çıkması.

(3) Yargılamanın iadesi isteminde bulunma süresi ilamın tebliği tarihinden itibaren beş yıldır.

(4) Yargılamanın iadesi isteminde bulunmak ilamın icrasını alıkoymaz. Yargılamanın iadesi dilekçesini inceleyen daire gerekli gördüğü takdirde, kanunen geçerli teminat karşılığında, icranın geciktirilmesine karar verebilir.

(5) Yargılamanın iadesi istemi, hükmü veren dairece incelenir ve ilk olarak yargılamanın iadesi talebinin kabulüne veya reddine karar verilir. Kabul kararı verilmesi halinde iade edilen hususlarla sınırlı olmak üzere hesap yargılaması yapılır.

(6) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/139 md.)** Türkiye Büyük Millet Meclisince kesin hesap kanunu teklifinin karara bağlanmış olması şahıs borçlarına etkili değildir.

Karar düzeltilmesi

MADDE 57- (1) Temyiz Kurulu kararları hakkında, 52 nci maddenin birinci fıkrasında yazılı ilgililer yazılı bildirim tarihinden itibaren onbeş gün içinde bir defaya mahsus olmak üzere aşağıdaki sebeplerle karar düzeltilmesi isteminde bulunabilirler:

a) Hükmün esasına etkili iddia ve itirazların kararda karşılanmamış olması.

b) Bir kararda aynı konu hakkında birbirine aykırı hükümler bulunması.

c) Temyiz incelemesi sırasında hükmün esasını etkileyen belgelerde hile ve sahtekârlığın ortaya çıkmış olması.

ç) Temyiz sebeplerinden en az birinin mevcut olması.

(2) Karar düzeltilmesi istem ve incelenmesi temyiz şekil ve usulleri dairesinde yürütülür.

(3) Temyiz Kurulu, karar düzeltilmesi isteminde ileri sürülen sebeplerle bağlıdır. Karar düzeltilmesi istemi, kesin hükmün yerine getirilmesine engel değildir. Verilen karar, ilgililere tebliğ edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hesap Yargılamasına İlişkin Diğer Hususlar

İçtihatların birleştirilmesi

MADDE 58- (1) İşin gereği ve ibraz edilen belgelerin mahiyeti bir olduğu halde aynı konu hakkında dairelerce veya Temyiz Kurulunca verilen ilamlar birbirine aykırı ise Sayıştay Başkanı bu ilamları içtihatların birleştirilmesi için Genel Kurula gönderir.

(2) Sayıştay Başkanı birleşmiş içtihadın değiştirilmesi için de istemde bulunabilir.

(3) İçtihatların birleştirilmesi veya değiştirilmesi kararları Resmi Gazetede yayımlanır. Bu kararlara Sayıştay daire ve kurulları ile kamu idareleri ve sorumlular uymak zorundadır.

İdari nitelikteki kararların birleştirilmesi

MADDE 59- (1) Dairelerin kararları veya bir dairenin iki kararı arasında aynı konuda aykırılık bulunur veya bir içtihadın değişmesine lüzum görülür ya da bu mahiyette bütün işlemlere uygulanabilecek kararlar almaya ihtiyaç duyulursa, konu Genel Kurulda görüşülerek karara bağlanır ve Resmi Gazetede yayımlanır. Bu konunun görüşülmesinde Başsavcı da bulunur ve görüşünü açıklar. Bu kararlara Sayıştay daire ve kurulları uymak zorundadır.

Danıştay ile Sayıştay kararları arasındaki uyumsuzluk hali

MADDE 60- (1) Vergi, benzeri mali yükümlülükler ve ödevler hakkında Danıştay ile Sayıştayın kesinleşmiş kararları arasındaki uyumsuzluklarda, 52 nci maddede belirtilen ilgililerin 56 ncı maddedeki esas ve usuller dairesinde başvuruları üzerine Sayıştay kararı yargılamanın iadesi yoluyla görüşülerek uyumsuzluk Danıştay kararı doğrultusunda giderilir.

(2) Uyuşmazlığın bulunmadığı hakkındaki Sayıştay kararına karşı 52 nci maddede belirtilen ilgililerce Danıştaya başvurulduğu takdirde, bu hususa ilişkin Danıştay kararına uyulur.

(3) Uyuşmazlığın mevcut olmadığı tespit edilinceye kadar Sayıştay ilamının yerine getirilmesi durdurulur.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun uygulanacağı haller

MADDE 61- (1) Bu Kanunda yargılama usulüne ve kanun yollarına ilişkin hüküm bulunmayan hallerde 18/6/1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

BEŞİNCİ KISIM
Mali Hükümler, Personel ve Özlük İşleri
BİRİNCİ BÖLÜM
Bütçe, Mali, Sosyal ve Diğer Haklar

Bütçe

MADDE 62- (1) Sayıştay, genel bütçeye dahildir.

(2) Sayıştay Başkanlığı, bütçesini eylül ayı sonuna kadar doğrudan Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar ve bir örneğini Maliye Bakanlığına gönderir.

(3) Sayıştay bütçesine ilişkin iş ve işlemleri Sayıştay Başkanı yürütür.

(4) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/139 md.)** Çeşitli kanunların Cumhurbaşkanı kararına lüzum gösterdiği işlerden Sayıştay hizmetleriyle ilgili olanlar, Sayıştay Genel Kurulunun idari işler niteliğindeki kararlarıyla yürütülür.

(5) Sayıştayın muhasebe hizmetleri Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı tarafından atanan muhasebe yetkilisince yerine getirilir.

Sayıştay mensuplarının hakları

MADDE 63- (1) Aylık, ödenek, mali, sosyal, emeklilik ve diğer hakları ile teminatları bakımından;

a) Sayıştay Başkanı, daire başkanları ve üyeleri, sırasıyla Yargıtay Birinci Başkanı, daire başkanları ve üyeleri,

b) Yukarıdakiler dışında kalan Sayıştay meslek mensupları kıdem, sınıf ve derecelerindeki birinci sınıf, birinci sınıfa ayrılmış, ikinci sınıf ve üçüncü sınıf hakim ve savcılar,

hakkındaki hükümlere tabidir. Ek göstergelere ilişkin olarak birinci sınıfa ayrılmış hakim ve savcılar için aranan “Yargıtay ve Danıştay üyeliklerine seçilme hakkını kaybetmemiş olmak” şartı Sayıştay denetçileri için “birinci sınıfa ayrılma niteliklerini kaybetmemiş olmak” şeklinde uygulanır.

(2) (**Değişik: 23/6/2022-7413/21 md.**) Denetçi yardımcıları, hakim ve savcı yardımcılarını gibi aylık ve ek ödeme alırlar.

(3) Sayıştay Başkanı, daire başkanları ve üyeler dışında kalan meslek mensupları üçüncü sınıf, ikinci sınıf, birinci sınıfa ayrılmış ve birinci sınıf olmak üzere dört sınıfa ayrılır. Bunların sınıfları ile birinci sınıfa ayrılma şart ve yöntemleri, 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununda belirtilen esaslara göre Sayıştay Genel Kurulunca belirlenir.

(4) Meslek mensuplarının aylık, ödenek, mali, sosyal, emeklilik ve diğer hakları ile diğer hususlara ilişkin olarak bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

(5) Sayıştay denetçilerinin atanmaları ve görevde yükselmeleri, Meslek Mensupları Yükseltme ve Disiplin Kurulu kararı ve Sayıştay Başkanının onayı ile olur. Sayıştay denetçilerinin yükselme süreleri iki yıldır.

(6) Sayıştay denetçilerinden yükselme sürelerini dolduranların bulundukları kadroda üst derece aylığı verilerek veya üst kadroya atanarak yükselmelerinde sicillerine göre belirlenecek yeterlik esastır. Bunların yükelebilmeleri, üst üste iki sicillerinin olumlu olmasına bağlıdır. Üç sicil döneminde iki olumlu sicil alanlar da yükelebilirler.

(7) Boşalan bir üst kadroya atanmada aynı derecede yeterli olanlar birden fazla ise; disiplin cezası almamış bulunmak, mesleki inceleme ve yayınlarda bulunmuş olmak ve kıdem tercih sebepleri sayılır. Tercih sebepleri yoksa yapılacak sınavda üstün başarı gösterenler yükseltilir.

(8) (**Mülga: 11/10/2011-KHK-666/1 md.**)

İzin ve çalışmaya ara verme

MADDE 64- (1) Daire başkanları ve üyelerin izin ve geçici görevleri Sayıştay Başkanının onayıyla olur. Sayıştay Başkanının izin ve geçici görevleri kendi takdirine göre uygulanır.

(2) Daire başkanları ve üyeler dışında kalan Sayıştay meslek mensuplarının izinleri hakkında 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

(3) **(Değişik birinci cümle: 8/8/2011-KHK-650/31 md.; İptal cümle: Anayasa Mahkemesinin 18/7/2012 tarihli ve E.: 2011/113 K.: 2012/108 sayılı Kararı ile.; Yeniden düzenleme: 27/6/2013-6494/29 md.)** Sayıştay Genel Kurulu, Temyiz Kurulu, Daireler Kurulu ve daireleri her yıl bir eylülde başlamak üzere, yirmi temmuzdan otuz bir ağustosa kadar çalışmaya ara verirler. Bu müddet içinde Rapor Değerlendirme Kurulu ile Sayıştaya gelecek ivedi işlere bakmak ve gereken kararları vermek üzere sıra ile bir daire çalışmaya devam eder.

(4) 66 ncı madde hükmü saklı kalmak üzere çalışmaya ara verme süresince Daireler Kuruluna ilişkin görevlerden gecikmesinde sakınca görülenler görevli daire tarafından yerine getirilir.

(5) Sayıştay Başkanı çalışmaya ara verme süresi içinde daire ve kurulları toplantıya çağırabilir.

(6) Çalışmaya ara verme süresi içinde görevli olan daire başkanları ve üyeler, takip eden yılın sonuna kadar aynı müddetle izinlerini kullanabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Disiplin ve Ceza İşleri

Sayıştay Başkanı, daire başkanları ve üyeler hakkında disiplin kovuşturması

MADDE 65- (1) Daire başkanları ve üyelerin görevlerinin vakar ve şerefi ile bağdaşmayan veya hizmetin aksamasını mucip olan hal ve hareketleri görülür veya öğrenilirse, Sayıştay Başkanı durumu inceledikten sonra sonucuna göre, haklarında disiplin kovuşturması yapılır.

(2) Sayıştay Başkanının yukarıda yazılı hal ve hareketlerinin görülmesi veya öğrenilmesi halinde, Yüksek Disiplin Kurulu Başkanı, olayı Yüksek Disiplin Kuruluna intikal ettirir.

(3) Yüksek Disiplin Kurulu, eldeki bilgi ve delillere ve isnat olunan hal ve hareketin mahiyetine göre disiplin kovuşturması yapılmasına yer olup olmadığını takdir eder. Kurul, disiplin kovuşturması yapılmasına karar verirse, Kurul dışındaki daire başkanları ve üyeler arasından seçeceği üç kişiyi soruşturma yapmakla görevlendirir.

(4) Soruşturmayı yapmakla görevlendirilenler, ilgiliye isnat olunan hal ve hareketi bildirir; lüzum gördükleri kimseleri yeminle dinler, konu ile ilgili bilgileri toplar ve sübut delillerini tespit eder. Bütün kamu idareleri ile gerçek ve tüzel kişiler, sorulan hususlara cevap vermek ve soruşturmaya ilişkin diğer istekleri yerine getirmek zorundadır. Soruşturmayı yapanlar, yaptıkları soruşturmaları ve elde ettikleri bilgi ve delilleri gösteren ve bunlara göre disiplin cezaları verilmesine yer olup olmadığı hakkındaki kanaatlerini belirten bir rapor hazırlayıp dayanak belgelerini de bu rapora ekleyerek Yüksek Disiplin Kuruluna verirler.

(5) Kurul Başkanı soruşturma sonucunu ilgiliye yazılı olarak bildirir ve yedi günden az olmamak üzere tayin edeceği süre içinde yazılı savunmasını vermeye davet eder. Kurul Başkanı, soruşturma dosyasını raportör olarak Yüksek Disiplin Kurulu üyelerinden birine havale eder. Kurul işi evrak üzerinde inceler ve gerekirse soruşturmanın genişletilmesine ve derinleştirilmesine karar verir.

(6) Yüksek Disiplin Kurulu, yedi günden az olmamak üzere süre vererek ilgilinin ek savunmasını alır ve isnat olunan hal ve hareketi sabit görmezse dosyanın işlemiden kaldırılmasına karar verir. Kurul bu hal ve hareketleri sabit gördüğü takdirde bunların mahiyetine ve ağırlığına göre ilgilinin uyarılmasına veya istifa etmeye yahut emekliliğini istemeye davete karar verir.

(7) İlgilinin uyarılmasına karar verildiği takdirde, Kurul kararı Sayıştay Başkanı tarafından ilgiliye tebliğ edilir. Karar Sayıştay Başkanı hakkında ise Yüksek Disiplin Kurulu Başkanınca tebliğ olunur.

(8) Yüksek Disiplin Kurulunca hizmet süresine göre istifa etmeye yahut emekliliğini istemeye davete karar verilmesi halinde, olay en geç bir hafta içinde bir defa da Sayıştay Genel Kurulunda görüşülür. Bir haftalık süre, kanuni tatillere ve 64 üncü madde gereğince çalışmaya ara verme süresine rastlarsa, bu tatillerin bitimi tarihinden başlar. Genel Kurul, Yüksek Disiplin Kurulu kararını onaylar veya ilgilinin uyarılmasına karar verir. Bu halde Genel Kurul, üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ile toplanarak katılanların üçte iki çoğunluğu ile karar verir. Hakkında kovuşturma yapılan üye toplantıya katılamaz. Genel Kurul kararı ilgiliye yukarıda açıklanan esaslar dairesinde tebliğ edilir.

(9) İlgili, emekliliğini istemeye veya istifa etmeye davete dair karara, tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde uymazsa istifa etmiş sayılır. İlgili, bu süre içinde izinli kabul edilir.

Sayıştay Başkanı, daire başkanları ve üyeler hakkında ceza kovuşturması

MADDE 66- (1) Sayıştay Başkanı, daire başkanları ve üyelerden birinin görevleri sebebiyle işlediği iddia edilen bir suçtan dolayı Sayıştay Genel Kurulunca seçilecek üç daire başkanı ve iki üyeden kurulu bir heyet tarafından ön inceleme yapılarak hazırlanacak rapor ile sair evrak soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine esas alınmak üzere Daireler Kuruluna verilir. Bu Kurulun soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararı kendiliğinden ve soruşturma izni verilmesine ilişkin katılanların üçte iki çoğunluğu ile verilen karar, itiraz üzerine Genel Kurulca incelenir. İtiraz süresi kararın tebliği tarihinden itibaren onbeş gündür. Genel Kurulun soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararı kesindir. Soruşturma izni verilmesine ilişkin karar katılanların üçte iki çoğunluğu ile alınır.

(2) Soruşturma kurulunun seçimine ilgililer katılamaz. Soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi kararına ilişkin görüşmelere soruşturma kurulu yeleri ile ilgililer katılamaz.

(3) Yukarıdaki fıkrada yazılı olanların görev sırasında, ancak ilgilinin görevi ile ilgisi bulunmayan şahsi bir suç işlemeleri halinde soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine karar verilmesi işlemi bu maddede yazılı usuller dairesinde yürütülür.

(4) Daireler Kurulu kararları şahsi davacılar varsa onlara da tebliğ olunur.

(5) Soruşturma izni verilmesine ilişkin verilen kesin karar üzerine dosya Anayasa Mahkemesine tevdi olunur.

(6) Bunların görevleri ile ilgisi bulunmayan şahsi bir suç işlemeleri halinde yapılacak kovuşturmada Yargıtay yelerinin şahsi sularının kovuşturmasına ilişkin hükümler uygulanır.

Sayıştay Başkanı, daire başkanları ve üyeler dışındaki meslek mensupları hakkında disiplin kovuşturması

MADDE 67- (1) Sayıştay Başkanı, daire başkanları ve üyeler dışındaki meslek mensuplarının; mesleğın vakar ve şerefi ile bağdaşmayan veya hizmetin veya görevlerinin aksamasını mucip olan, çalışma düzenini veya disiplini bozan hal ve hareketleri görülmesi veya öğrenilmesi zerine Sayıştay Başkanı durumu inceledikten sonra sonucuna göre haklarında bu Kanun hükümleri uyarınca disiplin kovuşturması yapılmak üzere Meslek Mensupları Yükseltme ve Disiplin Kuruluna bildirir.

(2) Bu Kurul eldeki bilgi ve karinelere ve isnat olunan hal ve hareketin mahiyetine göre disiplin kovuşturması yapılmasına lüzum olup olmadığını takdir eder.

(3) Kovuşturma yapılmasına karar verilirse, Kurulca Kurul dışından seçilecek bir üyenin başkanlığında bir uzman denetçi ile bir başdenetiden teşekkül eden kurul tarafından soruşturma yapılır.

(4) Soruşturma şekli ve raporun verilmesi, rapor üzerinde Meslek Mensupları Yükseltme ve Disiplin Kurulunca yapılacak işlemle diğer hususlar hakkında 65 inci maddede yazılı hükümler uygulanır.

(5) Meslek Mensupları Yükseltme ve Disiplin Kurulunca dosya üzerinde gizli olarak yapılan inceleme ve görüşme sonunda isnat olunan hal ve hareket sabit görülmezse dosyanın işlemiden kaldırılması, bu hal ve hareket sabit görüldüğü takdirde 68 inci maddede yazılı disiplin cezalarından birinin verilmesi karar altına alınır.

Disiplin cezaları

MADDE 68- (1) Sayıştay Başkanı, daire başkanları ve üyeler dışındaki Sayıştay meslek mensuplarına uygulanacak disiplin cezaları hakkında 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

Sayıştay Başkanı, daire başkanları ve üyeler dışındaki meslek mensupları hakkında ceza kovuşturması

MADDE 69- (1) Sayıştay Başkanı, daire başkanları ve üyeler dışındaki meslek mensuplarının görevleri sebebiyle bir suç işlediklerinin iddia edilmesi halinde Sayıştay Başkanı tarafından görevlendirilecek bir üyenin başkanlığında bir uzman denetçi ile bir başdenetçiden teşekkül eden bir kurul ön incelemeyi yaparak düzenleyeceği raporu Meslek Mensupları Yükseltme ve Disiplin Kuruluna verir. Bu Kurul soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine karar verir.

(2) Karar şüpheliye varsa şikayetçiye tebliğ edilir. İlgililerin, tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde karara itirazları halinde dosya bir defa da Yüksek Disiplin Kurulunda incelenir. Bu Kurulca da soruşturma izni verilmesine karar verilirse dosya Yargıtaya tevdi olunur. Kurulca verilen kararlar ilgililere tebliğ edilir. Yargılama Yargıtayın görevli ceza dairesinde yapılır.

(3) Bunların kişisel suçları hakkında, soruşturma ve kovuşturma yetkisi Ankara Cumhuriyet Başsavcısı ve Ağır Ceza Mahkemesine, grup başkanlığı kurulan illerde ise; grup başkanlığının kurulduğu ilin Cumhuriyet başsavcısı ve ağır ceza mahkemesine aittir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Meslek Mensuplarına İlişkin Diğer Hususlar

Sayıştay Başkanı, daire başkanları ve üyelerin teminatı

MADDE 70- (1) Sayıştay Başkanı, daire başkanları ve üyeler azlolunamaz, 65 inci madde hükmü saklı kalmak kaydıyla kendileri istemedikçe 65 yaşından önce emekliye sevkedilemez.

(2) Ancak memuriyetten çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı kesin hüküm giymiş olanların görevleri kendiliğinden, görevini sağlık bakımından yerine getiremeyeceği tam teşekküllü resmi hastane sağlık kurulu raporuyla anlaşılanların görevleri Sayıştay Genel Kurulu kararıyla sona erer.

Sayıştay Başkanı, daire başkanları ve üyeler dışındaki meslek mensuplarının görevden uzaklaştırılması

MADDE 71- (1) Sayıştay Başkanı, daire başkanları ve üyeler dışındaki meslek mensuplarının görevlerine, bu Kanunda yazılı haller dışında son verilemez, aylık ve diğer hakları ellerinden alınamaz. Bunlar, meslek mensupları için tesis edilmiş sınıflardan başka bir sınıftaki görevde çalıştırılamazlar.

(2) Ancak memuriyetten çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı kesin hüküm giymiş olanların görevleri kendiliğinden sona erer. Sağlık bakımından görevlerini yerine getiremeyecek durumda oldukları tam teşekküllü resmi hastane sağlık kurulu raporuyla anlaşılanların da görevine Meslek Mensupları Yükseltme ve Disiplin Kurulu kararı ve Sayıştay Başkanının onayıyla son verilir.

(3) Sayıştay Başkanı, daire başkanları ve üyeler dışındaki meslek mensuplarından haklarında disiplin veya ceza kovuşturması yapılmasına karar verilen ve görevi başında kalmasında soruşturmanın veya hizmetin gereği bakımından sakınca görülenler, Meslek Mensupları Yükseltme ve Disiplin Kurulu kararıyla geçici bir süre için Sayıştay Başkanı tarafından görevden uzaklaştırılabilir.

(4) Görevden uzaklaştırma ile tekrar işe başlatma ve bunlarla ilgili diğer hususlar hakkında 657 sayılı Kanunun görevden uzaklaştırma ile ilgili hükümleri uygulanır.

Meslek mensupları ve savcılarının sicilleri

MADDE 72- (1) Sayıştay Başkanı, daire başkanları ve üyeler dışındaki meslek mensupları ile savcılarının sicilleri her takvim yılı sonunda, kişisel ve mesleki nitelikleri, bulundukları görevlerdeki performansları, görevleri ile ilgili kanun, nizam ve mesleki etik kurallarına uyumları ve rapor değerlendirme puanları göz önünde tutularak yükselmeye yeterli olup olmadıklarını belirtecek şekilde;

a) Bölüm başkanları ve grup başkanları ile Başkanlık danışmanı olarak görevlendirilen denetçiler hakkında ilk derecede ilgili başkan yardımcısı, ikinci derecede Sayıştay Başkanı,

b) Kurullarda görevli en kıdemli denetçi hakkında ilk derecede ilgili kuruldan bir üye, ikinci derecede ilgili kurul başkanı,

c) Dairelerde görevli en kıdemli denetçi hakkında ilk derecede ilgili daireden bir üye, ikinci derecede ilgili daire başkanı,

ç) Uzman denetçiler, başdenetçiler, denetçiler ve denetçi yardımcıları hakkında, ilk derecede ilgili olduğu grup başkanı, kurullarda veya dairelerde en kıdemli denetçi; ikinci derecede, dairelerde ve kurullarda görevli olanlar için ilgili daire başkanı veya kurul başkanı, diğer yerlerde görevli olanlar için ise bir üye,

d) Başsavcı için Sayıştay Başkanı, savcılar için birinci derecede başsavcı, ikinci derecede Sayıştay Başkanı,

tarafından düzenlenir.

(2) Birinci ve ikinci derece siciller arasında aykırılık olması halinde, Genel Kurulca her yıl için seçilecek bir daire başkanı ile dört üyeden oluşan bir komisyonun verdiği sicil geçerlidir.

(3) Sicil notunun yüzde yirmisi, raporların hükme bağlanması veya görüşülmesi sonrasında rapora daire ve kurulca verilen rapor değerlendirme puanından oluşur.

(4) Görevlerinde başarı gösteremedikleri veya yükselmeye yeterli olmadıkları yolunda sicil alanlara ve yeterli bulundukları halde diğerlerinin tercihi sebebiyle yükseltilmeyenlere durum Sayıştay Başkanı tarafından izleyen yılın mart ayı sonuna kadar gizli bir yazı ile bildirilir.

(5) İki defa üst üste olumsuz sicil alanın sicil amirleri değiştirilir.

(6) Üç defa üst üste olumsuz sicil alan meslek mensuplarına, Meslek Mensupları Yükseltme ve Disiplin Kurulunun kararı ve Sayıştay Başkanının onayı üzerine emekliliklerini istemeleri veya istifa etmeleri bildirilir. Bir ay içinde bu davete uymayanlar istifa etmiş sayılır.

(7) Yukarıda öngörülen hususların uygulama şekli yönetmelikle düzenlenir.

Başka görev yasağı

MADDE 73- (1) Özel bir kanun ile olmadıkça Sayıştay mensupları, kamu idareleri ile gerçek ve tüzel kişiler yanında paralı veya parasız hiçbir görev alamaz ve bilirkişilik yapamazlar. Ancak kooperatifler ve hayır kurumlarının yönetim ve denetim kurullarında görev alanlar, üniversite veya diğer eğitim ve öğretim kurumlarında Başkanın onayı ile mesleki konularda ders verenler, ilmî ve mesleki araştırma ve yayınlarda bulunanlar, Sayıştay Başkanlığının bilgisi dahilinde davet olundukları milli ve milletlerarası kongre, konferans ve toplantılara katılanlar için bu madde hükümleri uygulanmaz.

(2) Sayıştay meslek mensupları, Sayıştay Başkanının izniyle kamu idarelerinde bir göreve atanabilir. Bu şekilde bir göreve atanarlardan Sayıştaya dönmek isteyenler, Meslek Mensupları Yükseltme ve Disiplin Kurulunun kararı üzerine, Sayıştay Başkanının onayı ile yeniden atanır. Özel kanunlardaki hükümler saklı kalmak üzere bunların kurum dışında görevli oldukları süre meslekte geçmiş gibi değerlendirilir. Bu kişiler görev yaptıkları idarenin denetiminde üç yıl süre ile görevlendirilemez.

(3) Bu maddeye aykırı hareket edenlerin durumları disiplin kurullarınca karara bağlanır. Genel hükümler saklıdır.

Yabancı ülkelere gönderilme

MADDE 74- (1) Bilgi ve görgülerini artırmak, meslekleriyle ilgili araştırma yapmak, kurs ve öğrenim görmek üzere seçilen ya da iç veya dış burstan yararlanan meslek mensupları iki yılı; yabancı memleketlerde veya uluslararası kuruluşlarda çalışmak üzere görevlendirilenler ise beş yılı aşmamak üzere Sayıştay Başkanınca yurt dışına gönderilebilirler. Bu süreler, gerekirse en çok bir katına kadar uzatılabilir.

(2) Bu surette yurt dışına gidip altı aydan fazla yurt dışında kalanlar, yurda dönüp mesleğe başladıktan sonra iki kat süre ile mecburî hizmet yapmak zorundadırlar. Mecburi hizmet yapmadan görevden ayrılmak isteyenler, yurt dışında kaldıkları sürede kendilerine ödenen aylık, ödenek, tazminatlar ile her türlü ödemelerin, mecburi hizmetin eksik kalan kısmı ile orantılı miktarını iki kat olarak ödemekle yükümlüdürler.

(3) Yabancı ülkelere gönderilenlerin; derece yükselmeleri, kademe ilerlemeleri, emeklilik, mali hakları, yükümlülükleri, giderlerinin karşılanması, aylık ve ödeneklerinin transferi konularında Devlet memurlarına ilişkin hükümler uygulanır.

(4) Yurt dışına gönderilme usul ve esasları çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Eğitim ve yayın

MADDE 75- (1) Sayıştay, denetim ve diğer faaliyetleri ile ilgili eğitim ve yayın hizmetleri verebilir. Bu hizmetlerin ücretlendirilmesi sonucunda elde edilen gelirler bütçeye gelir kaydedilir. Bu faaliyetlerde görevlendirilenlere yapılacak ödemeler, telif ücretleri ve diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

(2) (Ek: 11/10/2011-KHK-662/63 md.; İptal: Anayasa Mahkemesinin 3/4/2013 tarihli ve E.: 2011/142, K.: 2013/52 sayılı Kararı ile.)³⁰

(3) (Ek: 11/10/2011-KHK-662/63 md.; İptal: Anayasa Mahkemesinin 3/4/2013 tarihli ve E.: 2011/142, K.: 2013/52 sayılı Kararı ile.)

(4) (Ek: 11/10/2011-KHK-662/63 md.; İptal: Anayasa Mahkemesinin 3/4/2013 tarihli ve E.: 2011/142, K.: 2013/52 sayılı Kararı ile.)

Kıyafet

MADDE 76- (1) Sayıştay meslek mensupları ile Başsavcı ve savcılarının resmi kıyafetleri ile bunların giyilme yer ve zamanları yönetmelikle düzenlenir.

ALTINCI KISIM

Diğer Hükümler

Belgelerin saklanması

MADDE 77- (1) Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin hesap ve işlemlerine ilişkin her çeşit belge ve bilgi ilgili idarenin muhasebe biriminde, diğer idarelerin hesap ve işlemlerine ilişkin her çeşit belge ve bilgi ilgili idarelerce saklanır. Bu belge ve bilgilerin Sayıştaya gönderilmesi ve Sayıştay tarafından ilgili idareye iadesi, ilgili idarece saklanması ve yok edilmesine ilişkin esas ve usuller Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Sayıştayca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

³⁰ Anayasa Mahkemesinin bu madde ile ilgili İptal Kararı 29/5/2014 tarihinden başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmiştir.

Suç teşkil eden fiiller

MADDE 78- (1) Denetim ve incelemeler sırasında suç teşkil eden bir fiile rastlandığı takdirde, ilgili denetçi tarafından derhal deliller tespit edilerek durum Sayıştay Başkanlığına bildirilir. Sayıştay Başkanının görevlendireceği dairece onbeş gün içinde yapılacak inceleme sonucunda toplanan ilk delillerin kamu davası açılmasını gerektirecek nitelikte görülmesi halinde, gereği yerine getirilmek üzere dosya sorumluların bağlı olduğu kamu idaresine veya suçun niteliğine göre doğrudan soruşturma yapılmak üzere Cumhuriyet savcılığına gönderilmesi için Sayıştay Başsavcılığına verilir.

Adli, idari ve askeri mahkemelerce verilen hükümler, Sayıştayın denetim yapmasına ve hükme bağlamasına engel değildir.

Sayıştayın denetlenmesi

MADDE 79- (1) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 28/2/2013 tarihli ve E.: 2011/21 K.: 2013/36 sayılı Kararı ile.)

Yetki

MADDE 80- (1) Bu Kanun hükümlerinin uygulanmasına ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmaya Sayıştay Başkanlığı yetkilidir.

Çeşitli hükümler

MADDE 81- (1) (14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(2) Sayıştayın Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası üzerindeki denetim yetkisi; 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 4 üncü maddesinde sayılan temel görev ve yetkileri dışında kalan faaliyetlerle ilgili hesap ve işlemlerle sınırlıdır.

Kaldırılan hükümler

MADDE 82- (1) Bu Kanunun geçici maddelerindeki hükümler saklı kalmak kaydıyla;

a) Geçici 11 inci maddesi hariç, 21/2/1967 tarihli ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu ile ek ve değişiklikleri,

b) 24/6/1983 tarihli ve 72 sayılı Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile ek ve değişiklikleri,

c) Diğer kanunların Sayıştay denetiminden istisna veya muafiyet tanıyan hükümleri ile bu Kanuna aykırı hükümleri,

yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan Sayıştay raporlarının ve bu Kanunun 79 uncu maddesi uyarınca hazırlanan denetim sonuçlarının Mecliste görüşülme esas ve usulleri Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde belirtilir.

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Kanunda öngörülen yönetmelik, standart, rehber ve diğer düzenlemeler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde çıkarılır.

(2) 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Sayıştay Başkanlığına ait cetvellerinde yer alan kadroların kullanılmasına devam olunur.

(3) Ekli (1) ve (2) sayılı listelerde belirtilen kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Sayıştay Başkanlığına ilişkin (I) ve (II) sayılı cetvellerine eklenmiş ve ekli (3) sayılı listede belirtilen kadrolar iptal edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Sayıştay Başkanlığına ilişkin (II) sayılı cetvelinden çıkarılmıştır.³¹

(4) Bu Kanunun yayımı tarihinde Sayıştay Başkanlığına ait kadrolarda bulunan meslek mensupları ile yönetim mensupları aynı unvanlı kadrolara; savcı, savcı başyardımcıları ve savcı yardımcılarını ise savcı kadrolarına atanmış sayılır.

³¹ Bu fıkra da yer alan kadrolarla ilgili olarak 19/12/2010 tarihli ve 27790 sayılı Resmi Gazete'ye bakınız.

GEÇİCİ MADDE 3- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte görevde bulunan Sayıştay Başkanı, Başkan seçildiği tarihte geçerli olan süreyi tamamlar.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce başlanmış seçim, denetim ve hükme bağlama işlemleri 832 sayılı Kanun hükümlerine göre sonuçlandırılır.

(3) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Rapor Değerlendirme Kurulu ve Temyiz Kurulu üyelikleri için en geç üç ay içinde seçim yapılır. 26 ncı madde gereğince Temyiz Kurulu üyelerinin dörtte birinin yenileneceği ilk seçimde en az oy alan üyelerin yerine seçim yapılır.

(4) 15 inci maddede belirtilen oran sağlanıncaya kadar, boşalan üyeliklere yapılacak seçimlerde eksik olan kontenjan için seçim yapılır. Bu oranların uygulanmasında tamsayı yanında meydana gelen kesirler Sayıştay meslek mensupları kontenjanına aktarılır.

(5) Diğer kanunlarda 832 sayılı Kanuna yapılan atıflar, bu Kanuna yapılmış sayılır.

GEÇİCİ MADDE 4- (1) Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun personeli, araç, gereç ve her türlü taşınır ve taşınmaz malları ve bütçesi Sayıştaya devredilmiştir. Devirle ilgili işlemler Sayıştay Başkanınca yerine getirilir.

(2) Sayıştaya devredilen Yüksek Denetleme Kurulunda, devir tarihi itibarıyla çalışmakta olan; başkan ve üyeler başka bir işleme gerek kalmaksızın ve kadro şartı aranmaksızın birinci sınıfa ayrılmış, birinci sınıfa ayrıldıktan sonra dokuz yılını tamamlamış ve birinci sınıfa ayrılma niteliklerini kaybetmemiş Sayıştay uzman denetçisi; başdenetçi, denetçi ve denetçi yardımcılarını kazanılmış hak aylık derecelerine uygun Sayıştay uzman denetçisi, Sayıştay başdenetçisi, Sayıştay denetçisi ve Sayıştay denetçi yardımcısı kadrolarına atanmış sayılır. Sayıştay uzman denetçiliğine atanmış sayılan başdenetçi ve denetçilerin birinci sınıfa ayrılmalarına ve uygulamaya ilişkin hususlar bu Kanun çerçevesinde Sayıştay Genel Kurulunca belirlenir.

(3) Kurulda görevli sözleşmeli personel, sözleşmeli statüde geçen hizmet süreleri, öğrenim durumları itibariyle yükselebilecekleri dereceyi aşmamak şartıyla, 657 sayılı Kanunun ek geçici 1, 2 ve 3 üncü maddeleri ile 2/2/2005 tarihli ve 5289 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerine Bir Derece Verilmesi Hakkında Kanun hükümleri dikkate alınarak tespit edilecek kazanılmış hak aylık derecelerine uygun kadrolara Sayıştay Başkanınca atanır.

(4) Devredilen personelden bu madde uyarınca yeni bir kadroya atananların atandıkları kadroların aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları ile diğer mali hakları toplamı net tutarının (fazla çalışma ücreti hariç), eski kadro veya pozisyonlarına bağlı olarak en son ayda almakta oldukları aylık, ücret, ek gösterge, ikramiye (bir aya isabet eden tutar), her türlü zam ve tazminatları ile diğer mali hakları toplamı net tutarından az olması halinde aradaki fark, farklılık giderilinceye kadar atandıkları kadrolarda kaldıkları sürece herhangi bir kesintiye tabi tutulmaksızın tazminat olarak ödenir.

(5) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından başlatılan denetimler, 72 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre Sayıştay tarafından sonuçlandırılır.

(6) 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 3346 sayılı Kanun ve diğer kanunlarda Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluna yapılmış olan atıflar Sayıştaya yapılmış sayılır.

GEÇİCİ MADDE 5- (1) Türkiye Büyük Millet Meclisinin, 23 üncü Dönem 2 nci Yasama Yılı 1/10/2007 tarihli 1 inci Birleşimine ait Tutanak Dergisine ekli 1 numaralı Gelen Kağıtlar Listesinde Tezkereler kısmında yayımlanan Sayıştay Başkanlığı tezkerelerinden (3/12) ila (3/84) esas numarası (bu numaralar dahil) verilmiş bulunan 73 adet Sayıştay Başkanlığı tezkeresi işlemden kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 83- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 84- (1) Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı yürütür.

**6085 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ İPTAL
KARARLARININ YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	6085 sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
KHK/662	4, 20, 75	2/11/2011
KHK/650	64	1/1/2012
KHK/666	63	31/12/2011 tarihinden geçerli olmak üzere 2/11/2011 tarihinde
6353	35	12/7/2012
Anayasa Mahkemesinin 27/12/2012 tarihli ve E.: 2012/102 K.: 2012/207 sayılı Kararı	35	2/4/2013
Anayasa Mahkemesinin 18/7/2012 tarihli ve E.: 2011/113 K.: 2012/108 sayılı Kararı	64 üncü maddenin üçüncü fıkrasının birinci cümlesi	1/1/2013 tarihinden başlayarak altı ay sonra (1/7/2013)
6494	64	7/7/2013
6495	4	2/8/2013
Anayasa Mahkemesinin 28/2/2013 tarihli ve E.: 2011/21 K.: 2013/36 sayılı Kararı	79	6/3/2014

Anayasa Mahkemesinin 3/4/2013 tarihli ve E.: 2011/142, K.: 2013/52 sayılı Kararı	20, 75	29/5/2014 tarihinden başlayarak dokuz ay sonra
Anayasa Mahkemesinin 4/12/2014 tarihli ve E.: 2013/114, K.: 2014/184 sayılı Kararı	4	16/7/2015 tarihinden başlayarak altı ay sonra (16/1/2016)
6661	4	27/1/2016
KHK/703	4, 7, 18, 25, 32, 35, 41, 44, 56, 62	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)
7153	39	10/12/2018
7413	63	1/1/2023

Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu

Kanun Numarası : 6328
Kabul Tarihi : 14/6/2012
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 29/6/2012 - 28338

KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU KANUNU

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; kamu hizmetlerinin işleyişinde bağımsız ve etkin bir şikâyet mekanizması oluşturmak suretiyle, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve önerilerde bulunmak üzere Kamu Denetçiliği Kurumunu oluşturmaktır.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Kanun; Kamu Denetçiliği Kurumunun kuruluş, görev ve çalışma usullerine ilişkin ilkeler ile Kamu Başdenetçisi ve kamu denetçilerinin niteliklerine, seçimlerine, özlük haklarına ve Kurum personelinin atanmaları ile özlük haklarına ilişkin hükümleri kapsar.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Başdenetçi: Kamu Başdenetçisini,
- b) Başdenetçilik: Kamu Denetçiliği Kurumu Başdenetçiliğini,
- c) Başkanlık: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığını,
- ç) Denetçi: Kamu denetçisini,
- d) Genel Kurul: Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunu,

e) İdare: Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarını, mahallî idareleri, mahallî idarelerin bağlı idarelerini, mahallî idare birliklerini, döner sermayeli kuruluşları, kanunlarla kurulan fonları, kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüslerini, sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait kuruluşlar ile bunlara bağlı ortaklıklar ve müesseseleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını, kamu hizmeti yürüten özel hukuk tüzel kişilerini,

f) Komisyon: Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyelerinden oluşan Karma Komisyonu,

g) Kurum: Kamu Denetçiliği Kurumunu,
ifade eder.

(2) Komisyonun Başkanı, Başkanvekili, Sözcüsü ve Kâtibi; Dilekçe Komisyonunun Başkanı, Başkanvekili, Sözcüsü ve Kâtibidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Görev ve Çalışma İlkeleri

Kuruluş

MADDE 4- (1) Bu Kanunda belirtilen görevleri yerine getirmek amacıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı, kamu tüzel kişiliğini haiz, özel bütçeli ve merkezi Ankara’da bulunan Kamu Denetçiliği Kurumu kurulmuştur.

(2) Kurum, Başdenetçilik ve Genel Sekreterlikten oluşur.

(3) Kurumda, bir Başdenetçi ve beş denetçi ile Genel Sekreter ve diğer personel görev yapar.

(4) Kurum, gerekli gördüğü yerlerde büro açabilir.

Kurumun görevi

MADDE 5- (1) Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.

(2) Ancak;

a) (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/110 md.)

b) Yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler,

- c) Yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin kararlar,
 - ç) Türk Silahlı Kuvvetlerinin sırf askerî nitelikteki faaliyetleri,
- Kurumun görev alanı dışındadır.

Başdenetçilik

MADDE 6- (1) Başdenetçilik; Başdenetçi ve denetçilerden oluşur.

(2) Kurum, Başdenetçi tarafından yönetilir ve temsil edilir.

Başdenetçinin ve denetçilerin görevleri

MADDE 7- (1) Başdenetçinin görevleri şunlardır:

a) Kuruma gelen şikâyetleri incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmak.

b) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikleri hazırlamak.

c) Yıllık raporu hazırlamak.

ç) Yıllık raporu beklemeksizin gerek gördüğü konularda özel rapor hazırlamak.

d) Raporları kamuoyuna duyurmak.

e) Yokluğunda kendisine vekâlet edecek denetçiyi belirlemek.

f) Birisi kadın ve çocuk hakları alanında görevlendirilmek üzere, denetçiler arasındaki iş bölümünü düzenlemek.

g) Genel Sekreteri ve diğer personeli atamak.

ğ) Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

(2) Denetçilerin görevleri şunlardır:

a) Bu Kanunda verilen görevlerin yapılmasında Başdenetçiye yardımcı olmak.

b) Başdenetçi tarafından verilen görevleri yapmak.

Çalışma ilkeleri

MADDE 8- (1) Başdenetçi, denetçiler arasında iş birliğini sağlar ve bunların uyumlu çalışmasını gözetir.

(2) Denetçiler, Başdenetçi tarafından görevlendirildikleri konu veya alanlarda tek başlarına çalışır ve önerilerini Başdenetçiye sunarlar.

(3) Kurum, faaliyetlerinde elektronik ortam ve iletişim araçlarının kullanılmasını gözetir.

(4) Denetçilerin Başdenetçi tarafından görevlendirilecekleri konu veya alanlara ve aralarındaki iş bölümüne ilişkin ilkeler yönetmelikle belirlenir.

Genel Sekreterliğin oluşumu ve görevleri

MADDE 9- (1) Genel Sekreterlik; Kurumun idari ve mali işleriyle sekreteryaya hizmetlerini yerine getirir. Genel Sekreterlikte Genel Sekreter ve diğer idari personel görev yapar.

(2) Genel Sekreterliğin görevleri şunlardır:

- a) Kurumun büro işlemini yürütmek.
- b) Personelin şahsi dosyalarını tutmak.
- c) Kurumun arşiv hizmetlerini yürütmek.

ç) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 15 inci maddesi ve diğer mevzuatla mali hizmetler birimi ve strateji geliştirme birimlerine verilen görevleri yapmak.

d) Personelin izin ve emeklilik işlemlerini yürütmek.

e) Kurumda çalışan personelin özlük işleri ile sağlık ve sosyal hizmet faaliyetlerini yürütmek.

f) Kurumun görev alanıyla ilgili hususlarda bilişim sisteminin kullanılmasını sağlamak.

g) Kanunlarla verilen veya Başdenetçilik tarafından verilen diğer işleri yapmak.

Başdenetçi ve denetçilerin nitelikleri

MADDE 10- (1) Başdenetçi veya denetçi seçilebilmek için aşağıdaki şartlar aranır:

a) Türk vatandaşı olmak.

b) Seçimin yapıldığı tarihte Başdenetçi için elli, denetçi için kırk yaşını doldurmuş olmak.

c) Tercihen hukuk, siyasal bilgiler, iktisadi ve idarî bilimler, iktisat ve işletme fakültelerinden olmak üzere dört yıllık eğitim veren fakültelerden veya bunlara denkliği kabul edilmiş yurt içi veya yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak.

ç) Kamu kurum ve kuruluşlarında, uluslararası kuruluşlarda, sivil toplum kuruluşlarında veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında ya da özel sektörde toplamda en az on yıl çalışmış olmak.

d) Kamu haklarından yasaklı olmamak.

e) Başvuru sırasında herhangi bir siyasi partiye üye olmamak.

f) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile kasten işlenen bir suçtan dolayı hapis cezasına ya da affa uğramış olsa veya hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmiş olsa bile Türk Ceza Kanununun ikinci kitabının birinci kısmının bir ve ikinci bölümündeki suçlar, Devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, millî savunmaya karşı suçlar, Devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk suçları ile yabancı devletlerle olan ilişkilere karşı suçlardan veya zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak.

Adaylık ve seçim

MADDE 11- (1) Başkanetçi veya denetçilerden birinin görev süresinin bitmesinden doksan gün önce, bu görevlerin herhangi bir sebeple sona ermesi hâlinde ise sona erme tarihinden itibaren onbeş gün içinde durum, Kurum tarafından Başkanlığa bildirilir.

(2) Başkanlık tarafından ilân edilen başvuru süresi içinde, 10 uncu maddede yazılı nitelikleri taşıyanlardan, Başkanetçi veya denetçi aday adayı olmak isteyenler Başkanlığa başvuruda bulunurlar.

(3) Komisyon, Başkanetçi seçiminde başvuruda bulunan aday adayları arasından üç aday, başvuru süresinin bittiği tarihten itibaren onbeş gün içinde belirleyerek Genel Kurula sunulmak üzere Başkanlığa bildirir.

(4) Genel Kurul, bildirim tarihinden itibaren onbeş gün içinde, Başkanetçi seçimlerine başlar. Başkanetçi gizli oyla seçilir.

(5) Başkanetçi, üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ile seçilir. Birinci oylamada bu çoğunluk sağlanamadığı takdirde ikinci oylamaya geçilir. İkinci oylamada da üye tamsayısının üçte iki çoğunluğunun oyu aranır. Bu oylamada üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu sağlanamadığı takdirde üçüncü oylamaya geçilir ve üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyunu alan aday seçilmiş sayılır. Üçüncü oylamada üye tamsayısının salt çoğunluğu sağlanamazsa, bu oylamada en çok oy alan iki aday için dördüncü oylama yapılır. Dördüncü oylamada karar yeter sayısı olmak şartıyla en fazla oy alan aday seçilmiş olur.

(6) Komisyon tarafından oluşturulacak alt komisyon, başvuruda bulunan aday adayları arasından, seçilecek denetçi sayısının üç katı kadar aday, başvuru süresinin bittiği tarihten itibaren onbeş gün içinde belirler ve Komisyona sunar. Komisyon sonraki onbeş gün içinde denetçi seçimlerini yapar. Denetçiler, üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ile seçilir. Birinci oylamada bu çoğunluk sağlanamadığı takdirde ikinci oylamaya geçilir. İkinci oylamada da üye tamsayısının üçte iki çoğunluğunun oyu aranır. Bu oylamada üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu sağlanamadığı takdirde

üçüncü oylamaya geçilir ve üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyunu alan aday seçilmiş olur. Üçüncü oylamada üye tamsayısının salt çoğunluğu sağlanmadığı takdirde en çok oy alan adaylardan, seçilecek aday sayısının iki katı kadar aday ile seçime gidilir. Dördüncü oylamada karar yeter sayısı olmak şartıyla en fazla oy alan aday seçilmiş olur. Birden fazla denetçi seçimi yapılacağı durumlarda adaylar için birleşik oy pusulası düzenlenir. Adayların adlarının karşısındaki özel yer işaretlenmek suretiyle oy kullanılır. Seçilecek denetçilerin sayısından fazla verilen oylar geçersiz sayılır.

(7) Seçimler, Kurumun Başkanlığa başvuruda bulunduğu tarihten itibaren en geç doksan gün içinde sonuçlandırılır.

(8) Bu maddede yer alan süreler, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde olması veya araverme sırasında işlemez.

Bağımsızlık ve tarafsızlık

MADDE 12- (1) Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, Başdenetçiye ve denetçilere görevleriyle ilgili olarak emir ve talimat veremez, genelge gönderemez, tavsiye ve telkinde bulunamaz.

(2) Başdenetçi ve denetçiler, görevlerini yerine getirirken tarafsızlık ilkesine uygun davranmak zorundadır.

Andiçme

MADDE 13- (1) Görevlerine başlarken Başdenetçi Genel Kurulda, denetçiler ise Komisyonda aşağıdaki şekilde andiçerler:

“Görevimi tam bir tarafsızlık, dürüstlük, hakkaniyet ve adalet anlayışı içinde yerine getireceğime, namusum ve şerefim üzerine andiçerim.”

Görev süresi

MADDE 14- (1) Başdenetçi ve denetçilerin görev süreleri dört yıldır.

(2) İstifa, ölüm veya görevden alınma gibi herhangi bir nedenle süresi bitmeden görevinden ayrılan Başdenetçi veya denetçinin yerine yeni seçilen Başdenetçi veya denetçinin görev süresi de dört yıldır.

(3) Bir dönem Başkanetçi veya denetçi olarak görev yapan bir kimse sadece bir dönem daha Başkanetçi veya denetçi seçilebilir.

(4) Başkanetçi veya denetçiliğe seçilenlerin görev yaptıkları sürede eski görevleriyle olan ilişkileri kesilir. Ancak kamu görevlisiyken Başkanetçiliğe veya denetçiliğe seçilenler, memuriyete giriş şartlarını kaybetme dışındaki herhangi bir nedenle görevlerinin sona ermesi, görevden ayrılma isteğinde bulunması veya görev sürelerinin dolması durumunda, otuz gün içinde eski kurumlarına başvurmaları hâlinde, atamaya yetkili makamlar tarafından otuz gün içinde mükteseplerine uygun bir kadroya atanırlar. Yüksek mahkeme üyeliğinden seçilenlerden görevi sona erenler, herhangi bir işleme gerek olmaksızın ve boş kadro şartı aranmaksızın, geldikleri yüksek mahkeme üyeliği görevine geri dönerler ve boşalan ilk üye kadrosu kendilerine tahsis olunur. Belirtilen atama yapılırken Başkanetçi veya denetçilerin Kurumda geçirdikleri süreler makam veya hâkim sınıfından olup da yüksek hâkimlik tazminatını almaya başladıktan sonra seçilenler için yüksek hâkimlik tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde geçmiş olarak değerlendirilir. Bu hükümler, akademik unvanların kazanılmasına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla üniversitelerden gelen personel hakkında da uygulanır. Mükteseplerine uygun bir kadroya atamaları gerçekleşinceye kadar süresi dolması sebebiyle görevi sona eren Başkanetçi ve denetçilere almakta oldukları aylık ücret ile sosyal hak ve yardımların Kurum tarafından ödenmesine devam olunur. Mükteseplerine uygun kadrolara atananlara, atama yapıldığı tarih itibarıyla Kurum tarafından ödemedede bulunulmasına son verilir.

Görevden alınma ve görevin sona ermesi

MADDE 15- (1) Başkanetçinin veya denetçilerin 10 uncu maddede sayılan nitelikleri taşımadıklarının sonradan anlaşılması veya bu nitelikleri seçildikten sonra kaybetmeleri hâlinde, durumun Komisyon tarafından tespit edilmesini takiben Başkanetçinin görevinin sona ermesine Genel Kurul tarafından görüşmesiz olarak; denetçilerin görevinin sona ermesine ise Komisyon tarafından karar verilir.

(2) Seçilmeye engel bir suçtan dolayı kesin hüküm giyen veya kısıtlanan Başdenetçi hakkındaki kesinleşmiş mahkeme kararının Genel Kurulun; denetçi hakkındaki kesinleşmiş mahkeme kararının Komisyonun bilgisine sunulmasıyla Başdenetçi veya denetçi sıfatı sona erer.

Başdenetçi ve denetçilerin mali ve sosyal hakları

MADDE 16- (1) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/110 md.) Başdenetçiye en yüksek Devlet memuru; denetçilere bakanlık genel müdürleri için belirlenen her türlü ödemeler dâhil mali haklar tutarında aylık ücret ödenir. en yüksek Devlet memuru ve bakanlık genel müdürlerine ödenenlerden, vergi ve diğer kesintilere tabi olmayanlar bu Kanuna göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmaz. 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer mevzuat uyarınca en yüksek Devlet memurunun yararlanmış olduğu sosyal hak ve yardımlardan Başdenetçi, bakanlık genel müdürlerinin yararlanmış olduğu sosyal hak ve yardımlardan da denetçiler aynı esas ve usuller çerçevesinde yararlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kuruma Başvuru ve Yapılacak İşlemler

Başvuru ve usulü

MADDE 17- (1) Kuruma, gerçek ve tüzel kişiler başvurabilirler. Başvuru sahibinin talebi üzerine başvuru gizli tutulur.

(2) Başvuru; başvuru sahibinin adı ve soyadı, imzası, yerleşim yeri veya iş adresini ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları için vatandaşlık kimlik numarasını, yabancılar için pasaport numarasını, başvuru sahibi tüzel kişi ise tüzel kişinin unvanı ve yerleşim yeri ile yetkili kişinin imzasını, varsa, merkezi tüzel kişilik numarasını ve yetki belgesini içeren Türkçe dilekçe ile yapılır. Bu başvuru, yönetmelikte belirlenen şartlara uyulmak kaydıyla elektronik ortamda veya diğer iletişim araçlarıyla da yapılabilir.

(3) Yapılan başvurulardan;

a) Belli bir konuyu içermeyenler,

b) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olanlar,

c) İkinci fıkrada belirtilen şartları taşımayanlar,

ç) Sebepleri, konusu ve tarafları aynı olanlar ile daha önce sonuçlandırılanlar,

incelenmez.

(4) Kuruma başvuruda bulunulabilmesi için, 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununda öngörülen idari başvuru yolları ile özel kanunlarda yer alan zorunlu idari başvuru yollarının tüketilmesi gereklidir. İdari başvuru yolları tüketilmeden yapılan başvurular ilgili kuruma gönderilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imk nsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, idari başvuru yolları t ketilmese dahi başvuruları kabul edebilir.

(5) Kuruma, illerde valilikler, ilçelerde kaymakamlıklar aracılığıyla da başvurulabilir.

(6) Başvurulardan herhangi bir ücret alınmaz.

(7) Kuruma, dördüncü fıkra uyarınca yapılacak başvuruya idare tarafından verilecek cevabın tebliği tarihinden, idare başvuruya altmış gün içinde cevap vermediği takdirde bu sürenin bitmesinden itibaren altı ay içinde başvurulabilir. Başvuru tarihi, dilekçenin Kuruma, valilik veya kaymakamlıklara verildiği, diğer hâllerde başvurunun Kuruma ulaştığı tarihtir.

(8) Dava açma süresi içinde yapılan başvuru, işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurur.

Bilgi ve belge istenmesi

MADDE 18- (1) Kurumun inceleme ve araştırma konusu ile ilgili olarak istediği bilgi ve belgelerin, bu isteğin tebliğ edildiği tarihten itibaren otuz gün içinde verilmesi zorunludur. Bu süre içinde istenen bilgi ve belgeleri haklı bir neden olmaksızın vermeyenler hakkında Başdenetçi veya denetçinin başvurusu üzerine ilgili merci soruşturma açar.

(2) Devlet sırrı veya ticari sır niteliğindeki bilgi ve belgeler, yetkili mercilerin en üst makam veya kurulunca gerekçesi belirtilmek suretiyle verilmeyebilir. Ancak, Devlet sırrı niteliğindeki bilgi ve belgeler Başdenetçi veya görevlendireceği denetçi tarafından yerinde incelenebilir.

Bilirkişi görevlendirilmesi ve tanık dinlenmesi

MADDE 19- (1) İnceleme ve araştırma konusu ile ilgili olarak Başdenetçi veya denetçiler bilirkişi görevlendirebilir.

(2) 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri saklı kalmak üzere, bilirkişi olarak görevlendirilen kamu görevlilerine her inceleme ve araştırma konusu için (1.000), diğer kişilere her inceleme ve araştırma konusu için (2.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmemek üzere görevlendirmeyi yapmanın kararı ile bilirkişi ücreti ödenir. Bu ödemeler, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

(3) İnceleme ve araştırma konusu ile ilgili olarak Başdenetçi, denetçiler veya uzmanlar tanık ya da ilgili kişileri dinleyebilir.

İnceleme ve araştırma

MADDE 20- (1) Kurum, inceleme ve araştırmasını başvuru tarihinden itibaren en geç altı ay içinde sonuçlandırır.

(2) Kurum, inceleme ve araştırma sonucunu ve varsa önerilerini ilgili mercie ve başvurana bildirir. Kurum, başvurana, işleme karşı başvuru yollarını, başvuru süresini ve başvurulacak makamı da gösterir.

(3) İlgili merci, Kurumun önerileri doğrultusunda tesis ettiği işlemi veya Kurumun önerdiği çözümü uygulanabilir nitelikte görmediği takdirde bunun gerekçesini otuz gün içinde Kuruma bildirir.

Dava açma süresinin yeniden işlemeye başlaması

MADDE 21- (1) Başvurunun Kurum tarafından reddedilmesi hâlinde, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli ret kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlar.

(2) Başvurunun Kurum tarafından yerinde görülerek kabul edilmesi hâlinde; ilgili merci Kurumun önerisi üzerine otuz gün içinde herhangi bir işlem tesis etmez veya eylemde bulunmaz ise durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden işlemeye başlar.

(3) Kurumun, inceleme ve araştırmasını, başvuru tarihinden itibaren altı ay içinde sonuçlandıramaması hâlinde de durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden işlemeye başlar.

Raporlar

MADDE 22- (1) Kurum, her takvim yılı sonunda yürütülen faaliyetleri ve önerileri kapsayan bir rapor hazırlayarak Komisyona sunar. Komisyon, bu raporu araverme ve tatil dönemleri hariç olmak üzere iki ay içinde görüşüp kendi kanaat ve görüşlerini de içerecek şekilde özetleyerek Genel Kurula sunulmak üzere hazırladığı raporu Başkanlığa gönderir. Komisyonun raporu Genel Kurulda ivedilikle görüşülür.

(2) Kurumun yıllık raporu, ayrıca Resmî Gazetede yayımlanmak suretiyle kamuoyuna duyurulur.

(3) Kurum; açıklanmasında fayda gördüğü hususları yıllık raporu beklemeksizin her zaman kamuoyuna duyurabilir.

Açıklama yapma yetkisi

MADDE 23- (1) Kurumun faaliyetleri hakkında açıklama yapmaya Başdenetçi veya görevlendireceği denetçi yetkilidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Personele İlişkin Hükümler

Personelin atanması

MADDE 24- (1) Genel Sekreter, en az dört yıllık yükseköğretim kurumu mezunu, Devlet Memurları Kanununa tabi görevlerde on yıl hizmeti bulunan ve aynı Kanunun 48 inci maddesinde yazılı şartlara sahip olanlar arasından Başdenetçi tarafından atanır.

(2) Diğer personel Başdenetçi tarafından atanır.

Kamu denetçiliği uzman yardımcılığı

MADDE 25- (1) Kamu denetçiliği uzman yardımcılığına atanabilmek için, Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde sayılan genel şartlar yanında aşağıdaki nitelikler de aranır:

a) Dört yıllık eğitim veren fakültelerden veya bunlara denkliği kabul edilmiş yurt içi veya yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak.

b) Yapılacak giriş sınavında başarılı olmak.

c) Sınavın yapıldığı yılın ocak ayının ilk günü itibarıyla otuzbeş yaşını doldurmamış olmak.

Kamu denetçiliği uzmanlığı

MADDE 26- (1) 25 inci maddeye göre kamu denetçiliği uzman yardımcılığına atanırlar, en az üç yıl çalışmak kaydıyla açılacak yeterlik sınavına girmeye hak kazanırlar. Sınavda başarılı olanlar, Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavında en az (C) düzeyinde puan veya uluslararası kabul görmüş yabancı dil seviye tespit sınavlarından bu puana denk puan almış olmak şartıyla kamu denetçiliği uzmanı unvanını alırlar. Sınavda başarılı olamayanlar, istekleri hâlinde Kurumunda veya Devlet Personel Başkanlığınca diğer kamu kurum ve kuruluşlarında uygun kadrolara atanırlar.

(2) Kamu denetçiliği uzman yardımcılarının mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri ve yeterlik sınavının şekli ile kamu denetçiliği uzman ve uzman yardımcılarının görev, yetki ve çalışmalarına ilişkin esas ve usuller yönetmelikle düzenlenir.

Personele uygulanacak hükümler ile personelin mali ve sosyal hakları

MADDE 27- (1) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hususlarda Kurum personeli hakkında Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır.

(2) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/110 md.) Genel Sekretere bakanlık genel müdürlerine uygulanan mali ve sosyal hak ve yardımlara ilişkin hükümler uygulanır.³²

(3) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/110 md.) Kamu denetçiliği uzmanlarına aynı derecede bulunan adalet uzmanları, kamu denetçiliği uzman yardımcılarında adalet uzman yardımcılar ve Kurumun diğer personeline ise Adalet Bakanlığında aynı unvanlı ve aynı dereceli kadrolarda çalışanlara uygulanan mali ve sosyal hak ve yardımlara ilişkin hükümler uygulanır. Adalet Bakanlığında emsali personele ödenenlerden vergi ve diğer kesintilere tabi olmayanlar bu maddeye göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmaz.³³

Kamu kurum ve kuruluşlarındaki personelin görevlendirilmesi

MADDE 28- (Değişik: 12/7/2013-6495/54 md.)

Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde, sosyal güvenlik kurumlarında, mahallî idarelerde, mahallî idarelerin bağlı idarelerinde, mahallî idare birliklerinde, döner sermayeli kuruluşlarda, kanunlarla kurulan fonlarda, kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlarda, sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait kuruluşlarda, kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunlara bağlı ortaklıklar ve müesseselerde çalışanlar ile hâkim ve savcılar, kendilerinin muvafakatları alınmak kaydıyla Kurumda görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirilenlerin sayısı Kamu Denetçiliği Uzmanı kadro sayısının yüzde yirmisini aşamaz ve bu şekilde yapılacak görevlendirme süresi iki yılı geçemez. Ancak ihtiyaç hâlinde bu süre bir yıllık dönemler hâlinde uzatılabilir. Kurumun bu konudaki talepleri, ilgili kurum ve kuruluşlarca on iş günü içinde yerine getirilir. Bu şekilde görevlendirilen personel, kurumlarından aylıklı izinli sayılır. Bu personelin izinli oldukları

³² Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E.: 2018/117, K.: 2023/212 sayılı Kararı ile bu fıkra iptal edilmiştir. Karar'ın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak on iki ay sonra (4/6/2025) yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır.

³³ Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E.: 2018/117, K.: 2023/212 sayılı Kararı ile bu fıkra iptal edilmiştir. Karar'ın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak on iki ay sonra (4/6/2025) yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır.

sürece memuriyetleri ile ilgileri ve özlük hakları devam ettiği gibi, bu süreler yükselme ve emekliliklerinde de hesaba katılır ve yükselmeleri başkaca bir işleme gerek duyulmadan süresinde yapılır. Bunların Kurumda geçirdikleri süreler, kendi kurumlarında geçirilmiş sayılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Bütçe

MADDE 29- (1) Kurumun gelirleri şunlardır:

- a) Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden alınacak Hazine yardımı.
- b) Diğer gelirler.

(2) Kurum bütçesinden bu Kanun kapsamındaki görevlerin gerçekleştirilmesine ilişkin giderler yapılır.

Yasaklar

MADDE 30- (1) Başdenetçi, denetçiler, Genel Sekreter, kamu denetçiliği uzman ve uzman yardımcıları ile diğer personel, siyasi partilere üye olamazlar; herhangi bir siyasî parti, kişi veya zümrenin yararını veya zararını hedef alan bir davranışta bulunamazlar; görevlerini yerine getirirken dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı yapamazlar; görevleri sebebiyle herhangi bir şekilde öğrendikleri mesleki veya ticari sırları görevlerinden ayrılmış olsalar bile açıklayamazlar, kendilerinin veya başkalarının yararına kullanamazlar.

(2) Başdenetçi, denetçiler, Genel Sekreter, kamu denetçiliği uzman ve uzman yardımcıları; kendilerinin, eşlerinin ve üçüncü dereceye kadar (bu derece dâhil) kan ve kayın hısımlarının şikâyetlerini inceleyemezler.

(3) Başdenetçi, denetçiler, Genel Sekreter, kamu denetçiliği uzman ve uzman yardımcıları ile diğer personel, bu görevleri süresince resmî veya özel hiçbir görev alamazlar, ticaretle uğraşamazlar. Bilimsel yayınlarda bulunma, görevleri veya meslekleri ile ilgili olarak davet edildikleri ulusal veya uluslararası kongre, konferans ve benzeri toplantılara katılma, derneklerde üyelik ve kâr amacı gütmeyen kooperatiflerde ortaklık hâlinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

Başdenetçi veya denetçiler hakkında ceza soruşturması ve kovuşturması usulü

MADDE 31- (1) Başdenetçi ve denetçilerin görevleri sebebiyle bir suç işledikleri öne sürüldüğü takdirde haklarında ceza soruşturması ve kovuşturması yapılabilmesi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının iznine bağlıdır. İzin verilmesi veya verilmemesine ilişkin karara karşı itiraz mercii, Danıştayın ilgili dairesidir.

(2) Başdenetçi ve denetçiler hakkındaki soruşturma Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı tarafından yapılır. Açılacak kamu davası, Yargıtayın ilgili ceza dairesinde görülür. Temyiz mercii, Yargıtay Ceza Genel Kuruludur.

(3) Bu maddede hüküm bulunmayan hususlarda 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

(4) Ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren suçlara ilişkin suçüstü hâli genel hükümlere tabidir.

Genel Sekreter ve personel hakkında ceza soruşturması ve kovuşturması usulü

MADDE 32- (1) Genel Sekreter, kamu denetçiliği uzman ve uzman yardımcılarının görevleri sebebiyle bir suç işledikleri öne sürüldüğü takdirde ceza soruşturması ve kovuşturması yapılabilmesi Başdenetçinin iznine bağlıdır. İzin verilmesi veya verilmemesine ilişkin karara karşı itiraz mercii Ankara Bölge İdare Mahkemesidir.

(2) Genel Sekreter, kamu denetçiliği uzman ve uzman yardımcılarını ile diğer personel hakkındaki soruşturma, suçun işlendiği yer Cumhuriyet başsavcısı veya görevlendireceği Cumhuriyet savcısı tarafından yapılır. Açılacak kamu davası aynı yer mahkemesinde görülür.

(3) Bu maddede hüküm bulunmayan hususlarda, Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

(4) Ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren suçlara ilişkin suçüstü hâli genel hükümlere tabidir.

Emeklilik

MADDE 33- (1) Başdenetçi, denetçiler, Genel Sekreter, kamu denetçiliği uzman ve uzman yardımcıları ile diğer personel, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılır. **(Değişik ikinci ve üçüncü cümle: 2/7/2018-KHK-703/110 md.)** Başdenetçi ve denetçilerin sigorta primine esas kazanç tutarları, Başdenetçi için “en yüksek Devlet memuru”, denetçiler için “bakanlık genel müdürleri” esas alınarak belirlenir. Bu görevleri sırasında 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamına girenlerin bu görevde geçen süreleri makam tazminatı ile temsil tazminatı ödenmesi gereken süre olarak değerlendirilir ve emeklilik yönünden Başdenetçi “en yüksek Devlet memuru”, denetçiler “bakanlık genel müdürleri” için belirlenmiş olan ek gösterge, makam tazminatı ile temsil tazminatından aynı usul ve esaslara göre yararlandırılır.³⁴

(2) Sosyal güvenlik kuruluşlarının herhangi birinden emekli aylığı almakta olanlardan Başdenetçi ve denetçi seçilenlerin, istekleri hâlinde emekli aylıkları kesilir ve 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında yeniden sigortalı sayılır. Bu şekilde emekli aylıklarını kestirmek suretiyle yeniden sigorta primi ödeyenlerin görev sürelerinin bitiminde emekli aylıkları genel hükümlere göre yeniden belirlenir.

(3) Başdenetçi ve denetçiler hakkında 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrası ile 5510 sayılı Kanunda yer alan yaş haddine ilişkin hükümler uygulanmaz.

³⁴ Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E.: 2018/117, K.: 2023/212 sayılı Kararı ile bu fıkranın ikinci ve üçüncü cümleleri iptal edilmiştir. Karar'ın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak on iki ay sonra (4/6/2025) yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır.

Kadrolar

MADDE 34- (1) Ekli listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvele Kamu Denetçiliği Kurumu bölümü olarak eklenmiştir.

Değişiklik yapılan hükümler

MADDE 35- (1) (14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(2) (10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(3) (5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Başdenetçi ve denetçilerin seçimi ile Kamu Denetçiliği Kurumu kurulur.

(2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten onbeş gün sonra Başkanlık tarafından Başdenetçi ve denetçi seçimi için aday adaylığı başvuru süreci başlatılır ve 11 inci maddede öngörülen usule uyularak seçim sonuçlandırılır.

(3) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dokuz ay içinde yürürlüğe konulur.

(4) Başdenetçi ve denetçilerin seçimi tamamlandıktan sonra Başdenetçi tarafından doksan gün içinde; bir defaya mahsus olmak ve ekli listede yer alan Kamu Denetçiliği Uzmanı unvanlı serbest kadro adedinin yüzde ellisini geçmemek üzere, 25 inci ve 26 ncı maddelerdeki şartlar aranmaksızın, doktora yapmış üniversite öğretim elemanları veya kamu kurum ve kuruluşlarında görevli olup, mesleğe özel yarışma sınavı ile girilen ve belirli süreli meslek içi eğitimden sonra özel bir yeterlik sınavı sonunda atanmış olanlardan kamu denetçiliği uzmanı olarak atama

yapılabilir. Kamu denetçiliği uzmanı olarak atanacakların mesleklerinde en az beş yıllık deneyime sahip olmaları gerekir.

(5) Bu Kanun hükümleri, mahallî idarelerin eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışları hakkında, bu Kanunun bütün hükümlerinin yürürlüğe girdiği tarihten bir yıl sonra uygulanmaya başlanır.

Yürürlük

MADDE 36- (1) Bu Kanunun 17 nci maddesi yayımı tarihinden dokuz ay sonra, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 37- (1) Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Bakanlar Kurulu yürütür.

**6328 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin Numarası	6328 sayılı Kanunun Değişen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
6495	28	2/8/2013
KHK/703	5, 16, 27, 33	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)

**Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama
Usulleri Hakkında Kanun
(İlgili Hükümler)**

Kanun Numarası : 6216
Kabul Tarihi : 30/3/2011
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 3/4/2011 - 27894

ANAYASA MAHKEMESİNİN KURULUŞU VE YARGILAMA USULLERİ HAKKINDA KANUN

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amaç ve kapsamı; Anayasa Mahkemesinin yapısı, görevleri, yargılama usulleri, Başkan, başkanvekilleri ve üyelerinin seçimi, disiplin ve özlük işleri ile raportörler, raportör yardımcıları ve personelinin nitelikleri, atanmaları, görev ve sorumlulukları, disiplin ve özlük işlerine ilişkin esasları düzenlemektir.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Başkan: Anayasa Mahkemesi Başkanını,
- b) Başkanlık: Anayasa Mahkemesi Başkanlığını,
- c) Başkanvekili: Bölümlerin başkanlığını yürütmek ve Başkana vekâlet etmek üzere Genel Kurulca dört yıllığına seçilen üyeleri,
- ç) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/209 md.)** Bölüm: Bir başkanvekilinin başkanlığında altı üyeden oluşan ve ilgili başkanvekili başkanlığında dört üyenin katılımıyla toplanıp bireysel başvurular hakkında karar verme yetkisine sahip olan kurulu,
- d) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/209 md.)** Genel Kurul: Onbeş üyeden oluşan kurulu,
- e) İçtüzük: Anayasa Mahkemesi İçtüzüğünü,

f) Kıdem: Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilme tarihinden itibaren geçen süreyi veya aynı tarihte seçilenlerden yaşça büyük olmayı,

g) Komisyon: Bireysel başvuruların kabul edilebilirlik incelemesini yapmak üzere oluşturulan kurulları,

ğ) Mahkeme: Anayasa Mahkemesini,

h) Üye: Başkan ve başkanvekilleri de dâhil tüm üyeleri,

ı) Yüce Divan: Anayasanın 148 inci maddesinin altıncı ve yedinci fıkralarında belirtilen kişilerin, görevleri ile ilgili suçlarından dolayı yargılamasını yapmakla görevli Mahkeme Genel Kurulunu, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Görevler, Yetkiler ve Mahkeme Bütçesi

Mahkemenin görev ve yetkileri

MADDE 3- (1) Mahkemenin görev ve yetkileri şunlardır:

a) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/209 md.)** Kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün veya bunların belirli madde veya hükümlerinin şekil ve esas bakımından, Anayasa değişikliklerinin ise sadece şekil açısından Anayasaya aykırılığı iddiasıyla açılan iptal davalarına bakmak.

b) Anayasanın 152 nci maddesine göre mahkemelerce itiraz yoluyla kendisine intikal ettirilen işleri karara bağlamak.

c) Anayasanın 148 inci maddesi uyarınca yapılan bireysel başvuruları karara bağlamak.

ç) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/209 md.)** Cumhurbaşkanını, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanını, Cumhurbaşkanı yardımcılarını, bakanları, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay başkan ve üyelerini, başsavcılarını, Cumhuriyet Başsavcivekilini, Hâkimler ve Savcılar Kurulu ve Sayıştay başkan ve üyelerini, Genelkurmay Başkanı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri komutanlarını görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılamak.

d) Siyasi partilerin kapatılmasına ve Devlet yardımından yoksun bırakılmasına ilişkin davalar ile ihtar başvuruları ve dağılma durumunun tespiti istemlerini karara bağlamak.

e) Siyasi partilerin mal edinimleri ile gelir ve giderlerinin kanuna uygunluğunun denetimini yapmak veya yaptırmak.

f) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/209 md.)** Milletvekillerinin yasama dokunulmazlıklarının kaldırılmasına veya milletvekilliklerinin düşmesine ya da Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların dokunulmazlıklarının kaldırılmasına Türkiye Büyük Millet Meclisince karar verilmesi hâllerinde, ilgili milletvekili veya bir diğer milletvekilinin Anayasa, kanun veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümlerine aykırılık iddiasına dayanan iptal istemlerini karara bağlamak.

g) Mahkeme üyeleri arasından Anayasa Mahkemesi Başkanı ve başkanvekilleri ile Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı ve Başkanvekilini seçmek.

ğ) Anayasada kendisine verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Mahkeme bütçesi

MADDE 4- (...)

(2) Türkiye Büyük Millet Meclisinde bütçe ile ilgili görüşmelerde Mahkeme Genel Sekreteri hazır bulunur.

(...)

İKİNCİ KISIM

Anayasa Mahkemesi Üyeliği

BİRİNCİ BÖLÜM

Üyelerin Nitelikleri, Seçimi ve Atanması

Mahkemenin kuruluşu ve üyelerin seçilme yeterliği

MADDE 6- (1) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/209 md.) Mahkeme onbeş üyeden kurulur.

(2) Mahkeme üyeliğine seçilebilmek için aşağıdaki bentlerde sayılan niteliklerden birine sahip olmak gerekir:

a) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/209 md.)** Yargıtay, Danıştay veya Sayıştayda başkan ya da üye olmak.

b) Mahkemede asgarî beş yıldır raportör olarak görev yapıyor olmak.

c) Kırkbeş yaşını doldurmuş, yükseköğrenim görmüş olması ve hâkimlik mesleğine alınmaya engel bir hâlinin bulunmaması kaydıyla;

1) Yükseköğretim kurumlarının hukuk, iktisat veya siyaset bilimleri dallarında profesör veya doçent unvanını kazanmış olmak,

2) En az yirmi yıl fiilen serbest avukatlık yapmış olmak,

3) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/209 md.)** En az yirmi yıl kamu hizmetinde fiilen çalışmış üst kademe yöneticileri arasından seçilecek üye için Yükseköğretim Kurulu Başkan veya üyesi ya da bir yükseköğretim kurumunun rektör veya dekanı ya da bakan yardımcısı, müsteşar, müsteşar yardımcısı, büyükelçi veya vali olmak,

4) Birinci sınıf hâkim ve savcılar için adaylık dâhil en az yirmi yıl çalışmış olmak.

Üyelerin seçimi

MADDE 7- (1) Türkiye Büyük Millet Meclisi; iki üyeyi Sayıştay Genel Kurulunun kendi Başkan ve üyeleri arasından, her boş yer için göstereceği üçer aday içinden, bir üyeyi ise baro başkanlarının serbest avukatlar arasından gösterecekleri üç aday içinden yapacağı gizli oylamayla seçer. Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılacak bu seçimde, her boş üyelik için ilk oylamada üye tam sayısının üçte iki ve ikinci oylamada üye tam sayısının salt çoğunluğu aranır. İkinci oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamada en çok oy alan iki aday için üçüncü oylama yapılır; üçüncü oylamada en fazla oy alan aday üye seçilmiş olur. İkinci ve üçüncü tur oylamalarda oyları eşit olan adaylar arasında eşitlik bozulana kadar oylama tekrarlanır.

(2) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/209 md.)** Cumhurbaşkanı; üç üyeyi Yargıtay, iki üyeyi Danıştay genel kurullarınca kendi başkan ve üyeleri arasından her boş yer için gösterecekleri üçer aday içinden; en az ikisi hukuk bilim dallarından olmak üzere üç üyeyi Yükseköğretim Kurulunun yükseköğretim kurumlarının hukuk, iktisat ve siyasal bilimler dallarında görev yapan ve kendi üyesi olmayan öğretim üyeleri arasından her boş yer için göstereceği üçer aday içinden; dört üyeyi üst kademe yöneticileri, serbest avukatlar, birinci sınıf hâkim ve savcılar ile en az beş yıl raportörlük yapmış Anayasa Mahkemesi raportörleri arasından seçer.

(3) **(Değişik: 15/2/2014-6524/40 md.) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/209 md.)** Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay genel kurulları ile Yükseköğretim Kurulu ve baro başkanlarınca Mahkeme üyeliğine aday göstermek için yapılacak seçimlerde en fazla oy alan üç kişi aday gösterilmiş sayılır. Bu fıkra uyarınca yapılacak seçimler tek turda yapılır ve her bir üye her boş üyelik için bir adaya oy kullanabilir. Oyları eşit olan adaylar arasında eşitlik bozulana kadar oylama tekrarlanır.

Üye seçilenlere tebligat ve seçilenlerin görevi kabul etmemesi

MADDE 8- (1) Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilen üyeler Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca, Cumhurbaşkanı tarafından seçilen üyeler ise Cumhurbaşkanlığınca, Mahkemeye yazıyla bildirilir. Anayasa Mahkemesi Başkanlığı durumu, seçilenlere yazı ile tebliğ eder.

(2) Seçilenlerin ad ve soyadları Resmî Gazetede yayımlanır.

(3) Mahkeme üyeliğine seçilenin görevi kabul etmemesi durumunda, bu husus ilgilinin Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilmiş olması hâlinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına, Cumhurbaşkanınca seçilmiş olması hâlinde Cumhurbaşkanlığına ve aday gösterilmesi söz konusu ise ilgili kurum ya da kurula Başkan tarafından yazıyla bildirilir.

(4) Bildirimden itibaren 7 nci maddedeki usule göre bir ay içinde yeni üye seçilir. Aday gösterecek kurulların tatilde bulunması hâlinde, bu süre tatilin bitiminden itibaren başlar.

And içme

MADDE 9- (1) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/209 md.) Üyeler görevlerine başlamadan önce, Başkanın davet edeceği Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, yüksek yargı organları başkan ve başsavcıları, Adalet Bakanı ve Devlet protokolünde yer alan diğer üst düzey görevliler ile emekli üyelerden katılanların, diğer ilgililerin huzurunda ve Anayasa Mahkemesi Başkan ve üyeleri önünde aşağıdaki andı içerler.

“Türkiye Cumhuriyeti Anayasasını ve temel hak ve özgürlükleri koruyacağıma; görevimi doğruluk, dürüstlük, tarafsızlık ve hakka saygı duygusu içinde, her türlü etki ve kaygıdan uzak olarak Anayasanın dayandığı temel ilkelere uygun hukuk anlayışı içinde, sadece vicdanımın emrine uyarak yerine getireceğime büyük Türk Milleti önünde namusum ve şerefim üzerine and içerim.”

(...)

DÖRDÜNCÜ KISIM

İnceleme ve Yargılama Usulleri

BİRİNCİ BÖLÜM

İptal Davası

İptal davası açmaya yetkili olanlar

MADDE 35- (1) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/209 md.) Kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün veya bunların belirli madde ya da hükümlerinin Anayasaya aykırılığı iddiasıyla doğrudan doğruya iptal davası açmaya yetkili olanlar şunlardır:

a) Cumhurbaşkanı

b) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/209 md.)** Türkiye Büyük Millet Meclisinde en fazla üyeye sahip iki siyasi parti grubundan her biri

c) Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının en az beşte biri oranındaki üyeleri

(2) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/209 md.)** Türkiye Büyük Millet Meclisindeki üye sayılarında eşitlik bulunması halinde, iptal davası açabilecek siyasi parti grupları, son milletvekili genel seçiminde alınan geçerli oy sayısına göre belirlenir.

(3) Anayasa değişikliklerinin ve kanunların şekil bakımından Anayasaya aykırılığı iddiasıyla iptal davası açmaya Cumhurbaşkanı veya Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının en az beşte biri oranındaki milletvekilleri yetkilidir.

Şekil bakımından iptal davası ve sınırı

MADDE 36- (1) Şekil bakımından denetim; Anayasa değişikliklerinde teklif çoğunluğuna, oylama çoğunluğuna ve ivedilikle görüşülemeyeceği şartına uyulup uyulmadığı; kanunların ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün son oylamasının öngörülen çoğunlukla yapılıp yapılmadığı; hususlarıyla sınırlıdır.³⁵

(2) Anayasa değişikliklerine karşı iptal davaları yalnız şekil bakımından aykırılık iddiası ile açılabilir.

(3) Şekil bozukluğuna dayanan iptal davaları Mahkeme tarafından öncelikle incelenerek karara bağlanır.

(4) Şekil bozukluğuna dayanan Anayasaya aykırılık iddiası mahkemeler tarafından ileri sürülemez.

³⁵ Bu fıkranın "...kanun hükmünde kararname"lerin ise yetki kanununda öngörülen süre içinde çıkarılıp çıkarılmadığı ile Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu üyelerinin imzalarının bulunup bulunmadığı ..." bölümü, Anayasa Mahkemesinin 1/3/2012 tarihli ve E.: 2011/59, K.: 2012/34 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

İptal davası açma süresi

MADDE 37- (1) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/209 md.) Anayasa değişiklikleri ile kanunların şekil yönünden Anayasaya aykırılıkları iddiası ile doğrudan doğruya iptal davası açma hakkı, bunların Resmî Gazetede yayımlanmalarından başlayarak on gün; Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün veya bunların belli madde ve hükümlerinin şekil ve esas, kanunların ise sadece esas yönlerinden Anayasaya aykırılıkları iddiasıyla doğrudan doğruya iptal davası açma hakkı, bunların Resmî Gazetede yayımlanmalarından başlayarak altmış gün sonra düşer.

İptal davası açılmasında temsil ve uyulması gereken esaslar

MADDE 38- (1) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/209 md.) Kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün veya bunların belirli madde ya da hükümlerinin Anayasaya aykırılığı iddiasıyla açılacak iptal davası, 35 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde yazılı siyasi parti gruplarının genel kurullarının, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alacakları karar üzerine açılır.

(2) Dava, 35 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde yazılı Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri tarafından açıldığı takdirde dilekçede, kendilerine Mahkemece tebligat yapılmak üzere, iki üyenin adının gösterilmesi gerekir.

(3) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/209 md.)** İptal davası, Anayasa değişiklikleri ile kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün veya bunların belirli madde ya da hükümlerinin Anayasaya aykırılığı iddiası ile iptalini ihtiva eden dava dilekçesinin Genel Sekreterlikçe, Yazı İşleri Müdürlüğüne havale edildiği tarihte açılmış sayılır. Davayı açanlara Genel Sekreterlikçe başvurunun kayda alındığına dair bir belge verilir.

(4) Dava, Türkiye Büyük Millet Meclisinin üye tam sayısının en az beşte biri oranındaki milletvekilleri tarafından açılmakta ise dava dilekçesi ile birlikte davayı açanların sıra numarasıyla ad ve soyadlarının, seçildikleri bölgelerinin ve imzalarının yer alması ve bu dilekçenin imzaları içeren her bir sayfasının o sayfada ad ve soyadları ile imzaları bulunanların milletvekili ve imzalarının da kendilerine ait olduğunun ayrı ayrı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı veya belirleyeceği görevli tarafından imza ve mühür konulmak suretiyle onaylanmış olarak Genel Sekreterliğe verilmesi zorunludur.

(5) Siyasi parti grupları tarafından açılan davalarda ise grup genel kurulu kararının onaylı örnekleri ile dava dilekçesinde imzası olanların, grup başkanı veya vekili olduklarını belirleyen onaylı belge örneklerinin dava dilekçesi ile birlikte Genel Sekreterliğe verilmesi gerekir.

(6) İptal davalarında, Anayasaya aykırılıkları ileri sürülen hükümlerin Anayasanın hangi maddelerine aykırı olduğunun ve gerekçelerinin belirtilmiş olması zorunludur.

Eksikliklerin tamamlattırılması ve görüş bildirme

MADDE 39- (1) Mahkemece, dava dilekçesinin, 38 inci maddede gösterilen şartları taşıyıp taşımadığı, kayıt tarihinden itibaren on gün içinde incelenir. Başvuru dilekçesinde eksiklikler varsa kararla saptanarak onbeş günden az olmamak üzere verilecek süre içinde tamamlanması ilgililere tebliğ olunur.

(2) Dava, Türkiye Büyük Millet Meclisinin üye tam sayısının en az beşte biri oranındaki milletvekilleri tarafından açılmışsa, eksikliklerin tamamlanmasına ilişkin tebligat, başvuru dilekçesinde tebligatların yapılacağı belirtilen milletvekillerine, dilekçede bu husus belirtilmemişse dilekçenin en başında ad ve soyadları yazılı olan iki üyeye yapılır.

(3) Birinci fıkrada belirtilen süre içinde eksikliklerin tamamlanmaması hâlinde Genel Kurulca iptal davasının açılmamış sayılmasına karar verilir. Bu karar, ilgililere tebliğ olunur.

(4) (**Değişik: 2/7/2018-KHK-703/209 md.)** İptal davalarında Mahkemece esasın incelenmesine karar verilmesi hâlinde, dava dilekçesi ile ekleri Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı ile iptal davası açmaya yetkili siyasi parti gruplarına gönderilir. Bu makamlar, iptal davasıyla ilgili yazılı görüşlerini değerlendirilmek üzere Mahkemeye bildirebilirler.

(...)

İKİNCİ BÖLÜM

İtiraz Yolu

(...)

Başvuruya engel durumlar

MADDE 41- (1) Mahkemenin işin esasına girerek verdiği ret kararının Resmî Gazetede yayımlanmasından itibaren on yıl geçmedikçe aynı kanun hükmünün Anayasaya aykırılığı iddiasıyla itiraz başvurusu yapılamaz.

(...)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İptal ve İtiraz Davalarına İlişkin Ortak Hükümler

Anayasaya aykırılığı ileri sürülemeyecek düzenlemeler

MADDE 42- (1) Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar aleyhine şekil ve esas bakımından iptal davası açılmaz ve mahkemeler tarafından Anayasaya aykırılık iddiası ileri sürülemez.

(2) Ayrıca;

a) 3 Mart 1340 tarihli ve 430 sayılı Tevhidi Tedrisat Kanununun,

b) 25 Teşrinisani 1341 tarihli ve 671 sayılı Şapka İktisası Hakkında Kanunun,

c) 30 Teşrinisani 1341 tarihli ve 677 sayılı Tekke ve Zaviyelerle Türbelerin Seddine ve Türbedarlıklar ile Birtakım Unvanların Men ve İlgasına Dair Kanunun,

ç) 17 Şubat 1926 tarihli ve 743 sayılı Türk Kanunu Medenisiyle kabul edilen, evlenme aktinin evlendirme memuru önünde yapılacağına dair medeni nikâh esası ile aynı Kanunun 110 uncu maddesi hükmünün,

d) 20 Mayıs 1928 tarihli ve 1288 sayılı Beynelmilel Erkamın Kabulü Hakkında Kanunun,

e) 1 Teşrinisani 1928 tarihli ve 1353 sayılı Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkında Kanunun,

f) 26 Teşrinisani 1934 tarihli ve 2590 sayılı Efendi, Bey, Paşa gibi Lâkap ve Unvanların Kaldırıldığına Dair Kanunun,

g) 3 Kânunuevvel 1934 tarihli ve 2596 sayılı Bazı Kisvelerin Giyilemeyeceğine Dair Kanunun,

7 Kasım 1982 gününde yürürlükte bulunan hükümlerinin Anayasaya aykırı olduğu iddia edilemez.

Dosya üzerinden inceleme ve gerekçeyle bağlı olmama

MADDE 43- (1) İptal davaları ve itiraz başvurularında dosya üzerinden inceleme yapılır. Mahkeme ayrıca gerekli gördüğü hâllerde, sözlü açıklamalarda bulunmak üzere ilgilileri ve konu hakkında bilgisi olanları çağırabilir.

(...)

(3) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/209 md.)** Mahkemenin, kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Anayasaya aykırılığı hususunda ileri sürülen gerekçelere dayanma zorunluluğu yoktur. Mahkeme, taleple bağlı kalmak şartıyla başka gerekçeyle de Anayasaya aykırılık kararı verebilir.

(4) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/209 md.)** Başvuru, kanunun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün sadece belirli madde veya hükümleri aleyhine yapılmış olup da, bu madde veya hükümlerin iptali kanunun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün diğer bazı hükümlerinin veya tamamının uygulanamaması sonucunu doğuruyorsa,

keyfiyeti gerekçesinde belirtmek şartıyla Mahkeme, uygulama kabiliyeti kalmayan kanunun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün bahis konusu öteki hükümlerinin veya tümünün iptaline karar verebilir.

(...)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bireysel Başvuru

Bireysel başvuru hakkı

MADDE 45- (1) Herkes, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve buna ek Türkiye'nin taraf olduğu protokoller kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir.

(2) İhlale neden olduğu ileri sürülen işlem, eylem ya da ihmal için kanunda öngörülmüş idari ve yargısal başvuru yollarının tamamının bireysel başvuru yapılmadan önce tüketilmiş olması gerekir.

(3) Yasama işlemleri ile düzenleyici idari işlemler aleyhine doğrudan bireysel başvuru yapılamayacağı gibi Anayasa Mahkemesi kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler de bireysel başvurunun konusu olamaz.

(...)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Siyasi Parti Kapatma ve Dokunulmazlığın Kaldırılması Davaları

Siyasi parti kapatma davaları

MADDE 52- (1) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı tarafından açılan dava üzerine Mahkeme, bir siyasi partinin Anayasanın 69 uncu maddesinde sayılan hâllerden ötürü kapatılmasına veya dava konusu fiillerin ağırlığına göre Devlet yardımından kısmen ya da tamamen yoksun bırakılmasına, toplantıya katılan üyelerin üçte iki oy çokluğuyla karar verebilir.

(2) Siyasi partilerin kapatılmasına ilişkin davalar, 5271 sayılı Kanunun davanın mahiyetine uygun hükümleri uygulanmak suretiyle dosya üzerinden Genel Kurulca incelenir ve kesin karara bağlanır.

(3) Başkanın görevlendirdiği raportör ilk inceleme raporunu hazırlayarak Başkanlığa sunar. Yapılacak ilk inceleme sonrasında iddianamenin kabulüne karar verilmesi hâlinde, iddianame ve ekleri ilgili siyasi partiye gönderilerek usul ve esasa ilişkin savunmaları alınır. Davalı partinin yazılı savunma vermesi hâlinde, bu savunma Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir. Ayrıca Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısından sonra kapatılması istenen siyasi partinin genel başkanlığının veya tayin edeceği bir vekilin sözlü savunması dinlenir. Hakkında siyasi yasaklılık istenenler iddialarla ilgili savunmalarını yazılı olarak sunabilirler.

(4) Genel Kurul, gerekli gördüğü hâllerde sözlü açıklamalarını dinlemek için ilgilileri ve konu hakkında bilgisi olanları çağırabilir.

(5) Siyasi parti kapatma davası sonucunda verilen karar, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ile ilgili siyasi partiye tebliğ edilir ve Resmî Gazetede yayımlanır.

Siyasi partilere ihtar verilmesi

MADDE 53- (1) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, bir siyasi partinin 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 101 inci maddesi dışında kalan emredici hükümleriyle diğer kanunların siyasi partilerle ilgili emredici hükümlerine aykırı hareket ettiği iddiasıyla, o parti aleyhine ihtar kararı verilmesi istemiyle Mahkemeye başvurabilir. Mahkemece verilecek süre içinde siyasi partinin savunması alındıktan sonra, aykırılık tespit edilirse aykırılığın giderilmesi için ilgili siyasi parti hakkında ihtar kararı verilir.

(2) Bu karar, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ile ilgili siyasi partiye tebliğ edilir ve Resmî Gazetede yayımlanır.

Dokunulmazlığın kaldırılması veya milletvekilliğinin düşmesi durumlarında iptal talebi

MADDE 54- (1) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/209 md.) Yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına veya milletvekilliğinin düşmesine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi kararlarına karşı, ilgili milletvekili, Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan ya da bir diğer milletvekili, kararın alındığı günden başlayarak yedi gün içinde kararın Anayasaya, kanuna veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğüne aykırılığı iddiasıyla iptali için Mahkemeye başvurabilir. Bu talep onbeş gün içinde kesin olarak karara bağlanır.

(2) İptal taleplerinde Mahkeme, ilgilinin ibraz etmesini beklemeksizin gerekli evrakı doğrudan getirtir.

ALTINCI BÖLÜM

Siyasi Partilerin Mali Denetimi

Siyasi partilerin mali denetimi

MADDE 55- (1) Mahkeme siyasi partilerin mal edinimleri ile gelir ve giderlerinin kanuna uygunluğunun denetimi için Sayıştaydan yardım sağlar.

(2) Siyasi partiler, karara bağlanarak birleştirilmiş bulunan kesin hesap ile parti merkez ve bağlı ilçeleri de kapsayan iller teşkilatının kesin hesaplarının onaylı birer örneğini haziran ayı sonuna kadar 2820 sayılı Kanuna uygun olarak, Anayasa Mahkemesi Başkanlığına gönderirler. Mahkeme kendisine gönderilmiş olan bu belgeleri incelenmek üzere Sayıştay Başkanlığına gönderir.

(3) Sayıştayca düzenlenen incelemeye ilişkin raporlar karara bağlanmak üzere Mahkemeye gönderilir.

Mali denetimde ilk ve esas inceleme

MADDE 56- (1) Siyasi partilerin kesin hesapları üzerindeki inceleme 2820 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılır.

(2) Yapılan incelemeye ilişkin raporlar ilgili siyasi partiye gönderilerek en geç iki ay içinde görüşünü bildirmesi istenir.

(3) Mahkeme mali denetim sırasında siyasi partilerin incelemeye ilişkin raporlar hakkındaki görüşlerini de değerlendirir.

(4) Mahkemenin mali denetime ilişkin kararlarının birer örneği ilgili siyasi partiye ve siyasi partinin sicil dosyasına konulmak üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.

(5) Mali denetim sonucunda verilen kararlar Resmî Gazetede yayımlanır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Yüce Divan Yargılaması

Duruşma

MADDE 57- (1) Genel Kurul, Yüce Divan sıfatıyla çalışırken yürürlükteki kanunlara göre duruşma yapar ve hüküm verir.

(2)(**Ek:2/7/2018-KHK-703/209md.**)Cumhurbaşkanı,Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar hakkındaki Yüce Divan yargılamaları üç ay içinde tamamlanır. Yargılama bu süre içinde tamamlanamadığı takdirde, ilave üç aylık süre içinde kesin olarak tamamlanır.³⁶

(3) Yüce Divan, 5271 sayılı Kanundaki iddianamenin iadesi sebeplerinden başka esaslı hukuka aykırı hâllerin bulunması hâlinde de iddianamenin veya iddianame yerine geçen belgelerin iadesine karar verebilir.

(4) Yüce Divanda sorgusu yapılmış olan sanığın, sonraki oturumlara gelmemesi ve Yüce Divan tarafından da duruşmada hazır bulunmasına gerek görülmemesi hâllerinde, duruşmadan vâreste tutulma talebi olmasa dahi yokluğunda duruşmaya devam edilerek kamu davası sonuçlandırılabilir. Müdafî her zaman duruşmada hazır bulunabilir.

³⁶ Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E.: 2018/117, K.: 2023/212 sayılı Kararı ile bu fıkra iptal edilmiştir. Karar'ın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak on iki ay sonra (4/6/2025) yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır.

(5) Duruşma sırasında Başkanın uygun göreceği teknik araçlarla kayıt yapılır. Bu kayda dayanılarak düzenlenen duruşma tutanaklarının her sayfası Başkan ile tutanağı düzenleyenler tarafından imzalanır.

(6) Yüce Divanda savcılık görevini, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili yapar. Yargıtay Cumhuriyet savcılarından görevlendirilenler de Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekiliyle birlikte duruşmaya katılabilir.

Yeniden inceleme

MADDE 58- (1) Yüce Divan tarafından verilen hükme karşı yeniden inceleme başvurusu, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili, sanık, müdafî, katılan veya vekili tarafından yapılabilir.

(2) Yeniden inceleme başvurusu hükmün açıklanmasından itibaren onbeş gün içinde Yüce Divana bir dilekçe verilmesi suretiyle yapılır. Hüküm, yeniden incelemeye başvurma hakkı olanların yokluğunda açıklanmışsa, süre tebliğ tarihinden başlar.

(3) Yüce Divan yeniden incelemeyi dosya üzerinden yapar. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekilinin, sanığın veya katılanın istemi üzerine ya da resen incelemenin duruşma açılarak yapılmasına da karar verilebilir.

(4) İncelemenin duruşma açılarak yapılmasına karar verilmesi hâlinde Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısına veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekiline, sanığa, katılana, müdafî ve vekile duruşma günü tebliğ edilir. Sanık, duruşmada hazır bulunabileceği gibi, kendisini bir müdafî ile de temsil ettirebilir.

(5) Duruşmada Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili, hazır bulunması hâlinde sanık, müdafî, katılan ve vekili iddia ve savunmalarını açıklar; yeniden inceleme başvurusunda bulunan tarafa önce söz verilir. Her hâlde son söz sanığındır.

(6) Yeniden inceleme, yalnızca başvuruda belirtilen hususlarla sınırlı olarak yapılır. Başvurunun yerinde görülmesi hâlinde aynı zamanda başvuru konusu hakkında da karar verilir. Yeniden inceleme başvurusu üzerine verilen kararlar kesindir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Yargılamaya İlişkin Diğer Hususlar

(...)

Bilgi ve belge verme yükümlülüğü ile Devlet sırrı niteliğindeki bilgiler

MADDE 62- (1) Mahkeme, kendisine verilen görevlerin yerine getirilmesi sırasında yasama, yürütme, yargı organları, kamu idareleri, kamu görevlileri, bankalar ile diğer gerçek ve tüzel kişilerle doğrudan yazışmaya, bilgi ve belge istemeye, gerekli gördüğü her türlü belge, kayıt ve işlemi incelemeye, bilgi almak üzere her derece ve sınıftan kamu görevlileri ile ilgilileri çağırma, idare ve diğer tüzel kişilerden temsilci istemeye yetkilidir. Mahkemenin bu taleplerini belirtilen süre içinde yerine getirmeyenler hakkında genel hükümlere göre doğrudan soruşturma yapılır.

(2) Mahkemenin bakmakla görevli olduğu dava ve işlerle ilgili bilgiler, Devlet sırrı olduğu gerekçesiyle Mahkemeye karşı gizli tutulamaz.

(3) Tanıklık konusu bilgilerin Devlet sırrı niteliğini taşıması hâlinde tanık, Mahkeme tarafından stenograf ve zabıt kâtabi dahi olmaksızın dinlenir. Başkan daha sonra bu tanık açıklamalarından sadece bakılmakta olan davanın esasına etkili olan hususları tutanağa geçirir. Açıklanması, Devletin dış ilişkilerine, millî savunmasına ve millî güvenliğine zarar verebilecek, anayasal düzen ve dış ilişkilerde tehlike yaratabilecek nitelikteki bilgiler Devlet sırrı sayılır.

(4) Bu hükümler sözlü açıklamasına başvuranlar ile bilirkişilere de uygulanır.

Araç, gereç ve personelden yararlanma

MADDE 63- (1) Başkan, Yüce Divan, siyasi parti kapatma davaları ve sözlü açıklamalarda duruşmanın gerekli kıldığı durumlarda, Devlet kurum ve kuruluşlarına ait araç, gereç, stenograf ve teknik personelden yararlanmak için istemde bulunabilir. Bu istemler, ilgili makamlarca derhâl yerine getirilir.

(...)

DOKUZUNCU BÖLÜM

Kararlar

(...)

Mahkeme kararları

MADDE 66- (1) Mahkeme kararları kesindir. Mahkeme kararları Devletin yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar.

(2) İptal kararları geriye yürümez.

(3) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/209 md.)** Mahkemece iptaline karar verilen kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü veya bunların belirli madde veya hükümleri, iptal kararının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Mahkeme gerekli gördüğü hâllerde, Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak iptal kararının yürürlüğe gireceği tarihi bir yılı geçmemek üzere ayrıca kararlaştırabilir.

(4) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/209 md.)** Mahkeme, bir kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün tamamını veya bir hükmünü iptal ederken, kanun koyucu gibi hareketle, yeni bir uygulamaya yol açacak biçimde hüküm tesis edemez.

(5) Mahkeme kararları gerekçeli olarak yazılır. İptal kararları gerekçesi yazılmadan açıklanamaz.

(6) Karar taslaklarının hazırlanması ve görüşülmesine ilişkin esaslar İçtüzükte gösterilir.

(7) Kararlar, inceleme veya yargılamaya katılan başkan ve üyeler tarafından imzalanır. Muhalif kalanlar, kararda muhalefet nedenlerini İttüzükte belirtilecek süre içinde yazılı olarak teslim ederler. Kararlar ilgililere bu şekliyle tebliğ olunur.

(8) İptal ve itiraz başvuruları sonucu verilen gerekçeli kararlar Resmî Gazetede hemen yayımlanır.

Yargılamanın yenilenmesi

MADDE 67- (1) Mahkemenin siyasi parti kapatma davalarında veya Yüce Divan sıfatıyla verdiği kararlara karşı yargılamanın yenilenmesi 5271 sayılı Kanun hükümlerine göre istenebilir.

(2) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin, Anayasa Mahkemesinin siyasi parti kapatma veya Yüce Divan sıfatıyla verdiği bir kararının Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve eki protokollerin ihlali suretiyle verildiğine hükmetmesi hâlinde, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararının kesinleştiği tarihten itibaren bir yıl içinde Anayasa Mahkemesinden yargılamanın yenilenmesi talebinde bulunulabilir.

(3) Mahkeme, yargılamanın yenilenmesi istemini esaslı ve kabule değer bulursa, yargılamanın yenilenmesine karar verir. İstem genel hükümlere göre sonuçlandırılır.

BEŞİNCİ KISIM

Mali Hükümler, Personel ve Özlük İşleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Mali, Sosyal ve Diğer Haklar

(...)

Sağlık işleri ve tedavi

MADDE 71- (1) Başkan ve üyeler ile bunların emeklileri ve bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin sağlık giderleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin tabi olduğu hükümler ve esaslar çerçevesinde Mahkeme bütçesinden ödenir.

(...)

GEÇİCİ MADDE 2- (Ek: 2/7/2018-KHK-703/209 md.)³⁷

(1) Birlikte yapılan ilk Cumhurbaşkanı ve milletvekili seçimi sonucunda Cumhurbaşkanının göreve başladığı tarihten önce görev yapmış Bakanlar Kurulu üyeleri, görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divanda yargılanırlar.

(...)

(4) Mahkemenin kanun hükmünde kararnamelere ilişkin görev ve yetkileri devam eder.

(...)

³⁷ Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E.: 2018/117, K.: 2023/212 sayılı Kararı ile bu maddenin birinci, ikinci fıkraları ve üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi iptal edilmiştir. Karar'ın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak on iki ay sonra (4/6/2025) yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır.

**Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu
(İlgili Hükümler)**

Kanun Numarası : 5018
Kabul Tarihi : 10/12/2003
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 24/12/2003 - 25326

KAMU MALÎ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

(...)

İKİNCİ BÖLÜM

Kamu Maliyesi

(...)

Kamu maliyesinin temel ilkeleri

MADDE 5- Kamu maliyesinin temel ilkeleri şunlardır:

a) Kamu malî yönetimi uyumlu bir bütün olarak oluşturulur ve yürütülür.

b) Kamu maliyesi, kamu görevlilerinin hesap verebilmelerini sağlayacak şekilde uygulanır.

c) Maliye politikası, makroekonomik ve sosyal hedefler ile uyumlu bir şekilde oluşturulur ve yürütülür.

d) Kamu malî yönetimi Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkına uygun şekilde yürütülür.

e) Kamu malî yönetimi malî disiplini sağlar.

f) Kamu malî yönetimi ekonomik, malî ve sosyal etkinliği birlikte sağlayacak şekilde kamusal tercihlerin oluşması için gerekli ortamı yaratır.

g) Kamu idarelerinin mal ve hizmet üretimi ile ihtiyaçlarının karşılanmasında, ekonomik veya sosyal verimlilik ilkelerine uygun olarak maliyet-fayda veya maliyet-etkinlik ile gerekli görülen diğer ekonomik ve sosyal analizlerin yapılması esastır.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.) İlgili kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, kamu maliyesi ilkelerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir ve izlenir.

(...)

İKİNCİ KISIM

Kamu İdare Bütçeleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

(...)

Bütçe ilkeleri

MADDE 13- Bütçelerin hazırlanması, uygulanması ve kontrolünde aşağıdaki ilkelere uyulur:

a) Bütçelerin hazırlanması ve uygulanmasında, makroekonomik istikrarla birlikte sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak esastır.

b) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.)** Kamu idarelerine bütçeyle verilen harcama yetkisi, kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla kullanılır.

c) Bütçeler kalkınma planı ve programlarda yer alan politika, hedef ve önceliklere uygun şekilde, idarelerin stratejik planları ile performans ölçütlerine ve fayda-maliyet analizine göre hazırlanır, uygulanır ve kontrol edilir.

d) Bütçeler, stratejik planlar dikkate alınarak izleyen iki yılın bütçe tahminleriyle birlikte görüşülür ve değerlendirilir.

e) **(Değişik: 22/12/2005-5436/10 md.)** Bütçe, kamu malî işlemlerinin kapsamlı ve saydam bir şekilde görünmesini sağlar.

f) Tüm gelir ve giderler gayri safi olarak bütçelerde gösterilir.

g) Belirli gelirlerin belirli giderlere tahsis edilmemesi esastır.

h) Bütçelerde gelir ve gider denkleğinin sağlanması esastır.

i) Bütçeler, ait olduğı yıl başlamadan önce Türkiye Büyük Millet Meclisi veya yetkili organlarca kabul edilmedikçe veya onaylanmadıkça uygulanamaz.

j) Bütçelerde, bütçeyi ilgilendirmeyen hususlara yer verilmez.

k) (Değışik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.; 16/10/2020-7254/2 md.)

Bütçeler, program yapısı esas alınarak kurumsal ve ekonomik sonuçların görölmesini sağlayacak şekilde Cumhurbaşkanlığınca uluslararası standartlara uygun olarak belirlenen bir sınıflandırmaya tabi tutularak hazırlanır ve uygulanır.

l) Bütçe gelir ve gider tahminleri ile uygulama sonuçlarının raporlanmasında açıklık, doğruluk ve malî saydamlık esas alınır.

m) Kamu idarelerinin tüm gelir ve giderleri bütçelerinde gösterilir.

n) Kamu hizmetleri, bütçelere konulacak ödeneklerle, mevzuatla belirlenmiş yöntem, ilke ve amaçlara uygun olarak gerçekleştirilir.

o) Bütçelerde, ödenekler belirli amaçları gerçekleştirmek üzere tahsis edilir.

Gelir ve giderleri etkileyecek kanun teklifleri

MADDE 14- (Değışik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.) (Değışik: 20/5/2021-7319/8 md.) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E.: 2018/117, K.: 2023/212 sayılı Kararı ile.)

İKİNCİ BÖLÜM

Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu

Merkezî yönetim bütçe kanununun kapsamı ve düzeni³⁸

MADDE 15- Merkezî yönetim bütçe kanunu, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelir ve gider tahminlerini gösteren, bunların uygulanmasına ve yürütülmesine yetki ve izin veren kanundur.

Merkezî yönetim bütçe kanununda; yılı ve izleyen iki yılın gelir ve gider tahminleri, varsa bütçe açığının veya fazlasının tutarı, açığın nasıl kapatılacağı veya fazlanın nasıl kullanılacağı, vergi muafiyeti, istisnası ve indirimleri ile benzeri uygulamalar nedeniyle vazgeçilen vergi gelirleri, borçlanma ve garanti sınırları, bütçelerin uygulanmasında tanınacak yetkiler, bağlı cetveller, malî yıl içinde gelir ve giderlere yönelik olarak uygulanacak hükümler yer alır. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin her birinin gelir-gider tahminleri, merkezî yönetim bütçe kanununda ayrı bölüm veya cetvellerde gösterilebilir.³⁹

(Ek: 29/6/2012-6338/10 md.) (Değişik: 16/10/2020-7254/3 md.) Merkezî yönetim bütçe kanununun gider cetvelinin bölümleri, analitik bütçe sınıflandırması esas alınarak programlar itibarıyla düzenlenir.

(Ek: 29/6/2012-6338/10 md.) (Değişik: 16/10/2020-7254/3 md.) İlgili mevzuatta giderlere ilişkin olarak yer alan “Tertip” deyimi program sınıflandırmasının ilk düzeyini, kurumsal ve finansman tipi sınıflandırmanın bütün düzeyleri ile ekonomik sınıflandırmanın ilk iki düzeyini, borç ödemeleri yönünden “ilgili hizmet tertibi” deyimi borç konusu hizmetlerin yürütüldüğü ilgili tertipleri ifade eder.

(...)

³⁸ Bu maddenin başlığı “Merkezî yönetim bütçe kanununun kapsamı” iken, 29/6/2012 tarihli ve 6338 sayılı Kanun’un 10’uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

³⁹ Bu fıkra da yer alan “... ve kısmen veya tamamen uygulanmayacak ...” ibaresi Anayasa Mahkemesinin 2/6/2009 tarihli ve E.: 2004/10, K.: 2009/68 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

Merkezî yönetim bütçe kanun teklifinin sunulması⁴⁰

MADDE 18- (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.) Merkezî yönetim bütçe kanun teklifi malî yılbaşından en az yetmiş beş gün önce Cumhurbaşkanlığı tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.) Merkezî yönetim bütçe kanun teklifine, Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmesi sırasında dikkate alınmak üzere Cumhurbaşkanlığı tarafından;

a) **(Değişik: 20/5/2021-7319/8 md.)** Orta vadeli programı da içeren bütçe gerekçesi,

b) Yıllık ekonomik rapor,

c) Vergi muafiyeti, istisnası ve indirimleri ile benzeri uygulamalar nedeniyle vazgeçilen kamu gelirleri cetveli,

d) Kamu borç yönetimi raporu,

e) Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin son iki yıla ait bütçe gerçekleştirmeleri ile izleyen iki yıla ait gelir ve gider tahminleri,

f) Mahallî idareler ve sosyal güvenlik kurumlarının bütçe tahminleri,

g) **(Mülga: 22/12/2005-5436/10 md.)**

h) Merkezî yönetim kapsamında olmayıp, merkezî yönetim bütçesinden yardım alan kamu idareleri ile diğer kurum ve kuruluşların listesi,

Eklenir.

(Değişik: 22/12/2005-5436/10 md.) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştay ile Düzenleyici ve denetleyici kurumlar, bütçelerini Eylül ayı sonuna kadar doğrudan Türkiye Büyük Millet Meclisine, bir örneğini de Cumhurbaşkanlığına gönderirler.

⁴⁰ 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 213'üncü maddesiyle bu maddenin başlığında yer alan "tasarısının" ibaresi "teklifinin" şeklinde değiştirilmiştir.

Merkezî yönetim bütçe kanun teklifinin görüşülmesi⁴¹

MADDE 19- (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi, merkezî yönetim bütçe kanun teklifinin metnini maddeler, gider ve gelir cetvellerini kamu idareleri itibarıyla görüşür ve oylar. Merkezî yönetim bütçe kanunu malî yıl başından önce Resmî Gazetede yayımlanır.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.) Kamu yatırım programı, merkezî yönetim bütçe kanununa uygun olarak anılan Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on beş gün içinde Cumhurbaşkanı kararıyla Resmî Gazetede yayımlanır.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.) Merkezî yönetim bütçe kanununun süresinde yürürlüğe konulamaması halinde, geçici bütçe kanunu çıkarılır. Geçici bütçe ödenekleri, bir önceki yıl bütçe başlangıç ödeneklerinin belirli bir oranı esas alınarak belirlenir. Geçici bütçe kanununun da çıkarılamaması durumunda, yeni bütçe kanunu kabul edilinceye kadar bir önceki yılın bütçesi yeniden değerlendirme oranına göre artırılarak uygulanır. Cari yıl bütçesinin yürürlüğe girmesiyle geçici bütçe veya yeniden değerlendirme oranına göre artırılarak belirlenen bütçe uygulaması sona erer ve o tarihe kadar yapılan harcamalar ve girilen yüklenmeler ile tahsil olunan gelirler cari yıl bütçesine dahil edilir.

Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerindeki ödeneklerin yetersiz kalması halinde veya öngörülme-yen hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla, karşılığı gelir gösterilmek kaydıyla, kanunla ek bütçe yapılabilir.

(...)

⁴¹ 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 213'üncü maddesiyle bu maddenin başlığında yer alan "tasarısının" ibaresi "teklifinin" şeklinde değiştirilmiştir.

ALTINCI BÖLÜM

Faaliyet Raporları ve Kesin Hesap

Faaliyet raporları

MADDE 41- (Değişik: 22/12/2005-5436/3 md.) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.)Üst yöneticiler ve bütçeyle ödenek tahsis edilen harcama yetkililerince, hesap verme sorumluluğu çerçevesinde, her yıl faaliyet raporu hazırlanır. Üst yönetici, harcama yetkilileri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporlarını esas alarak, idaresinin faaliyet sonuçlarını gösteren idare faaliyet raporunu düzenleyerek kamuoyuna açıklar. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri ve sosyal güvenlik kurumları, idare faaliyet raporlarının birer örneğini Sayıştaya ve Cumhurbaşkanlığına gönderir.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.) (Değişik: 29/11/2018-7153/28 md.) Mahallî idarelerce hazırlanan idare faaliyet raporlarının birer örneği Sayıştay ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderilir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, bu raporları esas alarak kendi değerlendirmelerini de içeren mahallî idareler genel faaliyet raporunu hazırlar ve kamuoyuna açıklar. Raporun birer örneği Sayıştaya ve Cumhurbaşkanlığına gönderilir.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.) Merkezî yönetim kapsamındaki idareler ile sosyal güvenlik kurumlarının bir malî yıldaki faaliyet sonuçları, Cumhurbaşkanlığı tarafından hazırlanacak genel faaliyet raporunda gösterilir. Bu raporda, mahallî idarelerin malî yapılarına ilişkin genel değerlendirmelere de yer verilir. Cumhurbaşkanlığı, genel faaliyet raporunu kamuoyuna açıklar ve bir örneğini Sayıştaya gönderir.

Sayıştay, mahallî idarelerin raporları hariç idare faaliyet raporlarını, mahallî idareler genel faaliyet raporunu ve genel faaliyet raporunu, dış denetim sonuçlarını dikkate alarak görüşlerini de belirtmek suretiyle Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar. Türkiye Büyük Millet Meclisi bu raporlar ve değerlendirmeler çerçevesinde, kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasına ilişkin olarak kamu idarelerinin yönetim ve

hesap verme sorumluluklarını görür. Bu görüşmelere üst yönetici veya görevlendireceği yardımcısının ilgili bakanla birlikte katılması zorunludur.

İdare faaliyet raporu, ilgili idare hakkındaki genel bilgilerle birlikte; kullanılan kaynakları, bütçe hedef ve gerçekleştirmeleri ile meydana gelen sapmaların nedenlerini, varlık ve yükümlülükleri ile yardım yapılan birlik, kurum ve kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgileri de kapsayan malî bilgileri; stratejik plan ve performans programı uyarınca yürütülen faaliyetleri ve performans bilgilerini içerecek şekilde düzenlenir.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.) Bu raporlarda yer alacak hususlar, raporların hazırlanması, ilgili idarelere verilmesi, kamuoyuna açıklanması ve bu işlemlere ilişkin süreler ile diğer usûl ve esaslar, Sayıştayın görüşü alınarak Cumhurbaşkanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Kesin hesap kanunu

MADDE 42- Türkiye Büyük Millet Meclisi, merkezî yönetim bütçe kanununun uygulama sonuçlarını onama yetkisini kesin hesap kanunuyla kullanır.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.) Kesin hesap kanunu teklifi, muhasebe kayıtları dikkate alınarak, merkezî yönetim bütçe kanununun şekline uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca hazırlanır. Bu teklif, bir yıllık uygulama sonuçlarını karşılaştırmalı olarak gösteren değerlendirmeleri içeren gerekçesiyle birlikte izleyen malî yılın Haziran ayı sonuna kadar Cumhurbaşkanlığı tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur ve bir örneği Sayıştaya gönderilir.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.) Kesin hesap kanun teklifinin ekinde;

- a) Genel mizan,
- b) Bütçe gelirleri kesin hesap cetveli ve açıklaması,
- c) Bütçe giderleri kesin hesap cetvelleri ve açıklaması,
- d) Bütçe gelir ve giderlerinin iller ve idareler itibarıyla dağılımı,

- e) Devlet borçları ve Hazine garantilerine ilişkin cetveller,
- f) Yılı içerisinde silinen kamu alacakları cetveli,
- g) (Ek: 22/12/2005-5436/10 md.) Mal yönetim hesabı icmal cetvelleri,
- h) (Değişik: 22/12/2005-5436/10 md.) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.) Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından gerekli görülen diğer belgeler,

Yer alır.

(Değişik: 22/12/2005-5436/10 md.) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.) Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri bütçelerinin kesin hesabının düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.) İdarelerin faaliyet raporları, genel faaliyet raporu, dış denetim genel değerlendirme raporu ve kesin hesap kanunu teklifi ile merkezî yönetim bütçe kanunu teklifi birlikte görüşülür. Ancak, bu raporlar ile genel uygunluk bildirimi Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarında öncelikle görüşülür.

Mahallî idare bütçeleri ile sosyal güvenlik kurumları bütçelerinin uygulama sonuçlarının kesin hesaba bağlanması, ilgili kanunlarındaki hükümlere göre yapılır.

Genel uygunluk bildirimi

MADDE 43- (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.) Sayıştay, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri için düzenleyeceği genel uygunluk bildirimini, kesin hesap kanun teklifinin verilmesinden başlayarak en geç yetmiş beş gün içinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar.

Genel uygunluk bildirimi; dış denetim raporları, idare faaliyet raporları ve genel faaliyet raporu dikkate alınarak hazırlanır.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.) Kesin hesap kanunu teklifi ve genel uygunluk bildiriminin Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olması, ilgili yıla ait Sayıştayca sonuçlandırılmamış denetimleri önlemez ve hesapların kesin hükme bağlandığı anlamına gelmez.

(...)

DÖRDÜNCÜ KISIM

Kamu Hesapları ve Malî İstatistikler

(...)

İKİNCİ BÖLÜM

Malî İstatistikler

(...)

Malî istatistiklerin değerlendirilmesi

MADDE 54- (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.) Bir yıla ait malî istatistikler izleyen yılın Mart ayı içinde; hazırlanma, yayımlanma, doğruluk, güvenilirlik ve önceden belirlenmiş standartlara uygunluk bakımından Sayıştay tarafından değerlendirilir ve bu amaçla düzenlenen değerlendirme raporu Türkiye Büyük Millet Meclisine ve Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilir. Bu raporda yer alan değerlendirmelere ilişkin olarak Hazine ve Maliye Bakanı gerekli önlemleri alır.

(...)

ALTINCI KISIM

Dış Denetim

Dış denetim

MADDE 68- Sayıştay tarafından yapılacak harcama sonrası dış denetimin amacı, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin hesap verme sorumluluğu çerçevesinde, yönetimin malî faaliyet, karar ve işlemlerinin; kanunlara, kurumsal amaç, hedef ve planlara uygunluk yönünden incelenmesi ve sonuçlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine raporlanmasıdır.

Dış denetim, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları dikkate alınarak;

a) Kamu idaresi hesapları ve bunlara ilişkin belgeler esas alınarak, malî tabloların güvenilirliği ve doğruluğuna ilişkin malî denetimi ile kamu

idarelerinin gelir, gider ve mallarına ilişkin malî işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığının tespiti,

b) Kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli olarak kullanılıp kullanılmadığının belirlenmesi, faaliyet sonuçlarının ölçülmesi ve performans bakımından değerlendirilmesi,

Suretiyle gerçekleştirilir.

Dış denetim sırasında, kamu idarelerinin iç denetçileri tarafından düzenlenen raporlar, talep edilmesi halinde Sayıştay denetçilerinin bilgisine sunulur.

Denetimler sonucunda; ikinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen hususlarda düzenlenen raporlar, idareler itibarıyla konsolide edilir ve bir örneği ilgili kamu idaresine verilerek üst yönetici tarafından cevaplandırılır. Sayıştay, denetim raporları ve bunlara verilen cevapları dikkate alarak düzenleyeceği dış denetim genel değerlendirme raporunu Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar.

Sayıştay tarafından hesapların hükme bağlanması; genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelir, gider ve mal hesapları ile bu hesaplarla ilgili işlemlerinin yasal düzenlemelere uygun olup olmadığına karar verilmesidir.

Dış denetim ve hesapların hükme bağlanmasına ilişkin diğer hususlar ilgili kanununda düzenlenir.

Sayıştayın denetlenmesi⁴²

MADDE 69- (Değişik: 22/12/2005-5436/10 md.) (Değişik: 23/7/2010-6009/55 md.) Sayıştayın denetlenmesi, her yıl Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı tarafından görevlendirilen ve gerekli mesleki niteliklere sahip denetim

⁴² Bu madde başlığı “Sayıştayın denetlenmesi” iken, 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanun’un 10’uncu maddesiyle değiştirilmiş ve maddenin başına “Türkiye Büyük Millet Meclisi ve” ibaresi eklenmiş; daha sonra madde başlığında yer alan “Türkiye Büyük Millet Meclisi ve” ibaresi 23/7/2010 tarihli ve 6009 sayılı Kanun’un 55’inci maddesiyle metinden çıkarılmıştır.

elemanlarından oluşan bir komisyon tarafından, hesaplar ve bunlara ilişkin belgeler esas alınarak yapılır.

(...)

DOKUZUNCU KISIM

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler, Geçici Maddeler ve Yürürlük

(...)

EK MADDE 1- (Ek: 22/12/2005-5436/11 md.)

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştayın muhasebe hizmetleri Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Cumhurbaşkanlığı muhasebe hizmetleri ise Cumhurbaşkanlığı tarafından görevlendirilen muhasebe yetkilileri tarafından yerine getirilir.

(...)

Bilgi Edinme Hakkı Kanunu

Kanun Numarası : 4982
Kabul Tarihi : 9/10/2003
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 24/10/2003 - 25269

BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- Bu Kanunun amacı; demokratik ve şeffaf yönetimin gereği olan eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkelerine uygun olarak kişilerin bilgi edinme hakkını kullanmalarına ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- Bu Kanun; kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetlerinde uygulanır.

1.11.1984 tarihli ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun hükümleri saklıdır.

(Ek: 12/7/2013-6495/33 md.; İptal fıkra: Anayasa Mahkemesinin 4/12/2014 tarihli ve E.: 2013/114, K.: 2014/184 sayılı Kararı ile.)

Tanımlar

MADDE 3- Bu Kanunda geçen;

a) Kurum ve kuruluş: Bu Kanunun 2 nci maddesinde geçen ve kapsama dahil olan bilgi edinme başvurusu yapılacak bütün makam ve mercileri,

b) Başvuru sahibi: Bu Kanun kapsamında bilgi edinme hakkını kullanarak kurum ve kuruluşlara başvuran gerçek ve tüzel kişileri,

c) Bilgi: Kurum ve kuruluşların sahip oldukları kayıtlarda yer alan bu Kanun kapsamındaki her türlü veriyi,

d) Belge: Kurum ve kuruluşların sahip oldukları bu Kanun kapsamındaki yazılı, basılı veya çoğaltılmış dosya, evrak, kitap, dergi, broşür, etüt, mektup, program, talimat, kroki, plân, film, fotoğraf, teyp ve video kaseti, harita, elektronik ortamda kaydedilen her türlü bilgi, haber ve veri taşıyıcılarını,

e) Bilgi veya belgeye erişim: İstenen bilgi veya belgenin niteliğine göre, kurum ve kuruluşlarca, başvuru sahibine söz konusu bilgi veya belgenin bir kopyasının verilmesini, kopya verilmesinin mümkün olmadığı hâllerde, başvuru sahibinin bilgi veya belgenin aslını inceleyerek not almasına veya içeriğini görmesine veya işitmesine izin verilmesini,

f) Kurul: Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulunu,

İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Bilgi Edinme Hakkı ve Bilgi Verme Yükümlülüğü

Bilgi edinme hakkı

MADDE 4- Herkes bilgi edinme hakkına sahiptir.

Türkiye’de ikamet eden yabancılar ile Türkiye’de faaliyette bulunan yabancı tüzel kişiler, isteyecekleri bilgi kendileriyle veya faaliyet alanlarıyla ilgili olmak kaydıyla ve karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, bu Kanun hükümlerinden yararlanırlar.

Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerden doğan hak ve yükümlülükleri saklıdır.

Bilgi verme yükümlülüğü

MADDE 5- Kurum ve kuruluşlar, bu Kanunda yer alan istisnalar dışındaki her türlü bilgi veya belgeyi başvuranların yararlanmasına sunmak ve bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru sonuçlandırmak üzere, gerekli idarî ve teknik tedbirleri almakla yükümlüdürler.

Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bilgi Edinme Başvurusu

Başvuru usulü

MADDE 6- Bilgi edinme başvurusu, başvuru sahibinin adı ve soyadı, imzası, oturma yeri veya iş adresini, başvuru sahibi tüzel kişi ise tüzel kişinin unvanı ve adresi ile yetkili kişinin imzasını ve yetki belgesini içeren dilekçe ile istenen bilgi veya belgenin bulunduğu kurum veya kuruluşa yapılır. Bu başvuru, kişinin kimliğinin ve imzasının veya yazının kimden neşet ettiğinin tespitine yarayacak başka bilgilerin yasal olarak belirlenebilir olması kaydıyla elektronik ortamda veya diğer iletişim araçlarıyla da yapılabilir.

Dilekçede, istenen bilgi veya belgeler açıkça belirtilir.

İstenecek bilgi veya belgenin niteliği

MADDE 7- Bilgi edinme başvurusu, başvurulanan kurum ve kuruluşların ellerinde bulunan veya görevleri gereği bulunması gereken bilgi veya belgelere ilişkin olmalıdır.

Kurum ve kuruluşlar, ayrı veya özel bir çalışma, araştırma, inceleme ya da analiz neticesinde oluşturulabilecek türden bir bilgi veya belge için yapılacak başvurulara olumsuz cevap verebilirler.

İstenen bilgi veya belge, başvurulanan kurum ve kuruluştan başka bir yerde bulunuyorsa, başvuru dilekçesi bu kurum ve kuruluşa gönderilir ve durum ilgiliye yazılı olarak bildirilir.

Yayımlanmış veya kamuya açıklanmış bilgi veya belgeler

MADDE 8- Kurum ve kuruluşlarca yayımlanmış veya yayın, broşür, ilân ve benzeri yollarla kamuya açıklanmış bilgi veya belgeler, bilgi edinme başvurularına konu olamaz. Ancak, yayımlanmış veya kamuya açıklanmış bilgi veya belgelerin ne şekilde, ne zaman ve nerede yayımlandığı veya açıklandığı başvurana bildirilir.

Gizli bilgileri ayırarak bilgi veya belge verme

MADDE 9- İstenen bilgi veya belgelerde, gizlilik dereceli veya açıklanması yasaklanan bilgiler ile açıklanabilir nitelikte olanlar birlikte bulunuyor ve bunlar birbirlerinden ayrılabiliriyorsa, söz konusu bilgi veya belge, gizlilik dereceli veya açıklanması yasaklanan bilgiler çıkarıldıktan sonra başvuranın bilgisine sunulur. Ayırma gerekçesi başvurana yazılı olarak bildirilir.

Bilgi veya belgeye erişim

MADDE 10- Kurum ve kuruluşlar, başvuru sahibine istenen belgenin onaylı bir kopyasını verirler.

Bilgi veya belgenin niteliği gereği kopyasının verilmesinin mümkün olmadığı veya kopya çıkarılmasının aslına zarar vereceği hâllerde, kurum ve kuruluşlar ilgilinin;

a) Yazılı veya basılı belgeler için, söz konusu belgenin aslını incelemesi ve not alabilmesini,

b) Ses kaydı şeklindeki bilgi veya belgelerde bunları dinleyebilmesini,

c) Görüntü kaydı şeklindeki bilgi veya belgelerde bunları izleyebilmesini,

Sağlarlar.

Bilgi veya belgenin yukarıda belirtilenlerden farklı bir şekilde elde edilmesi mümkün ise, belgeye zarar vermemek koşuluyla bu olanak sağlanır.

Başvurunun yapıldığı kurum ve kuruluş, erişimine olanak sağladığı bilgi veya belgeler için başvuru sahibinden erişimin gerektirdiği maliyet tutarı kadar bir ücreti bütçeye gelir kaydedilmek üzere tahsil edebilir.

Bilgi veya belgeye erişim süreleri

MADDE 11- Kurum ve kuruluşlar, başvuru üzerine istenen bilgi veya belgeye erişimi onbeş iş günü içinde sağlarlar. Ancak istenen bilgi veya belgenin, başvuru kurum ve kuruluş içindeki başka bir birimden sağlanması; başvuru ile ilgili olarak bir başka kurum ve kuruluşun görüşünün alınmasının gerekmesi veya başvuru içeriğinin birden fazla kurum ve kuruluşu ilgilendirmesi durumlarında bilgi veya belgeye erişim otuz iş günü içinde sağlanır. Bu durumda, sürenin uzatılması ve bunun gerekçesi başvuru sahibine yazılı olarak ve onbeş iş günlük sürenin bitiminden önce bildirilir.

10 uncu maddede belirtilen bilgi veya belgelere erişim için gereken maliyet tutarının idare tarafından başvuru sahibine bildirilmesiyle onbeş iş günlük süre kesilir. Başvuru sahibi onbeş iş günü içinde ücreti ödemezse talebinden vazgeçmiş sayılır.

Başvuruların cevaplandırılması

MADDE 12- Kurum ve kuruluşlar, bilgi edinme başvurularıyla ilgili cevaplarını yazılı olarak veya elektronik ortamda başvuru sahibine bildirirler. Başvurunun reddedilmesi hâlinde bu kararın gerekçesi ve buna karşı başvuru yolları belirtilir.

İtiraz usulü

MADDE 13- (Değişik: 17/11/2005-5432/1 md.) Bilgi edinme istemi reddedilen başvuru sahibi, yargı yoluna başvurmadan önce kararın tebliğinden itibaren onbeş gün içinde Kurula itiraz edebilir. Kurul, bu konudaki kararını otuz iş günü içinde verir. Kurum ve kuruluşlar, Kurulun istediği her türlü bilgi veya belgeyi onbeş iş günü içinde vermekle yükümlüdürler.

Kurula itiraz, başvuru sahibinin idarî yargıya başvurma süresini durdurur.

Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu

MADDE 14- (Değişik: 17/11/2005-5432/2 md.) Bilgi edinme başvurusuyla ilgili yapılacak itirazlar üzerine, verilen kararları incelemek ve kurum ve kuruluşlar için bilgi edinme hakkının kullanılmasına ilişkin olarak kararlar vermek üzere; Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/35 md.) Kurul; birer üyesi Yargıtay ve Danıştay genel kurullarının kendi kurumları içinden önerecekleri ikişer aday, birer üyesi ceza hukuku, idare hukuku ve anayasa hukuku alanlarında profesör veya doçent unvanına sahip kişiler, bir üyesi Türkiye Barolar Birliğinin baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip kişiler içinden göstereceği iki aday, iki üyesi en az genel müdür düzeyinde görev yapmakta olanlar ve bir üyesi de Adalet Bakanının önerisi üzerine bu Bakanlıkta idarî görevlerde çalışan hâkimler arasından Cumhurbaşkanınca seçilecek dokuz üyeden oluşur.

Kurul üyeliğine önerilen adayların muvafakatları aranır.

Kurul Başkanı, kurul üyelerince kendi aralarından seçilir.

Kurul, en az ayda bir defa veya ihtiyaç duyulduğu her zaman Başkanın çağırısı üzerine toplanır.

Kurul üyelerinin görev süreleri dört yıldır. Görev süresi sona erenler yeniden seçilebilirler. Görev süresi dolmadan görevinden ayrılan üyenin yerine aynı usule göre seçilen üye, yerine seçildiği üyenin görev süresini tamamlar. Yeni seçilen Kurul göreve başlayıncaya kadar önceki Kurul görevine devam eder.

(Değişik: 17/11/2005-5432/2 md.) Kurul üyelerine 10.2.1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla fiilen görev yaptıkları her gün için (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir. Bu ödemelerde damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz. **(Ek cümle:**

17/11/2005-5432/2 md.) Bir ayda fiilen görev yapılan gün sayısının dördü aşması halinde, aşan günler için huzur hakkı ödenmez.

Kurul, belirleyeceği konularda komisyonlar ve çalışma grupları kurabilir; ayrıca gerekli gördüğü takdirde, ilgili bakanlık ile diğer kurum ve kuruluşların ve sivil toplum örgütlerinin temsilcilerini bilgi almak üzere toplantılarına katılmaya davet edebilir.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/35 md.) Kurulun sekretarya hizmetleri Adalet Bakanlığı tarafından yerine getirilir.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/35 md.) Kurulun görev ve çalışmalarına ilişkin esas ve usuller Cumhurbaşkanlığınca hazırlanarak yürürlüğe konulacak bir yönetmelikle düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bilgi Edinme Hakkının Sınırları

Yargı denetimi dışında kalan işlemler

MADDE 15- Yargı denetimi dışında kalan idarî işlemlerden kişinin çalışma hayatını ve mesleki onurunu etkileyecek nitelikte olanlar, bu Kanun kapsamına dahildir. Bu şekilde sağlanan bilgi edinme hakkı işlemin yargı denetimine açılması sonucunu doğurmaz.

Devlet sırrına ilişkin bilgi veya belgeler

MADDE 16- Açıklanması hâlinde Devletin emniyetine, dış ilişkilerine, millî savunmasına ve millî güvenliğine açıkça zarar verecek ve niteliği itibarıyla Devlet sırrı olan gizlilik dereceli bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkı kapsamı dışındadır.

Ülkenin ekonomik çıkarlarına ilişkin bilgi veya belgeler

MADDE 17- Açıklanması ya da zamanından önce açıklanması hâlinde, ülkenin ekonomik çıkarlarına zarar verecek veya haksız rekabet ve kazanca sebep olacak bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.

İstihbarata ilişkin bilgi veya belgeler

MADDE 18- Sivil ve askerî istihbarat birimlerinin görev ve faaliyetlerine ilişkin bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.

Ancak, bu bilgi ve belgeler kişilerin çalışma hayatını ve meslek onurunu etkileyecek nitelikte ise, istihbarata ilişkin bilgi ve belgeler bilgi edinme hakkı kapsamı içindedir.

İdarî soruşturmaya ilişkin bilgi veya belgeler

MADDE 19- Kurum ve kuruluşların yetkili birimlerince yürütülen idarî soruşturmalarla ilgili olup, açıklanması veya zamanından önce açıklanması hâlinde;

- a) Kişilerin özel hayatına açıkça haksız müdahale sonucunu doğuracak,
- b) Kişilerin veya soruşturmayı yürüten görevlilerin hayatını ya da güvenliğini tehlikeye sokacak,
- c) Soruşturmanın güvenliğini tehlikeye düşürecek,
- d) Gizli kalması gereken bilgi kaynağının açığa çıkmasına neden olacak veya soruşturma ile ilgili benzeri bilgi ve bilgi kaynaklarının temin edilmesini güçleştirecek,

Bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.

Adli soruşturma ve kovuşturmaya ilişkin bilgi veya belgeler

MADDE 20- Açıklanması veya zamanından önce açıklanması hâlinde;

- a) Suç işlenmesine yol açacak,
- b) Suçların önlenmesi ve soruşturulması ya da suçluların kanunî yollarla yakalanıp kovuşturulmasını tehlikeye düşürecek,
- c) Yargılama görevinin gereğince yerine getirilmesini engelleyecek,
- d) Hakkında dava açılmış bir kişinin adil yargılanma hakkını ihlâl edecek,

Nitelikteki bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.

4.4.1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, 18.6.1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu, 6.1.1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu ve diğer özel kanun hükümleri saklıdır.

Özel hayatın gizliliği

MADDE 21- Kişinin izin verdiği hâller saklı kalmak üzere, özel hayatın gizliliği kapsamında, açıklanması hâlinde kişinin sağlık bilgileri ile özel ve aile hayatına, şeref ve haysiyetine, meslekî ve ekonomik değerlerine haksız müdahale oluşturacak bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkı kapsamı dışındadır.

Kamu yararının gerektirdiği hâllerde, kişisel bilgi veya belgeler, kurum ve kuruluşlar tarafından, ilgili kişiye en az yedi gün önceden haber verilerek yazılı rızası alınmak koşuluyla açıklanabilir.

Haberleşmenin gizliliği

MADDE 22- Haberleşmenin gizliliği esasını ihlâl edecek bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.

Ticarî sır

MADDE 23- Kanunlarda ticarî sır olarak nitelenen bilgi veya belgeler ile, kurum ve kuruluşlar tarafından gerçek veya tüzel kişilerden gizli kalması kaydıyla sağlanan ticarî ve malî bilgiler, bu Kanun kapsamı dışındadır.

Fikir ve sanat eserleri

MADDE 24- Fikir ve sanat eserlerine ilişkin olarak yapılacak bilgi edinme başvuruları hakkında ilgili kanun hükümleri uygulanır.

Kurum içi düzenlemeler

MADDE 25- Kurum ve kuruluşların, kamuoyunu ilgilendirmeyen ve sadece kendi personeli ile kurum içi uygulamalarına ilişkin düzenlemeler hakkındaki bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkının kapsamı dışındadır. Ancak, söz konusu düzenlemeden etkilenen kurum çalışanlarının bilgi edinme hakları saklıdır.

Kurum içi görüş, bilgi notu ve tavsiyeler

MADDE 26- Kurum ve kuruluşların faaliyetlerini yürütmek üzere, elde ettikleri görüş, bilgi notu, teklif ve tavsiye niteliğindeki bilgi veya belgeler, kurum ve kuruluş tarafından aksi kararlaştırılmadıkça bilgi edinme hakkı kapsamındadır.

Bilimsel, kültürel, istatistik, teknik, tıbbî, malî, hukukî ve benzeri uzmanlık alanlarında yasal olarak görüş verme yükümlülüğü bulunan kişi, birim ya da kurumların görüşleri, kurum ve kuruluşların alacakları kararlara esas teşkil etmesi kaydıyla bilgi edinme istemlerine açıktır.

Tavsiye ve mütalaa talepleri

MADDE 27- Tavsiye ve mütalaa talepleri bu Kanun kapsamı dışındadır.

Gizliliği kaldırılan bilgi veya belgeler

MADDE 28- Gizliliği kaldırılmış olan bilgi veya belgeler, bu Kanunda belirtilen diğer istisnalar kapsamına girmiyor ise, bilgi edinme başvurularına açık hâle gelir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Ceza hükümleri

MADDE 29- Bu Kanunun uygulanmasında ihmâli, kusuru veya kastı bulunan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında, işledikleri fiillerin genel hükümler çerçevesinde ceza kovuşturması gerektirmesi hususu saklı kalmak kaydıyla, tâbi oldukları mevzuatta yer alan disiplin cezaları uygulanır.

Bu Kanunla erişilen bilgi ve belgeler ticarî amaçla çoğaltılamaz ve kullanılamaz.

Rapor düzenlenmesi

MADDE 30- Kurum ve kuruluşlar, bir önceki yıla ait olmak üzere;

a) Kendilerine yapılan bilgi edinme başvurularının sayısını,

b) Olumlu cevaplanarak bilgi veya belgelere erişim sağlanan başvuru sayısını,

c) Reddedilen başvuru sayısı ve bunların dağılımını gösterir istatistik bilgileri,

d) Gizli ya da sır niteliğindeki bilgiler çıkarılarak ya da bu nitelikteki bilgiler ayrılarak bilgi veya belgelere erişim sağlanan başvuru sayısını,

e) Başvurunun reddedilmesi üzerine itiraz edilen başvuru sayısı ile bunların sonuçlarını,

Gösterir bir rapor hazırlayarak, bu raporları her yıl Şubat ayının sonuna kadar Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluna gönderirler. Bağlı, ilgili ve ilişkili kamu kurum ve kuruluşları raporlarını bağlı, ilgili ya da ilişkili oldukları bakanlık vasıtasıyla iletirler. Kurul, hazırlayacağı genel raporu, söz konusu kurum ve kuruluşların raporları ile birlikte her yıl Nisan ayının sonuna kadar Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderir. Bu raporlar takip eden iki ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca kamuoyuna açıklanır.

Yönetmelik

MADDE 31- (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/35 md.) Bu Kanunun uygulanması ile ilgili esas ve usullerin belirlenmesine ilişkin yönetmelik, Kanunun yayımını takip eden altı ay içinde Cumhurbaşkanlığı tarafından hazırlanarak yürürlüğe konulur.

Yürürlük

MADDE 32- Bu Kanun yayımı tarihinden itibaren altı ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 33- (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/35 md.) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

**4982 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ İPTAL
KARARLARININ YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	4982 sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
5432	13 ve 14	22/11/2005
6495	2	2/8/2013
Anayasa Mahkemesinin 4/12/2014 tarihli ve E.: 2013/114, K.: 2014/22 (Yürürlüğü Durdurma) Kararı	2	6/12/2014
Anayasa Mahkemesinin 4/12/2014 tarihli ve E.: 2013/114, K.: 2014/184 sayılı Kararı	2	16/7/2015
KHK/703	14, 31, 33	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)

**Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve
Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun
(İlgili Hükümler)**

Kanun Numarası

: 6112

Kabul Tarihi

: 15/2/2011

Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 3/3/2011 - 27863

RADYO VE TELEVİZYONLARIN KURULUŞ VE YAYIN HİZMETLERİ HAKKINDA KANUN

(...)

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Radio ve Televizyon Üst Kurulu

(...)

Radio ve Televizyon Üst Kurulu

MADDE 35- (1) Üst Kurul, en az dört yıllık yüksek öğrenim görmüş, meslekleriyle ilgili konularda kamu kurum ve kuruluşları veya özel kuruluşlarda en az on yıl süreyle görev yapmış, meslekî açıdan yeterli bilgiye, deneyime ve Devlet memuru olma niteliğine sahip, otuz yaşını doldurmuş kişiler arasından Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilen dokuz üyeden oluşur.

(2) Seçim için, siyasî parti gruplarının üye sayısı oranında belirlenecek üye sayısının ikişer katı aday gösterilir ve Üst Kurul üyeleri bu adaylar arasından her siyasî parti grubuna düşen üye sayısı esas alınmak suretiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca seçilir. Ancak, siyasî parti gruplarında, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılacak seçimlerde kime oy kullanılacağına dair görüşme yapılamaz ve karar alınamaz.

(3) Üst Kurul üyelerinin seçimi, adayların belirlenerek ilânından sonra on gün içinde yapılır. Siyasî parti grupları tarafından gösterilen adaylar için ayrı ayrı listeler hâlinde birleşik oy pusulası düzenlenir. Adayların adlarının karşısındaki özel yer işaretlenmek suretiyle oy kullanılır. Siyasî parti gruplarının ikinci fıkraya göre belirlenen kontenjanlarından Üst Kurula seçilecek üyelerin sayısından fazla verilen oylar geçersiz sayılır.

(4) Karar yeter sayısı olmak şartıyla seçimde en çok oyu alan boş üyelik sayısı kadar aday seçilmiş olur. Seçim sonucu Resmî Gazetede yayımlanır.

(5) Üst Kurul üyelerinin görev süresi altı yıldır. Üyelerin üçte biri iki yılda bir yenilenir. Üyelerin görev sürelerinin bitiminden iki ay önce; üyeliklerde herhangi bir sebeple boşalma olması hâlinde, boşalma tarihinden veya boşalma tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde ise tatilin bitiminden itibaren bir ay içinde aynı usulle seçim yapılır. Bu seçimlerde, boşalan üyeliklerin siyasî parti gruplarına dağılımı, ilk seçimde siyasî parti grupları kontenjanından seçilen üye sayısı ve siyasî parti gruplarının hâlihazırdaki oranı dikkate alınmak suretiyle yapılır. Üyeliklerdeki boşalma sebebiyle yapılan seçimlerde seçilen üyeler, yerlerine seçildikleri üyelerin görev süresini tamamlar.

(...)

Yasaklar ve denetim

MADDE 38- (1) Üst Kurul üyeleri ile üçüncü derece dâhil üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yayın hizmetleri alanında Üst Kurulun görev ve yetki alanına giren konularda herhangi bir taahhüt işine giremez, medya hizmet sağlayıcı kuruluşlarda veya bu kuruluşların doğrudan veya dolaylı ortaklık bağı bulunan şirketlerde ortak veya yönetici olamazlar.

(2) Üst Kurul üyeleri, aslî görevlerini aksatmayan bilimsel amaçlı eser hazırlama, ders ve konferans verme, jüri ve komisyon üyeliği yapma hariç, resmî veya özel nitelikte hiçbir görev alamaz, özel veya kamu medya hizmet sağlayıcılarının görev ve yetki alanına giren konularda doğrudan veya dolaylı olarak taraf olamaz ve bu konularda hiçbir maddî menfaat sağlayamaz ve siyasî partiye üye olamaz. Faaliyet alanı sosyal yardım ve eğitimle ilgili olan dernekler ve vakıflarda yürütülen görevler ve kooperatif ortaklıkları bu hükmün dışındadır.

(3) Üst Kurul üyeleri, göreve başlamadan önce mâliki oldukları, Hazine Müsteşarlığı tarafından çıkarılan borçlanmaya ilişkin menkul kıymetler dışındaki, medya hizmet sağlayıcı kuruluşlara ve yayın hizmeti yapan tüzel kişilere veya bunların iştiraklerine ait her türlü hisselerini ya da menkul kıymetlerini üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları dışındakilere, görev sürelerinin başlamasından itibaren otuz gün içinde satmak veya devretmek suretiyle elden çıkarmak zorundadır.

(4) Üst Kurul üyeleri ve Kurum personeli, Kurumla ilgili gizlilik taşıyan bilgileri ve medya hizmet sağlayıcı kuruluşlara ve yayın hizmeti yapan gerçek ve tüzel kişilere ait her türlü sırları, görevlerinden ayrılmış olsalar bile açıklayamaz, kendilerinin veya başkalarının menfaatine kullanamaz.

(5) Üst Kurul üyeleri, kendileri veya üçüncü derece dâhil üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımlarıyla ilgili konularda müzakere ve oylamaya katılamazlar. Bu durum karar metninde ayrıca belirtilir.

(6) Bu maddede belirtilen esaslara aykırı davranan Üst Kurul üyeleri görevlerinden çekilmiş sayılır. Bu husus Üst Kurul tarafından resen veya yapılacak müracaatın değerlendirilmesi sonucunda karara bağlanır ve gereği için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bildirilir.

Üst Kurul üyelerinin teminatı, malî ve sosyal hakları

MADDE 39- (...)

(7) Üst Kurul üyeleri, her yıl ocak ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına mal bildiriminde bulunurlar.

Üst Kurulun çalışma esasları, toplantı ve karar yeter sayısı

MADDE 40- (...)

(4) Geçerli mazereti olmaksızın üst üste iki, bir ay içerisinde üç defa toplantıya katılmayan Üst Kurul üyeleri üyelikten çekilmiş sayılır. Bu durum, Üst Kurul kararı ile tespit edilir ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bildirilir.

(...)

Malî kaynaklar ve bütçe

MADDE 41- (1) Üst Kurulun gelirleri şunlardır:

(...)

e) Gerektiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı bütçesinden alınacak Hazine yardımı.

(...)

(2) Üst Kurul, gerektiği takdirde her yıl için yapacağı işlerin programını hazırlayarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı bütçesinden bu işler için ayrılmasını talep ettikleri ödenek tutarını Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar.

(...)

Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu (İlgili Hükümler)

Kanun Numarası : 6087
Kabul Tarihi : 11/12/2010
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 18/12/2010 - 27789

HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU KANUNU⁴³

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

(...)

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş ve Görev

Kuruluş ve Kurulun bağımsızlığı

MADDE 3– (1) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/208 md.) Hâkimler ve Savcılar Kurulu onüç üyeden oluşur.

(...)

(5) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/208 md.)** Kurul; Bakan, Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı ile Cumhurbaşkanınca seçilen dört ve Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilen yedi üyeden oluşur.⁴⁴

(...)

ÜÇÜNCÜ KISIM

Kurul Üyelerinin Seçimi ve Üyeliğin Sona Ermesi

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Üyelerin seçimi

MADDE 18– (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/208 md.)

(1) Kurulun;

⁴³ Bu Kanunun adı “Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu” iken 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK’nin 208’inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

⁴⁴ Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E.: 2018/117, K.: 2023/212 sayılı Kararı ile bu fıkra da yer alan “Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı” ibaresi iptal edilmiştir. Karar’ın Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak on iki ay sonra (4/6/2025) yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır.

a) Üç üyesi birinci sınıf olup birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş adli yargı hâkim ve savcıları; bir üyesi birinci sınıf olup birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş idari yargı hâkim ve savcıları arasından Cumhurbaşkanınca,

b) Üç üyesi Yargıtay üyeleri; bir üyesi Danıştay üyeleri; üç üyesi hâkimlik mesleğine alınmasına engel bir hâli olmayan, yükseköğretim kurumlarının hukuk dalında görev yapan öğretim üyeleri ile meslekte fiilen onbeş yılını doldurmuş avukatlar arasından Türkiye Büyük Millet Meclisince,

dört yıl için seçilir. Ancak öğretim üyeleri ile avukatlar arasından seçilen üyelerden, en az birinin öğretim üyesi ve en az birinin de avukat olması zorunludur.

(2) Süresi biten üyeler bir kez daha seçilebilirler.

(3) Kurul üyelerinin görev sürelerinin tamamlanmasından en geç iki ay önce; Cumhurbaşkanlığı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bu husus bildirilir.

(4) Kurul üyeliğine seçilme yeterliliği bulunan hâkim ve savcıların listesi, Cumhurbaşkanlığına gönderilir.

(...)

İKİNCİ BÖLÜM

Türkiye Büyük Millet Meclisinin Kurula Üye Seçimi

Seçim usulü

MADDE 20– (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/208 md.)

(1) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca; Kurul üyeliği için üyelerin görev sürelerinin dolmasından altmış gün önce seçim süreci başlatılır ve adaylık için başvuru tarihleri ilân edilir.

(2) Başvuru süresi içinde 18 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde yazılı nitelikleri taşıyanlardan Kurul üyesi olmak isteyenler, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına başvurur. Meclis Başkanlığı,

başvuru süresinin bitiminden sonra başvuruları Anayasa Komisyonu ile Adalet Komisyonu üyelerinden oluşan Karma Komisyona gönderir.

(3) Karma Komisyon, başvuru şartlarını taşıyan adaylar arasından her bir üyelik için üç adayı, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğuyla belirler. Birinci oylamada bu çoğunlukla aday belirlenemediği takdirde ikinci oylamaya geçilir. İkinci oylamada üye tamsayısının beşte üç çoğunluğu aranır. Bu oylamada da yeterli çoğunlukla aday belirlenemediği takdirde, her bir üyelik için en çok oyu alan iki aday arasında ad çekme usulüyle aday belirleme işlemi tamamlanır. Karma Komisyon, her bir üyelik için belirlediği üç adayı Meclis Genel Kuruluna sunulmak üzere Meclis Başkanlığına bildirir.

(4) Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu, Karma Komisyon tarafından belirlenen adaylar arasından, her bir üye için ayrı ayrı gizli oyla seçim yapar. Birinci oylamada, üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu; bu oylamada seçimin sonuçlandırılmaması halinde, ikinci oylamada üye tamsayısının beşte üç çoğunluğu aranır. İkinci oylamada da üye seçilemediği takdirde, en çok oyu alan iki aday arasında ad çekme usulüyle üye seçimi tamamlanır.

(5) Meclisin üye seçimine ilişkin olarak bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümleri uygulanır.

(...)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Üyeliğin Boşalması ve Sona Ermesi

Üyelikte boşalma hâlinde seçim

MADDE 27– (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/208 md.)

(1) Kurul üyeliğinin ölüm, emeklilik, istifa ve benzeri nedenlerle boşalması hâlinde durum, ilgisine göre Cumhurbaşkanlığına veya Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına derhal bildirilir ve boşalmayı takip eden otuz gün içinde, yeni üye seçimi yapılır.

(...)

ALTINCI KISIM
Çeşitli ve Son Hükümler

(...)

Bütçe

MADDE 44– (1) Kurul, genel bütçe içinde kendi bütçesiyle yönetilir.

(2) Kurulun üst yöneticisi Başkanvekilidir.

(3) Türkiye Büyük Millet Meclisinde bütçeyle ilgili görüşmelerde Kurulu Başkan temsil eder; Başkanvekili ve Kurul üyeleri açıklama yapmak üzere davet edilemez.

(...)

**6087 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTERİR
LİSTE
(İlgili Maddeler)**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin Numarası	6087 sayılı Kanunun Değişen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
KHK/703	Kanunun Adı, 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 14, 16, 17, 18, 19, Üçüncü Kısım İkinci Bölümünün başlığı, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 34, 36, 38, 39, 43, Ek Madde 1, Ek Madde 2	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)

**Kişisel Verilerin Korunması Kanunu
(İlgili Hükümler)**

Kanun Numarası : 6698
Kabul Tarihi : 24/3/2016
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 7/4/2016 - 29677

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU

(...)

ALTINCI BÖLÜM

Kişisel Verileri Koruma Kurumu ve Teşkilat

(...)

Kurumun görevleri

MADDE 20- (1) Kurumun görevleri şunlardır:

a) Görev alanı itibarıyla, uygulamaları ve mevzuattaki gelişmeleri takip etmek, değerlendirme ve önerilerde bulunmak, araştırma ve incelemeler yapmak veya yaptırmak.

b) İhtiyaç duyulması hâlinde, görev alanına giren konularda kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri veya üniversitelerle iş birliği yapmak.

c) Kişisel verilerle ilgili uluslararası gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek, görev alanına giren konularda uluslararası kuruluşlarla iş birliği yapmak, toplantılara katılmak.

ç) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/163 md.)** Yıllık faaliyet raporunu Cumhurbaşkanlığına, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna sunmak.

d) Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Kişisel Verileri Koruma Kurulu

MADDE 21- (1) Kurul, bu Kanunla ve diğer mevzuatla verilen görev ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında, bağımsız olarak yerine getirir ve kullanır. Görev alanına giren konularla ilgili olarak hiçbir organ, makam, merci veya kişi, Kurula emir ve talimat veremez, tavsiye veya telkinde bulunamaz.

(2) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/163 md.)** Kurul, dokuz üyeden oluşur. Kurulun beş üyesi Türkiye Büyük Millet Meclisi, dört üyesi Cumhurbaşkanı tarafından seçilir.

(...)

(5) Türkiye Büyük Millet Meclisi, Kurula üye seçimini aşağıdaki usulle yapar:

a) Seçim için, siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında belirlenecek üye sayısının ikişer katı aday gösterilir ve Kurul üyeleri bu adaylar arasından her siyasi parti grubuna düşen üye sayısı esas alınmak suretiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca seçilir. Ancak, siyasi parti gruplarında, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılacak seçimlerde kime oy kullanılacağına dair görüşme yapılamaz ve karar alınamaz.

b) Kurul üyelerinin seçimi, adayların belirlenerek ilanından sonra on gün içinde yapılır. Siyasi parti grupları tarafından gösterilen adaylar için ayrı ayrı listeler hâlinde birleşik oy pusulası düzenlenir. Adayların adlarının karşısındaki özel yer işaretlenmek suretiyle oy kullanılır. Siyasi parti gruplarının ikinci fıkraya göre belirlenen kontenjanlarından Kurula seçilecek üyelerin sayısından fazla verilen oylar geçersiz sayılır.

c) Karar yeter sayısı olmak şartıyla seçimde en çok oyu alan boş üyelik sayısı kadar aday seçilmiş olur.

ç) Üyelerin görev sürelerinin bitiminden iki ay önce; üyeliklerde herhangi bir sebeple boşalma olması hâlinde, boşalma tarihinden veya boşalma tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde ise tatilin bitiminden itibaren bir ay içinde aynı usulle seçim yapılır. Bu seçimlerde, boşalan üyeliklerin siyasi parti gruplarına dağılımı, ilk seçimde siyasi parti grupları kontenjanından seçilen üye sayısı ve siyasi parti gruplarının hâlihazırdaki oranı dikkate alınmak suretiyle yapılır.

(6) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/163 md.)** Cumhurbaşkanı tarafından seçilen üyelerden birinin görev süresinin bitiminden kırk beş gün önce veya herhangi bir sebeple görevin sona ermesi hâlinde durum, on beş gün içinde Kurum tarafından, Cumhurbaşkanlığına bildirilir. Üyelerin görev süresinin dolmasına bir ay kala yeni üye seçimi yapılır. Bu üyeliklerde, görev süresi dolmadan herhangi bir sebeple boşalma olması hâlinde ise bildirimden itibaren on beş gün içinde seçim yapılır.

(7) Kurul, üyeleri arasından Başkan ve İkinci Başkanı seçer. Kurulun Başkanı, Kurumun da başkanıdır.

(8) Kurul üyelerinin görev süresi dört yıldır. Süresi biten üye yeniden seçilebilir. Görev süresi dolmadan herhangi bir sebeple görevi sona eren üyenin yerine seçilen kişi, yerine seçildiği üyenin kalan süresini tamamlar.

(9) Seçilen üyeler Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu huzurunda “Görevimi Anayasaya ve kanunlara uygun olarak, tam bir tarafsızlık, dürüstlük, hakkaniyet ve adalet anlayışı içinde yerine getireceğime, namusum ve şerefim üzerine yemin ederim.” şeklinde yemin ederler. Yargıtaya yemin için yapılan başvuru acele işlerden sayılır.

(10) Kurul üyeleri özel bir kanuna dayanmadıkça, Kuruldaki resmî görevlerinin yürütülmesi dışında resmî veya özel hiçbir görev alamaz, dernek, vakıf, kooperatif ve benzeri yerlerde yöneticilik yapamaz, ticaretle uğraşamaz, serbest meslek faaliyetinde bulunamaz, hakemlik ve bilirkişilik yapamazlar. Ancak, Kurul üyeleri, asli görevlerini aksatmayacak şekilde bilimsel amaçlı yayın yapabilir, ders ve konferans verebilir ve bunlardan doğacak telif hakları ile ders ve konferans ücretlerini alabilirler.

(11) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/163 md.)** Üyelerin görevleri sebebiyle işledikleri iddia edilen suçlara ilişkin soruşturmalar 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre yapılır ve bunlar hakkında soruşturma izni Cumhurbaşkanı tarafından verilir.

(12) Kurul üyeleri hakkında yapılacak disiplin soruşturması ve kovuşturmasında 657 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(13) Kurul üyelerinin süreleri dolmadan herhangi bir nedenle görevlerine son verilemez. Kurul üyelerinin;

a) Seçilmek için gereken şartları taşımadıklarının sonradan anlaşılması,

b) Görevleriyle ilgili olarak işledikleri suçlardan dolayı haklarında verilen mahkûmiyet kararının kesinleşmesi,

c) Görevlerini yerine getiremeyeceklerinin sağlık kurulu raporuyla kesin olarak tespit edilmesi,

ç) Görevlerine izinsiz, mazeretsiz ve kesintisiz olarak on beş gün ya da bir yılda toplam otuz gün süreyle devam etmediklerinin tespit edilmesi,

d) Bir ay içinde izinsiz ve mazeretsiz olarak toplam üç, bir yıl içinde toplam on Kurul toplantısına katılmadıklarının tespit edilmesi,

hâllerinde Kurul kararıyla üyelikleri sona erer.

(...)

**6698 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTERİR
LİSTE
(İlgili Maddeler)**

Değıştiren Kanunun/ KHK'nin Numarası	6698 sayılı Kanunun Değışen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
KHK/703	19, 20, 21, 25	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)

**Devlet İstihbarat Hizmetleri ve
Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu
(İlgili Hükümler)**

Kanun Numarası : 2937
Kabul Tarihi : 1/11/1983
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 3/11/1983 - 18210

DEVLET İSTİHBARAT HİZMETLERİ VE MİLLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI KANUNU

(...)

İKİNCİ KISIM

Kadro, Personel ve Mali Hükümler

(...)

İKİNCİ BÖLÜM

Mali Hükümler

Bütçe

MADDE 20- (Değişik: 15/8/2017-KHK-694/71 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/67 md.) Milli İstihbarat Teşkilatının giderlerini karşılamak amacıyla her yıl Cumhurbaşkanlığı bütçesi içerisinde özel bir tertibe yeteri kadar ödenek konulur.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/152 md.) MİT için konulan ödeneğin mali yıl içerisinde hizmete کافی gelmemesi halinde ihtiyaç duyulan ödenek Maliye Bakanlığınca öncelikle karşılanır.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/152 md.) MİT'e tahsis edilen ödeneklerin ita amiri Teşkilat Başkanıdır.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/152 md.) Teşkilat Başkanı bu yetkisini yazılı olarak devredebilir.

(Değişik: 15/8/2017-KHK-694/71 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/67 md.) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/152 md.) MİT için Cumhurbaşkanlığı bütçesine konulan ödenekler, Yasama Organının ilgili komisyonunda gizli bir oturumda görüşülerek karara bağlanır.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/152 md.) MİT bütçesinin hazırlanması ile harcama esas ve usulleri yönetmelikle belirlenir.

(...)

ÜÇÜNCÜ KISIM

Çeşitli Hükümler

(...)

EK MADDE 2- (Ek: 17/4/2014-6532/12 md.)

Bu maddede belirtilen görevleri yerine getirmek üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu kurulmuştur.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/152 md.) MİT tarafından yürütülen Devlet istihbarat hizmetleri ile Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı tarafından görevleri gereği yürütülen güvenlik faaliyetlerine ve istihbari nitelikteki faaliyetlere ilişkin olarak İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve MİT tarafından hazırlanacak yıllık raporlar Cumhurbaşkanlığına gönderilir. Cumhurbaşkanlığınca bu raporlar üzerine hazırlanacak yıllık rapor mart ayı içinde Güvenlik ve İstihbarat Komisyonuna sunulur. Komisyon, incelemelerini ve görüşmelerini raporun kendisine intikalinden itibaren doksan gün içinde tamamlar ve hazırlayacağı raporu bu süre içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar.

Komisyonun üye sayısı on yedidir. Üye dağılımı siyasi parti gruplarının parti grupları toplam sayısı içindeki yüzde oranlarına göre yapılır.

Komisyonun görevleri şunlardır:

- a) Millî güvenliğe ilişkin konularda görüş ve öneriler sunmak
- b) Güvenlik ve istihbarat konularında uluslararası alanda kabul gören gelişmeleri izlemek
- c) Kendi faaliyetlerine ilişkin rapor hazırlamak
- d) Güvenlik ve istihbarat hizmetleri sırasında elde edilen kişisel verilerin güvenliğini ve bireyin hak ve özgürlüklerini koruyucu öneriler geliştirmek

Komisyon görüşmeleri kapalı oturumla yapılır. Kapalı oturumda Komisyon üyeleri, ilgili bakanlar, görevli hükümet temsilcileri ve Komisyonda görev yapan yasama uzmanları ile stenograflardan başkası bulunamaz.

Komisyon çalışmalarına ilişkin bilgi ve belgelerin saklanması ve korunmasında gizlilik esastır. Komisyon görüşmelerine katılanlar ile bu görüşmelere herhangi bir suretle vâkıf olanlar, Komisyon çalışmaları ve görüşülen konular hakkında hiçbir açıklama yapamaz ve bunları sır olarak saklamakla yükümlüdür.

Komisyon tarafından hazırlanan raporları ve bunların eklerini taşıyan, çoğaltan, teslim alanlar da dâhil olmak üzere tüm görevliler, bu raporların ve eklerinin korunması için gereken dikkat ve özeni göstermek zorundadır.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/152 md.) İlgili kurumlar ve Cumhurbaşkanlığınca hazırlanacak raporlarda, Komisyon raporlarında ve bunların ekleri ile Komisyon tutanaklarında, Devlet sırrı niteliğindeki bilgi ve belgelere yer verilmez.

Komisyonun çalışma usul ve esaslarına ilişkin olarak bu maddede hüküm bulunmayan hâllerde Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümleri uygulanır.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/152 md.) İlgili kurumlar ve Cumhurbaşkanlığınca hazırlanacak raporların hazırlanmasına ve kapsamına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(...)

Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu
(İlgili Hükümler)

Kanun Numarası : 2559
Kabul Tarihi : 4/7/1934
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 14/7/1934 - 2751

POLİS VAZİFE VE SALÂHİYET KANUNU

(...)

EK MADDE 7- (Ek: 16/6/1985-3233/7 md.)

(Değişik: 2/1/2017-KHK-680/28 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7072/27 md.) Polis, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, Anayasa düzenine ve genel güvenliğine dair önleyici ve koruyucu tedbirleri almak, emniyet ve asayiş sağlamaya üzere, ülke seviyesinde ve sanal ortamda istihbarat faaliyetlerinde bulunur, bu amaçla bilgi toplar, değerlendirir, yetkili mercilere veya kullanma alanına ulaştırır. Devletin diğer istihbarat kuruluşlarıyla işbirliği yapar.

(Ek: 3/7/2005-5397/1 md.) (Değişik: 27/3/2015-6638/5 md.) (Değişik: 2/1/2017-KHK-680/28 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7072/27 md.) Birinci fıkrada belirtilen görevlerin yerine getirilmesine yönelik olarak, 4.12.2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun, casusluk suçları hariç, 250 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde yazılı suçlar ile bilişim suçlarının işlenmesinin önlenmesi amacıyla hâkim kararı veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Emniyet Genel Müdürünün, Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi Başkanının veya bilişim suçlarıyla sınırlı olmak üzere bilişim suçları ile ilgili daire başkanının yazılı emriyle, telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişim veya internet bağlantı adresleriyle internet kaynakları arasındaki veri trafiği ile iletilen veriler tespit edilebilir, dinlenebilir, sinyal bilgileri değerlendirilebilir, kayda alınabilir. Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde verilen yazılı emir, yirmidört saat içinde yetkili ve görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını en geç kırk sekiz saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi halinde tedbir derhal kaldırılır. Bu halde dinlemenin içeriğine ilişkin kayıtlar en geç on gün içinde yok edilir; durum bir tutanakla tespit olunur ve bu tutanak denetimde ibraz edilmek üzere muhafaza edilir.

(Ek: 3/7/2005-5397/1 md.) (Değişik: 27/3/2015-6638/5 md.) Yetkili ve görevli hâkim, Ankara ağır ceza mahkemesi üyesidir.

(Ek: 3/7/2005-5397/1 md.) (Değişik: 2/1/2017-KHK-680/28 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7072/27 md.) Kararda ve yazılı emirde, hakkında tedbir uygulanacak kişinin kimliği, iletişim aracının türü, kullandığı telefon numaraları, ilgili internet bağlantı adresi veya bağlantıyı tesbite imkân veren kodundan belirlenebilenler ile tedbirin türü, kapsamı ve süresi ile tedbire başvurulmasını gerektiren nedenler belirtilir. Kararlar, en fazla üç ay için verilebilir; bu süre aynı usûlle üçer ayı geçmeyecek şekilde en fazla üç defa uzatılabilir. Ancak, terör örgütünün faaliyeti çerçevesinde devam eden tehlikelere ilişkin olarak gerekli görülmesi halinde, hâkim üç aydan fazla olmamak üzere sürenin müteaddit defalar uzatılmasına karar verebilir.

(Ek: 3/7/2005-5397/1 md.) Uygulanan tedbirin sona ermesi halinde, dinlemenin içeriğine ilişkin kayıtlar en geç on gün içinde yok edilir. Durum bir tutanakla tesbit olunur ve bu tutanak denetimde ibraz edilmek üzere muhafaza edilir.

(Ek: 3/7/2005-5397/1 md.) İstihbarat faaliyetlerinde, bu maddede belirtilen suçların önlenmesi amacıyla ve hâkim kararı alınmak koşuluyla, teknik araçlarla izleme yapılabilir. Ayrıca, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu hizmeti veren kuruluşların ihtiyaç duyulan bilgi ve belgelerinden yararlanabilmek için gerekçesini de göstermek suretiyle yazılı talepte bulunulabilir. Bu kurum ve kuruluşların kanuni sebeplerle veya ticari sır gerekçesiyle bu bilgi ve belgeleri vermemeleri halinde ancak hâkim kararı ile bu bilgi ve belgelerden yararlanılabilir.

(Ek: 3/7/2005-5397/1 md.) Bu madde hükümlerine göre yürütülen faaliyetler çerçevesinde elde edilen kayıtlar, birinci fıkrada belirtilen amaçlar dışında kullanılamaz. Elde edilen bilgi ve kayıtların saklanması ve korunmasında gizlilik ilkesi geçerlidir. Bu fıkra hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında, görev sırasında veya görevden dolayı işlenmiş olsa bile Cumhuriyet savcılarınca doğrudan soruşturma yapılır.

(Ek: 3/7/2005-5397/1 md.) (Değişik: 2/1/2017-KHK-680/28 md.;
Aynen kabul: 1/2/2018-7072/27 md.) Hâkim kararları ve yazılı emirler, Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi Başkanlığı görevlileri ile bilişim suçlarıyla sınırlı olmak üzere bilişim suçlarıyla ilgili daire başkanlığı görevlilerince yerine getirilir. İşlemin başladığı ve bitirildiği tarih ve saat ile işlemi yapanın kimliği bir tutanakla saptanır.

(Ek: 3/7/2005-5397/1 md.) (Değişik: 27/3/2015-6638/5 md.) Bu maddede yer alan faaliyetlerin denetimi; sıralı kurum amirleri, mülki idare amirleri, Emniyet Genel Müdürlüğü ve ilgili bakanlığın teftiş elemanları tarafından yılda en az bir defa yapılır. Bu faaliyetler Başbakanlık Teftiş Kurulu tarafından da denetlenebilir. Bu kapsamda yapılan denetimlerin sonuçları bir rapor hâlinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Güvenlik ve İstihbarat Komisyonuna sunulur.

(Ek: 3/7/2005-5397/1 md.) (Değişik: 15/8/2016-KHK-671/24 md.;
Aynen kabul: 9/11/2016-6757/21 md.) Bu maddede belirtilen telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişime ilişkin işlemler ile 5271 sayılı Kanunun 135 inci maddesi kapsamında yapılacak dinlemeler, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu bünyesinde tek bir merkezden yürütülür.

(Ek: 3/7/2005-5397/1 md.) Bu maddede belirlenen usûl ve esaslara aykırı dinlemeler hukuken geçerli sayılmaz ve bu şekilde dinleme yapanlar hakkında 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır.

(Ek: 3/7/2005-5397/1 md.) (Değişik: 2/7/2018-KHK-700/14 md.) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usûller Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

(...)

Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu
(İlgili Hükümler)

Kanun Numarası : 2803
Kabul Tarihi : 10/3/1983
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 12/3/1983 - 17985

JANDARMA TEŞKİLAT, GÖREV VE YETKİLERİ KANUNU

(...)

ALTINCI KISIM

Yönetmelik, Yürürlükten Kaldırma, Geçici Hükümler ve Yürürlük

(...)

EK MADDE 5- (Ek: 3/7/2005-5397/2 md.)

(Değişik: 27/3/2015-6638/6 md.) Jandarma, bu Kanunun 7 nci maddesinin (a) bendine ilişkin görevleri yerine getirirken önleyici ve koruyucu tedbirleri almak üzere, sadece kendi sorumluluk alanında 4.12.2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun, casusluk suçları hariç, 250 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde yazılı suçların işlenmesinin önlenmesi amacıyla, hâkim kararı veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Jandarma Genel Komutanı veya istihbarat başkanının yazılı emriyle, telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimi tespit edebilir, dinleyebilir, sinyal bilgilerini değerlendirebilir, kayda alabilir. Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde verilen yazılı emir, yirmidört saat içinde yetkili ve görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını en geç kırk sekiz saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi halinde tedbir derhal kaldırılır. Bu halde dinlemenin içeriğine ilişkin kayıtlar en geç on gün içinde yok edilir; durum bir tutanakla tespit olunur ve bu tutanak denetimde ibraz edilmek üzere muhafaza edilir. Bu işlemler, 4.7.1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun ek 7 nci maddesinin onuncu fıkrası hükmüne göre kurulan merkez tarafından yürütülür. 5271 sayılı Kanunun 135 inci maddesi kapsamında yapılacak dinlemeler de bu merkez üzerinden yapılır.

(Değişik: 27/3/2015-6638/6 md.) Yetkili ve görevli hâkim, Ankara ağır ceza mahkemesi üyesidir.

Kararda ve yazılı emirde, hakkında tedbir uygulanacak kişinin kimliği, iletişim aracının türü, kullandığı telefon numaraları veya iletişim bağlantısını tespiti imkân veren kodundan belirlenebilenler ile tedbirin türü, kapsamı ve süresi ile tedbire başvurulmasını gerektiren nedenler belirtilir. Kararlar, en fazla üç ay için verilebilir; bu süre aynı usûlle üçer ayı geçmeyecek şekilde en fazla üç defa uzatılabilir. Ancak, terör örgütünün faaliyeti çerçevesinde devam eden tehlikelere ilişkin olarak gerekli görülmesi halinde, hâkim üç aydan fazla olmamak üzere sürenin müteaddit defalar uzatılmasına karar verebilir.

Uygulanan tedbirin sona ermesi halinde, dinlemenin içeriğine ilişkin kayıtlar en geç on gün içinde yok edilir; durum bir tutanakla tespit olunur ve bu tutanak denetimde ibraz edilmek üzere muhafaza edilir.

Bu maddede belirtilen suçların önlenmesi amacıyla ve hâkim kararı alınmak koşuluyla, teknik araçlarla izleme yapılabilir. Ayrıca, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu hizmeti veren kuruluşların ihtiyaç duyulan bilgi ve belgelerinden yararlanabilmek için gerekçesini de göstermek suretiyle yazılı talepte bulunulabilir. Bu kurum ve kuruluşların kanuni sebeplerle veya ticari sır gerekçesiyle bu bilgi ve belgeleri vermemeleri halinde ancak hâkim kararı ile bu bilgi ve belgelerden yararlanılabilir.

Bu madde hükümlerine göre yürütülen faaliyetler çerçevesinde elde edilen kayıtlar, birinci fıkrada belirtilen amaçlar dışında kullanılamaz. Elde edilen bilgi ve kayıtların saklanması ve korunmasında gizlilik ilkesi geçerlidir. Bu fıkra hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında, görev sırasında veya görevden dolayı işlenmiş olsa bile Cumhuriyet savcılarınca doğrudan soruşturma yapılır.

Hâkim kararları ve yazılı emirler, Jandarma Genel Komutanlığı İstihbarat Başkanlığı görevlilerince yerine getirilir. İşlemin başladığı ve bitirildiği tarih ve saat ile işlemi yapanın kimliği bir tutanakla saptanır.

(Değişik: 27/3/2015-6638/6 md.) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/128 md.) Bu maddede yer alan faaliyetlerin denetimi; sıralı kurum amirleri, mülki idare amirleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve ilgili bakanlığın teftiş elemanları tarafından yılda en az bir defa yapılır. Bu faaliyetler Cumhurbaşkanlığınca görevlendirilen denetim elemanları tarafından da denetlenebilir. Bu kapsamda yapılan denetimlerin sonuçları bir rapor hâlinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Güvenlik ve İstihbarat Komisyonuna sunulur.

Bu maddede belirlenen usûl ve esaslara aykırı dinlemeler hukuken geçerli sayılmaz ve bu şekilde dinleme yapanlar hakkında 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/128 md.) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usûller, Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

(...)

Devlet Memurları Kanunu
(İlgili Hükümler)

Kanun Numarası : 657
Kabul Tarihi : 14/7/1965
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 23/7/1965 - 12056

DEVLET MEMURLARI KANUNU

(...)

KISIM - II

Sınıflandırma

(...)

Tesis edilen sınıflar

Madde 36- (Değişik: 30/5/1974-KHK-12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975-1897/1 md.)

(...)

ORTAK HÜKÜMLER

(...)

F) (Değişik: 24/11/1994-4049/8 md.) (Değişik: 11/10/2011-KHK-666/5 md.) (Değişik: 1/12/2011-6253/41 md.) Bu kanunla tespit edilen çeşitli hizmet sınıfları mensuplarından Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinde ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatında asli ve sürekli görevlerde bulunanların kadro, ünvan, derece ile intibak ve diğer haklarının tespit ve kullanılması ile ilgili yetkiler Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanına aittir.

(...)

KISIM - IV

Hizmet Şartları ve Şekilleri

BÖLÜM: 1

Atanma

(...)

İstisnai memurluklar

Madde 59 – (Değişik: 30/5/1974-KHK-12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975-1897/1 md.)

(Değişik: 29/11/1984-KHK-243/8 md.) (...) Türkiye Büyük Millet Meclisinin memurluklarına, (...) bu Kanunun atanma, sınavlar, kademe ilerlemesi ve dereceye yükselmesine ilişkin hükümleriyle bağlı olmaksızın tahsis edilmiş derece aylığı ile memur atanabilir. (...) ⁴⁵

Birinci fıkrada sayılan memurların bulundukları bu kadrolar emeklilik aylığının hesabında ve diğer memurluklara naklen atanmalarında herhangi bir sınıf için kazanılmış hak sayılmaz. Bu görevlerde bulunan memurların emeklilik kıdemleri yürümekte devam eder.

(...)

BÖLÜM: 2

Devlet Memurluğunda İlerleme ve Yükselmeler

(...)

Derece yükselmesinin usul ve şartları

Madde 68- (Değişik: 12/2/1982-2595/5 md.)

A) Derece yükselmesi yapılabilmesi için:

a) **(Değişik: 26/6/1984-KHK-241/4 md.)** Üst derecelerden boş bir kadronun bulunması,

b) Derecesi içinde en az 3 yıl ve bu derecenin 3 üncü kademesinde 1 yıl bulunmuş,

c) Kadronun tahsis edildiği görev için öngörülen nitelikleri elde etmiş,

d) **(Mülga: 13/2/2011-6111/101 md.)**

olması şarttır.

B) (Değişik: 4/5/1984-KHK-199/1 md.) (Değişik: 21/2/2013-6428/18 md.) Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı ile Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı hariç, sınıfların 1, 2, 3 ve 4 üncü derecelerindeki kadrolarına, derece yükselmesindeki süre kaydı aranmaksızın, atanmasındaki usule göre daha aşağıdaki derecelerden atama yapılabilir.

⁴⁵ Bu fıkrada; ibare eklenmesi, değiştirilmesi ve çıkarılmasına ilişkin olarak 22 farklı kanun ve kanun hükmünde kararname ile değişiklik yapılmıştır.

(Değişik: 13/2/2011-6111/101 md.) Ancak, bu şekilde bir atamanın yapılabilmesi için ilgilinin;

a) 1 inci dereceli kadrolardan ek göstergesi 5300 ve daha yukarıda olanlar için en az 12 yıl,

b) 1 inci ve 2 nci dereceli kadrolardan ek göstergesi 5300'den az olanlar için en az 10 yıl,

c) 3 üncü ve 4 üncü dereceli kadrolar için en az 8 yıl,

(Değişik: 25/6/2019-7179/62 md.) hizmetinin bulunması ve yükseköğrenim görmüş olması şarttır. Dört yıldan az süreli yükseköğrenim görenler için bu sürelere iki yıl ilave edilir. Bu sürelerin hesabında; 8/6/1984 tarihli ve 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesi kapsamına dâhil kurumlarda fiilen çalışılan süreler ile Yasama Organı Üyeliğinde, belediye başkanlığında, belediye ve il genel meclisi üyeliğinde, kanunlarla kurulan fonlarda, muvazzaf askerlikte, okul devresi dâhil yedek astsubaylık ve yedek subaylıkta ve uluslararası kuruluşlarda geçen sürelerin tamamı ile yükseköğrenim gördükten sonra özel kurumlarda veya serbest olarak çalıştıkları sürenin; Başbakanlık ve bakanlıkların bağlı ve ilgili kuruluşlarının müsteşar ve müsteşar yardımcılar ile en üst yönetici konumundaki genel müdür ve başkan kadrolarına atanacaklar için tamamı, diğer kadrolara atanacaklar için altı yılı geçmemek üzere dörtte üçü dikkate alınır.

(Ek: 26/8/1993-KHK-501/1 md.; İptal Anayasa Mahkemesinin 6/10/1993 tarihli ve E.: 1993/32, K.: 1993/32 sayılı Kararı ile)

Bu bent hükümlerine göre atananlar atandıkları kadronun aylık (Ek gösterge dahil) ve diğer haklarından yararlanırlar. Bu suretle üst dereceye atananların bu kadrolarda geçirdikleri her yıl kademe ilerlemesi ve her “3” yıl derece yükselmesi sayılmak suretiyle kazanılmış hak ve emeklilik keseneğine esas aylık derecelerinin yükselmesinde gözönüne alınır. Ancak atandıkları kadro aylıkları, başka görevlere atanma halinde kazanılmış hak sayılmaz.

(Ek paragraf: 2/7/2018-KHK-703/172 md.) Cumhurbaşkanı onayıyla yapılan atamalarda Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde öngörülen hizmet süresi şartları aranır. Üst kademe kamu yöneticisi sayılmayan daire başkanı ve bu kadrolara denk yönetici kadrolarına yapılacak atamalarda bu bentte öngörülen hizmet süresi yükseköğrenim gördükten sonra beş yıl olarak uygulanır. Ancak bu beş yıllık sürenin hesabında Devlet memurlarının kazanılmış hak aylık derece ve kademesinde değerlendirilen hizmet süreleri esas alınır.

C) (Ek: 13/2/2011-6111/101 md.) Derece yükselmesi ile ilgili onay mercii atamaya yetkili amirdir. Müşterek kararla atanmış olanların derece yükselmeleri, ilgili bakanın veya yetkili kıldığı makamın onayı ile yapılır. Üst derece kadroya atanmış olup da kazanılmış hak ve emeklilik keseneğine esas aylık dereceleri daha aşağıda bulunanların (45 inci maddenin ikinci fıkrasına göre yapılan atamalar hariç), kazanılmış hak ve emeklilik keseneğine esas aylık derecelerinin yükseltilmeleri için, bu hâlin devamı süresince yukarıda belirtilen onay aranmaz.

(...)

BÖLÜM: 3

Yer Değiştirmeler

(...)

Memurluktan çekilenlerin yeniden atanmaları

Madde 92- (Değişik: 12/5/1982-2670/27 md.)

İki defadan fazla olmamak üzere memurluktan kendi istekleriyle çekilenlerden veya bu Kanun hükümlerine göre çekilmiş sayılanlardan tekrar memurluğa dönmek isteyenler, ayrıldıkları sınıfta boş kadro bulunmak ve bu sınıfın niteliklerini taşımak şartıyla ayrıldıkları tarihte almakta oldukları aylık derecesine eşit bir derecenin aynı kademesine veya 71 inci madde hükümlerine uyulmak suretiyle diğer bir sınıfta eşit derecedeki kadrolara atanabilirler.

(Mülga: 29/11/1984-KHK-243/56 md.)

657 sayılı Kanuna tabi olmayan personelden kendi istekleri ile görevinden çekilmiş olanlar, boş kadro bulunmak ve gireceği sınıfın niteliklerini taşımak kaydı ile bu Kanuna tabi kurumlardaki memuriyetlere atanabilirler.

Yasama görevinde veya bakan olarak geçirilen her yıl bir kademe ilerlemesi ve her iki yıl bir derece yükselmesine esas olacak şekilde değerlendirilir.

(...)

KISIM - VII

Devlet Memurlarının Yetiştirilmesi

(...)

Mecburi hizmetle ilgili yükümlülükler

Madde 225- (Değişik: 30/5/1974-KHK-12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975- 1897/1 md.)

Mecburi hizmetle yükümlü bulunanlar yetiştirme, eğitim veya staj sürelerinin bitiminden itibaren en çok iki ay içinde kurumlarına başvurmak zorundadırlar.

Bunlardan;

a) Başvurma tarihinden itibaren en geç 3 ay içinde bir göreve atanmayanların mecburi hizmet yükümlülükleri kalkar. Mecburi hizmetin (d) fıkrasına göre krediye dönüştürülmesi istendiği takdirde bu süre istemin karara bağlandığı tarihten başlar. Bu durumun oluşuna kendi kusuru ile sebep olan memurlar bundan doğan zararı tazminle yükümlüdürler.

b) Başvurmayanlar veya atanma için gerekli belgelerini tamamlamayanlar yol giderleri de dahil olmak üzere, kendilerine kurumlarınca yapılmış bulunan bütün giderleri yüzde elli fazlasıyla ödemek zorundadırlar.

c) Atanıp da yükümlü bulundukları mecburi hizmeti bitmeden ayrılmış veya bir ceza sebebiyle memurluktan çıkarılmış olanlar mecburi hizmetlerinin eksik kalan kısmı ile orantılı tutarı yüzde elli fazlasıyla ödemek zorundadırlar.

d) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/182 md.)** Hizmetlerine lüzum olmadığına Cumhurbaşkanınca karar verilenlerin mecburi hizmet yükümlülükleri krediye dönüştürülebilir.

e) İlk ve orta dereceli okullar ile, kurslarda Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okutulan parasız yatılı öğrencilerin mecburi hizmetlerine, bu kanuna tabi kurum ve kuruluşlarda ihtiyaç olmaması halinde Milli Eğitim Bakanlığı bunların mecburi hizmet yükümlülüğünü kaldırmaya yetkilidir. Bu fıkra göre kurumların, ihtiyacı olup olmadığı bir aylık süre verilmek ve Resmi Gazete’de ilan edilmek suretiyle tespit olunur.

Askerlikte geçen süre mecburi hizmetten sayılmaz.

Mecburi hizmetini yapmakta iken yasama organına seçilenlerin yükümlülükleri seçildikleri sürece ertelenir.

KISIM - VIII

Çeşitli Hükümler

(...)

EK MADDELER

(...)

Uzman istihdamı

Ek Madde 41- (Ek: 11/10/2011 – KHK-666/3 md.)

(...)

(Değişik: 12/7/2013- 6495/8 md.) Uzman yardımcılığına atanabilmek için; 48 inci maddede sayılan şartlara ek olarak, yapılacak yarışma sınavında başarılı olma ve en az dört yıllık lisans eğitimi veren hukuk, siyasi bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler fakültelerinden veya bu bakanlıklar

ve kurumlarca yürütölen kurumsal hizmet gerekleri çerçevesinde en az dört yıllık lisans eğitimi veren ve yönetmelikle belirlenen yükseköğretim kurumlarından ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurtiçindeki veya yurtdışındaki öğretim kurumlarından mezun olma şartı aranır.

Uzman yardımcıları mesleğe özel yarışma sınavı ile alınır. Uzman yardımcılığı giriş sınavı merkezi sınav sonuçlarına göre; yazılı ve sözlü sınav veya yalnızca sözlü sınavdan oluşur. Öğrenim dalları itibarıyla belirlenecek uzman yardımcılığı kadrolarına giriş sınavı için, eleme sınavı sonucunda aranacak puan türleri, taban puanları ve sınavda alınan başarı derecelerine göre çağrılacak aday sayısı tespit edilerek, giriş sınavı duyurusuyla ilan edilir. Ancak, giriş sınavına çağrılacak aday sayısı, atama yapılacak kadro sayısının yirmi katından, yalnızca sözlü sınav yapılması hâlinde sözlü sınava çağrılacak aday sayısı giriş sınavı duyurusunda belirtilen kadronun dört katından fazla olamaz. Yazılı sınav, kurumun görev alanına göre yönetmelikle belirlenen konulardan yapılır. Yazılı sınav sonucunda yetmiş puandan az olmamak üzere, en yüksek puandan başlanarak giriş sınavı duyurusunda belirtilen kadronun dört katına kadar aday sözlü sınava çağrılır. Sözlü sınav, adayların;

- a) Sınav konularına ilişkin bilgi düzeyi,
 - b) Bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade yeteneği ve muhakeme gücü,
 - c) Liyakati, temsil kabiliyeti, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğu,
 - d) Özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığı,
 - e) Genel yetenek ve genel kültürü,
 - f) Bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığı,
- yönlerinden değerlendirilerek, ayrı ayrı puan verilmek suretiyle gerçekleştirilir.

Adaylar, komisyon tarafından üçüncü fıkranın (a) bendi için elli puan, (b) ile (f) bentlerinde yazılı özelliklerin her biri için onar puan üzerinden değerlendirilir ve verilen puanlar ayrı ayrı tutanağa geçirilir. Bunun dışında sözlü sınav ile ilgili herhangi bir kayıt sistemi kullanılmaz. Sınav komisyonu, kurum içinden veya dışından yönetmelikle belirlenen kişilerden oluşur. Sözlü sınavda başarılı sayılmak için, komisyon başkan ve üyelerinin yüz tam puan üzerinden verdikleri puanların aritmetik ortalamasının en az yetmiş olması şarttır. Başarı puanı en yüksek olan adaydan başlanmak suretiyle giriş sınavı duyurusunda belirtilen uzman yardımcısı kadro sayısı kadar asıl adayın isimleri ilan edilir. Yapılan sınavlarda başarılı olmak şartıyla, giriş sınavı duyurusunda belirtilen uzman yardımcısı kadro sayısının yarısını geçmemek üzere komisyon tarafından belirlenen sayıda yedek adayın isimlerini kapsayan bir liste belirlenerek ilan edilir.

Uzman yardımcılığına atananlar, en az üç yıl çalışmak ve istihdam edildikleri birimlerce belirlenecek konularda hazırlayacakları uzmanlık tezi, oluşturulacak tez jürisi tarafından kabul edilmek kaydıyla, yapılacak yeterlik sınavına girmeye hak kazanırlar.⁴⁶ Süresi içinde tezlerini sunmayan veya tezleri kabul edilmeyenlere tezlerini sunmaları veya yeni bir tez hazırlamaları için altı ayı aşmamak üzere ilave süre verilir. Yeterlik sınavında başarılı olanların uzman kadrolarına atanabilmeleri, Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından asgari (C), Dışişleri Uzmanlığı için asgari (B) düzeyinde veya dil yeterliği bakımından bunlara denkliği kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan başka bir belgeye yeterlik sınavından itibaren en geç iki yıl içinde sahip olma şartına bağlıdır. Sınavda başarılı olamayanlar veya sınava girmeye hak kazandığı hâlde geçerli mazereti olmaksızın sınav hakkını kullanmayanlara, bir yıl içinde ikinci kez sınav hakkı verilir. Verilen ilave süre içinde tezlerini sunmayan veya ikinci defa hazırladıkları tezleri de kabul edilmeyenler, ikinci sınavda da başarı gösteremeyen veya sınav hakkını kullanmayanlar ile süresi içinde

⁴⁶ Anayasa Mahkemesinin 7/3/2024 tarihli ve E.: 2023/137, K.: 2024/68 sayılı Kararı ile bu fıkranın birinci cümlesi iptal edilmiştir. Karar'ın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra (16/2/2025) yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır.

yabancı dil yeterliliği şartını yerine getirmeyenler, uzman yardımcısı unvanını kaybederler ve kurumlarında durumlarına uygun memur unvanlı kadrolara atanırlar.

Uzman ve uzman yardımcılarının mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, yarışma sınavı, tez hazırlama ve yeterlik sınavı ile uzman ve uzman yardımcılarıyla ilgili diğer hususlar, Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınarak kurumlarınca hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

(Değişik: 1/12/2011- 6253/41 md.) (Değişik: 12/7/2013- 6495/8 md.)

İkinci, üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı fıkralarda yer alan hükümler, 36 ncı maddenin “Ortak Hükümler” bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde belirtilen uzman ve uzman yardımcılarının merkez teşkilatına ait kadrolarda bulunanlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı yasama uzman ve yasama uzman yardımcılarını ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun eki (III) sayılı Cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların uzman ve uzman yardımcılarını hakkında da uygulanır.

(...)

KISIM - IX

Geçici Hükümler

(...)

EK GEÇİCİ MADDELER

(...)

Ek Geçici Madde 25 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.)

Yasama organı üyeleriyle dışardan atanan bakanlardan emekliliklerini devam ettirenler, Yasama organından veya memuriyetten emekli olanların, kazanılmış haklarını teşkil eden emekli keseneklerine, esas olan derecelerine gösterge tablosunda tekabül eden dereceler üzerinden intibakları yapılır ve emeklilikleri düzenlenir.

(...)

**Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu
(İlgili Hükümler)**

Kanun Numarası : 6701
Kabul Tarihi : 6/4/2016
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 20/4/2016 - 29690

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU KANUNU

(...)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kuruluş, Teşkilat Yapısı ve Görevler

(...)

Kurumun görevleri

MADDE 9- (1) Kurumun görevleri şunlardır:

a) İnsan haklarının korunmasına, geliştirilmesine, ayrımcılığın önlenmesine ve ihlallerin giderilmesine yönelik çalışmalar yapmak.

b) İnsan hakları ve ayrımcılıkla mücadele konularında kitle iletişim araçlarını da kullanarak bilgilendirme ve eğitim yoluyla kamuoyunda duyarlılığı geliştirmek.

c) Millî eğitim müfredatında bulunan insan hakları ve ayrımcılık yasağıyla ilgili bölümlerin hazırlanmasına katkıda bulunmak.

ç) İnsan haklarının korunması, ayrımcılığın ortadan kaldırılması ve toplumdaki eşitlik anlayışının geliştirilmesine yönelik olarak üniversiteler ile ortaklaşa faaliyetlerde bulunmak, Yükseköğretim Kurulunun eşgüdümünde üniversitelerin insan hakları ve eşitlik ile ilgili bölümlerinin kurulmasına ve insan hakları ve eşitlik öğretimine dair müfredatın belirlenmesine katkıda bulunmak.

d) Kamu kurum ve kuruluşlarının meslek öncesi ve meslek içi insan hakları ve eşitlik eğitimi programlarının esaslarının belirlenmesine ve bu programların yürütülmesine katkıda bulunmak.

e) Görev alanıyla ilgili mevzuat çalışmalarını izlemek, değerlendirmek, bunlara ilişkin görüş ve önerilerini ilgili mercilere bildirmek.

f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek.

g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek.

ğ) Ayrımcılık yasağı ihlalleri nedeniyle mağdur olduğu iddiasıyla Kuruma başvuranlara mağduriyetlerinin giderilmesi için kullanabilecekleri idari ve hukuki süreçler konusunda yol göstermek ve başvurularını takip etmelerini sağlamak amacıyla yardımcı olmak.

h) İşkence ve kötü muamele ile mücadele etmek ve bu konuda çalışmalar yapmak.

ı) İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmak.

i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek.

j) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin bulundukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek, bu ziyaretlere ilişkin raporları ilgili kurum ve kuruluşlara iletmek, Kurulca gerekli görülmesi durumunda kamuoyuna açıklamak, ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurulları, il ve ilçe insan hakları kurulları ile diğer kişi, kurum ve kuruluşların bu gibi yerlere gerçekleştirdikleri ziyaretlere ilişkin raporları incelemek ve değerlendirmek.

k) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/149 md.)** Cumhurbaşkanlığına, ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmak üzere, insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, işkence ve kötü muameleyle mücadele ve ayrımcılıkla mücadele alanlarında yıllık raporlar hazırlamak.

l) Kamuoyunu bilgilendirmek, düzenli yıllık raporlar dışında, gerek gördüğünde görev alanına ilişkin özel raporlar yayımlamak.

m) İnsan hakları ve ayrımcılıkla mücadele alanındaki uluslararası gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek, alanındaki uluslararası kuruluşlarla ilgili mevzuat dâhilinde işbirliği yapmak.

n) İnsan haklarının korunması ve ayrımcılıkla mücadele kapsamında faaliyet yürüten kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, meslek kuruluşları ve üniversitelerle işbirliği yapmak.

o) Diğer kurumların ayrımcılığın önlenmesine yönelik faaliyetlerine destek vermek.

ö) Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası insan hakları sözleşmelerinin uygulanmasını izlemek, bu sözleşmeler uyarınca kurulan inceleme, izleme ve denetleme mekanizmalarına Devletin sunmakla yükümlü olduğu raporların hazırlanması sürecinde, ilgili sivil toplum kuruluşlarından da yararlanmak suretiyle görüş bildirmek, bu raporların sunulacağı uluslararası toplantılara temsilci göndererek katılmak.

p) Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

(2) Kamu kurum ve kuruluşları ile görevliler, birinci fıkranın (j) bendi kapsamındaki ziyaretler sebebiyle gerekli yardım ve kolaylığı göstermek zorundadır.

(3) Kurum, görev ve yetkilerine ilişkin olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunu ve Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunu yılda en az bir defa bilgilendirir.

(...)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Başvurular ve İnceleme Usulleri

Başvurular

MADDE 17- (...)

(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.

(...)

Harcırah Kanunu (İlgili Hükümler)

Kanun Numarası : 6245
Kabul Tarihi : 10/2/1954
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 18/2/1954 - 8637

HARCIRAH KANUNU

(...)

KISIM III

Harcirah Unsurları

BÖLÜM I

Yol Masrafı

Yurt içinde yol masrafı

Madde 27- Yurt içinde yol masrafı, muayyen tarifeli nakil vasıtaları ile seyahatte, bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin birinci sütununda yazılı makam ve sıfatlar ile vazifeli aylık veya ücret tutarlarına göre aynı cetvelin ikinci sütununda yazılı mevkiin tarife üzerinden bilet parası ve muayyen tarifeli olmıyan nakil vasıtalarıyla seyahat halinde ise 3 numaralı sütunda gösterilen nakil vasıtalarına göre ihtiyar olunan hakiki masraftan terekkün eder.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-700/32 md.) Ancak Reisicumhur, Büyük Millet Meclisi Reisi, Cumhurbaşkanı yardımcıları, vekiller ve Erkanı Harbiyei Umumiye Reisine vazife seyahatlerinde refakat eden kimseler, bu madde hükmiyle mukayyet olmaksızın bu zevat tarafından tayin olunacak mevkilerde seyahat edebilirler.

(...)

Yurtdışında yol masrafı

Madde 29- (Değişik: 11/12/1981-2562/11 md.)

Yurtdışında sürekli ve geçici görev yolculuklarında, ekspres ve yataklı vagon ücreti dahil olmak üzere, tren, vapur veya uçak bilet bedeli yol masrafı olarak ödenir. Ayrıca, buna istasyon, liman veya terminal ile ikamet yeri arasındaki taşıt ve hamal ücreti ilave olunur.

Yurtdışında özel otomobilleriyle seyahat edenler hakkında da, bu Kanuna bağlı (1) Sayılı Cetvelin 5 sayılı açıklama esasları uygulanır.

(Değişik: 12/5/1989-KHK-368/1 md.) (Değişik: 2/7/2018-KHK-700/32 md.) (Değişik: 18/10/2018-7148/4 md.) Tren ve vapurla yapılacak yurtdışı görev yolculuklarında aylık dereceleri 4 ve daha yukarı olanlara birinci mevki, 4 ncü dereceden aşağı olanlara ikinci mevki üzerinden; uçakla yapılacak yolculuklarda ise, Yasama Organı Başkanı, Yasama Organını temsil etmekle görevlendirilen Yasama Organı Üyeleri, Cumhurbaşkanı yardımcıları, Anayasa Mahkemesi Başkanı, Genelkurmay Başkanı, Bakanlar, Kuvvet Komutanları ve Jandarma Genel Komutanı, Emniyet Genel Müdürü, Sahil Güvenlik Komutanı, Orgeneral ve Oramiraller, Yargıtay, Danıştay Başkanları ile Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı Sayıştay, Uyuşmazlık Mahkemesi ve Diyanet İşleri Başkanları ile bunların resmi çağrıyla uyararak yolculuğa katılan eşlerine, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri, Yükseköğretim Kurulu Başkanı ve merkezde sürekli görevde bulunanlar dışındaki büyükelçilere birinci, bunların dışındakilere turist sınıfı üzerinden yol gideri ödenir.

Bu maddeye göre verilecek yol masrafı yolculuk yapılacak taşıtların Türkiye'deki aktarmasız hareket yerinden ve memuriyet merkezi bu yer ile sınır arasında bulunanlar için taşıtın güzergahında memuriyet merkezine en yakın durak yerinden itibaren hesap olunur. Memuriyet merkezinden aktarmasız hareket yerine veya en yakın durak yerine kadar olan yolculuklar hakkında bu Kanunun yurtiçi yolculuklarına ait hükümleri uygulanır. Yurtdışından yurtiçine dönüşte aynı esaslara uyulur.

(...)

**Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası
Anonim Şirketi Hakkında Kanun
(İlgili Hükümler)**

Kanun Numarası : 7147
Kabul Tarihi : 11/10/2018
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 24/10/2018 – 30575

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI
ANONİM ŞİRKETİ HAKKINDA KANUN

(...)

MADDE 6- (...)

(5) Türkiye Kalkınma Fonu tarafından iştirak edilen şirketler ve fonların denetimi, ilgili mevzuatı uyarınca düzenlenen ve münhasıran Sayıştaya sunulan bağımsız denetim raporları esas alınarak Sayıştay tarafından hazırlanan raporun Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması suretiyle yapılır.

(...)

**Yüksek Seçim Kurulunun Teşkilat ve
Görevleri Hakkında Kanun
(İlgili Hükümler)**

Kanun Numarası : 7062
Kabul Tarihi : 30/11/2017
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 12/12/2017 - 30268

YÜKSEK SEÇİM KURULUNUN TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN

(...)

İKİNCİ BÖLÜM

Kurulun Bağımsızlığı, Oluşumu ve Görevleri

(...)

Kurulun görev ve yetkileri

MADDE 6- (1) Kurulun görev ve yetkileri şunlardır:

(...)

b) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim tutanaklarını kabul etmek.

(...)

**Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin
Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik
Yapılmasına Dair Kanun
(İlgili Hükümler)**

Kanun Numarası : 6741
Kabul Tarihi : 19/8/2016
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 26/8/2016 - 29813

TÜRKİYE VARLIK FONU YÖNETİMİ ANONİM ŞİRKETİNİN KURULMASI İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

(...)

Denetim

MADDE 6- (1) Şirket, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonlar bağımsız denetime tabidir. Şirket, 6362 sayılı Kanun kapsamında kurumsal yönetim düzenlemelerine uyar.

(2) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/157 md.)** Şirket, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonların bağımsız denetimden geçmiş yıllık mali tabloları ile faaliyetleri, Cumhurbaşkanı tarafından görevlendirilecek sermaye piyasaları, finans, ekonomi, maliye, bankacılık, kalkınma alanlarında uzman en az üç merkezi denetim elemanı tarafından bağımsız denetim standartları çerçevesinde denetlenir. **(Değişik son cümle: 16/4/2020-7244/15 md.)** Denetim sonucunda hazırlanacak rapor her yıl ağustos ayı sonuna kadar Cumhurbaşkanına sunulur.

(3) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/157 md.)** Şirket, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonların bir önceki yıla ait mali tabloları ile faaliyetleri, her yıl ekim ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından, birinci ve ikinci fıkralar kapsamında hazırlanan ve Cumhurbaşkanlığı tarafından gönderilen denetim raporları üzerinden görüşülerek denetlenir.

(...)

Muafiyet ve istisnalar

MADDE 8-

(...)

(5) (Değişik birinci cümle: 26/5/2022-7407/14 md.) 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, 6362 sayılı Kanun ile bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulan ikincil mevzuat, 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 2/4/1987 tarihli ve 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu, 9/11/1983 tarihli ve 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu, 2/1/1961 tarihli ve 195 sayılı Basın-İlân Kurumu Teşkiline Dair Kanun, 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun ile bunların ek ve değişikliklerine ilişkin hükümler Türkiye Varlık Fonu ve Şirket ile alt fonlar ve Şirket veya Türkiye Varlık Fonu tarafından hakim hissedar olarak kurulan diğer şirketler hakkında uygulanmaz.

(Ek cümle: 26/5/2022-7407/14 md.) Şirketin, Türkiye Varlık Fonunun veya bunlar tarafından hakim hissedar olarak kurulan ve kurulacak şirketlerin veya alt fonların; kurucusu olduğu veya bedellerini ödemek suretiyle sermayesinin ya da katılım paylarının yarısından fazlasına sahip olduğu şirketler, alt fonlar ve bunların bağlı ortaklıkları hakkında ise bu fıkradaki Kanunlardan 6362 sayılı Kanun ile 4054 sayılı Kanun haricindekiler uygulanmaz. **(Ek cümleler: 16/4/2020- 7244/16 md.; İptal üçüncü ve dördüncü cümle: Anayasa Mahkemesinin 1/6/2023 tarihli ve E.: 2020/56, K.: 2023/108 sayılı Kararı ile.)** Kamu kurum ve kuruluşlarına personel alınmasına dair ilgili mevzuat hükümleri Şirket tarafından istihdam edilecek personel hakkında uygulanmaz.

(...)

**Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun
(İlgili Hükümler)**

Kanun Numarası : 6713
Kabul Tarihi : 3/5/2016
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 20/5/2016 - 29717

KOLLUK GÖZETİM KOMİSYONU KURULMASI HAKKINDA KANUN

(...)

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Görev ve Yetkiler

(...)

Görev ve yetkiler

MADDE 4- (1) Komisyonun görev ve yetkileri aşağıda belirtilmiştir:

(...)

e) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-700/204 md.)** Görev alanına giren konularda tespit, görüş ve öneriler içeren yıllık raporlar hazırlamak ve bu raporları her yıl mart ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ile Cumhurbaşkanlığına göndermek ve kamuoyuna açıklamak.

(...)

i) Görev alanına giren konularla ilgili mevzuat düzenlemeleri hakkında görüş bildirmek.

(...)

**1924 Tarih ve 491 Sayılı Teşkilâtı Esasiye Kanununun
Bazı Hükümlerinin Kaldırılması ve Bazı Hükümlerinin
Değiştirilmesi Hakkında Geçici Kanunun Bazı
Hükümlerinin Yürürlükten Kaldırılması ve Neden
Olunan Mağduriyetlerin Giderilmesi Hakkında Kanun
(İlgili Hükümler)**

Kanun Numarası : 7248
Kabul Tarihi : 23/6/2020
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 1/7/2020 - 31172

**1924 TARİH VE 491 SAYILI TEŞKİLÂTI ESASİYE
KANUNUNUN BAZI HÜKÜMLERİNİN KALDIRILMASI
VE BAZI HÜKÜMLERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA
GEÇİCİ KANUNUN BAZI HÜKÜMLERİNİN YÜRÜRLÜKTEN
KALDIRILMASI VE NEDEN OLUNAN MAĞDURİYETLERİN
GİDERİLMESİ HAKKINDA KANUN**

(...)

GEÇİCİ MADDE 1- (...)

(8) Kamu kurum ve kuruluşları, Yüksek Soruşturma Kurulu ve Yüksek Adalet Divanına ait her türlü arşivlik ve arşiv belgesini bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına devrederler.⁴⁷

(...)

⁴⁷ 24/2/2021 tarihli ve 31405 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “27 Mayıs 1960 Askeri Darbe Mağdurlarının Zararlarının Tazmini Amacıyla Kurulan Komisyonun Çalışma Usul ve Esasları”nın 19’uncu maddesinin ikinci fıkrası şu hükmü içermektedir: “Başvuru dosyaları, sürecin tamamlanmasını müteakip Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına gönderilir.”

**375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname
(İlgili Hükümler)**

Kanun Hükmünde Kararnamenin Numarası	: 375	
Kanun Hükmünde Kararnamenin Tarihi	: 27/6/1989	
Yetki Kanununun Tarihi	: 12/3/1986	No: 3268
	9/4/1987	No: 3347
	12/10/1988	No: 3479
	1/6/1989	No: 3569
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi – Sayısı : 30/6/1989 - 20211 (Mükerrer)		

**657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU, 926 SAYILI
TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ PERSONEL KANUNU, 2802
SAYILI HAKİMLER VE SAVCILAR KANUNU, 2914 SAYILI
YÜKSEKÖĞRETİM PERSONEL KANUNU, 5434 SAYILI
T.C. EMEKLİ SANDIĞI KANUNU İLE DİĞER BAZI KANUN
VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI, DEVLET MEMURLARI VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNE MEMURİYET TABAN AYLIĞI VE KIDEM
AYLIĞI İLE EK TAZMİNAT ÖDENMESİ HAKKINDA KANUN
HÜKMÜNDE KARARNAME**

(...)

EK MADDE 5- (Ek: 21/3/2006-5473/1 md.) (Değişik: 1/12/2011-6253/41 md.) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Kanunun ek 8 ve ek 9 uncu, 13/11/1996 tarihli ve 4208 sayılı Kanunun 3 üncü, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Kanunun 38, 40 ve 41 inci maddelerine ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu ile 17/8/1983 tarihli ve 2879 sayılı Kanuna göre görevlendirilenler ile güvenlik görevlileri ve sosyal hizmet kuruluşlarında görevlendirilen öğretmenler ile sağlık personeli hariç, ilgili mevzuatı uyarınca diğer kurumlarda vekâleten veya geçici olarak görevlendirilen ve kadro aylıklarını kendi kurum veya kuruluşlarından alan memurlar veya kamu görevlileri, vekâleten veya geçici olarak görev yaptıkları kurum personelinin yararlandığı ve ilgili mevzuatında söz konusu personele de ödenebileceği belirtilen her türlü tazminat, fazla çalışma ücreti ve diğer ödemelerden yararlanamazlar.

(...)

EK MADDE 10- (Ek: 11/10/2011-KHK-666/1 md.) (Değişik: 1/12/2011-6253/41 md.)

(Değişik: 12/1/2011-6266/1 md.) (Değişik: 21/6/2012- 6332/22 md.) (Değişik: 12/7/2013- 6495/73 md.) (Değişik: 6/4/2016-6701/28 md.) (Değişik: 30/11/2017-7062/12 md.) (Değişik: 2/7/2018- KHK-703/177 md.) (Değişik: 18/7/2021-7333/22 md.) Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı ve Cumhurbaşkanlığına bağlı olarak kurulan başkanlıklar ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı, Başbakanlık ve bakanlıklar ile bunların bağlı ve ilgili kuruluşları (Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ile 2659 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 2 nci maddesi kapsamında bulunanlar hariç), sosyal güvenlik kurumları, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, Türkiye İstatistik Kurumu, Yüksek Seçim Kurulu, Yükseköğretim Kurulu, Üniversitelerarası Kurul ve Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının;

a) **(Değişik: 12/1/2011-6266/1 md.)** Merkez teşkilatlarında Mülki İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfına ait kadrolarda yer alanlar ile 28/2/1985 tarihli ve 3160 sayılı Kanuna göre tazminat alanlar hariç olmak üzere bu Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (II) sayılı Cetvelde yer alan unvanlı kadrolarda bulunanlardan,

b) Taşra teşkilatlarına ait kadrolarda bulunup, kadro unvanları ekli (II) sayılı Cetvelde yer alanlardan,

c) **(Değişik: 20/8/2016-6745/77 md.)** Merkez teşkilatlarında; Dışişleri Meslek Memuru ve Konsolosluk ve İhtisas Memurları, özel yarışma sınavı sonucunda mesleğe yardımcı veya stajyer olarak alınıp belirli süreli yetiştirme döneminden sonra özel bir yeterlik sınavı sonunda müfettiş, uzman, denetçi, kontrolör, aktüer ve stenograf unvanlı kadrolara (mevzuatı uyarınca söz konusu kadrolara atananlar dâhil) atananlar ve bunların yardımcı ve stajyerleri ile iç denetçilerden ekli (III) sayılı Cetvelde yer alan unvanlı kadrolarda bulunanlardan,

aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre almakta olanlara anılan Cetvellerde kadro unvanlarına karşılık gelen gösterge rakamlarının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarlarda ücret ve tazminat verilir. Bu ödemelere hak kazanılmasında ve bunların ödenmesinde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır. Ekli (II) ve (III) sayılı Cetvellerde atandıkları kadro dereceleri esas alınarak belirlenen ücret ve tazminatlar, 657 sayılı Kanunun 45 inci maddesine göre atananlar ile haklarında aynı Kanunun 67 nci maddesi uygulananlar için kazanılmış hak aylık dereceleri dikkate alınarak ödenir. Tazminat damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz.

(Değişik: 12/1/2011-6266/1 md.) (Değişik: 4/4/2012-6289/32 md.) (Değişik: 3/11/2022-7420/41 md.) Bu madde kapsamına giren personele; bu Kanun Hükümünde Kararnamenin 1 inci maddesinin (D) bendi, 2 nci, 28 inci, ek 1 inci, ek 4 üncü ve ek 13 üncü maddeleri hariç olmak üzere diğer maddelerinde öngörülen her türlü ödemeler ile ek 9 uncu maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında belirtilen mevzuat hükümlerine göre yapılan ödemeler, 4/6/1937 tarihli ve 3201 sayılı Kanunun ek 21 inci maddesinde öngörülen ödeme, 657 sayılı Kanunda ödenmesi öngörülen aylık, ek gösterge, zam ve tazminatlar, makam tazminatı, temsil tazminatı ve avukatlık vekalet ücreti ödenmez.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/177 md.) Ekli (II) sayılı Cetvel kapsamında yer alan kadrolara vekaleten atananlara vekalet görevi nedeniyle birinci fıkrada belirtilen ödemeler yapılmaz. Ekli (II) ve (III) sayılı Cetvellerde yer alan kadrolarda bulunan ve ekli (II) sayılı Cetvel kapsamındaki başka kadrolara veya diğer kadrolara vekaleten atanan personele, birinci fıkrada belirtilen ödemeler dikkate alınmaksızın, 657 sayılı Kanunun 86 ncı maddesi hükümleri çerçevesinde ve 175 inci maddesine göre vekaleten atanılan kadrolar için belirlenmiş olan aylık göstergeleri ve ek göstergeler esas alınarak vekalet aylığı ve anılan Kanunun 152 nci maddesi uyarınca yürürlüğe konulan Cumhurbaşkanı

kararının vekaletle ilişkin hükümleri uyarınca işgal ettikleri kadrolar ve vekaleten atandıkları kadrolar için belirlenmiş olan zam ve tazminatlarının toplam tutarı esas alınarak zam ve tazminat farkı ödenir.^{48 49}

Diğer kanunların bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin olarak ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye ve uygulamayı yönlendirmeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

EK MADDE 11- (Ek: 11/10/2011-KHK-666/1 md.) (Değişik: 1/12/2011-6253/41 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra;

a) **(Değişik: 12/7/2013-6495/73 md.) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/177 md.)** Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı kadro ve pozisyonlarına ilk defa veya yeniden atanacak personel için uygulanacak ek gösterge ve makam tazminatları bu Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (IV) ve (V) sayılı Cetvellerde belirlenmiştir. Bunların zam ve tazminatları, hizmet sınıfı, kadro unvan ve derecesi dikkate alınmak kaydıyla 657 sayılı Kanunun 152 nci maddesi uyarınca Cumhurbaşkanı kararıyla aynı hizmet sınıfındaki aynı veya benzer unvanlı kadrolar için belirlenen puan ve oranlar aşılmamak kaydıyla ilgisine göre Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı tarafından belirlenir.

b) **(Değişik: 12/1/2012-6266/1 md.) (Değişik: 14/4/2016-6704/30 md.)** 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı Cetvelde sayılan düzenleyici ve denetleyici kurumlar ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun kadro ve

⁴⁸ Anayasa Mahkemesinin 1/3/2017 tarihli ve E.: 2017/52, K.: 2017/32 sayılı Kararı ile, bu fıkranın birinci cümlesi “Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı il müdürü” yönünden iptal edilmiştir.

⁴⁹ Anayasa Mahkemesinin 28/12/2017 tarihli ve E.: 2017/175, K.: 2017/175 sayılı Kararı ile, bu fıkranın birinci cümlesi “Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün il müdürü” yönünden iptal edilmiştir.

pozisyonlarına 15/1/2012 tarihinden sonra ilk defa veya yeniden atanan kurul başkanı, kurul üyesi ve başkan yardımcısı ile murakıp ve uzman unvanlı meslek personeline, ilgili mevzuatı uyarınca ödenen her türlü maaş, aylık, ücret, ek ücret, prim, zam, tazminat, ikramiye, fazla çalışma ücreti, kâr payı ve her ne ad altında olursa olsun yapılan diğer ödemeler ile sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılan bütün ayni ve nakdî ödemelerin bir aylık toplam net tutarı; kurul başkanı için bakanlık müsteşarı, kurul üyesi için bakanlık müsteşar yardımcısı, başkan yardımcısı için bakanlık genel müdürü, murakıp ve uzman unvanlı meslek personeli için Başbakanlık uzmanlarına mevzuatında kadrosuna bağlı olarak mali haklar ile sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılması öngörülen ödemelerin bir aylık toplam net tutarını geçemez ve bunlar, emeklilik hakları bakımından da emsali olarak belirlenen personel ile denk kabul edilir.

c) **(Değişik: 12/7/2013-6495/73 md.)** Türk Akreditasyon Kurumu Genel Sekreterliği, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Başkanlığı, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı, Türk Standardları Enstitüsü Başkanlığı, kalkınma ajansları ve Mesleki Yeterlilik Kurumu kadro ve pozisyonlarına ilk defa veya yeniden atanan genel müdür, genel sekreter, genel müdür yardımcısı ve genel sekreter yardımcısı unvanlı personel ile uzman unvanlı meslek personeline, ilgili mevzuatı uyarınca ödenen her türlü maaş, aylık, ücret, ek ücret, prim, zam, tazminat, ikramiye, fazla çalışma ücreti, kâr payı ve her ne ad altında olursa olsun yapılan diğer ödemeler ile sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılan bütün ayni ve nakdî ödemelerin bir aylık toplam net tutarı; genel müdür ve genel sekreterler için bakanlık genel müdürü, genel müdür yardımcısı ve genel sekreter yardımcıları için bakanlık genel müdür yardımcısı, uzman unvanlı meslek personeli için Başbakanlık uzmanlarına mevzuatında kadrosuna bağlı olarak malî haklar ile sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılması öngörülen ödemelerin bir aylık toplam net tutarını geçemez.

ç) (Değişik: 12/7/2013-6495/73 md.) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/177 md.) (b) ve (c) bentlerinde yer alan idarelerde istihdam edilen personelden anılan bentlerde emsali belirlenmemiş olan personele, ilgili mevzuatı uyarınca ödenen her türlü maaş, aylık, ücret, ek ücret, prim, zam, tazminat, ikramiye, fazla çalışma ücreti, kâr payı ve her ne ad altında olursa olsun yapılan diğer ödemeler ile sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılan bütün aynı ve nakdî ödemelerin bir aylık toplam net tutarı, Cumhurbaşkanınca belirlenecek emsali Devlet memuruna ilgili mevzuatında kadrosuna bağlı olarak malî haklar ile sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılması öngörülen ödemelerin bir aylık toplam net tutarını geçemez. Emsal alınacak memur unvanlarının tespitinde, kadro veya pozisyon unvanları ile ifa ettikleri görevler itibarıyla 657 sayılı Kanuna göre girebilecekleri sınıflardaki aynı veya benzer görevlerin aynı veya benzer kadro, unvan veya derecesi dikkate alınır.

d) (Değişik: 12/7/2013-6495/73 md.) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği kadro ve pozisyonlarına ilk defa veya yeniden atanacak personelin zam ve tazminatları hakkında 657 sayılı Kanunun 152 nci maddesi uyarınca yürürlüğe konulan Bakanlar Kurulu kararı hükümleri uygulanır.

(Değişik: 12/7/2013-6495/73 md.) Diğer mevzuatın bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz.

(...)

EK MADDE 14- (Ek: 11/10/2011-KHK-666/1 md.)

Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Başbakanın yakın koruma ve makam hizmetlerinde görev yapan personele en yüksek Devlet memuru aylığının %200'ünü geçmemek üzere ilave ek ödeme yapılabilir. Söz konusu personele yapılacak ek ödeme oranını belirlemeye ilgisine göre Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Başbakan yetkilidir. Bunlara, görevlendirilmelerinden dolayı mevzuatı uyarınca da herhangi bir ad altında ödeme yapılması halinde, bu

ödemelerden yalnızca biri ödenir. Bu ödeme damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz.

(...)

GEÇİCİ MADDE 14- (Ek: 11/10/2011-KHK-666/2 md.) (Değişik: 1/12/2011-6253/41 md.) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/177)

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı ve Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğine ait kadro veya pozisyonlarda bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte istihdam edilen personelin (Türkiye Büyük Millet Meclisinde çalışanlar hariç, İçişleri Bakanlığınca tahsis edilen polis kuvvetine mensup personel ile mevzuatı uyarınca görevlendirilmiş personel dahil) mali ve sosyal hakları hakkında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerinin, geçici 10 uncu madde hükümleri dikkate alınmak suretiyle anılan kurumlarda istihdam edildikleri sürece uygulanmasına devam olunur. **(Ek cümle: 1/12/2011-6253/41 md.)** Geçici 12 ve geçici 16 ncı madde hükümleri bu madde kapsamındaki personel hakkında uygulanmaz.

(...)

**Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel
Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine
İlişkin Kanun Hükmünde Kararname
(İlgili Hükümler)**

Kanun Hükmünde Kararnamenin Numarası : 659
Kanun Hükmünde Kararnamenin Tarihi : 26/9/2011
Yetki Kanununun Tarihi : 6/4/2011 No: 6223
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi – Sayısı : 2/11/2011 - 28103

**GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ VE
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELERDE HUKUK HİZMETLERİNİN
YÜRÜTÜLMESİNE İLİŞKİN KANUN HÜKMÜNDE
KARARNAME**

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) (Değişik: 12/7/2013-6495/71 md.) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı; genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri (Türkiye Büyük Millet Meclisi, Cumhurbaşkanlığı, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ve Sayıştay dâhil) ve özel bütçeli idarelerin hukuk hizmetlerinin etkili, verimli ve usul ekonomisine uygun şekilde yerine getirilmesine ve bu hizmetlerin yürütülmesinde uygulama birliğinin sağlanmasına yönelik usul ve esasların belirlenmesidir.

(...)

**Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması
Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde
Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
Hükmünde Kararname
(İlgili Hükümler)**

Kanun Hükmünde Kararnamenin Numarası : 703

Kanun Hükmünde Kararnamenin Tarihi : 2/7/2018

Yetki Kanununun Tarihi : 18/10/1982 No: 2709

10/5/2018 No: 7142

Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi – Sayısı : 9/7/2018 - 30473 (3. Mükerrer)

**ANAYASADA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERE UYUM
SAĞLANMASI AMACIYLA BAZI KANUN VE KANUN
HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME**

(...)

MADDE 221- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Başbakanlık kadrolarında bulunan tüm personelin görevleri hiçbir işleme gerek kalmaksızın sona erer. Başbakanlık merkez teşkilatında Başbakanlık Müsteşarı, Teftiş Kurulu Başkanı, Müsteşar Yardımcısı, Genel Müdür ve birim amirleri ile Başbakan Başmüşaviri, Başbakan Müşaviri, Başbakanlık Müşaviri kadrolarındaki personel kazanılmış hak aylık dereceleri, geçmiş kadro ve unvanları ve öğrenim durumlarına göre Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği, bakanlıkların merkez teşkilatları ile düzenleyici ve denetleyici kurumlara müşavir olarak bir ay içinde Devlet Personel Başkanlığınca atanır. Bunlar atandıkları tarih itibarıyla diğer kanunlardaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın kadroları ihdas edilmiş ve ilgili mevzuatı uyarınca Kurum kadro cetvellerine eklenmiş sayılır. Nakil işlemi tamamlanıncaya kadar, eski kadrolarına ait her türlü aylık, ek gösterge ve her türlü zam ve tazminatları, ikramiye ve sözleşme ücretleri ile diğer mali haklarını Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden almaya devam eder. Bu şekilde atananlara göreve başladıkları tarihi izleyen aybaşından geçerli olmak üzere atama tarihinden önceki kadrolarına ilişkin olarak atandıkları tarih itibarıyla almakta oldukları aylık, ek gösterge, zam, özel hizmet tazminatı, makam tazminatı, temsil tazminatı, görev tazminatı gibi mevzuatında kadrosuna bağlı olarak öngörülen mali haklar ile sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılması öngörülen ödemeler aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödenir ve bir bütün olarak, göreve başladıkları tarihi izleyen aybaşından geçerli olmak üzere saklı tutulur. Şahsa bağlı kadrolarda bulunulan süreler, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun mülga ek 68 inci ve ek 73 üncü maddelerinde belirtilen sürelerin hesabında dikkate alınır. Bu fıkra kapsamında atama yapılan kadroların kendi istekleri dışında herhangi bir sebeple boşalması

halinde, bu kadrolar hiçbir işleme gerek kalmaksızın kendiliğinden iptal edilmiş sayılır.

Bu maddenin yayımı tarihinde Başbakanlık Merkez Teşkilatında Genel Müdür Yardımcısı ve Daire Başkanı kadrolarında görev yapmakta olanlar 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler” bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde sayılan kariyer meslek grubu kadrolarına veya durumları uygun görülenler Yasama Uzmanlığı kadroları ile düzenleyici ve denetleyici kurumların kariyer uzmanlık kadro ve pozisyonlarına Devlet Personel Başkanlığınca bir ay içinde atanırlar. Bunlar atandıkları tarih itibarıyla diğer kanunlardaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın kadroları ihdas edilmiş ve ilgili mevzuatı uyarınca Kurum kadro cetvellerine eklenmiş sayılır. Bu şekilde atanan personelin önceki hizmetleri yeni atandıkları kadrolarda geçmiş sayılır. Nakil işlemi tamamlanıncaya kadar, eski kadrolarına ait her türlü aylık, ek gösterge ve her türlü zam ve tazminatları, ikramiye ve sözleşme ücretleri ile diğer mali haklarını Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden almaya devam eder. Bu süre içinde geçen hizmetleri mali, sosyal ve emeklilik hakları yönüyle önceki görevlerinde geçmiş gibi sayılır. Bu fıkra kapsamında atananların kazanılmış hak aylıklarında, emeklilik, mali ve sosyal haklarında kayıp meydana gelmesi halinde; atandıkları söz konusu kadro veya pozisyonlarda bulunmaları kaydıyla atandıkları tarihi takip eden aybaşından itibaren ikinci yılın sonuna kadar önceki görevine ait mali, sosyal ve emeklilik hakları ile ödeme unsurları esas alınarak, fiili çalışmaya bağlı ödemeler hariç, her türlü artış ve iyileştirme yansıtılmak suretiyle ödemeye devam edilir.

Başbakanlık Başmüfettişi, Başbakanlık Müfettişi, Başbakanlık Müfettiş Yardımcısı, kadrolarında görev yapanlar Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği, Mili Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği ve düzenleyici ve denetleyici kurumlar ile bakanlıkların merkez teşkilatlarında bulunan durumlarına uygun başmüfettişlik, müfettişlik, müfettiş yardımcılığı, başdenetçi, denetçi ve denetçi yardımcılığı; Başbakanlık Uzmanı, Sektörel İzleme ve Değerlendirme Raportörü, Başbakanlık Uzman Yardımcısı

kadrolarında görev yapanlar Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği, Mili Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği ve düzenleyici ve denetleyici kurumlar ile bakanlıkların merkez teşkilatlarında bulunan durumlarına uygun ve mesleğe özel yarışmayla girilen uzmanlık, uzman yardımcılığı, kadro ve pozisyonlarına Devlet Personel Başkanlığınca bir ay içinde atanırlar. Bunların atandıkları tarih itibarıyla diğer kanunlardaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın kadroları ihdas edilmiş ve ilgili mevzuatı uyarınca Kurum kadro cetvellerine eklenmiş sayılır. Nakil işlemi tamamlanıncaya kadar, eski kadrolarına ait her türlü aylık, ek gösterge ve her türlü zam ve tazminatları, ikramiye ve sözleşme ücretleri ile diğer mali haklarını Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden almaya devam eder. Bu fıkra kapsamındaki personelin Başbakanlıktaki anılan kadrolarda geçirdikleri süreler, kıdem bakımından muadilleriyle mali ve özlük hakları bakımından denkliğinin sağlanması da dâhil olmak üzere, yeni atandıkları kurumların kadrolarında geçmiş sayılır.

Başbakanlık Hukuk Hizmetleri Başkanlığında görev yapmakta olan hukuk müşavirleri, kadro sınırlaması ile bağlı olmadan bulundukları kadro ve dereceleriyle başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Hazine ve Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü Hukuk Müşavirliği kadrolarına atanmış sayılır. Bunlar hakkında 657 sayılı Kanunun eki (IV) sayılı makam tazminatı cetvelinin 5 inci sırasının (d) bendinde yer alan Hazine ve Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü Hukuk Müşavirliği hakkındaki hükümler uygulanır. Bunların Başbakanlıkta geçen hizmet süreleri Hazine ve Maliye Bakanlığı Hukuk Müşavirliğinde geçmiş sayılır. Bu şekilde ihdas edilmiş olan kadrolarda herhangi bir sebeple boşalma olması halinde bu kadrolar hiçbir işleme gerek kalmaksızın kendiliğinden iptal edilmiş sayılır.

Başbakanlık Merkez Teşkilatında diğer kadrolarda bulunanlar öğrenim durumları, geçmiş kadro ve unvanları ile hizmet sınıfları ve çalıştıkları teşkilatlar itibarıyla kazanılmış hak aylık derecelerine uygun olarak kamu kurum ve kuruluşlarına bir ay içinde Devlet Personel Başkanlığınca atanır. Nakil işlemi tamamlanıncaya kadar, eski kadrolarına ait her türlü

aylık, ek gösterge ve her türlü zam ve tazminatları, ikramiye ve sözleşme ücretleri ile diğer mali haklarını Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden almaya devam eder. Bunların atandıkları tarih itibarıyla diğer kanunlardaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın kadroları ihdas edilmiş ve ilgili mevzuatı uyarınca Kurum kadro cetvellerine eklenmiş sayılır. **(Mülga dördüncü ve beşinci cümle: 18/6/2020-7247/24 md.)**

657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası ve ilgili mevzuatına göre istihdam edilen sözleşmeli personel, pozisyonlarıyla birlikte, sürekli işçi kadrolarında görev yapanlar kadrolarıyla kamu kurum ve kuruluşlarına Devlet Personel Başkanlığınca bir ay içinde atanırlar. Bunlar atandıkları tarih itibarıyla diğer kanunlardaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın kadro ve pozisyonları ihdas edilmiş ve ilgili mevzuatı uyarınca Kurum kadro cetvellerine eklenmiş sayılır. Nakil işlemi tamamlanıncaya kadar, eski kadrolarına ait her türlü aylık, zam ve tazminatları, ikramiye ve sözleşme ücretleri ile diğer mali haklarını Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden almaya devam eder.

31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 4 üncü maddesi kapsamında iken bu madde gereğince görevleri sona erenlerden, daha düşük ek gösterge verilmesini gerektiren veya makam tazminatı ödenmesi gerekmeyen bir kadroya atananların, atandıkları kadroda geçen hizmet süreleri, 5434 sayılı Kanunun mülga ek 68 inci ve ek 73 üncü maddelerinde belirtilen sürelerin tamamlanmasında dikkate alınır.

4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve diğer mevzuattaki hükümler uyarınca nitelikleri ve sayısı ihale dokümanında belirlenmiş, çalışma saatlerinin tamamının İdare için kullanıldığı, yıl boyunca devam eden ve niteliği gereği süreklilik arz eden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında 4/12/2017 tarihi itibarıyla Başbakanlıkta şoför olarak çalışmakta olup bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte de çalışmaya devam edenlerden; 657 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6), (7) ve (8) numaralı alt

bentlerinde belirtilen şartları taşımaları ve Başbakanlığa karşı açtıkları davalardan ve/veya icra takiplerinden feragat etmeleri kaydıyla, sürekli işçi kadrolarına geçirilmiş sayılırlar. Bu şekilde sürekli işçi kadrolarına geçenler Başbakanlığın kapatılmasıyla Devlet Personel Başkanlığı tarafından kamu kurum ve kuruluşlarına bir ay içinde atanırlar.

Başbakanlık Merkez Teşkilatı personeli atama işlemleri yapılıncaya kadar Cumhurbaşkanlığınca ihtiyaç duyulan işlerde görevlendirilebilir.

(...)

GEÇİCİ MADDE 17- (Ek: 18/6/2020-7247/25 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte 221 inci maddenin beşinci fıkrası kapsamında atandıkları kadrolarda bulunanlara, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde kurumlarına başvurmaları halinde, atandıkları kadrolarda bulunmaları kaydıyla, başvurdıkları tarihi takip eden ay başından itibaren 221 inci madde kapsamında atanmalarına esas olan kadrolarına ait mali, sosyal ve emeklilik hakları ile ödeme unsurları her türlü artış ve iyileştirme yansıtılmak suretiyle verilmeye (mali hakları hususunda haklarında 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 12 nci maddesi veya ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanmış olanlar hakkında anılan düzenlemelerin uygulanmasına) devam edilir.

Mülga 3056 sayılı Kanunun 35 inci maddesinin dördüncü fıkrasına göre istihdam edilmekteyken 221 inci maddenin altıncı fıkrasına göre atandıkları kurumlarda (Devlet Arşivleri Başkanlığı hariç) 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 28 inci maddesi kapsamında çalışıp bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte aynı görevlerde bulunanların mali ve sosyal hakları da dâhil istihdamları hakkında 31/12/2018 tarihinden geçerli olmak üzere mülga 3056 sayılı Kanunun 35 inci maddesinin dördüncü fıkrası ve ilgili mevzuatının uygulanmasına aynı şekilde devam edilir.

Bu maddenin uygulanması, geçmişe yönelik herhangi bir ödeme yapılmasını gerektirmez.

(...)

Siyasi Partiler Kanunu (İlgili Hükümler)

Kanun Numarası : 2820
Kabul Tarihi : 22/4/1983
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 24/4/1983 - 18027

SİYASİ PARTİLER KANUNU

(...)

İKİNCİ KISIM

Siyasi Partilerin Teşkilatlanması

(...)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Türkiye Büyük Millet Meclisi Siyasi Parti Grupları

Grup kurma

Madde 22- En az yirmi milletvekiline sahip siyasi partiler, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grup kurabilirler.

Bir siyasi partinin grup kurduğu, o partinin genel başkanlığı tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına yazıyla bildirilir.

Grup iç yönetmeliği

Madde 23- Grup iç yönetmeliği, grubun kurulduğunun bildirildiği tarihten itibaren onbeş gün içinde, grubu oluşturan milletvekilleri tarafından hazırlanır. Bu içyönetmeliğin, milletvekillerinin salt çoğunluğu tarafından kabul edilmesi zorunludur. Bu şekilde hazırlanan içyönetmelik, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına gönderilir.

Grup içyönetmeliğine, parti tüzük ve programına aykırı hükümler konulamaz.

Grup genel kurulu

Madde 24- Bir siyasi partinin grup genel kurulu, o partinin milletvekillerinden oluşur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve başkanvekilleri, üyesi bulundukları siyasi partinin ve parti grubunun Meclis içinde veya dışındaki faaliyetlerine katılamazlar. Ancak, yeniden milletvekili adayı olmaya ilişkin faaliyetleri bu hükmün dışındadır.

Grup yönetim ve disiplin kurulları

Madde 25- Her siyasi parti grubunda; kuruluşu, görev ve yetkileri grup içyönetmeliğinde belirtilen birer yönetim ve disiplin kurulu bulunur.

Grup disiplin kurulunun, hangi hallerde merkez disiplin kurulu ile bir arada çalışacağı, parti tüzüğünde gösterilir.

Grup başkanı

Madde 26- Partinin genel başkanı milletvekili ise parti grubunun da başkanıdır; değilse grup başkanı grup üyeleri arasından içyönetmelikte gösterilen yöntemle seçilir.

Grupta gizli oylama

Madde 27- Grup genel kurulunda, seçimlere ait oylamalar ile milletvekillerini bağlayıcı nitelikteki konulara ilişkin kararların oylamaları, gizli oyla yapılır.

Grup ve hükümet ilişkileri

Madde 28- Bakanlar Kuruluna veya bir bakana Türkiye Büyük Millet Meclisinde veya grupta güven veya güvensizlik oyu verilmesi konusunda karar alma yetkisi, grup genel kuruluna aittir. Bu yetki, başka bir organa veya mercie bırakılamaz.

Bakanlar Kuruluna katılacak üyeler, parti gruplarında ve diğer parti organlarında tespit edilemez.

ALTINCI BÖLÜM

Teşkilatla İlgili Diğer Hükümler

(...)

Bağdaşmayan görevler

Madde 32- Siyasi partilerin merkez karar ve yönetim kurullarına üye olanlar, o partinin Türkiye Büyük Millet Meclisi parti grubu yönetim kurulunda görev alamazlar.

Siyasi partilerin disiplin kurullarında görev alanlar, kongreler, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki parti grubu üyelikleri hariç, partinin diğer organ, kurul ve görevlerinde bulunamaz, partiye bir hizmet bağıyla bağlı olamaz ve partiden herhangi bir suretle gelir sağlayamazlar.

Bir disiplin kurulunda görev alan kimse, diğer bir disiplin kurulunda görev alamaz.

Eşler ile bir ve ikinci derecedeki kan ve sıhri hısımlar, aynı disiplin kurulunda görev alamazlar. Bunlarla ilgili kararlara katılamazlar.

Siyasi partilerin il ve ilçe yönetim kurullarından birinde üye olan kimse, diğer bir il veya ilçe yönetim kurulunda üye olamaz. İl ve ilçe başkanları hakkında da aynı hüküm uygulanır.

(...)

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Disiplin işleri

Disiplin suçları ve cezaları

Madde 53- Siyasi partilerin disiplin kurullarınca verilebilecek cezalar, uyarma, kınama, partiden veya gruptan geçici veya kesin olarak çıkarma cezalarıdır.

Disiplin kurullarının vermeye yetkili oldukları disiplin cezaları ile hangi halde ne tür disiplin cezası verileceğinin parti tüzüğünde belli edilmesi zorunludur.

Partinin hangi organ ve mercilerinin kimler hakkında ve hangi disiplin kurulunda disiplin cezası isteminde bulunabileceği ve disiplin cezalarına karşı yapılan itirazları incelemeye yetkili üst disiplin kurulları ve itirazın usul ve şartları, kanunda belirtilmeyen hallerde, parti tüzüğü ile düzenlenir.

Disiplin kurullarınca parti üyeleri hakkında verilen kararlar gerekçeleriyle birlikte en geç otuz gün içinde ilgiliye tebliğ olunur.

Bir partiye mensup milletvekilinin; o partinin Türkiye Büyük Millet Meclisi grubu üyeliğinden kesin olarak çıkarılması, partiden çıkarılmayı

ve partiden kesin olarak çıkarılması da Türkiye Büyük Millet Meclisi parti grubu üyeliğinden çıkarılmayı gerektirir.

Bir üyenin, Türkiye Büyük Millet Meclisi parti grubundan geçici olarak çıkarılması hakkında verilen ceza, bu üyenin ceza süresince gruptaki çalışmalara katılmamasını gerektirir.

Hakkında geçici çıkarma cezası verilen parti üyesi, faaliyetine katılamayacağı parti organlarına hiçbir teklif yapamaz. Ancak bu hüküm o üyenin parti tüzüğüne, programına, partinin diğer mevzuatına ve organlarının bağlayıcı kararlarına uyması zorunluğunu ortadan kaldırmaz. Geçici çıkarma cezası verilen parti üyelerine, parti içinde hiçbir görev verilemez.

Disiplin kurulları üyelerinin seçilmesi

Madde 54- Siyasi partilerin disiplin kurullarının üyeleri kongrelerce gizli oyla seçilir. Türkiye Büyük Millet Meclisi grubu disiplin kurulu üyelerinin seçimi, en az iki yıl için olmak üzere, parti tüzüğünde gösterildiği şekilde yapılır.

(...)

ÜÇÜNCÜ KISIM

Mali Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Partilerin Gelirleri

(...)

Milletvekili aidatı

Madde 63- Bir siyasi partiye mensup milletvekillerinin, ne miktar aidat ödeyeceği ve bu suretle toplanan paraların grup faaliyetlerine ve parti merkezine hangi miktarlarda ayrılacağı, Türkiye Büyük Millet Meclisi parti grubu kararıyla belli edilir. Ancak, bu miktarın yıllık tutarı milletvekili ödeneğinin net bir aylık tutarını geçemez.

Grubu olmayan milletvekillerinin ödeyeceği aidat, yukarıdaki fıkrada belirtilen miktarın yarısını geçmemek kaydıyla merkez karar ve yönetim kurulunca tespit edilir.

(...)

BEŞİNCİ KISIM

Siyasi Partilerin Kapatılması

(...)

Siyasi partilerle ilgili yasaklara aykırılık halinde dava açılması

Madde 100- (Değişik: 2/1/2003-4778/10 md.) Anayasada yazılı nedenlerle Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından bir siyasî partinin kapatılması davasının açılması;

- a) Re'sen,
- b) Bakanlar Kurulu kararı üzerine Adalet Bakanının istemiyle,
- c) Bir siyasî partinin istemi üzerine,

Olur.

Ancak, bir siyasi partinin Cumhuriyet Başsavcılığından dava açılmasını isteyebilmesi için, bu partinin son milletvekili genel seçimlerine katılmış olması, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunması, ilk büyük kongresini yapmış olması, partinin merkez karar ve yönetim kurulunun üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyu ile dava açılmasının istenmesi yolunda karar alınmış bulunması ve istemin parti adına parti genel başkanı tarafından Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı olarak yapılmış olması gerekir.

Cumhuriyet Başsavcılığı, Adalet Bakanının veya partinin yazılı isteminde yeterli delil bulunduğu kanısına varırsa davayı açar. Yeterli delil bulunmadığı kanısına varırsa dava açmayacağını istemde bulunan Adalet Bakanına veya siyasi parti genel başkanlığına yazı ile bildirir.

Adalet Bakanının veya siyasi partinin, cumhuriyet Başsavcılığının bildirimi üzerine, bu bildirimin tebliği tarihinden başlayarak otuz gün içinde Siyasi Partilerle İlgili Yasakları İnceleme Kuruluna yazı ile itirazda bulunma hakkı vardır.

Kurul, itirazı ivedilikle en geç otuz gün içinde inceler; itirazı haklı görmezse dava açılmaz; haklı görürse, Cumhuriyet Başsavcılığı Anayasa Mahkemesine dava açmakla yükümlüdür.

Bu maddenin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde yer alan hükümler milletvekili genel seçimiyle, bu seçimin yenilenmesine veya milletvekili ara seçimlerine dair verilen kararın Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten başlayarak oy verme gününün ertesi gününe kadar geçecek süre içinde uygulanamaz.

(...)

Bir siyasi partinin yasak eylemlere odak olması hali

Madde 103- (Değişik: 12/8/1999-4445/18 md.)

Bir siyasi partinin Anayasanın 68 inci maddesinin dördüncü fıkrası hükmüne aykırı eylemlerin odak halini oluşturup oluşturmadığı hususu Anayasa Mahkemesince belirlenir.

(İptal: Anayasa Mahkemesinin 12/12/2000 tarihli ve E.: 2000/86, K.:2000/50 sayılı Kararı ile.)

(Ek: 26/3/2002-4748/4 md.) Bir siyasî parti, bu nitelikteki fiiller o partinin üyelerince yoğun bir şekilde işlendiği ve bu durum o partinin büyük kongre veya genel başkan veya merkez karar veya yönetim organları veya Türkiye Büyük Millet Meclisindeki grup genel kurulu veya grup yönetim kurulunca zımnen veya açıkça benimsendiği yahut bu fiiller doğrudan doğruya anılan parti organlarınca kararlılık içinde işlendiği takdirde, söz konusu fiillerin odağı haline gelmiş sayılır.

(...)

ALTINCI KISIM

Siyasi Partilerin Kapanması

Kapanma kararı

Madde 109- Bir siyasi partinin kapanmasına ancak büyük kongrece karar verilebilir. Bu karar gizli oyla alınır; karar yeter sayısı, parti tüzüğünde belirtilen toplanma yeter sayısının salt çoğunluğudur.

Siyasi partinin kapanmasına karar verilirse, bu karar derhal kapanan partinin genel başkanlığı tarafından, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, Anayasa Mahkemesi Başkanlığı, Cumhuriyet Başsavcılığı ve İçişleri Bakanlığına bildirilir.

Siyasi partinin tüzelkişiliği, büyük kongrenin kapanma kararını aldığı tarihte sona erer.

(...)

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ ÜYELİĞİNE İLİŞKİN KANUNLAR

Milletvekili Seçimi Kanunu

Kanun Numarası : 2839
Kabul Tarihi : 10/6/1983
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 13/6/1983 - 18076

MİLLETVEKİLİ SEÇİMİ KANUNU⁵⁰

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç ve kapsam

MADDE 1- Bu Kanun, milletvekili seçimi sistem ve usulünü, seçim çevreleriyle milletvekili sayısını, seçim dönemi ve zamanını, ara seçimi, seçimin yenilenmesi, seçilebilme ve aday olma esasları ile milletvekili seçimine ilişkin ilkeleri ve uygulamaları düzenler.

Seçim sistemi ve usulü

MADDE 2- Milletvekili seçimi tek derecelidir. Seçim nispi temsil sistemine göre, genel, eşit ve gizli oyla, bütün yurttan aynı günde yargı yönetim ve denetimi altında yapılır.

Seçmen, oyunu tam bir serbestlikle kendisi kullanır.

Oyların sayımı, dökümü ve tutanaklara bağlanması, açık olarak yapılır.

Milletvekili sayısı ve dağılımı

MADDE 3- (Değişik: 27/10/1995-4125/8 md.)

(Değişik: 25/4/2018-7140/8 md.) Milletvekili sayısı 600'dür. **(Son iki cümle İptal: Anayasa Mahkemesinin; 18/11/1995 tarihli ve E.: 1995/54, K.: 1995/59 sayılı Kararı ile).**

Seçim çevreleri ve çıkaracağı milletvekili sayısı

MADDE 4- (Değişik: 27/10/1995-4125/9 md.)

İllerin çıkaracağı milletvekili sayısının tespitinde toplam milletvekili sayısından (...) her il'e önce bir milletvekili verilir.

⁵⁰ Bu Kanun'da (...) ile gösterilen yerlerdeki ibareler, Anayasa Mahkemesinin 18/11/1995 tarihli ve E.: 1995/54, K.: 1995/59 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

(Değişik: 23/11/1995-4138/1 md.) Son genel nüfus sayımı ile belli olan Türkiye nüfusu, birinci fıkradaki illere verilen milletvekili sayısı çıkarıldıktan sonra kalan milletvekili sayısına bölünmek suretiyle bir sayı elde edilir. İl nüfusunun bu sayıya bölünmesi ile her ilin ayrıca çıkaracağı milletvekili sayısı tespit olunur.

(...) nüfusu milletvekili çıkarmaya yetmeyen illerin nüfusları ile artık nüfus bırakan illerin artık nüfusları büyüklüklerine göre sıraya konular ve ilk hesapta iller arasında bölüştürülmemiş bulunan milletvekillikleri bu sıraya göre dağıtılır. **(Ek cümle: 22/10/2009-5922/1 md.; İptal: Anayasa Mahkemesinin; 10/2/2011 tarihli ve E.: 2009/88, K.: 2011/39 sayılı Kararı ile.)**

Son kalan milletvekilliğinin verilmesinde, iki veya daha fazla ilin eşit nüfus veya nüfus artışı göstermesi halinde, bunlar arasında ad çekilir.

Yapılan tespit sonunda, çıkaracağı milletvekili sayısı 18'e kadar olan iller, bir seçim çevresi sayılır. Çıkaracağı milletvekili sayısı 19'dan 35'e kadar olan iller iki, 36 ve daha fazla olan iller üç seçim çevresine bölünür. Bu seçim çevreleri, numara sırasına göre adlandırılır.

Bu illerin seçim çevreleri belirlenirken:

a) Seçim çevreleri, mümkün olduğu ölçüde eşit veya birbirine yakın sayıda milletvekili çıkaracak şekilde oluşturulur.

b) Mümkün olduğu ölçüde ilçelerin mülki bütünlüğü dikkate alınır.

c) Aynı seçim çevresinde yer alacak ilçelerin nüfus ve coğrafi yakınlıkları ile ulaşım imkanları gözönünde bulundurulur.

Bu illerin milletvekili sayısının seçim çevrelerine dağıtımında; seçim çevrelerinin çıkaracakları milletvekili sayısı, nüfusları bakımından illerin milletvekili sayısını tespit etmeye ilişkin esaslara göre belirlenir.

Seçim çevreleri ve çıkaracakları milletvekili sayısının ilanı

MADDE 5- Seçim çevreleri ve her seçim çevresinin çıkaracağı milletvekili sayısı, Yüksek Seçim Kurulu tarafından, genel nüfus sayımı sonuçlarının açıklanmasından itibaren en geç altı ay içinde, 4 üncü madde uyarınca tespit edilerek Resmi Gazete, radyo ve televizyonla ilan edilir.

Seçim dönemi, seçimin başlangıcı ve seçim günü

MADDE 6- (Değişik: 22/10/2009-5922/2 md.) (Değişik: 25/4/2018-7140/8 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçimleri beş yıldı bir Cumhurbaşkanı seçimi ile birlikte aynı gün yapılır.

(Değişik: 22/10/2009-5922/2 md.) (Değişik: 25/4/2018-7140/8 md.) Bir nceki seçimin yapıldığı tarihten itibaren beş yılın dolmasından önceki son Pazar günü oy verilir. Oy verme gününden geriye doğru hesaplanacak altmış günlük sürenin ilk günü seçimin başlangıç tarihidir.

Savaş sebebiyle yeni seçimlerin yapılmasına imkan görülmezse, Türkiye Büyük Millet Meclisi, seçimlerin bir yıl geriye bırakılmasına karar verebilir.

Geri bırakma sebebi ortadan kalkmamışsa, erteleme kararındaki usule göre bu işlem tekrarlanabilir.

Ara seçimi

MADDE 7- Türkiye Büyük Millet Meclisi yeliklerinde boşalma olması halinde, ara seçime gidilir.

Ara seçimleri, her seçim döneminde bir defa yapılır ve genel seçimden otuz ay geçmedikçe ara seçime gidilemez. Ancak, boşalan üyeliklerin sayısı, ye tamsayısının yüzde beşini bulduğu hallerde, ara seçimlerinin üç ay içinde yapılmasına Türkiye Büyük Millet Meclisince karar verilir.

Genel seçimlere bir yıl kala ara seçimi yapılamaz.

(Ek: 2/1/2003-4778/14 md.) Yukarıda yazılı haller dışında, bir ilin veya seçim vresinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde yesinin kalmaması halinde, boşalmayı takip eden doksan günden sonraki ilk Pazar günü o seçim vresinde ara seçim yapılır.

Seçimin yenilenmesi

MADDE 8- Seçim dönemi bitmeden önce, seçimin yenilenmesine Türkiye Büyük Millet Meclisi veya Cumhurbaşkanıınca karar verilmesi halinde, durum Bakanlar Kurulu tarafından kırksekiz saat içinde ilan olunur.

(Değişik: 10/9/1987-3403/4 md.) Yenileme kararı Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından verilmişse Meclis, seçimin yapılacağı tarihi de belirler. Yenileme kararının Cumhurbaşkanınca verilmesi halinde, bu kararın verildiği günden sonra gelen doksanıncı günü takip eden ilk Pazar günü oy verilir.

Sürelerin tespiti

MADDE 9- Seçimlerin yenilenmesine veya ara seçimi yapılmasına karar verildiği hallerde, Yüksek Seçim Kurulu, bu Kanun ile 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun seçimlere ilişkin olarak tespit ettiği süreleri kısaltarak uygulayabilir.

Seçilme yeterliği

MADDE 10- (Değişik: 19/10/2006-5552/1 md.)

(Değişik: 25/4/2018-7140/8 md.) Onsekiz yaşını dolduran her Türk vatandaşı milletvekili seçilebilir.

Milletvekili seçilemeyecek olanlar

MADDE 11- Aşağıda yazılı olanlar milletvekili seçilemezler:

- a) İlkokul mezunu olmayanlar,
- b) Kısıtlılar,
- c) **(Değişik: 13/3/2018-7102/23 md.)** Askerlikle ilişkisi olanlar,
- d) Kamu hizmetinden yasaklılar,
- e) Taksirli suçlar hariç, toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar,
- f) Affa uğramış olsalar bile;

1. **(Değişik: 2/1/2003-4778/15 md.)** Basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma veya Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından biriyle mahkûm olanlar,

2. Türk Ceza Kanununun İkinci Kitabının, birinci babında yazılı suçlardan veya bu suçların işlenmesini aleni olarak tahrik etme suçundan mahkum olanlar,

3. **(Değişik: 2/1/2003-4778/15 md.)** Terör eylemlerinden mahkûm olanlar,

4. Türk Ceza Kanununun 536 ncı maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı eylemlerle aynı Kanunun 537 nci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında yazılı eylemleri siyasi ve ideolojik amaçlarla işlemekten mahkum olanlar.

İKİNCİ BÖLÜM

Seçim Öncesi İşleri

Adaylık

MADDE 12- Bir siyasi partiye mensup olsun veya olmasın seçilme yeterliğine sahip her Türk vatandaşı bu Kanun hükümlerine göre milletvekilliğine adaylığını koyabilir.

(Değişik: 28/3/1986-3270/28 md.) 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 14 üncü maddesinin 11 inci fıkrası gereğince Yüksek Seçim Kurulunun tespit ve ilan ettiği seçime katılabilecek siyasi partiler, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu hükümlerine göre, bütün seçim çevrelerinde aday gösterebilirler. **(Mülga son cümle: 27/10/1995-4125/21 md.)**

Seçim İttifakı

MADDE 12/A- (Ek: 13/3/2018-7102/15 md.)

Seçimlere katılma yeterliliği taşıyan siyasi partiler, ittifak yaparak seçime katılabilir. İttifak yapan siyasi partiler, kendi aday listelerini verir.

İttifak yaparak seçime katılma kararı alan siyasi partiler, seçimin başlangıç tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde, genel başkanların imzalarını ihtiva eden ittifak protokolünü Yüksek Seçim Kuruluna teslim eder. Aday listelerinin teslim edilmesi için belirlenen tarihten iki gün öncesine kadar, aynı usulle ittifak protokolünde değişiklik yapılabilir.

İttifak protokolünde; siyasi partilerce belirlenmesi halinde, ittifak unvanı ve kanunlara aykırı olmayan diğer hususlar yer alır.

Siyasi partiler, aday listelerinin teslim edilmesi için belirlenen tarihten üç gün öncesine kadar, Yüksek Seçim Kuruluna bildirimde bulunmak suretiyle ittifaktan vazgeçebilir. Bu durum, Yüksek Seçim Kurulunca aynı ittifak içerisindeki diğer siyasi partilere derhal bildirilir. Vazgeçme halinde, ittifak diğer partiler arasında devam eder. İttifaktan vazgeçmenin bildirilmesini takip eden gün saat 17.00'ye kadar, ittifak içerisindeki diğer siyasi partiler ittifak protokolünü değiştirebilir veya ittifaktan vazgeçebilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile seçim ittifakına ilişkin diğer hususlar Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir.

İller toplamının en az yarısında tam aday göstermeyen siyasi partilerin durumu

MADDE 13- (Değişik: 24/8/1991-3757/2 md.) Herhangi bir sebeple iller toplamının en az yarısında 12 nci maddede öngörülen sayı kadar aday göstermemiş olan veya bu illerin seçim çevrelerinin herhangi birinde 12 nci maddede öngörülen sayıdan eksik aday göstermiş bulunan siyasi partilerin genel merkezlerindeki yetkili organlarına Yüksek Seçim Kurulu tarafından, eksiklerin derhal tamamlanması lüzumu bildirilir.

İlgili parti teşkilatı bu tebliğden itibaren iki gün içinde eksik kalan adaylıkları doldurur. Aksi takdirde o siyasi parti bütün seçim çevrelerinde seçime katılma hakkını kaybeder.

İller toplamının yarısından fazlasında aday gösteren partilerin durumu

MADDE 14- (Değişik: 24/8/1991-3757/3 md.) Siyasi partiler tarafından iller toplamının yarısından fazlasında 12 nci maddede öngörülen sayı kadar aday gösterilmiş olmakla beraber yarıyı geçen seçim çevrelerinin bir veya bir kaçında eksik aday gösterilmesi halinde, Yüksek Seçim Kurulunca o partinin genel merkezindeki yetkili organlarına aday listelerinin tamamlanması lüzumu bildirilir.

İlgili parti teşkilatı bu tebliğden itibaren iki gün içinde o çevrelerin listelerindeki eksikleri tamamlar. Aksi takdirde, yukarıdaki madde hükmü saklı kalmak şartıyla, adayları eksik kalan seçim çevresinde o siyasi parti, seçime katılma hakkını kaybeder.

İtiraz üzerine meydana gelen eksikler

MADDE 15- Siyasi partilerin aday listelerinde, yapılan itirazlar üzerine eksiklik husule geldiği takdirde, Yüksek Seçim Kurulunun tebliğinden itibaren iki gün içinde bu eksikler tamamlanır. Aksi takdirde yukarıdaki maddeler hükümleri, bu hallerde de uygulanır.

Siyasi partilerin adayları ve bağımsız adaylar

MADDE 16- Siyasi partiler anlaşarak müşterek liste halinde aday gösteremezler.

Siyasi partilere kayıtlı olmayan kimselerin, herhangi bir siyasi parti tarafından aday gösterilmeleri, kendilerinin yazılı muvafakatlarına bağlıdır.

(Ek: 13/3/2018-7102/16 md.) Seçimlere katılma yeterliliği taşıyan siyasi partinin seçime katılmaması halinde, bu partinin üyesi, kendisinin ve üyesi olduğu siyasi partinin yazılı muvafakati alınarak, başka bir siyasi parti tarafından aday gösterilebilir.

Bir kimse aynı zamanda değişik siyasi partiden veya aynı partiden aynı seçim için birden fazla seçim çevresinden aday olamaz, aday gösterilemez ve seçilemez.

Bağımsız adaylar da, aynı seçim için birden fazla seçim çevresinde aday olamaz ve seçilemez.

(Ek: 25/4/2018-7140/2 md.) Bir kimse Cumhurbaşkanlığına ve milletvekilliğine aynı anda aday olamaz ve aday gösterilemez.

Kurullarda görevli hakimlerin durumu

MADDE 17- Yüksek Seçim Kurulu ve il seçim kurulu başkan ve üyeleri ile ilçe seçim kurulu başkanları, bu görevlerinden ancak adaylıklarını koymaları halinde çekilebilirler. Adaylığı tercih edenler, bu tercih haklarını genel ve ara seçimlerin başlangıcından bir ay önce, seçimin yenilenmesine karar verilmesi halinde yenileme kararının ilanından başlayarak yedi gün içinde kullanabilirler.

Adaylığı tercih edenler, 18 ve 19 uncu maddelerde, memurlar hakkında konulan kayıtlara tabi olurlar.

İl ve ilçe seçim kurullarında görevlendirilen hakimlerin görevli bulundukları seçim çevrelerinde, eşleri ve ikinci dereceye kadar (bu derece dahil) kan ve sıhri hısımları adaylıklarını koydukları veya aday gösterildikleri takdirde, bu hakimler seçim kurullarındaki görevlerinden çekilmek ve durumu derhal yetkili merciine bildirmek zorundadırlar.

Yüksek Seçim Kurulu Başkanı ve üyeleri, eşleri ve ikinci dereceye kadar (bu derece dahil) kan ve sıhri hısımları hakkındaki işlemlerde kurul toplantılarına katılamazlar.

Adaylık için görevden çekilmesi gerekenler

MADDE 18- (Değişik: 8/4/2010-5980/29 md.)

Hakimler ve savcılar, yüksek yargı organları mensupları, yüksek öğretim kurumlarındaki öğretim elemanları, Yükseköğretim Kurulu, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeleri, kamu kurumu ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri ile yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri, aday olmak isteyen belediye başkanları ve subaylar ile astsubaylar, aday olmak isteyen siyasi partilerin il ve ilçe yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile belediye meclisi üyeleri, il genel meclisi üyeleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar, kamu bankaları ile üst birliklerin ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanlar genel ve ara seçimlerin başlangıcından bir ay önce seçimin yenilenmesine karar verilmesi halinde yenileme kararının ilanından başlayarak yedi gün içinde görevlerinden ayrılma isteğinde bulunmadıkça adaylıklarını koyamazlar ve aday gösterilemezler.

Görevden ayrılmaya ilişkin hükümler

MADDE 19- 18 inci madde kapsamına girenlerin ayrılma istekleri en yakın amire verilecek bir dilekçeyle yapılır. Dilekçedeki imzanın sahibine ait olduğu, amir tarafından onanır ve doğrudan bağlı bulunduğu bakanlığa veya kuruma derhal gönderilir. Dilekçe sahibine, dilekçenin alındığına dair bir belge ve mertebeler silsilesiyle amirlere de bilgi verilir. Aynı esaslar dairesinde telgrafla da müracaat yapılabilir.

Dilekçenin bakanlığa veya kuruma geldiği tarihten itibaren, en geç on gün içinde ayrılma isteğinin kabul edildiği dilekçe sahibine ve amirlerine tebliğ olunur.

Subay ve astsubayların savaş ve seferberlik hallerindeki ayrılma istekleri hariç olmak üzere, ayrılma hakkını kazanmış olanların, ayrılma istekleri reddedilemez. 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 2 nci maddesinin yedinci fıkrası hükmü saklıdır. Ayrılma istekleri kabul edilen subay ve astsubaylardan milletvekili seçilmemiş olanlar sonradan bu isteklerinden vazgeçemezler ve silahlı kuvvetlere dönemezler.

Ayrılma hakkını kazanmamış olduklarından dolayı, ayrılma istekleri reddedilenler, aday listesine giremezler ve adaylıklarını koyamazlar.

Ayrılma istekleri kabul edilenler, görev başında bulundukları sürece propaganda mahiyetinde hiç bir harekette bulunamazlar. Subaylar ile astsubaylar ve görevleri gereği resmi elbise giyenler, resmi elbiseyle propaganda yapamaz ve bu mahiyette herhangi bir harekette bulunamazlar.

Siyasi partilerin aday listelerini vermeleri

MADDE 20- (Değişik: 27/10/1995-4125/11 md.) Siyasi partilerin genel merkezleri, seçime katılacakları seçim çevrelerine ait aday listeleri (...) Yüksek Seçim Kuruluna (...) alındı belgesi karşılığında ön seçim gününden en geç on gün sonraki gün, saat 17.00'ye kadar verirler.

Yüksek Seçim Kurulu, bunları derhal il seçim kurullarına bildirir. Yüksek Seçim Kurulu, bütün siyasi partilerin aday listelerini Resmi Gazete ve radyo ile il seçim kurulları da kendi çevrelerine ait olanları alışılmış araçlarla geçici listeler halinde ilan ederler.

Bağımsız adayların müracaatı

MADDE 21- (Değişik: 27/10/1995-4125/12 md.) Bağımsız milletvekili adaylığı için yapılacak başvuru, adayın milletvekili seçilmek istediği çevrenin il seçim kurulu başkanlığına, bu Kanunun adaylık için aradığı şart ve nitelikleri taşıdığını belirten bir yazı ile (...) yapılır. Kurul başkanlığı başvurunun alındığına ilişkin bir belge verir ve derhal Yüksek Seçim Kuruluna duyurur. Yüksek Seçim Kurulu bu başvuruları, il seçim kurulları da kendi çevrelerine ait olanları, alışılmış araçlarla geçici listeler halinde ilan ederler.

(Değişik: 8/4/2010-5980/30 md.) Bağımsız adaylık için başvurular, en yüksek derecedeki Devlet memuruna mali haklar kapsamında yapılmakta olan her türlü ödemelerin bir aylık brüt tutarını ilgili mal sandığına emaneten yatırıp makbuzunu milletvekili seçilebilmek için gerekli başvurma belgelerine eklerler.

Adaylara karşı itiraz

MADDE 22- Adayların geçici olarak ilanından itibaren iki gün içinde il seçim kuruluna itiraz edilebilir. İtirazlar, İl seçim kurullarınca, en geç iki gün içinde karara bağlanır.

İlgililer, bu kararlara karşı iki gün içinde Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edebilirler.

Yüksek Seçim Kurulu, üç gün içinde ve en geç, kesin aday listelerinin ilanı gününe kadar bu itirazları karara bağlar.

Adayların incelenmesi

MADDE 23- Bir il, bir kaç seçim çevresine bölünmüş olsa bile il seçim kurulları, kendi seçim çevrelerinin adayları hakkında yaptıkları inceleme sonunda, bu Kanunda yazılı adaylık şartlarında noksanlık veya aykırılık bulunduğunu görürlerse, durumu geçici ilan tarihinden itibaren iki gün içinde ilgili adaya, siyasi partilerin il başkanlarına ve Yüksek Seçim Kuruluna bildirirler.

Adayların ilanı

MADDE 24- Adaylıklar kesinleştikten sonra, Yüksek Seçim Kurulu bütün adayları oy verme gününden önceki ellibeşinci gün, seçim çevreleri itibarıyla Resmi Gazete ve radyo ile ilan eder.

İl seçim kurulları da kendi seçim çevrelerindeki adayları, Yüksek Seçim Kurulunun belirttiği tarihte, alışılmış araçlarla ilan ederler.

Adaylıktan istifa ve ölüm

MADDE 25- Aday listelerinin kesinleştiği tarihten, oy verme günü saat 17.00'ye kadar ölüm veya istifa nedeniyle aday listelerinde meydana gelecek eksilmeler, listelerin tamamlanmasını gerektirmez. Ancak, aday listelerinde yukarıdaki nedenlerle boşalma olması halinde listedeki adaylar liste sırasına göre kaydırılmak suretiyle boşalan yerler doldurulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Seçim Günü İşleri

Kullanılacak oy pusulasının şekli

MADDE 26- (Değişik: 27/10/1995-4125/13 md.)

Milletvekili seçimlerinde kullanılacak siyasi partilerin birleşik oy pusulaları ile bağımsız adayların oy pusulaları aşağıdaki esaslar dahilinde hazırlanır:

a) Oy pusulaları, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 14 üncü maddesinin (1) numaralı bendindeki esaslara uygun olarak, kağıdında “Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu” filigranı bulunan kağıtlara Yüksek Seçim Kurulu tarafından bastırılır.

b) **(Değişik: 12/10/2006-5550/2 md.)** Birleşik oy pusulasının en üstüne “Siyasi Partiler ve Bağımsız Adaylar” ibaresi yazılır. Bu ibarenin altına seçime katılan siyasi parti temsilcileri huzurunda Yüksek Seçim Kurulu tarafından çekilen kura sırasına göre, en başta ve ortada partinin özel işaretinin altında kısaltılmış adı, onun altında da tam yazı halinde adı, onun altında koyu renkli harflerle parti genel başkanının adı ve soyadı, belirli bir aralık veya çizgiden sonra çapı iki santimetre olan bir boş daire basılır ve bütün bunların altı çizilir. Bu çizginin altına o partinin kesinleşen aday listesinde yer alan adayların ad ve soyadları, aldıkları sıra numarasına göre yazılır. **(Son cümle iptal: Anayasa Mahkemesinin 18/11/1995 tarihli ve E.: 1995/54, K.: 1995/59 sayılı Kararı ile.)**

(Ek paragraf: 13/3/2018-7102/17 md.) İttifak yapan siyasi partiler, kuraya ittifak olarak dâhil edilir ve oy pusulasında yan yana yer alır. Bu partilerin ittifak içerisindeki sıraları da kurayla belirlenir. İttifak yapan siyasi partilerin sütunlarının üzerinde; kısa kenarı iki santimetre, uzun kenarı bu partilerin sütunlarının genişliği ile sütunlarının aralığı toplamı kadar olan, dikdörtgen şeklinde ittifak unvanının yer alacağı ortak bir bölüm bulunur. İttifakın unvanı yoksa, ittifak unvanı bölümüne yalnız “İTTİFAK”

ibaresi yazılır. Unvanı olmayan ittifakın birden fazla olması halinde, bunlar başvuru sırasına göre numaralandırılır. İttifak unvanı bölümü ile aralarındaki boşluk dâhil ittifak yapan siyasi partilerin sütunlarının tamamı ittifak alanıdır.

c) **(Değişik: 8/4/2010-5980/31 md.)** Siyasi parti sütunları arasında (0,75) santimetre ve iki çizgi ile belirlenmiş bir aralık bırakılır.

d) **(Değişik: 8/4/2010-5980/31 md.)** Bağımsız adaylar, birleşik oy pusulasının en sağ tarafındaki siyasi parti sütunundan sonra ve aynı hizada olmak üzere, (0,75) santimetre aralık bırakılarak, dikey ve kalın bir çizgi çizildikten sonra yerleştirilir. Bir seçim çevresinde birden fazla bağımsız aday varsa sıra, aralarında çekilecek kura ile belirlenir. Başta ve ortada bağımsız adayın adı ve soyadı yazılır. Belirli bir aralık veya çizgiden sonra çapı iki santimetre olan bir boş daire basılır ve bunların altı çizilir. Birden fazla bağımsız aday sütunları arasında, (0,75) santimetre ve iki çizgi ile belirlenmiş bir aralık bırakılır.

Siyasi parti sütunlarının altında bağımsız adaylara yer verilmez. Ancak, bağımsız aday sayısının fazla olması ve bunların oy pusulasına yerleştirilmesinin mümkün olmaması halinde, siyasi parti adaylarından sonra kalın bir çizgi çizildikten ve beş santimetre boşluk bırakıldıktan sonra tekrar bir çizgi çizilerek, kalan bağımsız adaylar filigranlı kağıt ebadına uygun olarak yerleştirilir.

e) **(Ek: 8/4/2010-5980/31 md.)** Oy pusulasında, genel başkan ve adayların nüfus kimlik belgelerindeki ad ve soyadları tam olarak yazılır. Herhangi bir kısaltma, unvan veya sıfat kullanılamaz.

f) **(Ek: 8/4/2010-5980/31 md.)** Birleşik oy pusulasında siyasi partilerin özel işaretleri, tüzüğüne uygun biçimde renkli olarak bastırılır. Siyasi partilerin oy pusulasında kullanılacak özel işareti, adı ve kısaltılmış adının belirlenmesinde parti tüzüğü esas alınır. Tüzüklerine göre, kısaltılmış adları mevcut olmayan siyasi partilerin, birleşik oy pusulalarında tam adı yazılır. Birleşik oy pusulalarında, bağımsız adaylar için herhangi bir özel işaret veya ibare kullanılamaz.

(Ek: 8/4/2010-5980/31 md.) Yurt dışı seçmenler tarafından kullanılacak birleşik oy pusulaları, bu maddede öngörülen usul ve esaslara göre hazırlanır.

Birleşik oy pusulalarının mahalline yollanması ve mühürlenmesi

MADDE 27- Her sandıkta kullanılacak birleşik oy pusulaları dörtüzlük paketler haline getirilerek Yüksek Seçim Kurulunca numaralanıp mühürlendikten sonra yeteri kadar zarf ile birlikte seçim çevrelerine gönderilir.

Paketleri alan ilçe seçim kurulları, hangi numaralı paketin hangi sandık kuruluna verildiğini bir tutanakla tespit eder.

Paketi alan sandık kurulu, oy verme günü, oy vermeye başlamadan evvel paketi açar ve birleşik oy pusulalarının tamamını sandık kurulu mühürü ile mühürler. Sandık kuruluna gelen seçmene bu oy pusulalarından bir adet verilirken sandık kurulu mühürünü taşıdığı ve hiçbir tarafında herhangi bir işaret bulunmadığı kurul üyelerine, müşahitlere ve seçmene gösterilir.

Siyasi partilerin kesin adaylarının ad ve soyadları liste sırasına göre il seçim kurullarınca basılı listeler halinde oy verme ve sandık alanında görülebilir yerlere asılır. **(Mülga cümle: 27/10/1995-4125/21 md.)**

Oyların kullanma şekli

MADDE 28- (Değişik: 28/3/1986-3270/32 md.)

Seçmen, Yüksek Seçim Kurulu tarafından yaptırılıp sandık kurullarına kadar ulaştırılmış bulunan ve sandık kurulu başkanında oy verme süresince bulundurulması mecburi olan ve birleşik oy pusulası ile birlikte kendisine verilen “Evet” yazılı mühürü alarak oyunu kullanmak üzere kapalı oy verme yerine girer.

(Değişik: 12/10/2006-5550/3 md.) Seçmen, “Evet” mührünü sadece tercih ettiği siyasi partiye veya varsa yalnızca oy vermek istediği bağımsız adaya ait özel daire içine basmak ve oy pusulasını zarfa koymak suretiyle oyunu kullanır.

(Değişik: 27/10/1995-4125/14 md.) Oyunu kullanan seçmen oy pusulasını katlayarak zarfa koyar ve zarfı yapııştırır. “Evet” yazılı mühürü sandık kurulu başkanına geri verir ve oyunu sandığa atar.

(Değişik: 12/10/2006-5550/3 md.) Seçmen, “Evet” mührünü bastığı siyasî partiye veya bağımsız adaya oy vermiş sayılır.

(Mülga: 27/10/1995-4125/14 md.)

(Mülga: 27/10/1995-4125/14 md.)

Geçerli oyların hesabı

MADDE 29- (Değişik: 27/10/1995-4125/15 md.) Bir seçim çevresinde seçime katılan siyasi partinin 28 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca almış olduğu geçerli oyların toplamı siyasi partinin o seçim çevresinde almış olduğu geçerli oyu gösterir. **(Ek iki cümle: 13/3/2018-7102/18 md.)** Ancak aynı ittifak içerisindeki siyasi partilerin her birinin geçerli oyu; ittifakı oluşturan siyasi partilerin o seçim çevresinde tek başına aldıkları oy sayısına, ittifakın ortak oylarından gelen payın ilave edilmesiyle elde edilir. İttifak yapan her bir partiye ortak oylardan gelen pay; ittifak yapan siyasi partilerin tek başına aldıkları oyun bu partilerin toplam oyuna bölünmesi ile elde edilen katsayının ittifakın ortak oyu ile çarpımı sonucu elde edilir.

(Değişik: 27/10/1995-4125/15 md.) Bağımsız adayın almış olduğu geçerli oy, 28 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca elde ettiği geçerli oyların toplamıdır.

Birinci ve ikinci fıkralar uyarınca siyasi partiler ile bağımsız adayların aldıkları geçerli oyların toplamı o seçim çevresinin geçerli oylarını gösterir.

Ülke düzeyindeki geçerli oylar, bütün seçim çevrelerine ait geçerli oyların toplamıdır.

Sayımın tutanağa geçirilmesi

MADDE 30- (Mülga: 27/10/1995-4125/21 md.)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Seçimden Sonra Yapılacak İşler

İlçelerde seçim sonuçlarının birleştirilmesi

MADDE 31- (Değişik: 13/3/2018-7102/23 md.) İlçe seçim kurulu, sandık tutanaklarının birleştirilmesinde, siyasi partiler ile bağımsız adayların herbirinin aldıkları oy sayısını ve ittifakların ortak oy sayısı ile ortak oylarından gelen payı tespit ederek tutanağa geçirir. **(Mülga cümle: 27/10/1995-4125/21 md.)**

İl seçim kurullarında birleştirme

MADDE 32- İl seçim kurulu, ilçe seçim kurullarından gelen tutanakları, yukarıdaki maddede belirtilen şekilde birleştirir ve her seçim çevresindeki;

- a) Seçmenlerin sayısını,
- b) Oylarını kullanan seçmenlerin sayısını,
- c) İtiraz edilmiş veya ihtilaflı görülmüş olup da, geçerli sayılarak hesaba katılan oy pusulaları sayısını,
- d) Geçerli sayılmayan ve hesaba katılmayan oy pusulaları sayısını,
- e) Geçerli sayılan ve hesaba katılan oy pusulaları genel toplamını,
- f) **(Değişik: 13/3/2018-7102/19 md.)** Seçime katılmış olan siyasi partiler ve bağımsız adaylar ile ittifakların her birinin aldığı oy sayısını,
- g) **(Mülga: 27/10/1995-4125/21 md.)**
- h) **(Mülga: 27/10/1995-4125/21 md.)**

Seçim çevrelerine göre ayrı ayrı tutanağa geçirir.

Genel baraj ve hesaplanması

MADDE 33- (Değişik: 23/5/1987-3377/9 md.) (Değişik: 31/3/2022-7393/1 md.) Genel seçimlerde ülke genelinde, ara seçimlerde seçim yapılan çevrelerin tümünde, geçerli oyların yüzde yedisini geçmeyen partiler milletvekili çıkaramazlar. **(Ek cümle: 13/3/2018-7102/20 md.)**

Seçim ittifakı yapılması halinde, yüzde yedilik barajın hesaplanmasında ittifak yapan siyasi partilerin aldıkları geçerli oyların toplamı esas alınır ve bu siyasi partiler için ayrıca baraj hesaplaması yapılmaz. Bir siyasi parti listesinde yer almış bağımsız adayların seçilebilmesi de listesinde yer aldığı siyasi partinin ülke genelinde ve ara seçimlerde seçim yapılan çevrelerin tümünde yüzde yedilik barajı aşması ile mümkündür.

İl seçim kurulları, yukarıdaki maddeye göre, birleştirme tutanağını düzenledikten sonra sonuçları en seri şekilde telgrafla, ayrıca telefon veya telsizle Yüksek Seçim Kuruluna bildirirler.

(Değişik: 13/3/2018-7102/20 md.) (Değişik: 31/3/2022-7393/1 md.)

Yüksek Seçim Kurulu, bütün illerden bu şekilde alınan bilgilere göre, Türkiye genelinde geçerli oyların toplamını yapar ve her siyasi partinin ve ittifakın aldığı geçerli oy toplamını genel geçerli oy toplamına bölerek, siyasi partilerin ve ittifakların ülke genelinde aldığı oy yüzdesini hesaplar ve yüzde yedilik barajı aşan siyasi partilerin ve ittifakların isimlerini il seçim kurullarına bildirir ve ilan eder.

Bu ilandan sonra, bir veya bir kaç seçim çevresinde, seçimin iptaline karar verilmesi ülke genelinde alınan oy yüzdesinin yeniden tespitini gerektirmez.

Bir seçim çevresinde siyasi partiler, ittifaklar ve bağımsız adayların elde edecekleri milletvekili sayısının hesabı

MADDE 34- (Değişik: 13/3/2018-7102/21 md.) (Değişik: 31/3/2022-7393/2 md.) Bağımsız adaylar ve 33 üncü maddede yazılı oranı aşan siyasi partiler ile bu oranı aşan ittifakı oluşturan partilerin, bir seçim çevresinde elde edecekleri milletvekili sayısı aşağıdaki şekilde hesaplanır:

(Değişik: 27/10/1995-4125/16 md.; İptal: Anayasa Mahkemesinin 18/11/1995 tarihli ve E.: 1995/54, K.: 1995/59 sayılı Kararı ile.)

(Değişik: 23/5/1987-3377/10 md.) (Değişik: 23/11/1995-4138/2 md.) (Değişik: 13/3/2018-7102/21 md.) (Değişik: 31/3/2022-7393/2 md.) Seçime katılmış siyasi partilerin ve bağımsız adayların adları alt alta ve aldıkları geçerli oy sayıları da hizalarına yazılır. Siyasi partilerin oy sayıları, önce bire, sonra ikiye, sonra üçe.... ile o çevrenin çıkaracağı milletvekili sayısına ulaşıncaya kadar bölünür. Elde edilen paylar ile bağımsız adayların aldıkları oylar ayırım yapılmaksızın en büyüktен en küçüğe doğru sıralanır. Seçim çevresinden çıkacak milletvekili sayısı kadar bu payların sahibi olan siyasi partilere ve bağımsız adaylara rakamların büyüklük sırasına göre milletvekili tahsis olunur. **(Ek cümle: 17/10/1987-3404/1 md.; Mülga: 27/10/1995-4125/21 md.)**

Son kalan milletvekilliği için birbirine eşit rakamlar bulunduğu takdirde, bunlar arasında ad çekilmek suretiyle tahsis yapılır.

(Değişik: 23/11/1995-4138/2 md.) (Değişik: 13/3/2018-7102/21 md.) Seçime katılan siyasi partilerden veya ittifaklardan hiçbirisi yukarıdaki maddede yazılı oranı aşamamış ise milletvekilleri üçüncü ve dördüncü fıkra hükümlerine göre paylaştırılır.

(Ek: 28/3/1986-3270/33 md.; Mülga: 23/11/1995-4138/2 md.)

(Ek: 13/3/2018-7102/21 md.) (Değişik: 31/3/2022-7393/2 md.) İttifakın aldığı oy toplamı genel barajı geçtiği takdirde, seçim çevrelerinde milletvekili hesabı ve dağılımı, ittifak içerisinde yer alan her bir partinin o seçim çevresinde almış olduğu oy sayısı dikkate alınarak üçüncü fıkra hükümlerine göre yapılır.

Siyasi partilerin çıkaracakları ülke seçim çevresi milletvekili sayısının hesabı

MADDE 34/A- (Ek: 27/10/1995-4125/17 md.; İptal: Anayasa Mahkemesinin 18/11/1995 tarihli ve E.: 1995/54, K.: 1995/59 sayılı Kararı ile.)

Siyasi parti adaylarından seçilenlerin tespiti

MADDE 35- (Değişik: 27/10/1995-4125/18 md.)

İl seçim kurulu başkanı alınan sonuçlara göre, o seçim çevresinden; siyasi parti aday listelerinde ve varsa bağımsız adaylardan seçilenleri tespit eder ve tutanağın bir suretini o seçim çevresinde ilan ettirir. Diğer bir suretini, bir hafta süre ile il seçim kurulu kapısına astırır.

Milletvekili seçilenlerin Yüksek Seçim Kuruluna bildirilmesi ve tutanakların verilmesi

MADDE 36- Milletvekili seçilenler belli olur olmaz, seçilenlerin ad ve soyadları ve parti adayı iseler mensup oldukları siyasi parti, il seçim kurullarınca en seri şekilde telgrafla, ayrıca telefon veya telsiz ile seçim çevreleri de gösterilerek Yüksek Seçim Kuruluna bildirilir.

(Değişik: 27/10/1995-4125/19 md.) Milletvekili seçilenlere il seçim kurulu tarafından, milletvekili seçildiklerine dair derhal bir tutanak verilir. Bu tutanaklardan iki örneği de Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığına en seri vasıta ile gönderilir. **(İkinci cümle İptal: Anayasa Mahkemesinin 18/11/1995 tarihli ve E.: 1995/54 K.: 1995/59 sayılı Kararı ile.)** Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı tutanaklardan birini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verir.

Seçim sonuçlarının yayımı

MADDE 37- Yukarıdaki maddenin birinci fıkrası uyarınca il seçim kurullarından bilgi verildikçe, Yüksek Seçim Kurulu bu bilgileri bekletmeden radyo ve televizyon ile derhal yayımlar.

Bütün illerden verilecek bilgiler tamamlanır tamamlanmaz, tasdikli tutanak suretlerinin alınması veya itiraz varsa bu itirazın incelenerek karara bağlanması beklenmeksizin, her partinin kazandığı milletvekili sayısı ve milletvekili seçilenlerin ad ve soyadları Yüksek Seçim Kurulunca Türkiye Radyo ve Televizyonları ile derhal yayımlanır.

Seçim sonuçlarını gösteren tutanakların bütün illerden gönderilmesi üzerine, Yüksek Seçim Kurulu, en kısa zamanda Radyo ve Televizyon ve Resmi Gazete ile ikinci bir bildiri yayımlayarak, iller ve seçim çevreleri

itibariyle, milletvekili seçilenlerin ad ve soyadlarını, seçmen sayısını, oy kullanan seçmen sayısını, katılma oranını, geçerli oy pusulası sayısını her parti ile bağımsız adayların kazandıkları oy sayısını açıklar.

Devlete ait bütün ulaştırma ve haberleşme araçları, seçim kurulları arasında seçimle ilgili haber, yazı, bilgi ve malzemenin ulaştırılmasında öncelikle kullanılır.

Seçim sonuçlarının Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı tarafından yayımlanması

MADDE 38- Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı, Yüksek Seçim Kurulu tarafından kendisine verilecek belgelere dayanarak, iller, seçim çevreleri ve ilçeler, seçim bölgeleri ve sandık bölgeleri itibariyle, sandık kurulları tutanaklarında bulunan bilgileri en geç, seçimi takip eden bir yıl içinde yayımlar.

Seçimin veya tutanağın iptali

MADDE 39- Oyların dökümüne, sayımına veya bu oyların partiler ile bağımsız adaylara bölümüne ilişkin olarak milletvekili tutanaklarına yapılan itiraz üzerine yeniden yapılan döküm, sayım ve hesap sonucunda tutanakların iptaline karar verildiği takdirde, yeniden yapılacak döküm, sayım ve hesap sonucuna göre seçilmiş oldukları anlaşılanlara Yüksek Seçim Kurulu tarafından tutanakları verilir.

Bir seçim çevresinde yapılan seçimin, seçim işlemleri sebebiyle iptaline karar verildiği takdirde, o seçim çevresinde yeniden seçim yapılır ve Yüksek Seçim Kurulu seçimin iptaline dair kararla birlikte o çevrede, seçimin yapılacağını Resmi Gazete ve diğer vasıtalarla derhal ilan eder.

(Değişik: 2/1/2003-4778/16 md.) Bu ilandan sonra gelen doksanıncı günü takip eden ilk Pazar günü oy verme günüdür.

Yukarıdaki fıkralar dışında milletvekillerinden bir veya birkaçının tutanaklarının iptaline karar verildiği takdirde, tutanakları iptal olunan milletvekilleri yerine, 34 ve 35 inci madde esaslarına göre sıradaki adaya tutanak verilir.

Sırada olanlar yetmediği takdirde, açık kalan milletvekillikleri için Kanunun ara seçimi hakkında kabul ettiği hükümlere uyulur.

Seçim belgelerinin saklanması

MADDE 40- Hesaba katılan ve katılmayan ve itiraza uğramış olan oy pusulaları, sayım ve döküm cetvelleri ve milletvekilliğine seçilme tutanakları ve seçimle ilgili diğer her türlü evrak, iki yıl süre ile ilçelerde ilçe seçim kurulu başkanı, illerde il seçim kurulu başkanı tarafından saklanır ve Yüksek Seçim Kurulunun talebi olmadıkça hiçbir yere gönderilemez.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Bağımsız adayların emaneten yatırdıkları para hakkında yapılacak işlemler

MADDE 41- (Değişik: 27/10/1995-4125/20 md.) Milletvekili seçimi sonucunda bağımsız adayın aldığı oy seçilmesine yetmezse emanete alınan para Hazineye gelir yazılır.

Ölen veya kanuni süre içinde adaylıktan vazgeçen veya adaylıkları reddedilen veya yukarıdaki fıkrada belirtilen sayıdan çok oy alan bağımsız adaylara veya kanuni mirasçılara seçimden sonra müracaat etmeleri halinde emanetteki para geri verilir.

Özel hüküm bulunmayan hallerdeki uygulama

MADDE 42- Bu Kanunda özel hüküm bulunmayan hallerde, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

Yüksek Seçim Kurulu, milletvekili seçimlerinin sağlıklı ve düzenli bir şekilde gerçekleşmesini sağlamak amacıyla gerekli ilke kararları almaya yetkilidir.

ALTINCI BÖLÜM

Değiştirilen Kanun Hükümleri

MADDE 43- 26/4/1961 tarih ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun maddelerinde

bulunan “Cumhuriyet Senatosuna ilişkin hükümler” madde metinlerinden çıkarılmıştır.

MADDE 44 İLA 61- (Bu maddeler 24/4/1961 tarihli ve 298 sayılı “Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun”un 7, 14, 52, 103, 149, 151, 152, 153, 157, 159, 160, 161, 162, 164, 168, 169, 170 ve 180 inci maddelerinde değişiklik yapılmasına dair olup adı geçen kanundaki yerlerine işlenmişlerdir.)

MADDE 62- (22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı “Siyasi Partiler Kanunu”nun geçici 6 ncı maddesinin değiştirilmesine dair olup adı geçen kanundaki yerine işlenmiştir.)

YEDİNCİ BÖLÜM

Geçici Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak milletvekili seçimi için oy verme günü 6 Kasım 1983 tarihidir.

Seçim döneminin başlangıç tarihi Yüksek Seçim Kurulunca, yukarıdaki fıkra da belirtilen oy verme günü esas alınarak tespit ve ilan edilir.

Yüksek Seçim Kurulu, bu Kanun ile 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun seçimlere ilişkin olarak tespit ettiği süreleri kısaltarak uygulayabilir.

6 Kasım 1983 tarihinde yapılacak Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimlerinin bu Kanunun 6 ncı maddesinde öngörülen beş yıllık süresinin hesabında, oy verme günü olarak Ekim 1983 ayının ikinci pazar gününün tarihi esas alınır.

GEÇİCİ MADDE 2- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak ilk milletvekili seçiminde siyasi partilerin seçime katılabilirmeleri için büyük kongrelerini yapmış olmaları şartı aranmaz. Ancak, Yüksek Seçim Kurulunca tespit ve ilan edilecek seçim döneminin başlangıç tarihine kadar illerin en az yarısında teşkilat kurmuş olmaları gerekir.

GEÇİCİ MADDE 3- 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun geçici dördüncü maddesinde, siyasi parti kurucuları üzerinde, Milli Güvenlik Konseyinin incelemede bulunmak ve haklarında olumsuz karar alınanların değiştirilmesini talebetmek yetkisi, aynı kanunun geçici altıncı maddesine göre, bu Kanunun yürürlüğe girmesini müteakip yapılacak ilk milletvekili genel seçimleri için siyasi partilerin kurucular kurulunca tespit edilecek milletvekilleri adayları hakkında da aşağıdaki esaslara göre uygulanır.

a) Milli Güvenlik Konseyi; Siyasi Partilerce hazırlanan milletvekili aday listelerini, Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı tarafından geçici olarak ilan edildiği tarihten itibaren oniki gün içinde inceler.

b) Yukarıdaki (a) bendi hükümlerine göre yapılan inceleme sonunda Milli Güvenlik Konseyince hakkında olumsuz karar alınan milletvekili adaylarının isimleri ilgili siyasi parti listelerinden çıkartılmak üzere Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığına bildirilir. Milli Güvenlik Konseyinin adaylar hakkında aldığı bu karar kesindir.

c) **(Değişik: 19/9/1983-155 No.lu M.G.K. kararı)**⁵¹ Milli Güvenlik Konseyinin (a) bendi uyarınca ilk incelemesi sırasında haklarında olumsuz karar alınması nedeniyle siyasi parti aday listelerinden çıkartılan milletvekili adaylarının yerine, ilgili siyasi partiler iki gün içinde yeni adaylarını birer yedeği ile beraber sıralarını da belirtmek suretiyle Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı aracılığıyla Milli Güvenlik Konseyine bildirebilirler.

Milli Güvenlik Konseyi bildirilen bu adaylar üzerindeki incelemesini yedi gün içinde tamamlar.

Yapılan inceleme sonunda Milli Güvenlik Konseyince adaylıkları olumlu görülenlerin adları Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığına bildirilir.

⁵¹ İlgili Milli Güvenlik Konseyi Kararı, 21/9/1983 tarihli ve 18168 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

d) Kanunun siyasi partilerin seçimlere katılabilmelerine ilişkin hükümleri saklı kalmak koşuluyla Milli Güvenlik Konseyi tarafından olumsuz karar alınmak suretiyle listeden çıkartılmış bulunan adaylar nedeniyle listenin, herhangi bir nedenle tamamlanamamış olması o siyasi partinin kalan adaylarla seçime katılmasına engel olmaz.

GEÇİCİ MADDE 4- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak ilk milletvekili genel seçiminde; Milli Güvenlik Konseyi, Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı tarafından geçici olarak ilan edilen listedeki bağımsız adayların durumunu, ilan tarihinden itibaren oniki gün içinde inceler.

Hakkında olumsuz karar alınan bağımsız aday, listeden çıkarılmak üzere Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığına bildirilir. Milli Güvenlik Konseyinin bağımsız adaylar hakkında aldığı bu kararlar kesindir.

GEÇİCİ MADDE 5- Bu Kanunun yürürlüğe girmesini müteakip, yapılacak ilk milletvekili genel seçimlerinde, seçmenler “Evet” mührünü sadece tercih ettiği siyasi partiye veya varsa yalnızca bir bağımsız adaya ait özel daire içine basmak suretiyle oylarını kullanırlar. Adaylar için tercih işareti kullanılmaz.

Seçmen tarafından ilgili siyasi partiye ait özel daire içine mühür basıldıktan sonra o partiye ait listede tercih işaretleri konmuş ise bu işaretler oy pusulasını geçersiz kılmaz.

Sayımın tutanağa geçirilmesi, ilçelerde, il seçim kurullarındaki birleştirme işlemleri yukarıdaki fıkraların esasları gözönünde bulundurularak yapılır.

34 üncü madde uyarınca partilerin kazandığı milletvekillikleri sayısı tespit edildikten sonra birleşik oy pusulasında yeralan parti listesindeki sıraya göre o partiden milletvekilliğine seçilenler tespit edilir.

GEÇİCİ MADDE 6- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç otuz gün içinde Yüksek Seçim Kurulu tarafından son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre, 4 üncü madde uyarınca seçim çevreleri ve her seçim çevresinin çıkaracağı milletvekili sayısı tespit edilerek Resmi Gazete, radyo ve televizyonla ilan edilir.

GEÇİCİ MADDE 7- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonraki ilk milletvekili genel seçimlerinde ilçe seçim kurulu, bir başkan ile altı asıl ve altı yedek üyeden oluşur. İlçe seçim kurulunun iki asıl ve iki yedek üyesi memurlar arasından, dört asıl ve dört yedek üyesi seçim çevresinde seçime katılmış siyasi parti üyeleri arasından seçilir. O seçim çevresinde dörtten fazla siyasi parti seçime katılmış ise, ilçe seçim kurulunun partili asıl üyelerinin hangi partilerden alınacağı, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından kura ile tespit edilir. Bu halde partili yedek üyeler asıl üyelik alamayan siyasi partilere öncelik verilmek suretiyle aynı şekilde kura ile belirlenir.

Bu seçim çevresinde dörtten az siyasi parti seçime katıldığı takdirde ilçe seçim kurulunun boş kalan üyelikleri, parti üyesi olmayan ve bu görevi yapabilecek kişilerin seçilmesi suretiyle tamamlanır.

GEÇİCİ MADDE 8- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonraki ilk milletvekili genel seçimlerinde sandık kurulu bir başkan ile altı asıl ve altı yedek üyeden oluşur.

İlçe seçim kurulu başkanı;

a) Sandık kurulunun başkanı ile iki asıl ve iki yedek üyesini memurlar arasından,

b) Sandık kurulunun partili dört asıl ve dört yedek üyesini o seçim çevresinde seçime katılmış bulunan siyasi parti üyeleri arasından,

Seçer.

O seçim çevresinde dörtten fazla siyasi parti seçime katılmış ise her sandık kurulu için ayrı ayrı olmak üzere ilçe seçim kurulu başkanı tarafından kura ile sandık kurullarının asıl üyeliğinin hangi siyasi partilere verileceği tespit edilir. Bu halde sandık kurullarının partili yedek üyeleri asıl üyelik alamayan siyasi partilere öncelik verilmek suretiyle aynı şekilde kura ile belirlenir.

Sandık kurulu üyesi olarak görevlendirilecek memur bulunamadığı veya o seçim çevresinde dörtten az siyasi parti seçime katıldığı takdirde, kurulun boş kalan üyelikleri parti üyesi olmayan ve bu görevi yapabilecek kişilerin seçilmesi suretiyle tamamlanır.

GEÇİCİ MADDE 9- Yapılacak ilk milletvekili genel seçimlerinde;

a) Önceden kütüğe yazıldıkları halde oy verme tarihinde kısıtlı veya kamu hizmetlerinden yasaklı olanlar veya ceza infaz kurumlarında hükümlü veya tutuklu olarak bulunanlar oy kullanamazlar.

b) Yazım veya güncelleştirme sırasında hükümlü veya tutuklu oldukları için kütüğe yazılmayanlardan, bilahare tahliye edilenler oy verme gününden önceki onbeşinci gün saat 17.00'ye kadar ikametgahlarının bulunduğu yer ilçe seçim kuruluna tahliye edildiklerine ilişkin belge ile birlikte başvurmaları ve oy verme yeterliğine sahip olmaları halinde sürenin geçmiş ve kütüğün kesinleşmiş olmasına bakılmaksızın kütüğe ve ikametgahlarının bulunduğu sandık listelerine dahil edilmelerine ilçe seçim kurullarınca karar verilir.

GEÇİCİ MADDE 10- İlk milletvekili genel seçiminde kullanılacak seçmen kütüklerinin yazım veya güncelleştirilmesi sırasında yurt dışında bulunan Türk vatandaşları seçim gününden önceki onbeşinci gün saat 17.00'ye kadar ikametgahlarının bulunduğu yer ilçe seçim kuruluna pasaportlarıyla başvurmaları ve oy verme yeterliğine sahip olmaları halinde sürenin geçmiş ve kütüğün kesinleşmiş olmasına bakılmaksızın kütüğe ve sandık listelerine dahil edilmelerine ilçe seçim kurullarınca karar verilir ve durum, hangi sandıkta oy kullanabilecekleri de belirtilmek suretiyle pasaportlarına işlenir.

GEÇİCİ MADDE 11- İlk milletvekili genel seçiminde kullanılacak seçmen kütüklerinin yazım veya güncelleştirilmesi sırasında er, onbaşı, kıta çavuşu veya askeri öğrenci oldukları için kütüğe yazılmayanlardan; terhis edilen veya askerlikle ilişkisi kesilenler ile subay veya astsubay olanlar oy verme gününden önceki onbeşinci gün saat 17.00 ye kadar ikametgahlarının bulunduğu yer ilçe seçim kurullarına bu durumlarına ilişkin belge ile birlikte başvurmaları ve oy verme yeterliğine sahip olmaları halinde sürenin geçmiş ve kütüğün kesinleşmiş olmasına bakılmaksızın kütüğe ve ikametgahlarının bulunduğu sandık listelerine dahil edilmelerine ilçe seçim kurullarınca karar verilir.

GEÇİCİ MADDE 12- (Mülga: 23/5/1987-3377/14 md.)

GEÇİCİ MADDE 13- (Ek: 21/11/1995-4135/1 md.)

10.6.1983 tarih ve 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 27.10.1995 Tarih ve 4125 Sayılı Kanunla Değişik 20 nci maddesinin birinci fıkrasındaki on günlük süre, 20 nci Dönem Milletvekili Seçimlerinde onbeş gün olarak uygulanır ve bu süre kısaltılamaz. Yüksek Seçim Kurulu seçim takvimi düzenlemesini buna göre yapar.

GEÇİCİ MADDE 14- (Ek: 23/11/1995-4138/3 md.; İptal: Anayasa Mahkemesinin 1/12/1995 tarihli ve E.: 1995/56, K.: 1995/60 sayılı Kararıyla.)

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Seçimde oy kullanmayanlar

MADDE 63- (Değişik: 28/3/1986-3270/35 md.)

Seçmen kütüğünde kaydı ve sandık listesinde oy kullanma yeterliği bulunduğu halde, Milletvekilliği genel ve ara seçimlerinde meşru mazeretleri olmaksızın katılmayanlar, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından onbin lira para cezasıyla cezalandırılırlar. Bu karar kesindir.⁵²

Yürürlükten kaldırılan kanunlar

MADDE 64- 24/5/1961 tarih ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu Üyelerinin Seçimi Kanunu ile 25/5/1961 tarih ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu ve bu kanunların bütün ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.

⁵² Bu maddede belirtilen para cezasının XX. dönem Milletvekili Genel Seçimleri için 250 000 (ikiyüzellibin) lira olarak uygulanacağı 27/10/1995 tarihli ve 4125 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ile Siyasi Partiler Kanunu ve Milletvekili Seçimi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun 22'nci maddesiyle hükme bağlanmıştır.

Yürürlük

MADDE 65- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 66- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**2839 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ İPTAL
KARARLARININ YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	2839 sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
3270	4, 12, 13, 14, 26, 28, 34, 35, 63	15/4/1986
3377	3, 4, 8, 33, 34, Geçici Madde 12	3/6/1987
3403	8, 34	11/9/1987
3404	34	19/10/1987
3757	12, 13, 14	26/8/1991
4044	26	1/10/1994
4125	3, 4, 12, 18, 20, 21, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 34/A, 35, 36, 41	28/10/1995
Anayasa Mahkemesinin 18/11/1995 tarihli ve E.: 1995/54, K.: 1995/59 sayılı Kararı	3, 4, 20, 21, 26, 34, 34/A, 36	21/11/1995
4135	Geçici Madde 13	21/11/1995
4138	4, 34, Geçici Madde 14	24/11/1995
Anayasa Mahkemesinin 1/12/1995 tarihli ve E.: 1995/56, K.: 1995/60 sayılı Kararı	Geçici Madde 14	7/12/1995
4778	7, 11, 39	11/1/2003
5550	6, 26, 28	20/10/2006
5552	10	28/10/2006
5922	4, 6	30/10/2009
5980	18, 21, 26	10/4/2010

Anayasa Mahkemesinin 10/2/2011 tarihli ve E.: 2009/88, K.: 2011/39 sayılı Kararı	4	18/2/2011
7102	11, 12/A, 16, 26, 29, 31, 32, 33, 34	16/3/2018
7140	16, 3'üncü maddenin birinci fıkrasında yapılan değişiklik, 6'ncı maddenin birinci fıkrasında yapılan değişiklik	Birlikte yapılacak ilk Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin takvimin başladığı tarihte
	6'ncı maddenin ikinci fıkrasında yapılan değişiklik	Birlikte yapılan ilk Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının göreve başladığı tarihte
	10	25/4/2018
7393	33, 34	6/4/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun

Kanun Numarası : 3069
Kabul Tarihi : 31/10/1984
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 6/11/1984 - 18567

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ ÜYELİĞİ İLE BAĞDAŞMAYAN İŞLER HAKKINDA KANUN

MADDE 1- Bu Kanunun amacı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin yapamayacakları görev ve işleri belirlemektir.

MADDE 2- Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Devlet ve diğer kamu tüzelkişilerinde ve bunlara bağlı kuruluşlarda; Devletin veya diğer kamu tüzelkişilerinin doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak katıldığı teşebbüs ve ortaklıklarda; özel gelir kaynakları ve özel imkanları kanunla sağlanmış kamu yararına çalışan derneklerin ve Devlettten yardım sağlayan ve vergi muafiyeti olan vakıfların, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alamazlar, vekili olamazlar, herhangi bir taahhüt işini doğrudan veya dolaylı olarak kabul edemezler, temsilcilik ve hakemlik yapamazlar.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, yürütme organının teklif, inha, atama veya onamasına bağlı resmi veya özel herhangi bir işle görevlendirilemezler. **(Mülga cümle: 2/7/2018-KHK-703/52 md.)**

MADDE 3- Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ayrıca; 2 nci maddede belirtilen kurum ve kuruluşlarda ücret karşılığı iş takipçiliği, komisyonculuk, müşavirlik yapamazlar; Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlar ile zimmet, ihtilas, irtikap, kaçakçılık ve döviz suçları gibi Devletin maddi çıkarlarıyla ilgili davalarda Devlet aleyhine vekil olamazlar; serbest mesleklerini icrada, ferdi işletmelerini idarede milletvekilliği unvanlarını kullanamazlar.

MADDE 4- Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, 2 nci maddede belirtilen kurum ve kuruluşlarda genel sekreter, sekreter veya benzeri herhangi bir nam altında hiçbir yönetim görevi alamazlar.

Milletvekilleri, yabancı bir devlet veya milletlerarası bir kuruluş tarafından verilen idari ve siyasi, ücretli herhangi bir işi veya görevi Türkiye Büyük Millet Meclisinin kararı olmadıkça kabul edemezler.

MADDE 5- Milletvekillerinin yapamayacakları işlere ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.

MADDE 6- Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi seçilmeden önce bu Kanunla yasaklanan herhangi bir yükümlülük üstlenmiş bulunan üyeler mevcut durumlarını altı ay içinde bu Kanuna uygun hale getirirler.

MADDE 7- Bu Kanuna aykırı hareket eden üyeler hakkında, İçtüzük hükümleri uyarınca işlem yapılır.

Üyeliğin düşmesine; Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının salt çoğunluğu ile karar verilir.

MADDE 8- Bu Kanun yayımından altı ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 9- Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Bakanlar Kurulu yürütür.

**3069 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin Numarası	3069 sayılı Kanunun Değişen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
KHK/703	2	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)

**Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek,
Yolluk ve Emekliliklerine Dair Kanun**

Kanun Numarası : 3671
Kabul Tarihi : 26/10/1990
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 28/10/1990 - 20679

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ ÜYELERİNİN ÖDENEK, YOLLUK VE EMEKLİLİKLERİNE DAİR KANUN

Ödenek, Yolluk, Diğer Mali ve Sosyal Haklar

MADDE 1- Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin aylık ödeneklerinin tutarı, en yüksek Devlet memurunun almakta olduğu miktardır. En yüksek Devlet memuruna ödenenlerden gelir vergisine tabi olmayanlar bu Kanuna göre de gelir vergisine tabi tutulmaz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine bu madde uyarınca hesaplanacak aylık ödenek tutarının yarısı yolluk olarak ödenir.

Bu yolluklar herhangi bir suretle haczedilemez.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri en yüksek Devlet memurunun almakta olduğu mali ve sosyal haklardan yararlanırlar.

Emeklilik

MADDE 2- (Değişik: 3/4/1997-4234/1 md.)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeleri ile dışarıdan atanan bakanlar, seçildikleri veya atandıkları, emekli olanlar ise istekte bulundukları tarihi izleyen ayın başından itibaren T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilirler. Emekli olanların iştirakçi oldukları sürece sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıkları kesilir.

(İptal iki ila altıncı fıkralar: Anayasa Mahkemesinin 27/5/1999 tarih ve E.: 1998/58, K.: 1999/19 sayılı Kararı ile; Mülga: 27/1/2000-4505/6 md.)

5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, Yasama Organı Üyeleri ile dışarıdan atanan bakanların bu görevlerde geçen her hizmet yılı için aynı Kanunun 32 nci maddesi çerçevesinde üç aylık fiili hizmet zammı uygulanır.

Emekli Aylığının Bağlanması

MADDE 3- (Değişik: 3/12/1992-3855/3 md.)

Yasama Organı Üyeleri ile dışardan atanan bakanların veya daha önce bu görevlerde bulunmuş olanların istekleri üzerine emekli aylıklarının bağlanmasında, emekli aylığını bağlayacak ilgili Sosyal Güvenlik Kurumunun mevzuatında yer alan genel hükümler uygulanır.

Milletvekilleri ile Yasama Organı Eski Üyelerinin Sosyal Hakları

MADDE 4- (Değişik: 24/11/1994-4049/4 md.)

Milletvekillerinin, Yasama Organı Üyeliği ile açıktan atandığı Bakanlık görevi sona erenlerin ve bunların bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin; ölenlerin aylık veya 5 inci madde gereğince tazminat alan veya müstahak olup da, bu tazminatı 5 inci maddenin üçüncü fıkrasındaki şartlar sebebiyle alamayan dul ve yetimlerinin tedavileri Türkiye Büyük Millet Meclisince sağlanır. **(Ek cümle: 6/12/2019-7196/49 md.)** Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

(Ek: 29/3/2018-7104/16 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve bu üyeliği sona erenler ile dışarıdan atanan bakanlar, kamu kurum ve kuruluşlarının tüm sosyal tesis ve imkanlarından, bu tesislerin kullanımına ilişkin ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından belirlenmiş en uygun esas ve usuller dâhilinde yararlanırlar.

Tazminat

MADDE 5- (Değişik: 24/11/1994-4049/5 md.; İptal: Anayasa Mahkemesinin 27/5/1999 tarihli ve E.: 1998/58, K.: 1999/19 sayılı Kararı ile; Mülga: 27/1/2000-4505/6 md.)

Hak Kazanma ve Ödeme

MADDE 6- Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri bu sıfatı iktisap ettikleri aydan itibaren, bu Kanunda belirtilen ödenek ve yolluklara hak kazanırlar. Herhangi bir nedenle Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği

sıfatı kalkanların istihkakları, bu sıfatın kalktığı ayı takip eden aybaşından itibaren verilmez. Ancak, ölüm ve çeşitli sebeplerle genel seçimin yenilenmesi halinde önceden aldıkları üç aylık ödenek ve yolluklar geri alınmaz. Aylık ödenek ve yollukların üç aylığı peşin olarak ve çekle ödenir.

Ölüm Yardımı

MADDE 7- Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin ölümleri halinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile ek ve değişikliklerine göre en yüksek Devlet Memurunun almakta olduğu aylığın (ek gösterge dahil) oniki aylık tutarı ölüm yardımı olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden usulü dairesinde ve resen ödenir.

Yasama Organı üyeliği sona erenler için bu yardım ölüm tarihi itibarıyla birinci fıkraya göre hesaplanacak miktarın yarısı tutarında olmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden ödenir.

Bu madde uyarınca ölüm yardımı yapılanlara diğer mevzuat hükümleri ile öngörülen ölüm yardımları yapılmaz.

Bu maddenin tatbikinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 208 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

MADDE 8- 9.10.1984 tarih ve 3053 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. 5434 sayılı T.C.Emekli Sandığı Kanununun bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.

EK MADDE 1- (Ek: 4/7/2012-6353/19 md.) (Değişik: 6/12/2019-7196/50 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca, milletvekilleri ve yasama organı eski üyelerine, 24/6/2018 tarihinden önce dışarıdan atandığı bakanlık görevi sona erenlere ve bunların sıfat ve vazifesine bağlı olarak kanunlarda belirtilen hak sahiplerine, şekli ve içeriği Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanınca belirlenecek kimlik belgesi verilir. Bu kimlik belgesi, tüm resmî ve özel kuruluşlar tarafından kabul edilecek resmî kimlik hükmündedir.

Milletvekilleri ve yasama organı eski üyeleri ile 24/6/2018 tarihinden önce dışarıdan atandığı bakanlık görevi sona erenlerin Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartı, sürücü belgesi, diplomatik pasaport, yivli ve yivsiz silah ruhsatı alma ve yenileme işlemleri ile bunların sıfat ve vazifesine bağlı olarak bir hakkın kullanımına dair resmî kurumlara yapılacak yazılı bildirimler ilgili kanunlarda izin verilen illerde yapılabileceği gibi Ankara ilinde de yapılabilir. Bu işlemler ve bildirimler ilgilinin talebi halinde, resmî kurumlar nezdinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı vasıtasıyla yürütülür. Ayrıca, bu fıkrada sayılanların talebi halinde, kendilerine ait veya edinecekleri araçlara Ankara ilinin plakası verilir.

Milletvekilleri ve yasama organı eski üyeleri ile 24/6/2018 tarihinden önce dışarıdan atandığı bakanlık görevi sona erenlerin bu sıfat veya vazifelerinden dolayı 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununda belirtilen hak sahiplerinin pasaport alma ve yenileme işlemleri hakkında da ikinci fıkra hükmü uygulanır.

Bu maddeye göre Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından yapılacak iş ve işlemlere dair usul ve esaslar Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

GEÇİCİ MADDE 1- (Mülga: 3/12/1992-3855/6 md.)

GEÇİCİ MADDE 2- (Değişik: 24/11/1994-4049/9 md.)

(...)⁵³ 5 inci maddede yer alan 9000 rakamı da 1995 yılında 12.000, 1996'da 13.000, 1997 ve müteakip yıllarda 14.000 olarak uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 3- (Değişik: 24/11/1994-4049/ 9 md.; Mülga: 27/1/2000-4505/6 md.)

GEÇİCİ MADDE 4- (Mülga: 3/12/1992-3855/6 md.)

GEÇİCİ MADDE 5- (Mülga: 3/12/1992-3855/6 md.)

⁵³ Burada yer alan “2 nci maddede yer alan 8000 rakamı 1995 ve müteakip yıllarda 9000;” ibaresi Anayasa Mahkemesinin 17/10/1996 tarihli ve E.1996/4, K.1996/39 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 6- (Ek: 3/4/1997-4234/3 md.; İptal: Anayasa Mahkemesinin 27/5/1999 tarihli ve E.: 1998/58, K.: 1999/19 sayılı Kararı ile; Mülga: 27/1/2000-4505/6 md.)

GEÇİCİ MADDE 7- (Ek: 3/4/1997-4234/3 md.; İptal: Anayasa Mahkemesinin 27/5/1999 tarihli ve E.: 1998/58, K.: 1999/19 sayılı Kararı ile; Mülga: 27/1/2000-4505/6 md.)

GEÇİCİ MADDE 8- (Ek: 27/1/2000-4505/2 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yasama organı üyelerinden ve dışarıdan atanan bakanlardan altmışbeş yaşını doldurmuş bulunanlar ile bunların dul ve yetimlerine çeşitli kanunlarda yer alan hükümlere göre bağlanmış bulunan aylık ve sair tazminatlara ilişkin olarak yapılan her türlü işlem ve tahsisler kazanılmış hak olarak saklı olup bağlanmış bulunan emekli, dul-yetim aylıkları ile sair tazminatların Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına ödenmesine devam olunur.

Ayrıca bu Kanunun 5 inci maddesine göre Türkiye Büyük Millet Meclisinden tazminat almakta iken, bu maddenin yürürlükten kalkması sonucu tazminatları kesilen ve Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığından da temsil tazminatı ödenmeyen yasama organı üyeleri ile dışarıdan atanan bakanların kendilerine, dul ve yetimlerine 5434 sayılı Kanunun ek 68 inci maddesindeki esaslar dahilinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden temsil tazminatı ödenir. Bu tazminatlar ödendikçe faturası karşılığında Hazine'den tahsil olunur.

Yürürlük

MADDE 9- Bu Kanunun 2 nci maddesi ile geçici 4 üncü maddesi 1 Temmuz 1990 tarihinde; diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer. Ancak 2 nci maddenin son fıkrasında yer alan fiili hizmet zammı verilmesinden dolayı bu Kanunun yürürlüğünden önce geçmiş süreler için aylık ve ikramiye farkı ödenmez.

Yürütme

MADDE 10- Bu Kanunun Türkiye Büyük Millet Meclisi ile ilgili hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, diğer hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**3671 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ İPTAL
KARARLARININ YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	3671 sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
3855	2, 3, 4, 5, Geçici Madde 1, Geçici Madde 2, Geçici Madde 3, Geçici Madde 4, Geçici Madde 5	15/1/1993
4049	2, 4, 5 Geçici Madde 2, Geçici Madde 3	6/12/1994
Anayasa Mahkemesinin 17/10/1996 tarihli ve E.:1996/4, K.:1996/39 sayılı Kararı	2, Geçici Madde 2	8/1/1997
4234	Geçici Madde 7	15/4/1997
	2, 5, Geçici Madde 3, Geçici Madde 6	8/1/1997 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlı tarihi olan 15/4/1997
4505	2, 5, Geçici Madde 3, Geçici Madde 6, Geçici Madde 7, Geçici Madde 8	12/2/2000
Anayasa Mahkemesinin 27/5/1999 tarihli ve E.: 1998/58, K.: 1999/19 sayılı Kararı	2, 5, Geçici Madde 6, Geçici Madde 7	4/6/2000
6353	Ek Madde 1	12/7/2012
7104	4	6/4/2018
7196	4, Ek Madde 1	24/12/2019

**Bazı Kanun ve Kanun Hükümünde Kararnamelerde
Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
(İlgili Hükümler)**

Kanun Numarası : 5335
Kabul Tarihi : 21/4/2005
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 27/4/2005 - 25798

BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

(...)

MADDE 30- (Değişik: 21/1/2010-5947/18 md.) (Değişik: 29/6/2011-KHK-644/37 md.) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/199 md.)

Cumhurbaşkanı tarafından atanan veya görevlendirilenler, Türkiye Büyük Millet Meclisince yapılan seçimler sonucunda görev verilenler ile yükseköğretim kurumlarının öğretim üyeliklerine ve Sağlık Bakanlığının tabip ve uzman tabip kadrolarına yapılacak atamalar hariç olmak üzere, herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı alanlar, genel bütçeye dahil dairelerin, katma bütçeli idarelerin, döner sermayelerin, kefalet sandıklarının, sosyal güvenlik kurumlarının ve bütçeden yardım alan kuruluşların kadrolarına açıktan atanamazlar. Diğer kanunların bu fıkraa aykırı hükümleri uygulanmaz.

Herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı alanlar bu aylıkları kesilmeksizin; genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler, döner sermayeler, fonlar, belediyeler, il özel idareleri, belediyeler ve il özel idareleri tarafından kurulan birlik ve işletmeler, sosyal güvenlik kurumları, bütçeden yardım alan kuruluşlar ile özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bunların bağlı ortaklıkları ile müessese ve işletmelerinde ve sermayesinin %50'sinden fazlası kamuya ait olan diğer ortaklıklarda herhangi bir kadro, pozisyon veya görevde çalıştırılmaz ve görev yapamazlar.

Diğer kanunların emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta iken emeklilik veya yaşlılık aylıkları ve/veya diğer tazminatları kesilmeksizin atanmaya, çalıştırılmaya veya görevlendirilmeye izin veren hükümleri ile 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun ek 11 inci maddesine göre 1.1.2005 tarihinden önce alınmış Bakanlar Kurulu kararları uygulanmaz.

Bu maddenin ikinci ve üçüncü fıkra hükümleri;

a) Cumhurbaşkanlığına seçilenler,

b) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/199 md.)** Cumhurbaşkanı yardımcılığı veya bakanlığa atananlar,

c) Yasama Organı üyeliğine seçilenler,

(...)

h) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/199 md.)** Özel kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde emeklilik veya yaşlılık aylığı kesilmeksizin çalıştırılma veya görev yapma hakkı verilenlerden Cumhurbaşkanı tarafından atanan veya görevlendirilenler⁵⁴ ve Türkiye Büyük Millet Meclisince yapılan seçimler sonucunda görev verilenler,

i) 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 60 ıncı maddesinin (a) fıkrası uyarınca Yasama Organı üyeliğinin bitiminden sonra öğretim üyesi olarak atanmış olanlar,

(...)

Hakkında uygulanmaz.

(...)

⁵⁴ 13/9/2018 tarihli ve 30534 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 17 sayılı “Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi”nin çerçeve 1’inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi ile yapılan değişiklik kapsamında Bakan Yardımcısı kadrosuna atananların varsa emeklilik ve yaşlılık aylıklarının kesilmeyeceği hükmüne bağlanmıştır.

**Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve
Divan Üyelerinin Temsil Ödenekleri ile
Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme
Komisyonunca Seçilen Denetçi Üyenin Ödeneği
Hakkında Kanun**

Kanun Numarası : 3054
Kabul Tarihi : 9/10/1984
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 16/10/1984 - 18547

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI VE DİVAN
ÜYELERİNİN TEMSİL ÖDENEKLERİ İLE TÜRKİYE
BÜYÜK MİLLET MECLİSİ HESAPLARINI İNCELEME
KOMİSYONUNCA SEÇİLEN DENETÇİ ÜYENİN ÖDENEĞİ
HAKKINDA KANUN**

MADDE 1- (Değişik: 12/4/1990-KHK-420/4 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına ve Divan Üyelerine, aşağıda belirtilen gösterge rakamlarının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktarda temsil ödeneği verilir.

	1.1.1991'den	1.1.1992'den	1.1.1993'den	1.1.1994'den	1.1.1995'den
	İtibaren	İtibaren	İtibaren	İtibaren	İtibaren
	Uygulanacak	Uygulanacak	Uygulanacak	Uygulanacak	Uygulanacak
UNVANI	Göstergeler	Göstergeler	Göstergeler	Göstergeler	Göstergeler
Başkan	3600	4200	4800	5400	6000
Başkanvekili	2800	3300	3800	4300	5000
İdare Amiri	2100	2400	2800	3100	3600
Katip Üye	2100	2400	2800	3100	3600

MADDE 2- (Değişik: 27/12/1993-3952/1 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonunca seçilen Denetçi Üyeye de Katip Üye için belirtilen gösterge rakamlarının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktarda ödenek verilir.

Denetçi üyeye kesintisiz bir ayı geçen vekalet hallerinde ödenek vekile verilir.

MADDE 3- Birinci ve ikinci maddelerde yazılı ödeneklere, göreve başlama tarihinden itibaren hak kazanılır. Bu ödenekler herhangi bir vergi ve kesintiye tabi değildir ve her ay peşin olarak çekle ödenir.

Bu ödeneklere esas teşkil eden göstergeler emeklilik hesabında hiçbir surette dikkate alınmaz.

MADDE 4- 24/2/1962 tarih ve 21 sayılı Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Başkanları ve Divan Üyelerinin Temsil Ödenekleri Hakkında Kanun ile 24/2/1962 tarih ve 22 sayılı Meclis Hesaplarının Tetkiki Komisyonu Üyelerinden Denetçi Seçilenlere Ödenecek Denetçi Ücreti Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 5- Bu Kanun 1 Ocak 1985 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı yürütür.

**3054 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin Numarası	3054 sayılı Kanunun Değişen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
KHK/420	1	1/1/1991
3952	2	1/1/1992 tarihinden geçerli olmak üzere 30/12/1993

Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu

Kanun Numarası : 3628
Kabul Tarihi : 19/4/1990
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 4/5/1990 - 20508

MAL BİLDİRİMİNDE BULUNULMASI, RÜŞVET VE YOLSUZLUKLARLA MÜCADELE KANUNU

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1- Bu Kanunun amacı, rüşvet ve yolsuzluklarla mücadele cümlesinden olarak; bu Kanunda sayılanların mal bildiriminde bulunmalarını, bildirimlerin yenilenmesini, mal edinmelerin denetimiyle, haksız mal edinme veya gerçeğe aykırı bildirimde bulunma halinde uygulanacak hükümleri, bu Kanunda belirlenen suçlarla bazı suçlardan dolayı kamu görevlileri ve suç ortakları hakkında takip ve muhakeme usulünü düzenlemektir.

Mal bildiriminde bulunacaklar

MADDE 2- a) (Değişik: 2/7/2018-KHK-700/114 md.) Her tür seçimle iş başına gelen kamu görevlileri ile Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar (Muhtarlar ve ihtiyar heyeti üyeleri hariç)

b) Noterler,

c) Türk Hava Kurumunun genel yönetim ve merkez denetleme kurulu üyeleri ile genel merkez teşkilatında ve Türk Kuşu Genel Müdürlüğünde, Türkiye Kızılay Derneğinin merkez kurullarında ve Genel Müdürlük teşkilatında görev alanlar ve bunların şube başkanları,

d) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-700/114 md.)** Genel ve katma bütçeli daireler, il özel idareleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluş veya alt kuruluşlarda, kamu iktisadi teşebbüsleri (İktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları) ile bunlara bağlı müessese, bağlı ortaklık ve işletmelerde, özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulan ve kamu hizmeti gören kurum ve kuruluşlar ile bunların alt kuruluşlarında veya komisyonlarında aylık, ücret ve ödenek almak suretiyle kamu hizmeti gören memurları, işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri ile yönetim ve denetim kurulu üyeleri,

e) (Mülga: 24/6/1995-KHK-557/21 md.)

f) Siyasi parti genel başkanları, vakıfların idare organlarında görev alanlar, kooperatiflerin ve birliklerinin başkanları, yönetim kurulun üyeleri ve genel müdürleri, yeminli mali müşavirler, kamu yararına sayılan dernek yönetici ve deneticileri,

g) Gazete sahibi gerçek kişiler ile, gazete sahibi şirketlerin yönetim ve denetim kurulu üyeleri, sorumlu müdürleri, başyazarları ve fıkra yazarları,

Mal bildiriminde bulunmak zorundadırlar.

Özel Kanunlarına göre mal bildiriminde bulunmak zorunda olanlar da bu Kanun hükümlerine tabidir.

Hediye

MADDE 3- Yukarıdaki maddede sayılan kamu görevlileri, milletlerarası protokol, mücamele veya nezaket kaideleri uyarınca veya diğer herhangi bir sebeple, yabancı devletlerden, milletlerarası kuruluşlardan, sair milletlerarası hukuk tüzelkişiliklerinden, Türk uyruğunda olmayan herhangi bir özel veya tüzelkişi veya kuruluştan; aldıkları tarihteki değeri on aylık net asgari ücret toplamını aşan hediye veya hibe niteliğindeki eşyayı aldıkları tarihten itibaren bir ay içinde kendi kurumlarına teslim etmek zorundadırlar. Ancak, yabancı devlet adamları ve milletlerarası kuruluş temsilcileri tarafından verilen imzalı hatıra fotoğraflarının çerçeveleri bu madde hükümlerine dahil değildir.

Hediyelerin bedellerinin tespiti çıkarılacak yönetmeliğe göre Maliye ve Gümrük Bakanlığınca yapılır.

Haksız mal edinme

MADDE 4- Kanuna veya genel ahlaka uygun olarak sağlandığı ispat edilmeyen mallar veya ilgilinin sosyal yaşantısı bakımından geliriyle uygun olduğu kabul edilemeyecek harcamalar şeklinde ortaya çıkan artışlar, bu Kanunun uygulanmasında haksız mal edinme sayılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Mal Bildirimleri

Bildirimlerin konusu

MADDE 5- Bu Kanun kapsamına giren görevlilerin kendilerine, eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait bulunan taşınmaz malları ile görevliye yapılan aylık net ödemenin, ödeme yapılmayan görevlilerin ise, 1 inci derece Devlet Memurlarına yapılan aylık net ödemenin beş katından fazla tutarındaki her biri için ayrı olmak üzere, para, hisse senetleri ve tahviller ile altın, mücevher ve diğer taşınır malları, hakları, alacakları ve gelirleriyle bunların kaynakları, borçları ve sebepleri mal bildiriminin konusunu teşkil eder.

Bildirimin zamanı

MADDE 6- Mal Bildirimlerinin;

a) Bu Kanun kapsamındaki göreve atanmada, göreve giriş için gerekli belgelerle,

b) (**Değişik: 2/7/2018-KHK-700/114 md.**) Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan olarak atanmalarda, atamayı izleyen bir ay içinde,

c) Seçimle gelinen görevlerde seçimin kesinleşmesi tarihini izleyen iki ay içinde,

d) Mal varlığında önemli bir değişiklik olduğunda bir ay içinde,

e) Yönetim ve denetim kurulu üyelikleri ile komisyon üyeliklerine seçim ve atamalarda göreve başlama tarihini izleyen bir ay içinde,

f) Görevin sona ermesi halinde, ayrılma tarihini izleyen bir ay içinde,

g) Gazete sahibi gerçek kişiler ile, gazete sahibi şirketlerin yönetim ve denetim kurulu üyeleri faaliyete geçme tarihini, sorumlu müdürleri, başyazarları ve fıkra yazarları bu işe veya görevlerine başlama tarihini izleyen bir ay içinde,

Verilmesi zorunludur.

(a) Bendinde yazılı bildirim verilmedikçe göreve atama yapılamaz.

Bildirimin yenilenmesi

MADDE 7- Bu Kanun kapsamındaki görevlere devam edenler, sonu (0) ve (5) ile biten yılların en geç şubat ayı sonuna kadar bildirimlerini yenilerler. Yeni bildirimler yetkili merci tarafından daha önceki bildirimler ile karşılaştırılırlar.

Bildirimlerin verileceği merciler

MADDE 8- Bildirimlerin verileceği merciler şunlardır:

a) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-700/114 md.)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeleri için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar için Cumhurbaşkanlığı,

b) Kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personel için özlük işleriyle ilgili sicil ve belge raporlarının bulunduğu makam veya merci,

c) Kurum, teşebbüs, teşekkül ve kuruluşların Genel Müdürleri, yönetim ve denetim kurulu için ilgili Bakanlık,

d) Yüksek mahkemelerin daire başkan ve üyeleri için mahkemenin başkanı,

e) Noterler için Adalet Bakanlığı,

f) Diğer kurum ve kuruluşların memur ve hizmetlileri için atamaya yetkili makam veya merci,

g) Türk Hava Kurumu ile Türkiye Kızılay Derneğinde görev alanlar için kurum ve dernek genel başkanlığı,

h) **(Mülga: 24/6/1995-KHK-557/21 md.)**

i) Görevlerinden ayrılanlar için bu görevlerinde iken bildirimlerinin vermeleri gereken makam veya merci,

j) Siyasi parti genel başkanları için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı,

k) Kooperatifler ve birliklerin başkanları, yönetim kurulu üyeleri ve genel müdürleri için kooperatiflerin ve birliklerin denetimlerinin yapıldığı kuruluşlar,

l) Yeminli mali müşavirler için Maliye ve Gümrük Bakanlığı,

m) Türk Hava Kurumunun, Türkiye Kızılay Derneğinin ve Kamu yararına sayılan derneklerin genel yönetim ve merkez denetleme kurulu üyeleri için İçişleri Bakanlığı, bunların şube başkanları için bulundukları İl Valilikleri,

n) İl Genel Meclisi Üyeleri için Valiler, Belediye Meclis Üyeleri için Belediye Başkanları, Belediye Başkanları için İçişleri Bakanlığı,

o) Mal bildirimi verecek son merciler için, kendi kuruluşlarının özlük işleri ile ilgili makam veya merci,

p) Gazete sahibi gerçek kişiler ile, gazete sahibi şirketlerin yönetim ve denetim kurulu üyeleri, sorumlu müdürleri, başyazarları ve fıkra yazarları bulundukları yer en büyük mülki amirliği,

r) Vakıfların idare organlarında görev alanlar için Vakıflar Genel Müdürlüğü,

Görevleri sebebiyle birden fazla mal bildiriminde bulunması gerekenler asli görevlerinden dolayı bir tek mal bildiriminde bulunurlar.

Bildirimlerin gizliliği

MADDE 9- Mal bildirimleri, özel kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla bildirimde bulunanın özel dosyasında saklanır. Bildirimlerin içeriği hakkında, 20 nci madde hükmü dışında hiçbir şekilde açıklama yapılamaz ve bilgi verilemez. Ayrıca mal bildirimlerindeki bilgiler ve kayıtlar esas alınarak içeriği hakkında yayında bulunulamaz.

(Ek: 25/5/2004-5176/8 md.) Ancak, Kamu Görevlileri Etik Kurulu mal bildirimlerini gerektiğinde inceleme yetkisine sahiptir. Mal bildirimlerindeki bilgilerin doğruluğunun kontrolü amacıyla ilgili kişi ve kuruluşlar (bankalar ve özel finans kurumları dahil) talep edilen bilgileri en geç otuz gün içinde Kurula vermekle yükümlüdürler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ceza Hükümleri

MADDE 10- 6 ncı maddede belirtilen sürelerde mal bildiriminde bulunmayana bildirimlerin verileceği mercilerce ihtarda bulunulur. İhtarın kendisine tebliğinden itibaren otuz gün içinde mazeretsiz olarak bildirimde bulunmayana üç aya kadar hapis cezası verilir.

Soruşturma ile ilgili olarak verilen süre zarfında mal bildiriminde bulunmayana üç aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir.

Gerçeğe aykırı açıklama

MADDE 11- Mal bildiriminin muhtevası hakkında 9 uncu maddeye aykırı davranan üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bu filin basın yoluyla işlenmesi halinde verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Gerçeğe aykırı bildirimde bulunma

MADDE 12- Kanunen daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde gerçeğe aykırı bildirimde bulunana altı aydan üç yıla kadar hapis cezası verilir.

Haksız mal edinme, mal kaçırma veya gizleme

MADDE 13- Kanunun daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde haksız mal edinene üç yıldan beş yıla kadar hapis ve beş milyon liradan on milyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Haksız edinilen malı kaçırın veya gizleyene de aynı ceza verilir.

Zorahım

Madde 14- Haksız edinilmiş olan malların zorahımına hükmolunur. Bu malların elde edilememesi veya bir malın tümünün haksız mal edinme konusu teşkil etmemesi sebepleri ile zorahımın mümkün olmadığı hallerde haksız edinilen değere eşit bedelinin hazineye ödenmesine karar verilir. Bu bedel, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun Hükümlerine göre tahsil olunur.

Kamu hizmetlerinden yasaklanma

MADDE 15- Bu Kanunun 11 ve 12 nci maddeler hükümleri ile cezalandırılanlara ceza süresi kadar; 13 üncü madde hükmüne göre cezalandırılanlara müebbeten kamu hizmetlerinden yasaklanma cezası hükmolunur.

Tecil, paraya çevirme ve ön ödeme yasağı

MADDE 16- Bu bölümde yazılı olan cezalar 10 uncu maddenin birinci fıkrası hariç tecil edilemez, şahsi hürriyeti bağlayıcı olanlar para veya tedbire çevrilemez, failleri hakkında Türk Ceza Kanununun 119 uncu maddesi hükümleri uygulanamaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bu Kanunda Yazılı Suçlar ile Bazı Suçlardan Dolayı Soruşturma Usulü

Soruşturma

MADDE 17- (Değişik: 12/12/2003-5020/12 md.) Bu Kanunda ve 18.6.1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanununda yazılı suçlarla, irtikâp, rüşvet, basit ve nitelikli zimmet, görev sırasında veya görevinden dolayı kaçakçılık, resmî ihale ve alım ve satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarının açıklanması veya açıklanmasına sebebiyet verme suçlarından veya bu suçlara iştirak etmekten sanık olanlar hakkında 2.12.1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanmaz.

Yukarıdaki fıkra hükmü müsteşarlar, valiler ve kaymakamlar hakkında uygulanamaz.

Görevleri veya sıfatları sebebi ile özel soruşturma ve kovuşturma usulüne tabi olan sanıklarla ilgili kanun hükümleri saklıdır.

Suçun ihbarı

MADDE 18- Yukarıdaki maddede yazılı suçlara ilişkin ihbarlar doğrudan Cumhuriyet Başsavcılıklarına yapılır. İhbar üzerine derhal

bir ihbar tutanağı düzenlenir ve bir örneği muhbire verilir. Acele ve gecikmesinde sakınca umulan hallerde tutanak düzenlenmesi sonraya bırakılabilir. Muhbirlerin kimlikleri, rızaları olmadıkça açıklanmaz. İhbar asılsız çıktığında aleyhine takibat yapılanın istemi üzerine muhbirin kimliği açıklanır.

(Ek: 12/12/2003-5020/13 md.) (Değişik: 1/7/2022-7417/40 md.)

Yukarıdaki fıkraya göre yapılan ihbar veya takipsizlik kararı ve iddianame Cumhuriyet başsavcılığınca, ilgili kamu kurum veya kuruluşlarına bildirilir. İlgili kamu kurum veya kuruluşları tarafından yazılı başvuruda bulunulması halinde bu kurum veya kuruluşlar, başvuru tarihinde müdahil sıfatını kazanır.

Bu suçlardan dolayı müfettiş ve muhakkikler de soruşturma neticesinde delil veya emare elde ettikleri takdirde, işi yetkili ve görevli Cumhuriyet Başsavcılığına ihbar ve evrakı tevdi ederler. Cumhuriyet Başsavcılığı müfettiş ve muhakkikler tarafından kendisine tevdiine lüzum görülmediği halde dahi evrakın taalluk ettiği iş hakkında soruşturma yapmak üzere gerekçe göstererek evrakı ait olduğu merciden isteyebilir.

17 nci maddede yazılı suçlardan dolayı delil veya emare elde eden müfettiş ve muhakkikler durumu yetkili ve görevli Cumhuriyet Başsavcılığına ihbar ve evrakı tevdi etmedikleri takdirde bunlar hakkında da yapılacak takibattan dolayı Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat Hükümleri uygulanmaz.

İhbar konusu müsnet suç hakkında dava açılıncaya kadar bilgi vermek ve yayın yapmak yasaktır.

Soruşturma usulü

MADDE 19- Cumhuriyet Savcısı 17 nci maddede yazılı suçların işlendiğini öğrendiğinde sanıklar hakkında doğrudan doğruya ve bizzat soruşturmaya başlamakla beraber durumu atamaya yetkili amirine veya 8 inci maddede sayılan mercilere bildirir.

Cumhuriyet Savcısı soruşturmaya başladığında ihbarı doğrulayan emareler bulduğu takdirde sanıktan, haksız edinilen malın kaçırıldığı yolunda delil ve emare elde edildiği takdirde sanığın ikinci dereceye kadar kan ve sıhri hısımları ile gelini ve damadından mal bildiriminde bulunmalarını ister. Bu istemin sanığa ve diğer ilgililere ulaştığı tarihten itibaren yedi gün içinde Cumhuriyet Savcısına mal bildiriminin verilmesi zorunludur. Soruşturmanın müfettiş veya muhakkik tarafından yapılması halinde müfettiş veya muhakkik de sanıktan ve yukarıda sayılan ilgililerden mal bildirimini isteminde bulunurlar. Bu istemin sanık ve ilgililere ulaştığı tarihten itibaren yedi gün içinde müfettiş veya muhakkike mal bildiriminin verilmesi keza zorunludur.

Cumhuriyet Savcısı, kamu davası açılmadan önce haksız edinildiği yolunda delil veya emare elde edilen para veya mal ile ilgili tedbirin alınmasını görevli mahkemeden veya para veya malın bulunduğu yer hukuk mahkemesinden isteyebilir.

Bilgi verme zorunluluğu

MADDE 20- (Değişik: 12/12/2003-5020/14 md.)

(Değişik: 1/7/2022-7417/41 md.) Özel kanunlarında aksine bir hüküm bulunsa bile ilgili gerçek veya tüzel kişiler veya kamu kurum ve kuruluşları; bu Kanuna göre takip, soruşturma ve kovuşturmaya yetkili kişi ve bu Kanundaki diğer mercilerce istenen bilgileri gecikmeksizin makul sürede eksiksiz vermek zorundadır. Aksine davranan kişiler hakkında bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir. Bu ceza, para cezasına veya tedbirlerden birine çevrilemez ve ertelenemez.

Asker kişilerin soruşturması

MADDE 21- (Mülga: 2/7/2018-KHK-700/114 md.)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Yönetmelik

MADDE 22- (Değişik: 2/7/2018-KHK-700/114 md.) Mal bildiriminin şekli, düzenleniş biçimi, sayısı, neleri kapsayacağı ve mercii ne nasıl ulaştırılacağı hususları ile Kanunun uygulanması bakımından gerekli görülecek diğer konular, Cumhurbaşkanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir ve bu yönetmelik Resmi Gazete’de yayımlanır.

Kaldırılan hükümler

MADDE 23- 9 Ağustos 1983 tarih ve 2871 sayılı Kamu Görevlileri ile ilgili Mal Bildirimi Kanunu ile bu Kanunun yürürlükten kaldırdığı Kanunlar ve 15.5.1930 tarih ve 1609 sayılı Bazı Cürümlerden Dolayı Memurlar ve Şerikleri Hakkında Takip ve Muhakeme Usulüne Dair Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden bir ay içinde 2 nci maddede sayılanlar mal bildiriminde bulunurlar.

Mal bildiriminde bulunmayan veya gerçeğe aykırı beyanda bulunanlar hakkında üçüncü bölümdeki ceza hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2- Bu Kanunun 2 nci maddesinde sayılanlardan 22 nci maddeye müsteniden çıkartılacak yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihe kadar 9 Ağustos 1983 tarih ve 2871 sayılı Kanuna göre hazırlanan beyannamenin alınmasına devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 3- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunla kapsama yeni alınan suçlardan dolayı, Memurun Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat Hükümlerine göre, kesinleşmiş lüzumu muhakeme veya meni muhakeme kararları hariç, yapılan tahkikat evrakı derhal ilgili Cumhuriyet Başsavcılıklarına gereği için tevdi olunur.

Yürürlük

MADDE 24- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 25- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**3628 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin Numarası	3628 sayılı Kanunun Değişen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
KHK/557	2, 8	27/6/1995
5020	17, 18, 20	26/12/2003
5176	9	8/6/2004
KHK/700	2, 6, 8, 21, 22	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)
7417	18, 20	5/7/2022

**Avukatlık Kanunu
(İlgili Hükümler)**

Kanun Numarası : 1136
Kabul Tarihi : 19/3/1969
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 7/4/1969 - 13168

AVUKATLIK KANUNU

(...)

ÜÇÜNCÜ KISIM

Yasak Haller

Avukatlıkla birleşemiyen işler

MADDE 11- Aylık, ücret, gündelik veya kesenek gibi ödemeler karşılığında görülen hiçbir hizmet ve görev, sigorta prodüktörlüğü, tacirlik ve esnaflık veya meslekin onuru ile bağdaşması mümkün olmıyan her türlü iş avukatlıkla birleşemez.

Avukatlıkla birleşebilen işler

MADDE 12- (Değişik: 22/1/1986-3256/3 md.)

Aşağıda, sayılan işler 11 inci madde hükmü dışındadır:

a) Milletvekilliği, il genel meclisi ve belediye meclisi üyeliği,

(...)

Milletvekilleri hakkında, 3069 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun hükümleri saklıdır.

(...)

ALTINCI KISIM

Avukatın Hak ve Ödevleri

(...)

Büro edinme zorunluluğu

MADDE 43- (...)

Bir avukatın birden fazla bürosu olamaz. Birlikte çalışan avukatlar ayrı büro edinemezler. **(Ek iki cümle: 2/5/2001-4667/29 md.)** Avukatlık ortaklığı yurt içinde şube açamaz. Milletvekilleri, milletvekilliği süresince avukatlık yapamazlar.

(...)

Basın Kanunu
(İlgili Hükümler)

Kanun Numarası : 5187
Kabul Tarihi : 9/6/2004
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 26/6/2004 - 25504

BASIN KANUNU

(...)

Sorumlu müdür

MADDE 5- Her süreli yayının bir sorumlu müdürü bulunur. Sorumlu müdür, birden fazla ise her birinin sorumlu olduğu bölüm belirtilir.

Sorumlu müdür olabilmek için;

- a) Onsekiz yaşını bitirmiş olmak,
- b) Türkiye’de yerleşim yeri sahibi olmak ve devamlı oturmak,
- c) En az ortaöğretim veya dengi bir eğitim kurumundan mezun olmak,
- d) Kısıtlı veya kamu hizmetlerinden yasaklı olmamak,
- e) Yüz kızartıcı suçlardan mahkûm olmamak,
- f) T.C. vatandaşı olmayanlar için karşılıklılık koşulu aramak,

Gerekir.

Sorumlu müdürün Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi olması halinde sorumlu müdürlüğü üstlenmek üzere müdür yardımcısı tayin edilir. Sorumlu müdür için bu Kanunda yer alan hükümler, sorumluluğu üstlenen yardımcı için de geçerlidir.

(...)

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu
(İlgili Hükümler)

Kanun Numarası : 1211
Kabul Tarihi : 14/1/1970
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 26/1/1970 – 13409

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI KANUNU

(...)

BÖLÜM - II

Banka Meclisi ve Para Politikası Kurulu

Kuruluş

MADDE 19- Banka Meclisi Başkan (Guvernör) ile Genel Kurulca seçilecek altı üyeden kurulur.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/151 md.) Üyelerin görevleri, özel bir kanuna veya Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine dayanmadıkça, banka dışında teşrii, resmi veya özel her hangi bir görev ile birleşemez. (...)

(...)

**Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun
(İlgili Hükümler)**

Kanun Numarası : 6197
Kabul Tarihi : 18/12/1953
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 24/12/1953 - 8591

ECZACILAR VE ECZANELER HAKKINDA KANUN

BİRİNCİ BÖLÜM

Eczacılar

(...)

MADDE 17- (Değişik: 17/5/2012-6308/4 md.)

Eczane sahip ve mesul müdürü iken askerlik hizmetini yapmak üzere silah altına alınanlar askerlik hizmeti süresince; yüksek lisans veya doktora eğitimi alacaklar bu eğitim süresince; milletvekili, belediye başkanı, Türk Eczacıları Birliği Başkanlık Divanı üyeleri bu görevleri devam ettiği müddetçe eczaneye bir mesul müdür atar.

(...)

Optisyenlik Hakkında Kanun (İlgili Hükümler)

Kanun Numarası	: 5193
Kabul Tarihi	: 22/6/2004
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı	: 26/6/2004 - 25504

OPTİSYENLİK HAKKINDA KANUN

(...)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Optisyenlik Müesseseleri ile İlgili Esas ve Usuller

(...)

İstisnalar

MADDE 10- Optisyenlik müessesesine sahip ve optisyenlik mesleğini icra etmekte iken;

a) Milletvekili veya belediye başkanı seçilenler ile askerlik hizmeti sebebiyle silah altına alınanlar, bu görev hizmeti süresince,

(...)

Optisyenlik müessesesi ruhsatı veren makama yazılı olarak bildirmek şartı ile, optisyen unvanını haiz bir kimseyi mesul müdür tayin ederek müesseselerinin faaliyetlerini sürdürebilirler.

(...)

**Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve
Borsalar Kanunu
(İlgili Hükümler)**

Kanun Numarası : 5174

Kabul Tarihi : 18/5/2004

Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 1/6/2004 - 25479

**TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ İLE
ODALAR VE BORSALAR KANUNU**

(...)

**BEŞİNCİ KISIM
Müşterek Hükümler**

(...)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Oda, Borsa ve Birlik Organlarının Seçim Usulü

Seçimlere ilişkin genel esaslar

MADDE 81- (...)

(Değişik: 3/2/2005-5290/1 md.) Milletvekili veya belediye başkanı olarak seçilenlerin oda, borsa ve birlik organlarındaki görevleri kendiliğinden sona erer.

(...)

**Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu
(İlgili Hükümler)**

Kanun Numarası : 6356
Kabul Tarihi : 18/10/2012
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 7/11/2012 - 28460

SENDİKALAR VE TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ KANUNU

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Tanımlar

(...)

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

(...)

g) Kuruluş: Sendika ve konfederasyonları,

(...)

ifade eder.

(...)

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş Esasları ve Organlar

(...)

Organlara dair ortak hükümler

MADDE 9- (...)

(6) Kuruluş ve şube yönetim, denetleme ve disiplin kurulu üyelerinin görevleri, milletvekili veya belediye başkanı seçilmeleri hâlinde kendiliğinden son bulur.

(...)

Yükseköğretim Kanunu (İlgili Hükümler)

Kanun Numarası : 2547
Kabul Tarihi : 4/11/1981
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 6/11/1981 - 17506

YÜKSEKÖĞRETİM KANUNU

(...)

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

(...)

Kurumlara dönüş

MADDE 60-

a. **(Değişik: 1/11/1990-3676/1 md.) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/135 md.)** Bir süre öğretim üyesi olarak çalıştıktan sonra Cumhurbaşkanı yardımcılığına, bakanlığa veya Yasama Organı Üyeliğine seçilenler, bu görevlerde geçirdikleri süreler hesaba katılmak ve buna göre aylık dereceleri yükseltmek, meslek unvan ve sıfatlarını kazanma ile ilgili hükümler saklı kalmak şartıyla başvuruları halinde bu Kanun hükümlerine göre ayrıldıkları yükseköğretim kurumuna kadro koşulu aranmaksızın dönerler.

(Ek bent: 17/9/2004-5234/2 md.) Bunlardan emekli iken yüksek öğretim kurumlarına dönenlerin veya yüksek öğretim kurumlarına döndükten sonra emekliliğe hak kazanıp emekli olanların emekli aylıkları kesilmez. **(Mülga cümle: 18/6/2017-7033/17 md.)**

(...)

Köy Kanunu
(İlgili Hükümler)

Kanun Numarası : 442
Kabul Tarihi : 18/3/1924
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 7/4/1924 - 68

KÖY KANUNU

(...)

DÖRDÜNCÜ FASIL

Köy Muhtarının ve İhtiyar Meclisi Azalarının Seçilme Yolu

(...)

MADDE 33- (Değişik: 18/7/1963-286/2 md.)

a) Köy muhtarlığına ve ihtiyar meclisi üyeliğine seçildikten sonra:

(...)

7. Cumhuriyet Senatosu üyesi, milletvekili, il genel meclisi üyesi, belediye meclisi üyesi, belediye başkanı olanlar,

(...)

Muhtar ve ihtiyar meclisi üyeliğinden, il veya ilçe idare kurulunca çıkarılırlar.

(...)

**Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar
Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun
(İlgili Hükümler)**

Kanun Numarası : 2972
Kabul Tarihi : 18/1/1984
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 18/1/1984 - 18285

MAHALLİ İDARELER İLE MAHALLE MUHTARLIKLARI VE İHTİYAR HEYETLERİ SEÇİMİ HAKKINDA KANUN

(...)

İKİNCİ BÖLÜM Seçim Öncesi İşleri

(...)

İl genel meclisi ve belediye meclisi üyeleri ile belediye başkanlarının adaylığı

MADDE 17- (Değişik: 28/12/1993-3959/12 md.)

Milletvekilleri, belediye başkanları, il genel meclisi ve belediye meclisi üyeleri ile muhtarlar mahalli idareler seçimlerinde adaylıklarını koyabilmek veya aday gösterilebilmek için görevlerinden istifa etmek zorunda değildirler. Milletvekilliği, belediye başkanlığı, il genel meclisi ve belediye meclisi üyeliği ile muhtarlık bir şahıs uhdesinde birleşemez. Bu görevlerin birisinde bulunanlardan bir diğerine seçilenler, seçim sonuçlarının kendilerine tebliğ edildiği tarihten itibaren 15 gün içinde tercih haklarını kullanırlar. Bu süre içinde tercih haklarını kullanmayanlar seçildikleri yeni görevi reddetmiş sayılırlar.

(...)

Pasaport Kanunu (İlgili Hükümler)

Kanun Numarası : 5682
Kabul Tarihi : 15/7/1950
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 24/7/1950 - 7564

PASAPORT KANUNU

(...)

Diplomatik pasaportlar

MADDE 13- Diplomatik pasaportlar, Dışışleri Bakanlığı ile yabancı memleketlerde Türkiye Cumhuriyeti Büyük Elçilik ve elçilikleri tarafından verilir.

(Değişik: 23/7/2010-6009/58 md.) Diplomatik pasaportlar, muvakkat görev veya seyahat için gidenlere görevlerinin veya seyahatlerinin mahiyetine göre, bir seyahate mahsus olmak üzere veya azami iki sene için, daimi görevle gidenlere de Dışışleri Bakanlığınca tespit edilecek sürede geçerli olmak üzere verilir.

(Değişik: 28/5/1988-3463/1 md.) (Değişik: 24/3/2010-5978/30 md.) (Değişik: 23/7/2010-6009/58 md.) (Değişik: 30/3/2011-6216/75 md.) (Değişik: 24/10/2011-KHK-656/20 md.) (Değişik: 1/12/2011-6253/41 md.) (Değişik: 12/11/2012-6360/31 md.) (Değişik: 10/9/2014-6552/85 md.) (Değişik: 21/3/2018-7103/1 md.) (Değişik: 2/7/2018-KHK-700/23 md.) Diplomatik pasaportlar; Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerine, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlara, Anayasa Mahkemesi Başkan ve üyeleri ile Yargıtay, Danıştay, Askeri Yargıtay, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi, Uyuşmazlık Mahkemesi, Sayıştay, Genel Kurmay birinci ve ikinci başkanlarına, Cumhuriyet Başsavcısına, orgenerallere, oramirallere, eski cumhurbaşkanlarına, yasama meclisleri eski başkanlarına, eski başbakanlar, eski cumhurbaşkanı yardımcıları ve eski bakanlara, Türkiye Büyük Millet Meclisi eski üyelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterine, Bakan yardımcıları ile Diyanet İşleri Başkanına, Valilere, Büyükşehir Belediye başkanlarına, Büyükelçi unvanını almış olanlar ile Dışışleri Bakanlığı meslek mensuplarına, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanına, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanına ve bu Başkanlığın yurtdışındaki Program Koordinasyon

Ofisi sorumlusuna, Cumhurbaşkanlığı üst düzey görevlilerine, Türkiye Cumhuriyeti dış temsilcilikleri nezdinde memur edilen müşavirlere, ataşelere ve muavinlerine, din hizmetleri koordinatörlerine, Hükümet adına milletlerarası resmi müzakereler yapılması, mukavelenameler akdi için veya milletlerarası toplantılarla kongre ve konferanslara katılmak üzere gönderilenlere ve yabancı devletler veya milletlerarası teşekküller nezdinde daimi veya geçici görev yapmak üzere gönderilenlere, siyasi kuryelere verilir.

(Değişik: 25/2/1981-2418/1 md.) Diplomatik pasaport alabilecek durumda bulunan veya alan kimselerin sıfat veya vazifeleri devam ettiği müddetçe, eşlerine dahi diplomatik pasaport verilmesi veya bunların eşlerinin pasaportlarının refakat hanesine kayıt edilmesi mümkündür.

(Değişik: 23/7/2010-6009/58 md.) (Değişik: 25/4/2013-6462/1 md.) Diplomatik pasaport alan kimselerin sıfat ve vazifeleri devam ettiği müddetçe, ergin olmayan veya ergin olsalar dahi yanlarında yaşayıp evli bulunmayan ve iş sahibi olmayan öğrenimi devam eden çocuklarına 25 yaşının ikmaline kadar, yine ergin olsalar dahi yanlarında yaşayıp evli bulunmayan ve iş sahibi olmayan aynı zamanda bedensel, zihinsel veya ruhsal engellerinden en az biri nedeniyle sürekli bakıma muhtaç durumda olduğu resmi sağlık kurumlarının düzenlediği sağlık kurulu raporu ile belgelenen çocuklarına da hak sahibi kişinin pasaportu ile aynı süre geçerli diplomatik pasaport verilir.

Diplomatik pasaportların, sahiplerinin veya varsa refakat hanesinde kayıtlı bulunanların birer kıta fotoğrafisini ihtiva eylemeleri lazımdır.

Diplomatik pasaportlar hiçbir harç veya resme tabi değildir.

(...)

**Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler
Hakkında Kanun
(İlgili Hükümler)**

Kanun Numarası : 6136
Kabul Tarihi : 10/7/1953
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 15/7/1953 - 8458

ATEŞLİ SİLAHLAR VE BIÇAKLAR İLE DİĞER ALETLER HAKKINDA KANUN

(...)

MADDE 6 - (Değişik: 22/11/1990-3684/1 md.)

(Değişik: 3/10/2016-KHK-676/12 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7070/12 md.) Bu Kanun kapsamına giren silahlar için verilen taşıma ve bulundurma ruhsatları yenileme harcı alınmak şartı ile beş yıl için geçerlidir. Ruhsatların verilmiş sebeplerinin ortadan kalkması halinde ruhsat sahibi durumu ruhsatı veren makama altı ay içinde bildirmekle yükümlüdür. Aksine hareket edenler ile süresi dolduğu halde altı ay içerisinde ruhsatını yeniletmeyenlerin ruhsatları iptal edilir. Ancak, gerekli şartları haiz olan kişilere üçbin Türk Lirası idari para cezası ödemeleri kaydıyla tekrar ruhsat verilebilir. Bu fıkra hükmüne göre idari para cezası vermeye mülki amir yetkilidir.

(Değişik: 23/1/2008-5728/153 md.) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/33 md.) (Değişik: 23/11/2022-7422/5 md.) Ancak, Cumhurbaşkanı, Başbakan, Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar, Genelkurmay Başkanı, Hükümet Üyeleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeleri, Kuvvet Komutanları, Jandarma Genel Komutanı, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Başbakanlık ile İçişleri Bakanlığı müsteşarları, Savunma Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Müsteşarı, Emniyet Genel Müdürü, Sahil Güvenlik Komutanı, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreter yardımcıları, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreter yardımcıları ve bu görevlerde bulunmuş olanların ve 7 nci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şehitlerin ana, baba, eş ve çocuklarına intikal eden veya intikal eden yoksa edinecekleri ruhsatlarında süre kaydı aranmaz. Ruhsata bağlanmış silahlara ait yerli ve yabancı menşeli mermiler için ayrıca ruhsat aranmaz. Bu ruhsatlar mermiler için de geçerlidir.

Silah taşıma ruhsatları nereden verilmiş olursa olsun Ek 1 inci maddede sayılan yerler dışında geçerlidir.

Birden fazla silaha sahip olanlardan bu Kanun Hükümlerine göre, durumları silah taşımaya uygun olanlara istekleri halinde, mevcut silahlarının hepsi için ayrı ayrı taşıma ruhsatı verilir.

Ruhsatların renk, şekil, muhtevası ile diğer hususlar yönetmelikte belirlenir.

MADDE 7- (Değişik: 24/10/2019-7190/18 md.)

Ateşli silahları ancak;

1. Cumhurbaşkanı, Başbakan, Cumhurbaşkanı yardımcıları, Bakanlar, Yasama Organı üyeleri ve Bakan yardımcıları ile bu görevlerde bulunmuş olanlar,

(...)

taşıyabilirler veya mesken ya da işyerinde bulundurabilirler.

(...)

Birinci fıkranın (1), (2), (3) ve (4) numaralı bentlerinde sayılan kişilere ait silahların, (6) ve (7) numaralı bentlerde sayılan kişilerin edinecekleri en fazla bir adet silahın, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun mülga 64 üncü maddesine, 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna, 23/4/1981 tarihli ve 2453 sayılı Yurt Dışında Görevli Personele Nakdi Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna, 18/12/1981 tarihli ve 2566 sayılı Bazı Kamu Görevlilerine Nakdi Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna, 28/2/1982 tarihli ve 2629 sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanununa, 24/2/1968 tarihli ve 1005 sayılı İstiklâl Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanuna ve 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununa göre aylık bağlananlara ait silahların, barışta veya olağanüstü hallerde

iç güvenlik ve asayişin sağlanmasına yönelik her türlü faaliyet, eğitim, tatbikat ve manevralar ile birlik veya grup halinde intikaller sırasında veya bu hareket ve hizmetlerin sebep ve etkileri ile hayatlarını kaybedenler ve silah ruhsatı alamayacak derecede malul olanların ana, baba, eş ve çocuklarına bu kişilerden intikal eden ateşli silahlar ile yukarıda sayılan kanunlara göre aylık bağlanmamış olsa bile bu şekilde yaralananlara ait ateşli silahların taşınmasına veya bulundurulmasına yetki veren kayıt ve belgeler her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. Barışta veya olağanüstü hallerde iç güvenlik ve asayişin sağlanması amacıyla yürütülen her türlü faaliyet, eğitim, tatbikat ve manevralar ile birlik veya grup halinde intikaller sırasında bu hareket ve hizmetlerin sebep ve etkileriyle vefat edenlerden (şehit, er, erbaş ve malûl gaziler dahil) intikal eden silah bulunmaması durumunda; bunların ana, baba, eş ve çocuklarından sadece birinin, bir ateşli silahla sınırlı olmak kaydıyla, silah taşınmasına veya bulundurulmasına yetki veren kayıt ve belgeler her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

Silah taşımaya yetki veren kimlik kartları ile belgelerin düzenlenmesi ve gerektiğinde yenilenmesi ya da geri alınmasına ilişkin usul ve esaslar Milli Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca müştereken hazırlanacak bir yönetmelikte düzenlenir.

(...)

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (İlgili Hükümler)

Kanun Numarası : 5510
Kabul Tarihi : 31/5/2006
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 16/6/2006 - 26200

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU

(...)

İKİNCİ KISIM

Sosyal Sigorta Hükümleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Sigortalılara İlişkin Hükümler

Sigortalı sayılanlar

MADDE 4- (Değişik: 17/4/2008-5754/2 md.)

Bu Kanunun kısa ve uzun vadeli sigorta kolları uygulaması bakımından;

a) Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar,

b) Köy ve mahalle muhtarları ile hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan ise;

1) Ticarî kazanç veya serbest meslek kazancı nedeniyle gerçek veya basit usûlde gelir vergisi mükellefi olanlar,

2) Gelir vergisinden muaf olup, esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı olanlar,

3) Anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olan ortakları, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortakları, diğer şirket ve donatma iştiraklerinin ise tüm ortakları,

4) Tarımsal faaliyette bulunanlar,

c) Kamu idarelerinde;

1) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendine tabi olmayanlardan, kadro ve pozisyonlarda sürekli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanlar,

2) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi olmayanlardan, sözleşmeli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanlar ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 86 ncı maddesi uyarınca açıktan vekil atananlar,

sigortalı sayılırlar.

(...)

Birinci fıkranın (c) bendi gereği sigortalı sayılanlara ilişkin hükümler;

(...)

b) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/203 md.) Başbakan, Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, belediye başkanları, il encümeninin seçimle gelen üyeleri,

(...)

hakkında da uygulanır.

(...)

Bu Kanunun kısa vadeli sigorta kollarına ilişkin hükümleri bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlara bu kapsamda oldukları sürece uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

(...)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Uzun Vadeli Sigorta Hükümleri

(...)

Fiilî hizmet süresi zammı

MADDE 40- (Değişik: 17/4/2008-5754/25 md.)

Aşağıda belirtilen işyerlerinde ve işlerde 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında çalışan sigortalıların prim ödeme gün sayılarına, bu işyerlerinde ve işlerde geçen çalışma sürelerinin her 360

günü için karşılarında gösterilen gün sayıları, fiilî hizmet süresi zammı olarak eklenir. 360 günden eksik sürelerle ait fiilî hizmet süresi zammı, 360 gün için eklenen fiilî hizmet süresi ile orantılı olarak belirlenir. Çalışmanın fiili hizmet süresi zammı kapsamında değerlendirilebilmesi için, tablonun (13) ve (14) numaralı sıralarında belirtilen sigortalılar hariç sigortalının kapsamındaki işyerleri ile birlikte belirtilen işlerde fiilen çalışması ve söz konusu işlerin risklerine maruz kalması şarttır. **(Ek cümle: 10/9/2014-6552/42 md.)** Tablonun (10) numaralı sırasında belirtilen sigortalıların, fiili hizmet süresi zammından yararlandırılacakları dönem içinde kalan; yıllık ücretli izin, sıhhi izin, hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil günleri ile eğitim, kurs, iş öncesi ve sonrası hazırlık sürelerinde fiilen çalışma ve söz konusu işlerin risklerine maruz kalma şartı aranmaz.

Aşağıdaki bentlerden birden fazlasına dahil olanlar için, en yüksek olan bentten fiilî hizmet süresi zammı uygulanır.

Kapsamdaki <u>İşler/İşyerleri</u>	Kapsamdaki <u>Sigortalılar</u>	Eklenecek <u>Gün Sayısı</u>
(...)		
18) (Ek: 10/1/2013-6385/15 md.) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/203 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi ile Cumhurbaşkanlığı	Yasama organı üyeleri ile Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar.	90
(...)		

(Değişik: 10/1/2013-6385/15 md.) Bu maddenin birinci fıkrası hükmüne göre hesaplanan fiilî hizmet süresi zammı, yukarıdaki tablonun (13) ve (14) numaralı sırasında yer alan sigortalılar için sekiz, diğer sigortalılar için beş yılı geçmemek üzere uzun vadeli sigorta kolları uygulamasında prim ödeme gün sayısına eklenir. Bu sürelerin, üç yılı geçmemek üzere; (18) numaralı sırasında bulunanlar için tamamı diğerleri için yarısı emeklilik yaş hadlerinden indirilir. Tablonun (10) numaralı sırasında yer alan sigortalılar için bu fıkradaki süre sınırı uygulanmaz.

(Değişik: 10/1/2013-6385/15 md.) Yukarıdaki fıkroda belirtilen yaş haddi indiriminden yararlanabilmek için ölüm ve malûliyet halleri ile (18) numaralı sırada bulunanlar hariç tablonun (10) numaralı sırasında yer alan sigortalıların en az 1800 gün, diğer sıralarda yer alan sigortalıların ise en az 3600 gün belirtilen işyeri ve işlerde çalışmış olmaları şarttır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Kurumun önerisi üzerine Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile düzenlenir.

(...)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kamu Görevlilerine İlişkin Hükümler

Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, Başbakanlık, Cumhurbaşkanlığı yardımcılığı, Bakanlık ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği görevinde bulunanların aylıkları⁵⁵

MADDE 43- Cumhurbaşkanı iken bu görevinden herhangi bir nedenle ayrılanlara, istekleri üzerine, müracaat tarihini takip eden ay başından itibaren, istek tarihinde Cumhurbaşkanına ödenmekte olan aylık ödeneğin % 40'ı oranında yaşlılık aylığı bağlanır.

⁵⁵ Bu madde başlığı, “Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Başbakanlık görevinde bulunanların aylıkları” iken, 17/1/2012 tarihli ve 6270 sayılı Kanunun 5’inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiş ve 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK’nin 203’üncü maddesiyle bu madde başlığında yer alan “Başbakanlık,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Cumhurbaşkanı yardımcılığı,” ibaresi eklenmiştir

Ancak, herhangi bir nedenle görevden ayrılan Cumhurbaşkanı, 28 inci maddeye göre yaşlılık aylığına hak kazanıyorsa, 29 uncu maddeye göre yaşlılık aylığı ayrıca hesaplanır ve aylıklardan yüksek olanı yaşlılık aylığı olarak bağlanır. 28 inci maddeye göre aylığa hak kazanamaması halinde birinci fıkraya göre bağlanan aylığın tümü, 28 inci maddeye göre aylığa hak kazanması halinde ve 29 uncu maddeye göre hesaplanan aylık, birinci fıkraya göre bağlanan aylıktan düşükse aradaki fark, Hazine'den tahsil edilir.

(Değişik: 1/7/2022-7417/13 md.) (Değişik: 14/7/2023-7456/16 md.)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı veya Başbakan iken bu görevinden herhangi bir nedenle ayrılanlara, istekleri üzerine, müracaat tarihini takip eden ay başından itibaren, 133.988 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda yaşlılık aylığı bağlanır.

Ancak herhangi bir nedenle görevden ayrılan Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı veya Başbakan, 28 inci maddeye göre yaşlılık aylığına hak kazanıyorsa, 29 uncu maddeye göre yaşlılık aylığı ayrıca hesaplanır ve aylıklardan yüksek olanı yaşlılık aylığı olarak bağlanır. 28 inci maddeye göre aylığa hak kazanılamıyorsa üçüncü fıkraya göre bağlanan aylığın tümü, 28 inci maddeye göre aylığa hak kazanılıyor ve 29 uncu maddeye göre hesaplanan aylık, üçüncü fıkraya göre bağlanan aylıktan düşükse aradaki fark Hazine'den tahsil edilir.

Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı veya Başbakan iken veya bu görevlerden ayrıldıktan sonra ölenlerin hak sahiplerine, bu maddeye göre hesap edilen aylık 34 üncü madde hükümlerine göre ölüm aylığı olarak bağlanır.

(Ek: 17/1/2012-6270/5 md.) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/203 md.)

(Değişik: 1/7/2022-7417/13 md.) (Değişik: 14/7/2023-7456/16 md.)

Cumhurbaşkanı yardımcılığı, bakanlık veya Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği görevlerinde bulunanlara veya bu görevleri herhangi bir sebeple sona erenlere, Kanunun 26, 28, 44, geçici 2 ve geçici 4 üncü maddeleri gereğince aylık bağlanmasına hak kazanmaları ve en az 2 yıl süreyle bu görevlerde

bulunmuş olmaları halinde, 27, 29, geçici 2 ve geçici 4 üncü maddelere göre hesaplanacak aylık tutarından az olmamak kaydıyla, 122.530 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda malullük, emeklilik veya yaşlılık aylığı ödenir. Bu fıkra hükümlerine göre aylık ödenebilmesi için, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce geçici 4 üncü madde kapsamında Cumhurbaşkanı yardımcılığı, bakanlık ya da Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği görevi esas alınarak malullük veya emeklilik aylığı ödenenler hariç olmak üzere, malullük, emeklilik veya yaşlılık aylığı bağlanmış olanlar ile aylık bağlanma şartlarını haiz olmayanların en az 2 yıl süreyle en yüksek Devlet memuru emsal alınarak sigorta primi veya geçici 4 üncü madde kapsamında emekli keseneği ile kurum karşılığı ödemiş olmaları da zorunludur.

(Ek: 17/1/2012-6270/5 md.) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/203 md.) Yukarıdaki fıkraya göre tespit edilen aylığı almakta iken ya da Cumhurbaşkanı yardımcılığı, bakanlık veya Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği görevleri sırasında veya bu görevlerinin sona ermesinden sonra ölenlerin bu Kanunda düzenlenen koşullara sahip olan hak sahiplerine, 2 yıl süreyle bu görevlerde bulunmuş olma ve sigorta primi veya emekli keseneği ile kurum karşılığı ödenmesi açısından yukarıdaki fıkra düzenlenmiş olan şart aranmaksızın, bu maddeye göre hesap edilen aylık esas alınarak ölüm ya da dul ve yetim aylığı bağlanır.

(Ek: 17/1/2012-6270/5 md.) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/203 md.) Ancak, Cumhurbaşkanı yardımcılığı, bakanlık veya Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği görevlerinde bulunanlar ile bunlardan ölenlerin hak sahiplerine, 27, 29, 33, geçici 2 ve geçici 4 üncü maddelere göre hesaplanan aylık, altıncı ve yedinci fıkraya göre bağlanan aylıktan düşükse aradaki fark, Hazineden tahsil edilir.

(Değişik: 17/1/2012-6270/5 md.) (Değişik: 1/7/2022-7417/13 md.) Birinci fıkra kapsamında bağlanan aylıklar, Cumhurbaşkanına ödenmekte olan aylık ödenekteki değişime bağlı olarak yeniden hesaplanarak ödenir ve bu madde kapsamında bağlanan aylıklar hakkında 55 inci maddenin ikinci fıkrası uygulanmaz.

(Ek: 1/7/2022-7417/13 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı yardımcıılığı, bakanlık veya Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği görevlerinde bulunanların altıncı fıkra kapsamında yapılacak sigorta primi veya emekli keseneği ile kurum karşılığı hesaplamalarında 9000 ek gösterge rakamı esas alınır.

(...)

Kamu görevlilerinin emekliye sevk onayları

MADDE 48- (Değişik: 17/4/2008-5754/28 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olanların yaşlılık, malûllük veya vazife malûllüğü işlemleri;

(...)

c) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri için Meclis Başkanlığının, belediye başkanları için belediye encümeninin, illerin daimi komisyon üyeleri için il valiliğinin, çalıştıkları kamu idareleri ile ilişkileri kesilmiş olup da bir kanunla sigortalılık hakkı devam edenler için daha önce görev yaptıkları son kamu idaresinin en yüksek amirinin,

(...)

e) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/203 md.)** Sayıştay Başkanının aynı halleri için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, onayı ile tekemmül eder.

(...)

YEDİNCİ KISIM

Yürürlükten Kaldırılan, Değiştirilen, Son ve Geçici Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Değiştirilen ve Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

(...)

EK MADDE 7- (Ek: 17/1/2012-6270/12 md.) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/203 md.)

Cumhurbaşkanı yardımcıları, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile bakanlığa atananlardan bu görevleri sona erdiği halde, yaşlılık, emeklilik veya malullük aylığı bağlanmasına hak kazanamayanların, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında kurmuş oldukları sigortalılık ilişkisi, bu görevlerinin sona erdiği tarihten itibaren 30 gün içinde Kuruma başvurmaları ve bu Kanuna göre uzun vadeli sigorta kolları yönünden sigortalı olmayı gerektiren bir işte çalışmamaları halinde, Cumhurbaşkanı yardımcılığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği veya bakanlık görevi sebebiyle ödenen ödeneğin ilişkili olduğu dönemin bitimini izleyen ay başından başlamak üzere 4 yıl süreyle aynı kapsamda devam ettirilir ve ödenecek sigorta primi en yüksek Devlet Memuru için Kanunun 80 inci maddesinin üçüncü fıkrası ile belirlenen prime esas kazancı üzerinden hesaplanır. Bu şekilde hesaplanan sigorta prim tutarları, sigortalı payı da dâhil olmak üzere, Kurum tarafından üçer aylık dönemler itibarıyla düzenlenecek fatura üzerine Cumhurbaşkanı yardımcıları için Cumhurbaşkanlığı; bakanlar için görevlendirildikleri bakanlık ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri için Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden karşılanır. Yaşlılık aylığı bağlanması için en erken yaşa göre tamamlanması gereken prim ödeme gün sayısını dolduranlar için bu fıkra hükümlerine göre sigorta primi ödenmesine son verilir. **(Ek cümle: 1/7/2022-7417/15 md.)** Ancak, bu fıkra kapsamında yapılacak sigorta primi veya emekli keseneği ile kurum karşılığı hesaplamalarında 9000 ek gösterge rakamı esas alınır.

Cumhurbaşkanı yardımcıları, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile bakanlığa atananlardan bu görevleri sona erdiği halde, yaşlılık, emeklilik veya malullük aylığı bağlanmasına hak kazanamayan ve uzun vadeli sigorta kolları yönünden sigortalı olmayı gerektiren bir işte çalışanların ise birinci fıkraya göre belirlenecek sigorta primine esas kazanç tutarı ile bu Kanunun 80 inci maddesi veya geçici 4 üncü maddesi uyarınca fiilen

çalıştığı iş için tespit olunan prime esas kazanç veya emeklilik keseneğine esas aylığı arasındaki farka ilişkin sigortalı payı dâhil sigorta primleri ile emekli keseneği ve kurum karşılığı farkları, birinci fıkraya göre belirlenecek süre ve usuller esas alınarak Cumhurbaşkanı yardımcıları için Cumhurbaşkanlığı; bakanlar için görevlendirildikleri bakanlık ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri için Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden ödenir.

Sigorta primlerinin, ilgisine göre Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi veya görevlendirildiği bakanlık bütçesinden karşılanacağı süre içerisinde Kanuna göre uzun vadeli sigorta kolları açısından sigortalı olmayı gerektiren bir işte çalışmakta iken bu çalışmaları sona erenler ise birinci fıkra hükümlerine göre belirlenecek 4 yıllık süreyi aşmamak kaydıyla ve başvuru tarihinden itibaren aynı usul ve esaslarla birinci fıkra hükmünden yararlandırılır.

Birinci, ikinci ve üçüncü fıkra hükümleri, Cumhurbaşkanlığı yardımcılığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği veya atandığı bakanlık görevi sona erdiği halde, yaşlılık, emeklilik veya malullük aylığı bağlanmasına hak kazanamayanlardan, Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamına girenlerin, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa göre ödenmeye devam olunacak emekli kesenekleri ile kurum karşılıkları hakkında da uygulanır.

4 yıl süreyle sigorta primlerinin veya emekli kesenekleri ile kurum karşılıklarının ilgisine göre Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi veya görevlendirildiği bakanlık bütçesinden karşılanmasına ilişkin uygulamadan bir dönemden fazla yararlanılamaz.

Bu madde hükümlerine göre, sigorta primleri veya emekli kesenekleri ile kurum karşılıklarının tamamı ilgisine göre Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi veya görevlendirildiği bakanlık bütçesinden karşılanan süreler emekli ikramiyesinin hesabına esas sürenin tespitinde dikkate alınmaz. Birinci fıkrapda belirtilen 4 yıllık sürenin bitimine rağmen yaşlılık aylığı veya emeklilik aylığı bağlanabilecek en erken yaş itibarıyla

tamamlanması için gerekli olan prim ödeme gün sayısını veya fiili hizmet süresini tamamlamamış olanların kalan süreye ilişkin sigorta primine esas kazançları veya emekli keseneğine esas aylık tutarları, birinci fıkraya göre belirlenecek tutardan az olamaz.

Cumhurbaşkanı yardımcıları, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile bakanlığa atananlardan bu görevleri sona erdiği halde, birinci fıkra da belirtilen 4 yıllık süre sonunda da yaşlılık, emeklilik veya malullük aylığı bağlanmasına hak kazanamayanlardan, uzun vadeli sigorta kolları açısından sigortalı olmayı gerektirecek şekilde çalışanların veya isteğe bağlı sigortalı olanların sigorta primine esas kazançları veya emekli keseneğine esas aylık tutarları da birinci fıkraya göre belirlenecek tutardan az olamaz. Ayrıca bu tutar ile Kanunun 80 inci maddesi veya geçici 4 üncü maddesi uyarınca fiilen çalıştığı iş için tespit olunan prime esas kazanç veya emeklilik keseneğine esas aylık arasındaki farka ilişkin işveren payı veya kurum karşılığı farkı da kendileri tarafından ödenir.

(...)

İKİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

(...)

GEÇİCİ MADDE 38- (Ek: 17/1/2012-6270/16 md.)

(Mülga birinci fıkra: 2/7/2018-KHK-703/203 md.)

Bu maddenin yürürlük tarihinden önce bu Kanunun 43 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında sayılan görevlerde bulunmuş olanlardan herhangi bir sebeple bu görevleri sona erenler ile Büyük Millet Meclisi, Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu, Temsilciler Meclisi ve Danışma Meclisi Başkanları da bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşından itibaren bu Kanunun 43 üncü maddesi hükmünden yararlanır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği görevi devam edenler ile daha önce yasama organı üyeliği görevi sona ermiş olanlardan veya dışarıdan bakanlığa atanmış olanlardan halen milletvekilliği esas alınarak emekli aylığı ödenenlerin, bu Kanunun 43 üncü maddesine göre aylığa hak kazanabilmesinde, aynı maddenin altıncı fıkrasının birinci cümlesinde belirtilen 2 yıllık süre şartı aranmaz.

(Ek: 10/1/2013-6385/17 md.) Bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği görevi devam edenlerden, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) veya (b) bentleri kapsamında aylık almakta iken aylıklarını kestirip 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalılık talebinde bulunanların, bu Kanunun 43 üncü maddesine göre aylığa hak kazanabilmesinde, 2 yıl süreyle bu görevlerde bulunmuş olma ve sigorta primi veya emekli keseneği ile kurum karşılığı ödenmesine ilişkin şartlar aranmaz. Bunların müracaatları halinde bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından itibaren Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) veya (b) bentleri kapsamında olan ve kesilen aylıkları bu Kanunun 43 üncü maddesindeki aylık seviyesine yükseltilmek suretiyle yeniden bağlanır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği ile dışarıdan atandığı bakanlık görevi sona erdiği halde, malullük, yaşlılık veya emeklilik aylığı bağlanmasına hak kazanamayanlardan, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalılık ilişkisi devam edenlerin veya bu kapsamda sigortalılık ilişkisi kurmaları gerekenlerin bu sigortalılık ilişkisinden kaynaklanan emekli kesenekleri ve kurum karşılıkları, bu Kanunun ek 7 nci maddesi ile belirlenmiş olan esas ve usuller çerçevesinde ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 60 gün içinde Kuruma başvurmaları halinde, başvurularını izleyen aybaşından başlayarak 4 yıl süreyle Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden karşılanır.

Bu madde esas alınarak geriye dönük herhangi bir ödeme yapılmaz ve geriye dönük hak talep edilemez.

(...)

Devlet Mezarlığı Hakkında Kanun

Kanun Numarası : 2549
Kabul Tarihi : 6/11/1981
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 10/11/1981 - 17510

DEVLET MEZARLIĞI HAKKINDA KANUN

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (Değişik: 8/11/2006-5554/1 md.) Bu Kanunun amacı; Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanları, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanları ve Başbakanlar ile Cumhuriyetin kuruluşuna hayat veren Ulu Önder Atatürk'ün en yakın silah arkadaşları olan İstiklal Harbi Komutanları (Kahramanları) için, Ankara'da bir "Devlet Mezarlığı" tesisi ve bunun idame ve muhafazası ile ilgili hususları düzenlemektir.

Türk milletinin, bir armağan olarak yalnız Büyük Kurtarıcı için tesis ettiği Anıtkabirde Atatürk'ün ve ayrıca en yakın silah ve mesai arkadaşı İsmet İnönü'nün kabirleri muhafaza edilir. Anıtkabir alanı içine başkaca hiçbir kimse defnedilemez.

Yeri, yapımı ve yönetimi

MADDE 2- Devlet Mezarlığı Atatürk Orman Çiftliği sahası içerisinde, Milli Savunma Bakanlığınca tesis edilir.

(Değişik: 2/7/2018-KHK-698/35 md.) Ankara İmar Planı da dikkate alınarak Devlet Mezarlığı için tahsis edilecek sahanın Atatürk Orman Çiftliği içerisindeki yeri ve büyüklüğünü (yüzölçümünü) tespit etmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir. Tespit edilecek bu saha Milli Savunma Bakanlığının talebi üzerine Hazine adına tescil edilir.

Milli Savunma Bakanlığı, mezarlığın yönetiminden ve buradaki idari hizmetlerin yerine getirilmesinden de sorumludur.

Mali hükümler

MADDE 3- Devlet Mezarlığının yapım, bakım, onarım ve geliştirilmesi için yapılacak harcamalar Milli Savunma Bakanlığı Bütçesinde yer alır.

Mali kolaylıklar

MADDE 4- Devlet Mezarlığının tesisi ve idamesi için yapılacak harcamalarda 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma ve Eksiltme ve İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz.

Yönetmelik

MADDE 5- Bu Kanunun uygulanması ile ilgili hususlar, kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içerisinde Milli Savunma Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

EK MADDE 1- (Ek: 8/11/2006-5554/2 md.) Devlet Mezarlığına defnedilecekler hakkında kendisinin vasiyeti veya ailesinin talebi üzerine bu Kanun hükümleri uygulanmayabilir.

(Ek: 28/1/2020-7218/1 md.) 1 inci maddenin birinci fıkrasında sayılanların eşleri de vasiyetleri üzerine Devlet Mezarlığına defnedilebilir.

GEÇİCİ MADDE 1- Devlet Mezarlığına defnedilecek İstiklal Harbi Komutanları (Kahramanları) Genelkurmay Başkanlığınca belirlenir ve bu mezarlığa Devletçe nakledilirler.

GEÇİCİ MADDE 2- Anıtkabir bahçesine defnedilen Cemal Gürsel'in kabri Devlet Mezarlığına; devrim şehitlerinin ise, varsa eşleri, bulunmaması halinde anne ve babaları tarafından başka yere nakledilmemeleri halinde Ankara'daki askeri şehitliğe Devletçe nakledilirler.

Yürürlük

MADDE 6- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 7- Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

**2549 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin Numarası	2549 sayılı Kanunun Değişen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
5554	1, Ek Madde 1	10/11/2006
KHK/698	2	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte
7218	Ek Madde 1	1/1/2020 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde

Karayolları Trafik Kanunu (İlgili Hükümler)

Kanun Numarası : 2918
Kabul Tarihi : 13/10/1983
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 18/10/1983 - 18195

KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU

(...)

ALTINCI KISIM

Trafik Kuralları

(...)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Kurallar

Geçiş üstünlüğüne sahip araçlar ve sürme kuralları

MADDE 71- Geçiş üstünlüğüne sahip araçlar öncelik sırasıyla şunlardır:

- a) Cankurtaran araçları, yaralı veya acil hasta taşıyan araçlar,
- b) **(Değişik: 19/4/2018-7139/25 md.)** İtfaiye araçları, orman yangınlarıyla mücadele eden araçlar,
- c) Hükümlü veya sanığı takip eden veya emniyet ve asayişi korumak için acele olay yerine giden zabıta araçları,
- d) Bir trafik suçu işleyerek kaçan aracı takip eden veya trafik güvenliğini koruma veya trafik kazasına el koyma amacıyla olay veya kaza yerine gitmekte olan görevlilere ait araçlar,
- e) **(Değişik: 20/2/2014-6525/14 md.)** Afet ve acil durum hâllerinde afet ve acil durum hizmetlerinde görevli bulunan araçlar,
- f) **(Değişik: 6/12/2019-7196/42 md.)** Devletin yasama, yürütme ve yargı organlarının üst makamlarına ait ekli (1) sayılı listede gösterilen araçlar,
- g) **(Ek: 6/12/2019-7196/42 md.)** Görev ve hizmet gerekleri veya güvenlik nedenleriyle geçiş üstünlüğüne sahip olduğu yönetmelikte belirlenen araçlar,

Bu araçlar görev halinde iken geçiş üstünlüğü hakkına sahiptir.

Bu hak, halkın can ve mal güvenliğini tehlikeye sokmamak, duyulur ve görünür geçiş üstünlüğü işaretini vermek şartı ile kullanılır.

Bu araçlar, bu Kanun ve yönetmelikte yazılı trafik kısıtlama ve yasaklarına bağlı değildir.

Bunların birbirleriyle karşılaşmalarında birinin diğerine göre geçiş üstünlüğü yukarıda yazılı olan sıraya göredir.

Zorunluluk olmadığı hallerde geçiş üstünlüğünü kullanmak yasaktır.

(Değişik: 21/5/1997-4262/4 md.) Zorunluluk olmadığı halde gereksiz geçiş üstünlüğü hakkını kullanan sürücüler 1 800 000 lira para cezası ile cezalandırılırlar.

(Ek: 6/12/2019-7196/42 md.) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikte belirlenir.

(...)

Askeralma Kanunu (İlgili Hükümler)

Kanun Numarası : 7179
Kabul Tarihi : 25/6/2019
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 26/6/2019 - 30813

ASKERALMA KANUNU

(...)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yoklama, Celp ve Sevk

(...)

Erteleme

MADDE 20- (...)

(4) Bakanlıkça belirlenecek esaslar çerçevesinde;

a) Dört yıl ve daha uzun süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olanlardan kamu kurum ve kuruluşlarında görevli olup hizmetinin özelliği sebebiyle ertelenmesine ihtiyaç duyulan kamu personelinin,

b) Devlet veya kendi hesaplarına yurt içinde veya yurt dışında staj ve yüksek lisans yapanların,

bağlı oldukları bakanlığın, Cumhurbaşkanlığı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi gibi herhangi bir bakanlığa bağlı veya ilgili bakanlığı bulunmayan kurum personeli ile staj ve yüksek lisans yapanların ilgili kurum amirinin teklifi üzerine, 32 yaşını tamamladıkları yılın sonuna kadar askerlikleri ertelenebilir.

c) Devlet veya kendi hesaplarına yurt içinde veya yurt dışında sanatta yeterlik, doktora veya ihtisas yapanların,

ç) Yükseköğrenim mezunlarından mesleklerine ait staj ve ihtisaslarını ikmal ettikten sonra, yurt içinde veya yurt dışında, çalıştıkları bilim dallarına dünya ölçüsünde bir yenilik veya ilerleme getiren orijinal araştırmalarda bulundukları, çalıştıkları ilim müesseselerince belgelenen ve talep edilenlerin,

d) Aktif spor hayatının Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikte belirtilen şartlarda devam ettiğinin belgelendirilmesi ve müteakip erteleme için

Bakanlıkça belirlenecek oran kadar kadroya girmek kaydıyla Gençlik ve Spor Bakanlığınca bildirilenlerin,

bağlı oldukları bakanlığın, Cumhurbaşkanlığı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi gibi herhangi bir bakanlığa bağlı veya ilgili bakanlığı bulunmayan kurum personeli ile ihtisas ve doktora yapanların ilgili kurum amirinin teklifi üzerine, 35 yaşını tamamladıkları yılın sonuna kadar askerlikleri ertelenebilir.

e) Yoklama kaçağı veya bakayalar ile 21 inci maddenin birinci fıkrası gereğince yoklama kaçağı olarak muayenesi yapılarak sınıflandırma kaynağına alınacakların, sevke tabi tutulacağı celp tarihine kadar geçen süre içinde bu fıkra kapsamında askerlikleri ertelenmez. Ancak, ertelemelerine neden olan görev, staj, yüksek lisans, ihtisas veya doktora öğrenimi başlangıç tarihleri ile sporcuların erteleme kapsamındaki kulüpleri ile yaptıkları sözleşme başlangıç tarihleri, yoklama kaçağı veya bakaya kaldıkları tarihten önce olanların ertelemeleri yapılabilir.

(...)

(7) **(Değişik: 18/2/2021-7281/40 md.)** Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin askerlikleri üyelik sıfatlarının sona erdiği tarihe kadar ertelenir.

(8) Bu madde kapsamında askerlikleri ertelenenler, seferberlik ve savaş hâlinde lüzum ve ihtiyaca göre askere sevk edilir.

(...)

Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu (İlgili Hükümler)

Kanun Numarası : 2911
Kabul Tarihi : 6/10/1983
Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı : 8/10/1983 – 18185

TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞLERİ KANUNU

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

(...)

İstisnalar

Madde 4- Aşağıda belirtilen toplantı ve faaliyetler bu Kanun hükümlerine tabi değildir.

a) Siyasi partilerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, vakıfların, derneklerin, ticari ortaklıkların ve diğer tüzelkişilerin özel kanunlarına ve kendi tüzüklerine göre yapacakları kapalı yer toplantıları,

b) Kanunlara uymak, kendi kural ve sınırları içinde kalmak şartıyla kanun veya gelenek ve göreneklere göre yapılacak toplantı, tören, şenlik, karşılama ve uğurlamalar,

c) Spor faaliyetleri ile bilimsel, ticari ve ekonomik amaçlarla yapılan toplantılar,

d) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-700/83 md.)** Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların Devlet (...) işleri hakkındaki toplantı ve konuşmaları ile Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin halk ile yapacakları sohbet niteliğindeki görüşmeler.

(...)

ALTINCI BÖLÜM

Yasaklar ve Kanuna Aykırı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri

(...)

Yasak yerler

Madde 22 – (İptal ibare: Anayasa Mahkemesinin 28/9/2017 tarihli ve E.: 2014/101, K.: 2017/142 sayılı Kararı ile) (...) ile parklarda,

mabetlerde, kamu hizmeti görülen bina ve tesislerde ve bunların eklentilerinde ve Türkiye Büyük Millet Meclisine bir kilometre uzaklıktaki alan içinde toplantı yapılamaz (**İptal ibare: Anayasa Mahkemesinin 10/9/2020 tarihli ve E.: 2020/12, K.: 2020/46 sayılı Kararı ile.**)(...).

Genel meydanlardaki toplantılarda, halkın ve ulaşım araçlarının gelip geçmesini sağlamak üzere valilik ve kaymakamlıklarca yapılacak düzenlemelere uyulması zorunludur.

(...)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMELERİ (İLGİLİ HÜKÜMLER)

Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Sayısı: 1

Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı: 10/7/2018 - 30474

(...)

İKİNCİ KISIM

CUMHURBAŞKANLIĞI İDARİ İŞLER BAŞKANLIĞI

(...)

Görevler ve birimler

MADDE 6- (1) İdari İşler Başkanı Cumhurbaşkanlığı adına aşağıdaki görevleri yapar.

(...)

b) Türkiye Büyük Millet Meclisi ile olan münasebetlerin yürütülmesi ve kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonun sağlanması için gerekli çalışmaları yapmak.

(...)

(2) İdari İşler Başkanlığının birimleri aşağıda gösterilmiştir.

a) Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü

b) Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü

c) Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü

ç) Destek ve Mali Hizmetler Genel Müdürlüğü

d) **(Ek: RG-10/1/2019-30651-CK-27/1 md.)** Koruma Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü

MADDE 7- (1) Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) TBMM tarafından kabul edilen kanunların şekil ve esas bakımından Anayasa ve hukukun genel ilkelerine uygunluğunu incelemek, verilecek talimata göre onaya hazırlanması veya bir daha görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderilmesi için gerekli çalışmaları yapmak,

b) Kanunların, TBMM İçtüzüğü'nün tümünün veya belirli hükümlerinin Anayasaya şekil ve esas bakımından aykırı olmaları durumunda, bunlarla ilgili olarak Anayasa Mahkemesi nezdinde açılacak iptal davası hazırlıklarını yapmak,

c) Anayasa değişikliğine ilişkin kanunların, Cumhurbaşkanınca halkoyuna sunulmasına ilişkin işlemlerin yapılmasını sağlamak,

ç) Kanun ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin yayımlanmasına ilişkin işlemleri yapmak,

d) Milletlerarası anlaşmaların kanunla uygun bulunması için TBMM Başkanlığına gönderilmesine ilişkin işlemleri yapmak,

e) Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarınca hazırlanan mevzuat taslaklarını; Anayasaya, kanunlara, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine, genel hukuk kurallarına, Cumhurbaşkanlığı Programına uygunluğu açısından incelemek,

f) Mevzuat hazırlama usul ve esaslarının belirlenmesi için gerekli çalışmaları yapmak,

g) Mevzuatı bilgi işlem sistemi içinde takip etmek,

ğ) Resmi Gazete'nin yayımlanmasını sağlamak,

h) Türk Ceza Kanununun 299 uncu maddesi kapsamına girmeyen ancak yargı mercilerince Cumhurbaşkanlığına gönderilen ve Cumhurbaşkanının taraf olarak gösterildiği evraka ilişkin işlemleri takip etmek,

ı) Hükümlülerin sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebiyle cezalarının Cumhurbaşkanınca hafifletilmesi veya kaldırılmasına ilişkin işlemleri yürütmek ve alınan kararları Adalet Bakanlığına bildirmek,

ı) 26/9/2011 tarihli ve 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre hukuk birimlerine verilen diğer görevleri yapmak,

j) Cumhurbaşkanınca çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri, kararları ile yönetmelik taslaklarını hazırlamak.

k) Makam tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

(2) (Mülga: RG-24/10/2019-30928-CK-48/1 md.)

Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü

MADDE 8- (1) Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

(...)

ç) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin dokunulmazlıklarının kaldırılmasına ait işlemleri yapmak,

d) TBMM seçimlerinin yenilenmesine ilişkin işlemleri yürütmek,

(...)

ALTINCI KISIM

BAKANLIKLAR

(...)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Dışişleri Bakanlığı

(...)

Teşkilat

MADDE 129- (Değişik: RG-6/4/2024-32512-CK-158/2 md.)

(1) Dışişleri Bakanlığı; merkez ve yurtdışı teşkilatından oluşur.

(2) (Değişik: RG-10/1/2019-30651-CK-27/32 md.) Bakanlığın merkez teşkilatı aşağıdaki hizmet birimlerinden oluşur:

(...)

f) Uluslararası Hukuk ve Andlaşmalar Genel Müdürlüğü,

(...)

Uluslararası Hukuk ve Andlaşmalar Genel Müdürlüğü

MADDE 137- (Başlığı ile Birlikte Değişik: RG-6/4/2024-32512-CK-158/10 md.)

(1) Uluslararası Hukuk ve Andlaşmalar Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

a) Uluslararası hukukun ve uluslararası hukuk içtihadının gelişimine yönelik süreçleri takip etmek, bu süreçlere iştirak edilmesini ve katkıda bulunulmasını sağlamak,

b) Milli hukuku etkileyecek uluslararası hukuki gelişmeleri takip etmek, ilgili kurumları bu doğrultuda bilgilendirmek, yurtdışındaki davalar hakkında ilgili birimlerce talep edilen görüşleri oluşturmak,

c) Diğer devletlerle ve uluslararası kuruluşlarla akdedilecek andlaşmalara ilişkin temas ve müzakerelere katılmak, yetki belgesi, imza, onay ve tescil süreçlerini ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği içinde yürütmek,

ç) Andlaşma taslaklarının mevzuata uygunluğunu incelemek, görüş bildirmek, onay ve yürürlük sürecini takip etmek,

d) Taraf olunan andlaşmaları veya tescil edilmiş kopyalarını muhafaza etmek ve sicillerini tutmak,

e) Taraf olunan andlaşmalar konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu ile Cumhurbaşkanını düzenli olarak bilgilendirmek,

(...)

Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Sayısı: 2

Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı: 10/7/2018 - 30474

(...)

İstisnalar

MADDE 3- (1) Bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümleri, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı personelinin kadro ve pozisyonları ile milli güvenlik sebebiyle gizli kalması gereken kadro ve pozisyonlar hakkında uygulanmaz.

(...)

**Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar
ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında
Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi**

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Sayısı: 4

Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı: 15/7/2018 - 30479

(...)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü

(...)

Bütçe

MADDE 73- (1) Müdürlüğün bütçe yılı takvim yılıdır. Her bütçe yılına ait bilanço, kar ve zarar hesapları o yılsonundan itibaren üç ay içinde Sayıştaya incelenmek üzere tevdi olunur. Sayıştayın bu husustaki raporu bilanço, kar ve zarar hesaplarıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. Bu raporla bilanço ile kar ve zarar hesapları Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu tarafından tetkik edilerek Türkiye Büyük Millet Meclisinin tasvibine arz edilir.

(...)

OTUZUNCU BÖLÜM

Sosyal Güvenlik Kurumu

(...)

Kurumun finansal hedeflerinin belirlenmesi ve izlenmesi

MADDE 430- (1) Kurum, merkezî yönetim bütçesinden kendisine ayrılan yıllık sosyal sigortalar, genel sağlık sigortasına ilişkin ayrı

ayrı olmak üzere transfer tutarını, üç yıllık transfer projeksiyonunu ve uzun dönemli emeklilik ve genel sağlık sigortası finansman hedeflerini gerçekleştirmekle görevlidir. Finansman hedefleri, her yıl en geç Ekim ayında bir sonraki yıl uygulanmak üzere Yönetim Kurulunun önerisi üzerine Bakanın başkanlığında, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı bakan yardımcıları ile Başkanın ve Bakanca belirlenecek diğer üyelerin katılımıyla oluşan komisyon tarafından belirlenir. Komisyonun sekretarya işlemleri Kurum tarafından yürütülür.

(2) Kurum, bu hedeflerin gerçekleştirilmesi için gerekli tedbirleri almak, mevzuat değişikliği önerilerini Bakanlığa sunmak, yetki alanına girmeyen hususlarda ise ilgili kurumlarca alınması gereken tedbirleri gerekçeleri ile birlikte Bakanlığa önermekle yükümlüdür. Kamu idareleri, Kurumun finansman hedeflerinin gerçekleştirilmesini doğrudan etkileyecek düzenlemeler ve uygulamalar konusunda Kurumun görüşünü almak zorundadır.

(3) Başkan, belirlenen hedeflerin gerçekleşmesine yönelik alınan ve plânlanan tedbirleri, elde edilen sonuçları ve diğer kamu idarelerinden yapılan önerileri ve sonuçlarını içeren bir raporu altı aylık dönemler halinde Cumhurbaşkanına ve Türkiye Büyük Millet Meclisi ilgili komisyonlarına sözlü ve yazılı olarak sunar.

(4) Kurum, belirlenen hedeflere ilan edilen sürelerde ulaşamaması ya da ulaşılama olasılığının ortaya çıkması halinde nedenlerini ve alınması gereken önlemleri Bakanlığa yazılı olarak bildirir ve kamuoyuna açıklar.

(...)

Devlet Denetleme Kurulu Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Sayısı: 5

Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı: 15/7/2018 - 30479

(...)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kurul Sekreterliği ve Raporlar

(...)

Raporların sonuçlandırılması

MADDE 20- (1) Denetlenen kurum, kuruluş ve kişilerce raporlara verilecek cevapların Kurula intikali sonrasında Kurul tarafından;

a) Rapor hıfza kaldırılabilir,

b) Genel hükümlere göre ilgililer hakkında suç duyurusunda bulunulabilir,

c) Bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümleri çerçevesinde konuyla ilgili İvedi Durum Raporu düzenlenebilir. Bu durumda Cumhurbaşkanının talimatı doğrultusunda ilgililer hakkında soruşturma açılabilir,

ç) Ortaklıkların yönetim kurulları için gerekçeli ibrasızlık önerisinde bulunulabilir. Öneri, genel kurulu olan ortaklıkların yapılacak ilk olağan veya olağanüstü genel kurullarında genel görüşmeye sunulur; genel kurulu bulunmayanlar için değerlendirilmek üzere atamaya yetkili üst veya TBMM ilgili komisyona gönderilir.

(...)

Milletlerarası Andlaşmaların Onaylanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Sayısı: 9

Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı: 15/7/2018 - 30479

İmza yetkisinin verilmesi

MADDE 1- (1) Milletlerarası andlaşmaların parafe edilmesi, imzalanması, nota teatisine konu teşkil etmesi veya bu andlaşmalara katılma bildirilerinin yapılması için atanacak Türkiye Cumhuriyeti temsilcileri ve bu temsilcilerin yetkileri, Cumhurbaşkanlığı kararıyla belirlenir. Bu kararlar, Resmî Gazete’de yayımlanmaz.

Onaylama ve onaylamanın uygun bulunması

MADDE 2- (1) Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı devletlerle ve milletlerarası kuruluşlarla yapılacak andlaşmalar Cumhurbaşkanlığı kararı ile onaylanır. Bir milletlerarası andlaşmanın onaylanması veya bunlara katılma, ikinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen haller dışında, onaylamanın veya katılmanın Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından bir kanunla uygun bulunmasına bağlıdır.

(2) Milletlerarası bir andlaşmaya dayanılarak yapılan uygulama andlaşmaları ile kanunun verdiği yetkiye dayanılarak yapılan ekonomik, ticari veya teknik andlaşmalar Cumhurbaşkanlığı tarafından doğrudan onaylanır.

(3) Ekonomik, ticari veya teknik münasebetleri düzenleyen ve süresi bir yılı aşmayan andlaşmalardan; Devlet maliyesi bakımından yüklenme gerektirmeyen, kişi hallerine ve Türk vatandaşlarının yabancı memleketlerdeki mülkiyet haklarına dokunmayan andlaşmalar Cumhurbaşkanlığına doğrudan onaylanır.

(4) Türk kanunlarına değişiklik getiren hükümler içeren her türlü milletlerarası andlaşmanın onaylanması veya bunlara katılma, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylamanın veya katılmanın uygun bulunmasına ilişkin bir kanun çıkarılmasına bağlıdır.

Onaylama

MADDE 3- (1) Milletlerarası andlaşmaların onaylanması, bunların feshini ihbar etmemek suretiyle yürürlük süresini uzatma, Türkiye Cumhuriyetini bağlayan bir milletlerarası andlaşmanın belli hükümlerinin yürürlüğe konulması için gerekli bildirileri yapma, milletlerarası andlaşmaların uygulama alanının değiştiğini tespit etme, bunların hükümlerinin uygulanmasını durdurma ve bunları sona erdirmeye, Cumhurbaşkanı kararı ile olur.

(2) Onaylama konusu olan milletlerarası andlaşmanın Türkçe metni ile andlaşmada muteber olduğu belirtilen dil veya dillerden biri ile yazılmış metni, onaylamaya ilişkin Cumhurbaşkanı kararına ekli olarak Resmî Gazete’de yayımlanır.

(3) Bir milletlerarası andlaşmanın veya Türkiye Cumhuriyetini bağlayan bir milletlerarası andlaşmanın belli hükümlerinin Türkiye Cumhuriyeti bakımından yürürlüğe girdiğı, bir milletlerarası andlaşmanın uygulama alanının değiştiğı, uygulanmasının durdurulduğı ve sona erdiği tarihler; Cumhurbaşkanı kararı ile tespit olunarak Resmî Gazete’de yayımlanır. Bir milletlerarası andlaşma, yürürlük tarihinin tespitine dair Cumhurbaşkanı kararında belirtilen yürürlüğe giriş tarihinde kanun hükmünü kazanır.

Yayın

MADDE 4- (1) İkinci fıkrada belirtilenlerin dışında kalan milletlerarası andlaşmaların onaylanmasına ilişkin Cumhurbaşkanı kararı ile andlaşmanın Türkçe metni ve andlaşmada belirtilen muteber dil veya dillerden biri ile yazılmış metni Resmî Gazete’de yayımlanır.

(2) Milletlerarası bir andlaşmaya veya kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Cumhurbaşkanınca yapılan teknik veya idari nitelikteki andlaşmalar;

- a) İktisadi veya ticari nitelikte olmamak,
- b) Özel hukuk hükümlerine tabi gerçek ve tüzel kişilerin haklarını ilgilendirmemek,
- c) Türk kanunlarına değişiklik getirmemek,

kaydıyla Resmî Gazete’de yayımlanmayabilir. Bu fıkrada belirtilen andlaşmaların onaylanmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararları da Resmî Gazete’de yayımlanmayabilir.

Hazırlık çalışmaları

MADDE 5- (1) Milletlerarası andlaşmaların onaylanmasına veya bunlara katılmaya ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararları ile onaylanmanın veya katılmanın Türkiye Büyük Millet Meclisince uygun bulunması zorunlu olan andlaşmaların Cumhurbaşkanlığı tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilmesi kapsamındaki hazırlık çalışmaları Dışişleri Bakanlığı tarafından yürütülür.

(2) Yetki belgesi, onaylama belgesi, onaylama belgesinin alınıp verilmesi veya sadece verilmesi tutanağı ve değişik şekillerdeki andlaşmaların metinleri gibi milletlerarası hukukun veya tatbikatın gerektirdiği her türlü belgelerin asıl veya örneklerini hazırlamak, Türkiye Cumhuriyeti adına yapılan andlaşmaları milletlerarası kurullarda tescil ettirmek ve Türkiye Cumhuriyeti adına yapılmış veya yapılacak andlaşmaların resmi sicilini tutmak, Dışişleri Bakanlığının görevidir.

Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilecek andlaşmalar

MADDE 6- (1) Onaylanmanın veya katılmanın Türkiye Büyük Millet Meclisince uygun bulunması zorunlu olan andlaşmalar, Cumhurbaşkanlığı tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilir.

(2) Cumhurbaşkanlığı kararı ile doğrudan onaylanan andlaşmalardan yayımlanması zorunlu olanlar, yayımlarından başlayarak iki ay içinde Dışişleri Bakanlığı tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunulur.

NATO ile ilgili andlaşmaların yapılmasında Cumhurbaşkanının yetkisi

MADDE 7- (1) 18/2/1952 tarihli ve 5886 sayılı Kanunla onaylanmış olan Kuzey Atlantik Andlaşmasının gereği olarak bu Andlaşmaya taraf olan devletlerle ve Kuzey Atlantik Andlaşması Örgütü ile yapılan ikili veya çok taraflı andlaşmalardan Türk kanunlarına değışiklik getirmeyenler, Cumhurbaşkanınca doğrudan onaylanır.

Atıflar

MADDE 8- (1) Diğer mevzuatta 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Milletlerarası Andlaşmaların Yapılması, Yürürlüğü ve Yayınlanması ile Bazı Andlaşmaların Yapılması İçin Bakanlar Kuruluna Yetki Verilmesi Hakkında Kanunun yürürlükten kaldırılan hükümlerine ilişkin olarak anılan Kanuna yapılan atıflar, bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine yapılmış sayılır.

Yürürlük

MADDE 9- (1) Bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10- (1) Bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesini Cumhurbaşkanı yürütür.

Resmî Gazete Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Sayısı: 10

Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı: 15/7/2018 - 30479

(...)

Resmî Gazete'nin içeriği

MADDE 4- (1) Resmî Gazete'de;

a) Kanunlar,

b) TBMM İçtüzüğü ve Başkanlık Divanınca Resmî Gazete'de yayımlanması istenen Türkiye Büyük Millet Meclisi kararları,

c) Milletlerarası antlaşmalar ve sözleşmeler,

ç) Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile Cumhurbaşkanlığınca Resmi Gazete'de yayımlanması uygun görülen karar ve genelgeler,

d) Özel kanunlarında Resmî Gazete'de yayımlanması öngörülen mahkeme kararları,

e) 24/5/1984 tarihli ve 3011 sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanacak Olan Yönetmelikler Hakkında Kanunda belirtilen yönetmelikler,

f) Cumhurbaşkanı yardımcısı ile bakan atanması, görevine son verilmesi veya istifasına dair işlemler,

g) Cumhurbaşkanına vekâlet etme işlemleri,

ğ) Bağlı, ilgili veya ilişkili olunan kurum değişikliklerine dair kararlar,

h) Yüksek yargı organlarının üyeliğine seçilme kararları,

ı) Cumhurbaşkanınca yapılan seçme ve atamalar ile göreve son vermeler,

i) Sınır tespit kararları, idari bağılılık değişikliğine dair kararlar, belediye kurulmasına dair kararlar, yer adlarının değiştirilmesine dair kararlar,

j) Özel kanunlarında Resmi Gazete’de yayımlanması belirtilen diğer işlemler,

yayımlanır.

(2) Birinci fıkrada sayılanlar dışında Resmi Gazete’de yayımlanmasına lüzum görülen hususlar Cumhurbaşkanlığınca belirlenir.

(...)

Mevzuatın yürürlüğe girmesi

MADDE 7- (1) Kanunlar, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ve yönetmelikler ile diğer düzenlemeler, ayrıca bir yürürlük tarihi belirtilmemiş ise Resmî Gazete’de yayımlandığı gün yürürlüğe girer.

(...)

Devlet Arşivleri Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Sayısı: 11

Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı: 16/7/2018 - 30480

(...)

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı hariç olmak üzere 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli cetvellerde yer alan kamu idarelerini, Genelkurmay Başkanlığını, Kuvvet Komutanlıklarını, mahalli idareler (köyler hariç) ve bunların bağlı kuruluşlarını, kamu tüzel kişiliğini haiz diğer kurum, kuruluş, enstitü, teşebbüs, teşekkül, birlik, fon gibi adlarla kurulmuş olan bütün kamu kurum ve kuruluşlarını, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını, vergi muafiyeti tanınan vakıfları ve kamu yararına çalışan dernekleri kapsar.

(...)

Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Sayısı: 12

Yayımlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi - Sayısı: 16/7/2018 - 30480

(...)

Atıflar

MADDE 19- (1) Mevzuatta Milli Saraylar İdaresi Başkanlığının görevleriyle ilgili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatına yapılmış olan atıflar Milli Saraylar İdaresi Başkanlığına yapılmış sayılır.

(...)

Geçiş hükmü⁵⁶

GEÇİCİ MADDE 1- (Değişik: RG-1/9/2018-30522-CK-16/1 md.)

(1) 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Milli Saraylar İdaresi Başkanlığına devredilen Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı milli saraylara ilişkin hizmetler, anılan Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihi itibarıyla bu birimlerde istihdam edilmekte olan görevli personel eliyle başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın yürütülmeye devam olunur. Bu fıkra uyarınca görevlendirilen personel, mevcut kadro veya pozisyonlarıyla Başkanlıkta durumlarına uygun kadro veya pozisyonlara atanabilir. Bu fıkra uyarınca atananların kadro veya pozisyonları başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas edilmiş ve 2 sayılı

⁵⁶ Anayasa Mahkemesinin 28/9/2023 tarihli ve E.: 2018/128; K.: 2023/159 sayılı Kararı ile bu maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları iptal edilmiştir. Karar'ın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra (5/9/2024) yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır.

Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin eki cetvellerin ilgili bölümüne eklenmiş sayılır.

(...)

(3) Türkiye Büyük Millet Meclisi İdari Teşkilatında Milli Saraylardan Sorumlu Genel Sekreter Yardımcılığına bağlı birimlerde bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla en fazla beş yıl görev yapmış olan ve lisans eğitimi veren yükseköğretim kurumları veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt içindeki veya yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olanlardan, Başkanlıkça belirlenecek usul ve esaslara göre bir defaya mahsus olmak üzere bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yapılacak yazılı ve sözlü sınavı kazananlar, başarı sırasına göre Milli Saraylar Uzman Yardımcılığı kadrolarına atanabilir. Bu şekilde atanacakların sayısı toplam Milli Saraylar Uzman Yardımcısı kadro sayısının yüzde otuzunu geçemez.

(4) Türkiye Büyük Millet Meclisi İdari Teşkilatında Milli Saraylardan Sorumlu Genel Sekreter Yardımcılığına bağlı birimlerde bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla beş yıldan fazla süre görev yapmış olan ve lisans eğitimi veren yükseköğretim kurumları veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt içindeki veya yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olanlardan, Başkanlıkça belirlenecek usul ve esaslar doğrultusunda bir defaya mahsus olmak üzere bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yapılacak yazılı ve sözlü sınavı kazananlar, başarı sırasına göre Milli Saraylar Uzmanı kadrolarına atanabilir. Bu şekilde atanacakların sayısı, Milli Saraylar Uzmanı toplam kadro sayısının yüzde otuzunu geçemez. Bu maddenin üçüncü fıkrasına göre Milli Saraylar Uzman Yardımcılığına atananlar, üç yıl boyunca görev yapmak kaydıyla Başkanlıkça belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde Milli Saraylar Uzmanı kadrolarına atanır.

(...)

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR